DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ. TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P. NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ EGYES SZÁM 12 FILLÉR. VASÁRNAP 24 FILLÉR

XIV. ÉVFOLYAM, 241. SZÁM. *Debrecen, 1937 október 24 vasárnap* ÁRA: 24 FILLÉR.

A.M.N.MÚZEUM KÖNYVTÁRA

A közalkalmazottak, nyugdijasok és a szociális igazságosztás

A Kansz, a közalkalmazottak szövetsége ma Szolnokon országos nagygyűlést tart, melyen ennek a társadalmi rétegnek sulyos helyzetével foglalkoznak, a segítés módozatairól tanácskoznak, erre nézve hoznak határozatot és a megállapított kivánságokat a kormányzat elé terjeszik.

Kétségtelen, hogy a közszolgálati társadalom az utóbbi időben állandó nyugtalanságban él. **Ezt a nyugtalanságot a több mint egy éve bekövetkezett és folyton emelkedő drágaság idézte fel.** A kétszer kettő négy elvénél fogva mindenki megértheti a közszolgalati alkalmazottak nehéz helyzetét. **1931. év óta úgy az aktiv tisztviselőknek, mint más alkalmazottaknak és a nyugdijasoknak a járandóságát 25—30 százalékkal csökkentették, ez** a lecsökkentett fizetés és nyugdíj van most is érvényben és **ugyanekkor az elsőrendű, tehát nélkülözhetetlen közszükségleti cikkek árai 30—40 százalékkal emelkedtek.** Mit jelent ez? Semmi mást, mint azt, hogy a közalkalmazottak két malomkő között örlődnek. **Egyik malomkő a lecsökkentett fizetés, a másik a folyton emelkedő drágaság.**

Ebben a problémában más megoldás, ebből a sulyos helyzetből más kiút nem lehet, mint az, hogy **a fizetést és a nyugdíjat a drágasághoz kell arányositani.** Hirek voltak arról, hogy az aktiv közalkalmazottak helyzetén úgy akarnak segíteni, hogy 5—7 százalékos fizetésemelést nyujtanak nekik, **ellenben a nyugdíjasok illetményét csökkentik.** Különösen a vasutas társadalom körében terjedtek el ezek a hirek, de éppen a vasutasok érdekképviselete volt az, mely elsősorban tiltakozott a kérdés ilyen formában való, méltánytalan megoldása ellen. A VOGE gyülésén nyiltan, gerincesen, önérzetesen jelentették ki, hogy az aktiv vasutasok nem fogadják el azt az emelést, amit a nyugdíjasokon takarítanak meg. Ez a nemes, szolidaritáson és együttérzésen alapuló állásfoglalás igazán méltó a magyar vasutasághoz.

Nem is hisszük, hogy ilyenféle megoldás, mely a nyugdíjasok megrövidítésével akarna az aktivokon segíteni, keresztülmenne. Ez lehetett terv, de nem vihető keresztül. **Az aktiv és nyugdijas közszolgálati alkalmazottak egyformán nyögik és érzik az idők sulyát,** nem szabad őket szembe állitani, nem lehet egyik rovására a másikat kielégíteni.

A probléma azonban itt áll az ajtó előtt. Nem lehet tovább halogatni a közalkalmazottak megsegítését. **A tél előtt még jobban megszaporodtak a gondok a tisztviselő családokban.** Folyton csökkentik a tisztviselő és nyugdíjas családok az igényeket, ma erről mondanak le, holnap arról, azonban a végtelenségig ezt nem lehet csinálni. **Itt már általános érdekek is közbe szólanak. A belső fogyasztás csökkenése például határozottan jórészben a közalkalmazottak helyzetének rosszabbodásával áll összefüggésben.**

Kérdezzék csak meg az iparost, a kereskedőt, de akár a piaci árust is. Bizonyithatják, hogy az üzleti forgalom, az árusítás csökkenése egyenes arányban áll a drágaság emelkedésével. Miután a közalkalmazottak társadalma egyik legnagyobb belső fogyasztó, ennek helyzete s vásárlóképessége pedig folyton csökken, tehát magyarázatát lehet találni a forgalom csökkenésének.

Általános nemzeti szempontból pedig szintén fontos, hogy megelégedett közalkalmazotti kar intézze minden vonalon az ügyeket. A magyar köztisztviselői társadalom magas erkölcsi szinvonala vitán felül áll. Ha előfordulnak is visszaélések, ha vannak megtévedt emberek, **az esetek ritkasága éppen azt igazolja, hogy a magyar köztisztviselő nehéz helyzete daczára szikraszilárdan áll az erkölcsi magaslaton.** Az emberi gyarlóság nem is olyanokat kezd ki, akik nagy családdal nélkülöznek és küzdenek a mostoha viszonyokkal, hanem olyanokat, kiket nem a szegénység visz a bünre. Az elmult évben előfordult egy-két eset ezt igazolja. A magyar tisztviselőtársadalom nagy egészében intakt, magas erkölcsi felfogású, a hü kötelességteljesítés útján jár, tehát **fontos nemzeti és állami érdek, hogy ezeket az értékes tulajdonságokat** ne tegyék ki veszélyeknek és a tisztességes, aránylag nyugodt megélhetést nyujtsa az állam és minden közület alkalmazottainak.

A nyugati országokban teljes tudatában vannak annak, hogy a közalkalmazottaknak megfelelő életszinvonalat kell biztositani. **Ausztriában, Németországban, Olaszországban, Franciaországban lényegesen magasabb a tisztviselők fizetése, mint nálunk, nem is beszélve Angliáról.** Persze erre bárki azt mondhatja, hogy **mi szegény ország vagyunk.** Sajnos, ez való tény azonban a szomoru valóság még nem jelenti azt, hogy itt ne történjék meg minden lehető és kivihető a közalkalmazottak helyzetének javitására.

Ne feledjük, hogy eddig is minden **kedvezőtlen gazdasági fordulat árát a közalkalmazottak társadalma adta meg.** Az infláció ezt az osztályt sujtotta a legjobban, a hat év előtti gazdasági krizisben a tisztviselők járandóságát faragták le. Most a drágulási hullám megint csak ezt az osztályt érinti a legsulyosabban. — **Tagadhatatlan, hogy a legtöbb foglalkozási ág, de a termelő rétegek feltétlen át tudják hárítani megnövekedett terheiket,** sőt még a munkásosztályt is abba a helyzetbe juttatja a minimális munkabérekről szóló rendelet, hogy lépést tarthat a drágulási hullámmal. Ez a nagyon helyes és szociális megoldás, de ugyanezt **elvárhatja a tisztviselői társadalom is a maga munkaadójától, az államtól, a várostól és egyéb közületektől.**

Tul vagyunk már azon, hogy a tisztviselő ellenes szólamokat, melyek egy időben igen divatosak voltak, valaki komolyan vegye. A fixfizetésüek rétege a gazdasági mélypont idején lehetett irigyelt, de ma már hol vagyunk attól, hogy irigyelt sors legyen a közalkalmazottak helyzete nagy általánosságban. Ugyanez áll a nyugdijasokra. **Soha sem lehet egyes kiváltságosoknak esetéből kiindulni, olyanokéból, kik álláshalmozás, egyébb juttatás, avagy magánvagyon révén a tömegek előtt talán szemet szúrnak, hanem tessék azt a sok tizezer közalkalmazott és nyugdíjas helyzetét vizsgálni, kik nagy családdal a szükreszabott fizetésből, mely a drágaság folytán állandóan összébbzsugorodik értékben és vásárlóképességben — tengetik életüket egyik napról a másikra eladósodnak és reménytelenül néznek a jövő felé.**

A kormány tagjaitól, a pénzügyminisztertől már többször hallottunk jóindulatú nyilatkozatokat arra nézve, hogy a tisztviselő kérdéssel komolyan foglalkoznak és mihelyst az államkincstár helyzete megengedi, megoldják a problémát Ugy véljük, hogy az állam bevételeinek kedvező alakulása, az örvendetesen szaporodó bevételi többlet módot nyujt most már erre. Hiszen a külföldi hitelezőknek nyujtott kamatszolgáltatásra már talált a pénzügyi kormány fedezetet. **Mikor a kormány gondolt az ország jó hirnevének külföldön való emelésére,** bizony ideje, hogy **az állam saját alkalmazottaival szemben is gyakorolja megértő gondoskodását** Hogy ez megtörténik, arra biztató jelek vannak, de azért nem lenne felesleges, **ha sürgető megnyilatkozások történnének termelő rétegek érdekképviseletei részéről is,** mert ismételten hangsulyozzuk, a tisztviselők helyzetének javitása kifejezésre jutna a belső fogyasztás emelkedésében és **ezáltal a termelő osztályok, a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem is közvetlen hasznát látná a közalkalmazottak fizetésemelésének.**

Lehet, hogy még nem érkezett el az ideje a tisztviselői probléma **végleges** megoldásának, de bizonyos, hogy ezt a kérdést is **a kivánatos nagy szociális átalakulás tengelyébe kellene állitani.** A jövedelmek igazságos megoszlása olyan feltétel, mely a kirobbanásoktól megóvja az országot. Aki nyitott szemmel jár, láthatja, hogy milyen óriási különbségek vannak nálunk ebben a tekintetben. **A havi tizhuszezer pengős jövedelmek mellett száz és kétszáz pengős kis fizetések, vagy pedig éppen a bizonytalan kereset, vagy a munkátlanság nyomora. Nincs szükség szélsőséges eszmékre, importált gondolatokra, önként adódik egy gazdasági kiegyenlítődés lehetősége.** Mint már egy izben éppen ezeken hasábokon kifejtettük **erősen progresszív adóztatás révén a nagy jövedelmeket be lehetne fogni a szociális átalakulás szolgálatába. Ha például a kétezer pengő felüli havi jövedelmek hetvenöt százalékos adóztatás alá kerülnének, ha minden vonalon tételes intézkedések történnének a jövedelmek igazságosabb elosztására, úgy rögtön lehetőség nyilna a közalkalmazottak fizetésrendezésének végleges megoldására is. A mamuth-jövedelmek csúcsait ha lefaragják, meg lehet tölteni azt az űrt, melyben a nélkülözés és szegénység tenyészik.**

Szociális **igazságosztást** az egész vonalon és akkor nem fog népünkön semmiféle **szélsőséges** izgatás akkor a tisztviselő társadalom is immunis lesz minden káros törekvés érvényesülésétől, mert mint a magyarember általában szokta, **hűségért hűséggel fizet.**

Ma este 8 órakor Szigeti Jozsef hegedüestje a Bika dísztermében
Zenekedvelők Köre első bérletihangversenye

Tüzifát és szenet
a legjobb minőségben, legolcsóbb napiárban szállit a
Békési és Lőw fa- és szénkereskedők,
a Salgó-Tarjáni Kőszénbánya R. T. debreceni képviselője.
Telep: Bánffy-utca 4. szám. Hungária malom mellett. **Telefon: 19-45.**

Darányi miniszterelnök és Schuschnigg kancellár találkozása Bábolnán

Budapest, október 23. *Schuschnigg* kancellár a szombati napot is magánemberként Bábolnán töltötte. Délelőtt 11 óra tájban érkezett oda *Darányi Kálmán* miniszterelnök titkára kíséretében. A miniszterelnök mint földmüvelésügyi miniszter és házigazda ment le Bábolnára és szivélyesen üdvözölte Schuschnigg osztrák kancellárt. Délután 5 óráig maradt vele együtt. Politikai tanácskozásokra nem került sor, miután Schuschnigg köztudomásúlag magánemberként tartózkodott Magyarországon. Schuschnigg a késő esti órákban tért vissza Bécsbe. Darányi Kálmán miniszterelnök egynegyed 8 órakor gépkocsin visszatért a fővárosba.

Három nyilvános, két bizalmas lista a mai ügyvédkamarai választáson

Nagy napja van ma a debreceni ügyvédségnek, mert ma tartja általános tisztújító közgyülését a Debreceni Ügyvédi Kamara.

A kamara régi tisztikarát egyhangú bizalommal máris megválasztottnak lehet tekinteni, mert az összes pártok a régi tisztikart jelölték listáikon. Annál nagyobb az eltérés a választmány és a fegyelmi bíróság tagjai tekintetében. *A választás közvetlen küszöbén három nyilvános és két bizalmas lista forog közkézen és harcol a mandátumok elnyeréséért.* Ha hozzászámítjuk ehhez a különböző pártok részéről propagált névlehúzási és névbeírási akciókat, úgy szinte kiszámíthatatlan a kialakuló végeredmény. Annyi kétségtelenül megállapítható már most is, hogy a győzelem kérdése a két legerősebb párt között fog eldőlni, nevezetesen az Ügyvédek Gazdasági Blokkja és az Egyesült Ügyvéd Pártok elnevezést használó csoport között. A Gazdasági Blokk főleg az olcsóbb és egyszerűbb kamarai adminisztrációért, az adó és tagdíjkivetéseknél mutatkozó aránytalanságok megszüntetéséért küzd és a napi politika kikapcsolásával gazdasági eszközökkel kívánja elsősorban az ügyvédség helyzetét megjavítani. Mint körlevelükben mondják, a gondokkal küzdő, dolgozó ügyvédeket kívánják tömöríteni a jobb helyzetben lévő és nem annyira szabadfoglalkozásból élő, részben nyugdíjas, részben fix jövedelemmel biró kartársakkal szemben.

Ezzel szemben az Egyesült Párt a vezetés folytonosságára helyezve a súlyt, túlnyomórészben ugyanazokat a személyeket kívánja a bizottságba visszajuttatni és e konzervatív felfogásnak megfelelően, számos tisztségre ugyanazon személyeket jelölte. Természetesen ezt a tisztséghalmozási tendenciát az ellenpártok erősen kifogásolják.

Időrendben utolsónak lépett a küzdőtérre az Egyesült Ügyvédi Középpárt, amely mintegy kiegyensúlyozó szerepet kíván betölteni az egymással mereven álló párt között és e cél elérésére gondosan összeválogatott listát állított össze, amelyet körlevelükben a tehetségek és tekintélyek listájának neveznek s mint mondják, nem tekintettek pártokra, hanem egyedül a közérdeket és az alkalmasságot vették figyelembe a jelölésnél. Ezen a listán szerepel jelöltként a kamara örökös díszelnöke, *Márk Endre* nyugalmazott polgármester is.

Érdekes megemlíteni, hogy a nyiltan küzdőtérre lépő három párt között csupán a Gazdasági Blokk az, amely évek óta működő, állandó szervezett ügyvédi csoport, míg a másik két párt csak adhoc alakulat, amelyeket a választás céljára és idejére hívtak életre.

A nyilvánosan szintérre lépő és teljesen önálló listákkal szereplő három nagyobb párton kívül az utolsó napokban két, inkább csendben és titokban működő kisebb mozgalom is életjelt adott magáról. Az egyik a »*Kékek Listája*« címén, részben új nevekkel kísérletezik, míg a »*Láthatatlan Front*« ellentétes póluson álló két párt, nevezetesen a Gazdasági Párt és a Schwartz Artur, Böszörményi Béla és a Nagy Samu ügyvédek körül tömörülő, úgynevezett Egyesült Párt fognak osztozkodni a tagsági helyek nagyrésze felett, míg az Egyesült Középpárt vezetőinek csak egy része számíthat megválasztásra a szokatlanul mozgalmas és erős ügyvédválasztási küzdelemben.

TÉLI MOSÓKELMÉK MELEG ALSÓRUHÁZAT!
Kardos Lászlónál

Bemutatjuk
pazar estélyi divat-különlegességeinket
vételkényszer nélkül, hogy
tájékozódhassék
a legujabb estélyi divatról.
Divatszövetek különleges kabát, costüm és ruhaszövetek hatalmas választékban olcsó áraon
KLEIN Divatház
különleges divatkelmék háza.

Régi rádióját előnyösen becseréli
KATZ rádió Piac utca 60.
Modern és styl csillárok
Bel-és külföldi kerékpárok
Rádiók és alkatrészek,
egészen nagy választékban.

A valláspedagógia konferencia második napja

Az első napinál is nagyobb érdeklődés mellett ment végbe tegnap délelőtt a tiszántúli református egyházkerület által a kebelében működő vallástanárok, vallásoktató lelkészek és vallásoktató segédlelkészek részére rendezett valláspedagógiai konferencia záró napja. A Kollégium dísztermét ez alkalommal is csaknem teljesen megtöltötte az érdeklődők serege.

A konferenciát áhitat előzte meg, amelyen *Bagdy Dániel* debreceni vallásoktató lelkész lélekből fakadt ígehirdetésben szólott arról, hogy lelkipásztoroknak és vallásoktatóknak egyaránt az a szent kötelességük, hogy a gonosz világban hitük fényével tündököljenek és Isten dicsőségét sugározzák.

Az előadást dr *Vasady Béla* egyetemi tanár tartotta: »A valláspsychologia újabb eredményei« címmel. Meggyőző érvek seregével igazolta, hogy az ember magával

Téli gondját elvetette, ha finom gyapju holmiját Divatkötődében szerzi be. Piac ucca 42

hozza azt az Isten felé kényszerítő ösztönös vallásosságot, amely az ő egész lényét áthatja s amelyet lelkéből kiirtani nem lehet. Ezt az ösztönös hitet kell a vallásoktatónak az Igével és a maga megpróbált hitének szuggesztiv, bizonyságtevő erejével fokozatosan szellemi hitté alakitani, amely azután alkalmas lesz arra, hogy a maga gazdagságát és mélységét cselekedetekben is megmutassa.

Nem kisebb érdeklődés mellett került sor *Uray Sándor* lelkipásztor, egyházkerületi főjegyző »A vallástanitás és a templomi istentisztelet« című előadására. Hangsúlyozta, hogy a vallásóra nem fejeződhet be az iskolában, hanem folytatódnia kell annak a templomi gyülekezeti istentiszteleten, mert csak úgy lehet a gyermek valóban Isten gyermekévé.

A konferencia záró előadását dr *Kiss Tihamér* szegedi vallástanár tartotta »A vallástanárok és vallásoktató lelkészek egyháztársadalmi helyzete« címmel. Előadásának minden tételében bizonyságot tett a testvéri egyetértés és keresztyén szeretet mellett, amely egyedül alkalmas az anyaszentegyház pásztorainak, tanítóinak és híveinek békés viszonyát megteremteni és elmélyíteni. Az előadást hozzászólások követték.

A magasszinvonalú és minden tekintetben jól sikerült konferencia *Tamás Ferenc* debreceni segédlelkész buzgó imádságával és közös énekléssel ért véget.

Vígszinház
Ma 3, 5, 7, 9 órakor,
holnap 5, 7, 9 órakor
Csak 16 éven felülieknek
Zarah Leander, Willy Birgel
világfilmje:
Uj élet felé
Kísérő: Magyar világhiradó.

— **Éveken át székszorulásban szenvedő egyének** gyakran meglepő rövid idő alatt rendbe jönnek, ha reggelenként felkeléskor és esténként lefekvés előtt egy-egy félpohár természetes **Ferenc József** keserűvizet isznak. Kérdezze meg orvosát.

Kimondták az anyagi felelősséget a debreceni adóügyi tanácsnok ellen, mert 98.63 százalék az adóhátralék Debrecenben

Debrecen város közigazgatási bizottsága *Fáy István* főispán elnöklésével tartott ülésén foglalkozott a városi adófizetők hátralékának ügyével is. Dr *Fodor Rezső* pénzügyigazgató jelentést tett arról, hogy *az évi előírás 98.63 százalékát teszi ki az adóhátralék. Mivel pedig a vonatkozó törvény kimondja, hogyha a hátralék eléri az évi előírás 75 százalékát, akkor ki kell mondani az anyagi felelősséget*, ennek folytán kénytelen javasolni a közigazgatási bizottságnak, hogy dr Balla Bertalan adóügyi tanácsnok ellen az anyagi felelősséget mondja ki.

A határozat végrehajtására csak akkor kerül sor, ha a kitűzött határidő lejárt és az adóbefizetés nem történik meg olyan mértékben, hogy a megengedett hátralék-százalék megfelelően lecsökkenjék.

A pénzügyigazgató havi jelentésével kapcsolatban egyébként *Bakóczy Gábor* azt kérte, hogy a pénzügyigazgató tegyen felterjesztést a miniszterhez az iránt, hogy azok a gazdák, akik a termésbetakarítás után fizettek adót, némelyik többet, mint a folyó évi adója, azt ne zaklássák árverésekkel, hogy még többet fizessen.

Dr *Fodor Rezső* pénzügyigazgató kijelentette, hogy *minden egyes esetben, amikor hozzáfordulnak a végrehajtás korlátozása, vagy az árverés felfüggesztése iránt, a körülményeket figyelembevéve, a lehető legméltányosabban jár el.* Azt azonban nem teheti meg, hogy egyes társadalmi rétegek, vagy csoportok részére általános intézkedést kérjen a végrehajtások felfüggesztését illetőleg. Még ha 5000 pengőn felül van is a hátralék, akkor felterjesztést tesznek a miniszterhez a halasztás megadása iránt.

A bizottság a jelentést tudomásul vette a pénzügyigazgató válaszával együtt.

Kivégezték Csank Szü Liang kinai tábornokot

A jelek szerint Csang Kai Sek tábornagy végeztette ki a fiatal Csang Szü Liangot, aki őt hosszabb időn át fogságban tartotta.

Tiencin, okt. 23. (Havas.) A japán vezérkar „biztos forrásból" úgy értesül, hogy Csang Szü Liang tábornokot Csang Kai Sek parancsára szeptember végén kivégezték.

Kina történetének egyik legsulyosabb drámája ért véget Csang Szü Liang tábornok kivégzésével. A most kivégzett Csang Szü Liang tábornok néhány hónappal ezelőtt fogságba vetette Csang Kai Sek tábornagyot, Kina diktátorát. Csang Szü Liang ugyanis hadüzenetet követelt Japán ellen, miután azon a véleményen volt, hogy a legjobb védekezés a támadás. Csang Szü Liang tábornok azt tartotta, hogy Japán előbb vagy utóbb, de inkább előbb, ujabb fegyveres akciót fog inditani Kina ellen s a legkisebb ürügyet is fel fogja használni arra, hogy imperialista törekvéseit Kina rovására kielégitse. Ezért Csang Kai Sek tábornagyot arra akarta rávenni, hogy gyorsitsa Kina felfegyverzését és előzze meg a japán támadást.

Csang Kai Sek ellenezte ezt az álláspontot és azon a véleményen volt, hogy ügyes diplomáciai sakkhuzásokkal kell elgáncsolni a japánok hóditó törekvéseit. A hevesvérü Csang Szü Liang erre fogságba vetette felettesét és igy akarta őt kényszeriteni álláspontja feladására. Csang Kai Sek tábornagyot a felesége, May Ling Soong tárgyalásai révén bocsátották szabadon. Csang Szü Liang kötelezte magát, hogy a nankingi kormány rendelkezésére áll és hajlandó viselni tettének következményeit. A tábornokot formálisan fogságra vetették, de pár hét mulva reaktiválták és ismét megkezdte katonai szolgálatait. Annál nagyobb meglepetésként hat a japán vezérkar jelentése, amely Csang Szü Liang tábornok kivégzéséről számol be. Hogy mik voltak a kivégzés előzményei, arról a tudósitás nem számol be.

Orehor ÉDESSÉGEK A JÓIZLÉSŰ URI KÖZÖNSÉG ÉLELMI CIKKEI

Szolnokon kisiklott 8 tehervagon, késtek a debreceni vonatok

Szombaton reggel 5 óra 10 perckor Szolnok állomáson a bejáró 1791. számú tehervonat a kihaladó 1760. számú tehervonatot horzsolta. A balesetből kifolyólag embersérülés nem történt. *Az 1760. számú vonat nyolc kocsija kisiklott és a két fővágányt is elzárta.*

A balesetből folyólag az L. 607 Orient-expressz Békéscsaba—Szeged—Cegléd segélyútirányon át, a többi személyszállító vonatok a rendes útirányon közlekednek.

A szigorú vizsgálat folyamatban van.

A baleset miatt Budapestről Debrecenbe érkező déli gyors 97 percet, a félhétórás egy órát késett.

Madridot nem tudják a télen tartani

San Sebastian, október 23. Madridi jelentés szerint *Negrin* miniszterelnök kijelentette, hogy a télen Madridot nem tudják ellátni a szükséges élelmiszerkészletekkel, különösen akkor nem, ha a nemzetiek elvágják az összeköttetést Madrid és Valencia között. Madridot ebben az esetben kényszerűségből ki kell üriteni. Csak az a sajnálatos, hogy a lakosság egy része vonakodik eleget tenni a megfelelő rendelkezéseknek. *A hatóságokat ezért utasitják, hogy a vonakodókat lázadóknak tekintsék.*

Saragossa, október 23. A nemzeti csapatok szombaton a sadinanigoi szakaszon Corone de Aluenél és Servada Csannál áttörték az ellenség vonalait. Ezeken a pontokon a köztársaságiak erősen elsáncolták magukat. A holttestek között volt egy cseh kapitány, valamint több milicista holttestе.

Róma, október 23. A lapok közlik a Spanyolországban elesett olasz önkéntesek névsorát. A névsorban szereplő 162 olasz önkéntes az asturiai haretéren vivott harcokban esett el. Az olasz hősi halottakat a cantabriai tenger partján levő katonatemetőben helyezik örök nyugalomra.

Ujabb nehézségek

London, okt. 23. Hivatalos jelentés szerint a benemavatkozási bizottság elnöki albizottságának legközelebbi ülését hétfőről kedd délután 4 órára halasztották. A halasztásnak — a Reuter iroda szerint — az a célja, hogy a kormányoknak idejük legyen alaposan megfontolni a pénteki ülésen szövegezett határozati javaslatot.

A Press Assotiation szerint ujabb nehézségek ismét sulyos próbára teszik Anglia türelmét. **Londonban ugy vélik, hogy nem volna értelme bizottságokat küldeni Spanyolországba, ha a kormányok nem egyeznek meg előre abban, hogy kötelezőnek elfogadják a bizottság jelentéseit.**

Német, olasz és portugál körökben ma azt a kivánságokat hangoztatták, hogy **maga a benemavatkozási bizottság állapitsa meg az elszállitandó önkéntesek számát, ne pedig a Spanyolországba küldendő albizottság.**

Bethlen miskolci diszpolgári oklevelének átadása

Miskolc, október 23. Miskolc város közgyülése még 1927 áprilisában *diszpolgárává választotta gróf Bethlen István akkori miniszterelnököt.* A díszpolgári oklevél átadása tiz éven keresztül késett s csak most történt meg a döntés. Eszerint gróf Bethlen Istvánnak a jövő hét szerdáján miskolci küldöttség adja át a díszpolgári oklevelet a volt miniszterelnök budapesti lakásán. A küldöttséget *Lukács Béla* főispán vezeti, tagjai pedig *Halmay Béla* polgármester, *Lichtenstein László* képviselő és vitéz *Gergely László*.

Jól nézzen szét

ma este a Szigeti koncerten. A legszebb ruhák biztosan a Körösi anyagból készültek.

Piac utca 38.

Lichtmann Dixi Trapez Mont-Blanc **Márkás cipők** kaphatók minden minőségben és kivitelben **Mandel Lipót R.T.** Tartós kényelmes megbízható ízléses
Nem vagyunk hitelszervezeti tag; készpénz fizetésnél 5 százalék engedményt kap. Kezelési illetéket nem számítunk.

Fáy főispán a kerekestelepi társasvacsorán

Politikai és politikamentes felszólalások

Tegnap este a Kerekestelepi Olvasókör és a NEP ottani körzete társasvacsorát rendezett, melyen mintegy kétszázan vettek részt. A vacsorán megjelent *Fáy István* főispán is, kit *Jakab Zsigmond* körzeti és *Illisz Mihály* olvasóköri elnök fogadott.

A főispán éljenzés közben vonult be az olvasókör nagytermébe, majd megkezdődött a vacsora, melyen több felköszöntő hangzott el.

Dr *Böszörményi Béla* volt az első felszólaló. Rámutatván a háborús bonyodalmakra, hangoztatta, hogy nálunk nyugalom van s ezt nem bírták áttörni a szélsőges áramlatok. A kormányok egymást váltották fel, de valamennyi nemzeti, népi és keresztyén politikát követett. Fáy főispán is több kormányt szolgált, de soha nem vesztette el a bizalmat. Fáy főispán a kisembereket akarja felkarolni, az alsóbb néprétegek életszintjének felemelésén fáradozik. Üdvözölte a főispánt abból az alkalomból, hogy Debrecen külsőségeinek megismerésében a Kerekestelepen kezdte el munkáját.

Illisz Mihály, a Kerekestelepi Olvasókör elnöke keresetlen szavakban, melegen üdvözölte a főispánt a Kerekes-telep derék, becsületes és istenfélő népe nevében.

Az üdvözlésekre válaszolva *Fáy István* főispán megköszönte a meleg fogadtatást, melyek — úgymond — főleg azoknak az eszméknek szólnak, melynek a Kerekestelep lakossága egyik legerősebb bástyája. Sokat hallott a debreceni lélekről és a külsőségi szellemről s ezek alapján büszke arra, hogy a Kerekes-telep lakossága milyen rendületlenül tartja a nemzeti egység zászlóját. Debrecennek a multban lobogó korteslelke valósításra kerülő feladatokra, *melyek közül első a titkos választójog, ami véget vet annak a lehetetlen helyzetnek, hogy míg a Hortobágyon a pásztor titkosan szavazhat, addig Hajdúböszörményben a tanárnak nem jár titkos választójog.* A telepítési javaslat, a nyugdíjkérdés várnak elsősorban aztán rendezésre és a családvédelem, hogy ahol sok a gyermek, ott kevesebb adót viseljenek, mint ahol nincs gyermek.

— Mi azt akarjuk — mondotta Fáy főispán —, hogy ne néhány ezer család éljen gond nélkül ebben az országban, hanem minden becsületes magyar ember. Személyesen akarom megismerni a kívánságokat, hogy orvosolhassuk a bajokat s fogadjon azzal a bizalommal a Kerekes és Kónya-telep lakossága, amivel én jöttem s e két telep hazafias lakosságának boldogulására ürítem poharamat.

Jakab Zsigmond a NEP 33-as körzete nevében köszöntötte a főispánt, kifejezve reményét, hogy a főispán a külsőségek jogos igényeit igyekezni fog elintézni. Örömmel állapította meg, hogy a főispán ezt a körzetet tisztelte meg elsőnek látogatásával.

Ruffy Varga Kálmán felsőházi tag egy derűs epizódot elevenített fel a multból, mikor egy társasvacsorán a tréfázó konferansz mondanivalóját összekeverve a következőket mondotta:

— Uraim, mi kerekestelepiek olyanok vagyunk, mint a kis macskák, mi el nem hagyjuk vezéreinket, mert vakok vagyunk, de ha kinyilik a szemünk, mind ellenzékiek leszünk.

— A kerekestelepiek — folytatta Ruffy Varga — nyitott szemmel és nyitott szívvel ragaszkodnak a keresztyén nemzeti elgondolásokhoz s minden vezérhez, aki e gondolat jegyében vezeti a népet.

Az általános közóhajnak engedve *Tarján Oszkár* városi bizottsági tag mondott ezután szellemes beszédet, melyben a kerekestelepiek számára megvalósuló autóbuszjáratról beszélt, majd üdvözölte a kerekestelepiek vezetőit, Illisz Mihályt és Jakab Zsigmondot.

Kovács József homokkerti lelkipásztor mondott ezután nagyhatású beszédet. *Politikától távol állok* — úgymond — *s hála Istennek egyetlen politikai párthoz sem tartozom. Én lelkész vagyok, akinek lelkéhez éppoly közel esik a NEP-párti, mint az ellenzéki.* Nekem nem az a feladatom, hogy ember és ember közé éket verjek, hanem hogy közös nevezőre hozzam a különböző pártállásúakat. Nem nézek sem jobbra, sem balra, csak az én Uramra, a Jézusra. Nem elég az eszmék megvalósításához így fehérasztal mellett találkoznunk. Szeretném megkérni a főispán urat, aki felajánlotta segítségét, hogy *jöjjön el a verejtékes köznapok idején is*, mert a Kerekestelepen és más telepek és külsőségek mellőzött kispolgárai nagyon megérdemlik, hogy részesittessenek mindazon jogokban és kultúrában, amiben a belsőség. *Debrecen jövője a külsőségeken nyugszik.* A város népességének 42 százaléka, a tanköteles gyermekek 60 százaléka esik a külsőségekre. Sok panasszal van tele a periféria s hogy ezek orvosoltatnak, abban a reményben köszöntöm a főispán urat, mert itt egy értékes népréteg él, amelyet be kell kapcsolni mindazokba a jogokba, mellyel mások rendelkeznek.

Galamb Ferenc az idők jelét látja abban, hogy a vacsorán ott látni a főispánt. Ha 30 évvel ezelőtt így a néppel éltek, laktak és dolgoztak volna a főispánok és nemcsak az installációkon mutatták volna meg magukat, talán ma nem lenne Csonka-Magyarország. Üdvözölte Illisz Mihályt és Jakab Zsigmondot, a kerekestelepiek vezetőit.

Fáy főispán búcsúzásul megköszönte Kovács József lelkipásztor felszólalását. Sokat vesztettünk — mondotta —, de amit lelkiekben vesztettünk, azt csak a lelkészek segítségével nyerhetjük vissza. Ezután a főispán társaságával eltávozott a társasvacsoráról, míg a közönség a késő órákig együttmaradt.

—=—

Kapu alatti

helyiségbe, a Svetits házba, az eddigi trafik helyére helyezem át november hó elején ideiglenesen épitkezés miatt üzletemet. — Néhány napig még finom áruimat a szokottnál jóval olcsóbban árusitom a régi helyiségben.

Bartos Géza

ezelőtt Szántó Mór és Társa

Hir és cáfolat a röpiratok cenzurájáról

Egyik fővárosi lap írja a következőket:

Az illetékes tényezőket erősen foglalkoztatja a röpiratokban és más alkalmi nyomtatványokban jelentkező mindinkább elterjedt izgatás megfékezése és lehetetlenné tétele. A pénteki minisztertanács elhatározta, hogy a ma fennálló törvényeket és jogszabályokat a legszigorúbban érvényesítik s amennyiben azt észlelnék, hogy ezek a kívánt cél elérésére nem elégségesek, *előtérbe kerül az a megoldás, hogy vagy novellával egészítik ki a most meglévő sajtótörvényt, vagy pedig, ha szükséges, egyéb törvényes intézkedéseket is hoznak.* Kifejezetten hangsúlyozták, hogy *a bomlasztó törekvéseknek a sajtóhoz tulajdonképpen semmi köze nincs*, mert a megjelenő izgató és lázító lapok és röpiratok közönséges nyomdatermékek és közrendészeti eljárás alá esnek.

Az igazságügyminiszteriumban törvényjavaslat készül, amelynek értelmében *a röpiratok tartalmát megjelenése előtt be kell mutatni az ügyészségnek és a röpirat csak engedély alapján jelenhet meg. Ez új rendszert jelent s a röpiratokkal szemben tulajdonképpen előzetes cenzurát vezet be.*

Általában úgy ítélik meg a helyzetet, hogy a jövő héten mindezek a kérdések eldőlnek és *Darányi Kálmán* miniszterelnök a jövő héten már az e téren elhatározott intézkedésekről is tájékoztatni fogja a nyilvánosságot.

Budapest, október 23. Az egyik délutáni lap közlésével szemben a Magyar Távirati Iroda illetékes helyről kapott felhatalmazás alapján megállapítja, hogy az a híradás, amely szerint bizonyos sajtótermékekre előzetes cenzurát vezetnek be, nem tekinthető másnak, mint kitalálásnak.

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

London, okt. 23. Milch német légügyi tábornok londoni látogatása mögött politikai célok rejlenek. A tábornok német—angol—francia—olasz légi szövetséget kiván, miután meg van győződve arról, hogy ez a 4 ország szabályozhatná a légibombázás kérdését. Az angol hadügyi és külügyi bizottság nem osztja ezt a felfogást.

Pécsi koksz, tojásszén a legmagasabb hőértékü
magyar tüzelőanyag, Kapható a képviseletnél
Bódy Pál, Hunyadi-utca 20. Telefon 14-89.

Kalapot Frank Imréről
Arany Bika — Takarékossá

Rácz Károly cigányprimás siremléke, melyet ma avatnak fel a Köztemetőben. A szép siremlék Nagy Sándor János művészi alkotása.

Fehér kisértet futkosott tegnap éjszaka Debrecen uccáin

Elaludt az utcán s mire felébredt, eltünt a ruhája és pénze

Nem mindennapi eset történt tegnap éjszaka a Burgondia uccán. B. László homokkerti lakos több vendéglőt meglátogatott s estig mélyen talált nézni a pohár fenekére. Mikor hajnali három óra tájban rászánta magát, hogy hazafelé vegye útját, úgy érezte, hogy ez a feladat meghaladja lábai erejét.

Utoljára egyik Csapó uccai vendéglőben kóstolgatta a nemes nedüt s a Burgondia uccán keresztül igyekezett hazafelé. Az igyekezet azonban csak igyekezet maradt, mert, lábai sztrájkba léptek B. Lászlónak. Erre az illuminalt férfi négykézlábra ereszkedett, majd nyilván a föld vonzásának engedve egészen elterült a földön s rövid időn belül azt az álmot kezdte aludni a hűvös őszi hajnalban, amit sokszor nem is egészen indokolatlan neveznek az igazak álmának.

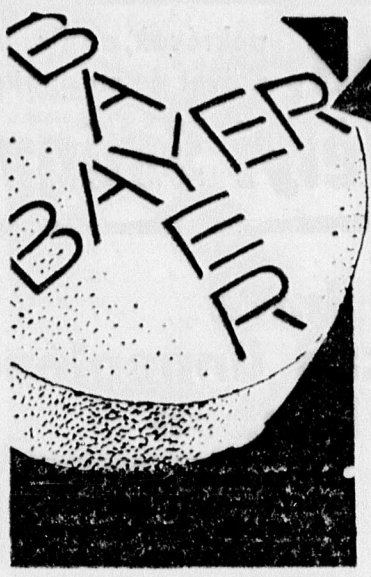
A kellemetlen hűvös időben nem sokáig alhatott B. László s egyszer csak arra ébredt, hogy szörnyen fázik. Közben a hidegtől kijózanodott valamennyire s megdöbbenve vette észre, hogy mialatt aludt, ismeretlen tettes nemes egyszerűséggel legombolta róla valamennyi felső ruhaneműjét s magával vitte, természetesen a zsebekben levő pénztárcát is néhány pengővel. B. László vagyonának a mulatozásból megmaradt roncsaival és fontos íratokkal.

A szél kellemetlenül hűvösen legyezgette B. László lenge magyarját s ez arra a meggondolásra késztette a közben teljesen kijózanodott magyart, hogy mégis hazafelé vegye útját. Tennie kellett ezt annyival inkább, mert az uccákat kezdte elönteni az a halvány szürkület, mely a közeledő reggelnek jele.

B. László futólépésben nekivágott az uccáknak. A Hajnal uccán beleütközött egy munkába induló nőcsoportba, akik hangos sikoltozással menekültek útjából. Messziről aztán megborzongva néztek utána a tiszta fehérben futkosó alaknak s szinte dermedten rebegték:

— Valakinek a szelleme...

A szellem pedig végre hazavergődve, előbb forralt borokkal igyekezett rendbehozni magát, majd felöltözve megjelent a rendőrségen s megtette a feljelentést az ismeretlen tettes ellen, aki álmában levetkőztette a ruháját és pénzét ellopta.

Ezen múlik!

Ügyeljen mindig a »Bayer« -keresztre s akkor nem adhatnak el Önnek pótszert, ami nem érheti el a valódi ASPIRIN annyira megbizható hatását. Az Ön egészségének valódi ASPIRIN-re van szüksége.

ASPIRIN
TABLETTA
csak a »Bayer« -kereszttel valódi

Debrecen egy hónapja

A polgármester szeptember havi jelentése.

A város közigazgatási bizottságának tegnapi ülésén dr. Csóka László főjegyző ismertette a polgármester szeptember havi jelentését, melynek főbb adatai a következők:

Az elsőfokú hatóság szeptemberben 61 iparjogosítványt adott ki, ezzel szemben 18 esetben megszüntették iparukat. A hatóság a városi sorompóknál öt izben tartott tejvizsgálatot, 75 tejmintát vettek és ebből 15 tejesbádogot lefoglaltak, mert nem a minőségnek megfelelő feliratot viseltek, a közegészségügyi kívánalmaknak nem feleltek meg.

Szeptember folyamán Debrecenben a felekezeti temetőkből 40 halottat szállítottak át a köztemetőbe. A mult hónapban 168 temetés történt, ezek közül 51, tehát majdnem egyharmada ingyenes volt.

A hatóság szptemberben 55.618 ügyiratkézbesítést végzett.

Megemlékezik a polgármesteri jelentés a windsori herceg látogatásáról is, amelyet az idegenforgalmi iroda igazgatója kezdeményezett és készített elő. Beszámolt a polgármesteri jelentés az egyéb idegenforgalmi attrakciókról is, a gyümölcskiállításról stb. Debrecenben a mult hónapban 333 bejelentett külföldi vendég érkezett és 2120 belföldi idegen fordult meg itt.

A városi adóhivatal szeptemberben megkezdte a juttatott földekre vonatkozó leszámolási munkálatokat, a számvevőség pedig az 1925—27. években teljesített burkolási járulékok 1937. évi annuitását előírta.

Érdekesek a hatósági munkaközvetítő szeptemberi adatai is. Összesen 715 munkahelyet és 841 munkakeresőt tartottak nyilván, 670 esetben közvetítettek.

A szociális ügyosztály beszámolója alapján a polgármesteri jelentés megemlékezik a inségmunkákról, melyek a következők voltak: erdei vasút vágányáthelyezése és vonalhosszabbítása, kertészeti munkák a város különböző pontjain, levente lőtér salakozása, vágóhídi levezető csatorna tisztítása, ülepítő medencék létesítése ezzel kapcsolatban a vízlevezető árok tisztítása. A mult hónapban 37 inségmunkást rendeltek ki, közülük 28 jelent meg a munkahelyen.

A szociális ügyosztály szeptemberben segélyezésekre összesen 8115 pengőt fizetett ki. Havisegélyben részesült 763 egyén 1176 családtaggal, lakbérsegélyekre 3481 pengőt, egyes esetekre és gyorssegélyekre 1029 pengőt fizettek ki. A városi műszaki ügyosztály a város területén közel 60.000 pengő értékű közmunkát végeztetett.

Szeptemberben a város területén 13 egyszabás, 11 kétszobás, 4 háromszobás és 1 négyszobás lakás épült, ezzel szemben 10 egyszobás, 5 kétszobás, 2 háromszobás és 1 négyszobás lakás megszünt.

Készül

Kevesebb szem is többet lát

Meteor csillár-nal

Piac u. 9.

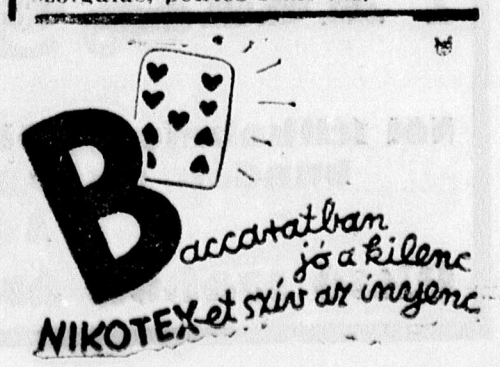
Keller

uri divat

Piac utca 50.

Megyeháza mellett

x Grünfeld S. angol és francia női divatterme, Piac u. 58. I. em. Elsőosztályu munka, előzékeny kiszolgálás, pontos szállitás.

Gyapjútakarók, pokrócok, paplanok, matracok, szőnyegek, függönyáruk, butorszövetek, linoleumok, szövet és maquette garnitúrák: a leggazdagabb választékban, a legolcsóbb áron
és legmegbizhatóbb minőségben kaphatók: **Erdélyi Szőnyegházban,** Debrecen **Piac-u. 34.**

Dr Györki Imre és százhúsz munkás ünneplése a Munkásotthonban

A Munkásotthon dísztermében szombaton este négyszázterítékes vacsorán ünnepelték dr **Györki Imre** képviselőt abból az alkalomból, hogy 15 éve képviseli a debreceni szociáldemokratákat a parlamentben. A vacsorán megjelenő dr **Györki Imrét** és feleségét nagy tapssal fogadták, majd **Juhász Lajos** cipőkereskedő szép virágcsokrot adott át, üdvözlő szavak kíséretében az ünnepeltnek.

A munkásdalárda énekszáma után **Kapusi János,** a debreceni párt elnöke mondott szép üdvözlő beszédet, melyben hangsúlyozta, hogy személyi kultuszt nem akarnak csinálni, de a 15 év mellett nem mehetnek el szó nélkül. Kérte beszédében a képviselőt, hogy folytassa a harcot a munkások érdekeinek védelmében és védje meg az alkotmányt. **Erdei István** párttitkár üdvözölte azt a százhúsz debreceni munkást, akik a szociáldemokrata mozgalomban már 25 évet töltöttek el. — Igérte, hogy az ifjabb generáció az ő útjukon haladva, az ő példájukat követik. Bejelentette, hogy a százhúsz munkás díszes emléklapot kap és dr **Györki Imre** képviselő is emléklapot kap, mivel ő is régi harcosa a munkás érdekeknek a pártban.

Propper Sándor képviselő a pártvezetőség és a szociáldemokrata parlamenti frakció részéről üdvözölte dr **Györki Imrét.** Emlékezetbe idézte dr **Györki** útját a munkásbiztosítótól a képviselőségig. Köszöntötte Györkiben a meggyőződéses szociáldemokratát, akit „arannyal sem lehetett elvei elhagyására rábirni". Üdvözölte dr **Györki Imrénét,** aki hűséges segítőtársa férjének.

A kisiparosok nevében **Vági István** volt ipartestületi elnök üdvözölte a jubiláns képviselőt.

Labancz András öreg munkás a kitüntetésben részesült 120 öreg munkás nevében beszélt azokról az időkről, amikor Debrecenben 4—5 munkás megkezdte a szervezkedést. Beszédében felölelte a 25 évi mozgalom történetét.

Dr **Györki Imre** az üdvözlésekre válaszolva köszönetet mondott választóinak, kiknek bizalmából 15 éve képviseli a parlamentben a debreceni munkásokat. — Hangsúlyozta, hogy egyedül ő tartotta meg mandátumát 1922 óta Debrecenben, ellenfeleivel szemben. Rövid ismertetést adott a munkásságáról hangsúlyozva, hogy 30 éve áll a párt szolgálatában és szolgálni is fogja ezután is minden erejével azt a mozgalmat, mely a magyar munkás jobb sorsát akarja. Nagy taps fogadta Györki szavait.

Kapusi János beszéd kíséretében adta át a képviselőnek a „hűséges munka emléklapját".

Csapó Sámuel a vasas szövetség nevében üdvözölte dr Györkit, aki a szövetségnek az ügyésze, hosszú idő óta.

A vacsora a legjobb hangulatban a késő éjszakai órákig tartott s több felköszöntő hangzott még el.

Változó hadiszerencse a kinai fronton

Sanghái, október 23. A kínai támadások visszaverése után a japánok a liuhangi haretéren ellentámadásba mentek át s két kilométernyire nyomultak előre. A japán csapatok most Tasang és Nansziang közti út felé törnek.

A liuhang—kazangi út mentén igen heves harcok folynak. A kínai Central News jelentése szerint a heves japán támadás arra kényszerítette a kínai csapatokat, hogy Csenciakenget kiürítsék. A kínai csapatok továbbra is megszállva tartják Kuanfut.

A peking—hankaui vasútvonal mentén álló japán csapatok a kínaiak erős nyomása folytán visszavonulnak Hopej tartomány felé. Visszavonulásukat több páncélvonat fedezi. A japán repülők kétszer átrepülték Kantont és bombázták a Hankau és Kaoluni vonal pályaudvarait. A bombázásnak sok áldozata van.

Hartl Sándor bizottsági tag ügye az összeférhetetlenségi bizottság elé került

A közigazgatási bíróság döntése

Debrecen város törvényhatósági bizottságának igazoló választmánya tegnap délután ülést tartott, amelyen Stepper Károly előadása alapján tárgyalták Hartl Sándor törvényhatósági bizottsági tag ellen tett kizárási indítvány ügyét. Hartl Sándor ellen E. Tóth Károly Honvéd uccai lakos tett kizárási indítványt azon a címen, hogy a Világítási Vállalat alkalmazottja lett s mint ilyen abból a közpénztárból kapja a fizetését, amelynek ellenőrzésére hivatott, mint törvényhatósági bizottsági tag.

Az igazoló választmány korábbi ülésén helyt adott az indítványnak és kimondta, hogy Hartl Sándor törvényhatósági bizottsági tagságát megsemmisíti.

A határozat ellen *Hartl Sándor* a közigazgatási bírósághoz panaszt adott be. *A közigazgatási bíróság ebben az ügyben nem állapította meg hatáskörét és a panaszt visszautasította. A közigazgatási bíróság ugyanis összeférhetetlenségnek minősítette az esetet, nem pedig kizárási oknak.*

Az igazoló választmány nem tehetett mást, mint a közigazgatási bíróság ítéletét tudomásul vette és *Hartl Sándor ügyét az összeférhetetlenségi bizottság elé terjeszteni rendelte.*

Az összeférhetetlenségi bizottság ugyancsak tegnap délután tartott ülést, ez azonban a törvény értelmében nem nyilvános.

Az bizonyos, hogy Hartl Sándor egyelőre tagja marad a törvényhatósági bizottságnak, mert igen sokáig tart, amíg az ügye a hivatott fórumokat megjárja. Érdekes egyébként, hogy Hartl Sándor után nincs pótlag, ha tehát mandátumát megsemmisítenék, akkor ebben a második választókerületben, ahonnan őt beküldték a közgyűlésbe, külön választást kellene tartani.

28 tifuszmegbetegedés fordult elő a mult hónapban

A városi közigazgatási bizottság ülésén dr. Gaertner István m. kir. tisztifőorvos jelentést tett a város szeptemberi közegészségügyi viszonyairól. A jelentésből kitűnik, hogy szeptember hónapban 94 debreceni házasság köttetett. Élveszületések száma 202, halálozások száma pedig 106 volt. Természetes szaporodás ennek megfelelően 96. Az 1 éven alul elhaltak száma 30, ami az élveszületések 14.8 százaléka. Hevenyfertőző betegségekben 5 egyén halt meg, ez 10,000 lakosra számítva 44 százalékos arányszámot mutat. Gümőkór halálozás 6, rák halálozás 14, szív és érbetegségben pedig 5 egyén halt meg. Hevenyvertőző-betegségek közül tifusz, vérhas jelentkezett nagyobb számban. Has-tifusz megbetegedés 28 esetben észleltetett 1 halálesettel, a szükséges óvintézkedés minden esetben megtörtént.

A jelentést tudomásul vették.

Él-e még a szép Vielopolska grófnő?

Varsó, okt. 23. Egyes lapok arról adnak hírt, hogy Vielopolska grófnét, akit Berlinben állitólag kémkedés miatt tartóztattak le, már halálraitélték és ki is végezték. Az utolsó levél, melyet a grófnő férjének irt, október 4-én kelt. A gróf varsói ügyvédje Berlinbe utazott, de a német hatóságok sem neki, sem a grófné anyjának nem engedték meg, hogy a Moabitban meglátogathassák a foglyot.

Olcsó árak, jó minőség, legnagyobb választék a Magyar Ruhaipar-nál

Bika szálló épület

Női télikabátok, női bundák, női ruhák. — Férfi télikabátok, városi és lengyel bundák, öltönyök. — Iskolai előirásos fiu és leányka ruhák és kabátok

A Takarékosság bevásárló helye.

Olcsó szabott árak! A minőséget garantáljuk!

Hatalmas tétel

Düffin bársony, ruha és tenniszflanell

maradék

érkezett, melyeket

hihetetlen olcsó árakon árusítunk.

Győződjön meg Ön is vételkényszer nélkül

CSILLAG TESTVÉREK

Piac és Simonffy u. sarok.

Selyp beszédü autós bandita és oláhul beszélő társa a debreceni páncélszekrény-fosztogatók

Szorul a hurok a debreceni kasszafurók körül, akik 13 kasszafurást követtek el ebben az évben Debrecenben.

A debreceni rendőrség az utóbbi hetekben állandóan készültségben van s teljes erővel folytatja a nyomozást a kasszafurók után.

Az eddigi nyomozás eredményeként sikerült pontos személyleírását megállapítani a főtetteseknek, akik autóval járnak. Egyik kasszafúró 29—30 év körüli, 168—170 cm. magas, erős, vállas férfi. Beszéde kissé selyp. Ajka dúzzadt, sárgás, beesett szeme, lapos orra, vastag fülei vannak. Arca piros, haja vereses barna, enyhén hullámos s Hitler-bajuszt visel. Utoljára almazöld színű, világos trenchoat, szürke térdnadrág, sárgás, elegáns félcipő és zöldes harisnya volt rajta.

Tettestársa 30—35 év körüli férfi, magyarul és oláhoul beszél, 170 cm. magas, vállas alak. Kiejtésén svábos akcentus érzik. — Barna szeme van, alattomos tekintettel, hosszú, végén hajlott orra, szikár, csontos arca kiálló pofacsontokkal, gesztenyebarna, hátrafésült haján nem hord kalapot s utoljára fekete kabátban látták, bársony gallérral s zöldes ing volt rajta.

A tettesek legutóbb a Trnka Henrik Barna uccai műhelyében elkövetett betörés alkalmával alaposan felszerelték magukat a műhelyből elektromos furókkal, melyet valószínüleg szintén a páncélszekrények nyitogatásához fognak használni. Általában a kasszafurók két metódussal dolgoznak, vagy furják a kasszát, vagy pedig kacsával feszítgetik, aszerint, — hogy melyik módszer kecsegtet több eredménnyel.

A rendőrség egyébként felhívja a debreceni összes kasszatulajdonosokat, hogy saját érdekükben levelezőlapon jelenték be páncélszekrényüket Császár Péter bűnügyi csoportvezetőnél a rendőrség második emeletén.

A nyomozás eddigi eredményei általában azzal biztatnak, hogy a Debrecenben elkövetett 13 kasszafurás tettesei közelesen kézre kerülnek. A rendőrség munkájának előmozdításánál azonban nagy szolgálatokat tehetne maga a közönség is, ha minden olyan dolgot, amely a kasszafurókkal kapcsolatosan tudomására jutott, vagy gyanuját bejelentené a rendőrségen.

Rendkivül rossz az életbiztositási piac a mesterségesen ledöfött Phőnix kinosan lassu likvidálása miatt

A biztositási szakmában csökken a kliensek száma, de a méltóságos vezérigazgatók száma rohamosan szaporodik

Már régen nyilt titok, hogy a Phönix Életbiztosító RT. magyarországi üzleteit rövid idő alatt és csekély áldozattal meg lehetett volna menteni, ha néhány nagy konkurrens intézet nem igyekezett volna tehetséges, mozgékony és gyülölt versenytársát minden áron ledöfni, hogy végül, nevetségesen olcsó pénzért osztozkodhassanak a Phönix zsiros koncán.

A pénzügyminisztérium ugyan az adott viszonyok között elismerésreméltó gyorsasággal és erővel próbálkozott menteni az érdekelt közönség számára, ami menthető, de arra senki sem számíthatott, hogy a vesztett fejsze nyeléhez is oly keservesen, kínos zökkenőkkel juthat hozzá a Phönix 33.000 biztosítottja, mint ahogy hozzájutni engedik. A likvidációs munka valósággal tengeri kígyóvá növekedett s noha eredetileg legfeljebb fél esztendőre **becsülték a teljes likvidációt, most már másfél éve folyik az anélkül, hogy tudni lehetne, mikor érnek a végére.**

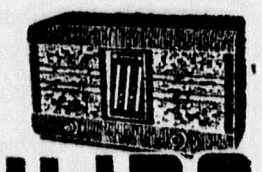
A Phönix volt kliensei fogcsikorgató elkeseredéssel szenvedik e likvidáció huza-vonáját s különösen sok a boszszuságuk a likvidálásról szóló kiértesítések miatt, amelyek ahelyett, hogy minden egyes biztosított elé tárnák röviden világosan, hogy mennyivel kell többet fizetni, mint eddig, hogy mennyivel kell a tőkét redukálni, ha nem felel meg a félnek a díjtelemelés, — ismételjük — ehelyett **a kiértesítés hosszú, száraz, zavaros szövegű és olyan jogi, biztosítástechnikai és matematikai problémák elé állítja a laikus feleket, hogy ember legyen a talpán, aki csak kapiskálni is képes, hogy tulajdonképen mit is akarnak tőle.**

Nemcsak a Phönix-biztosítottak, de a közönség egyéb rétegei is nyomasztó visszatetszéssel szemlélik ezeket a jelenségeket s **a biztosító társaságok ügynökhadseregének tagjai egyhangúan vallják és állítják, hogy a Phönix-ügy miatt alig lehet új életbiztosítást kötni.**

A bizalmi válság tehát ahelyett, hogy csökkenne, egyre mélyül, nyilván ez az oka annak, hogy az életbiztosítási üzlet stagnál, sőt katasztrófálisan rosszul megy s a törlések számát meg se közelíti az új életüzlet. Az ügynökök szerint, amig az életbiztosítások 5 százalékos szégyenletesen csekély valorizációja és később a Phönix-ügy miatt felháborodott publikum nem nyugszik meg abban, hogy az életbiztosításba fektetett tőke nem kétes követelés, hanem gondtalan öregséget jelent a biztosított félnek, addig hiába szaporodik gomba módra a biztosító intézetek méltóságos címhez jutott vezérigazgatóinak száma: a kliensek száma egyre csökkeni fog.

...DE CSAK AZ ÉLVEZI IGAZÁN A NYUGALMAT, AKI „WINDSOR" NAGYTELJESITMÉNYŰ SZUPERRADIÓT HALLGAT

PHILIPS

A német közoktatásügyi államtitkár és kisérete a jövő héten Debrecenbe jön

Ismét előkelő vendégei lesznek Debrecennek. Október 28-án, csütörtökön a déli vonattal városunkba érkezik Zschintzsch német közoktatásügyi államtitkár, nagyszámú német közéleti férfiú kíséretében. A német államtitkár kíséretében a következők érkeznek Debrecenbe: Wacker volt német államminiszter, Krümel miniszteriumi igazgató, Zierold miniszteri tanácsos, Burmeister kormányfőtanácsos, Scurla kormánytanácsos és Rosenberg követségi tanácsos. A német vendégeket dr. Szily Kálmán államtitkár, dr. Jalsoviczky miniszteri osztályfőnök, dr. Füleki-Szántó Endre osztályfőnök, dr. Kulcsár István és dr Terbócz Miklós miniszteri tanácsosok, továbbá dr. Paikert Géza miniszteri titkár kísérik el.

A vendégeket a pályaudvaron 11 óra 45 perckor az egyetemi tanács ünnepélyes fogadtatásban részesíti. Innen a városba hajtatnak, még a délelőtt folyamán megtekintik a református nagytemplomot, a Kollégium könyvtárát, az egyetem központi épületét, a német szeminárium könyvtárát, a bőrklinikát, az egyetemi gépházat és az egyetemi konyhát.

Délben dr. Csikesz Sándor rector ebédet ad a német vendégek tiszteletére.

Ebéd után a Stadiont, a nagyerdői fürdőtelepet és a Déri-múzeumot tekintik meg a vendégek, majd az ötórás vonattal visszautaznak Budapestre.

Önnek is tudnia kell,

hogy kész férfi kabát és öltönyökben jót ad olcsó áron

Fekete téli kabát	P 36·—	Hosszú bőrkabát	P 70·—
Színes (áll) paletté	P 29·50	Rövid bőrkabát	P 47·—
Szőrmebeléses bekecs	P 54·—	Nadrágok	P 4·80-tól
Színes férfi öltöny	P 28·—	Düftin mellény	P 13·90-től
Fekete férfi öltöny	P 36·—		

Gyermek ruhák, tiroli nadrágok, joppék nagy választékban a

Benyáts ÁRUHÁZ

Bontásból kikerült anyagok:

tégla, fa, ablakok, idomvasablakok, rácsok, felülvilágítók, vasgerendák, műkő és terméskő lépcsők, terméskövek, detektivrácsok, különböző méretü vasajtók, üvegfalak, vízvezetéki, gáz- és öntött vascsövek, vörösréz fürdőkályha kaphatók. —

HITELBANKI BONTÁSNÁL
Piac ucca 45.

XXXIV. NEMZETKÖZI
EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUS
BUDAPEST
1938 MÁJUS 26-30.

A világkongresszus ünnepi oltára az áldozatkész magyar szivek adománya

P Bangha mondotta egyik lelkes beszédében, hogy a XXXIV. Eucharisztikus Világkongresszus alkalmából „kis Magyarország, mint oltár és Budapest, mint oltárkő" fog szolgálni. Ez a mondás egyre jobban testet ölt és valósággá válik Az Előkészítő Bizottság ugyanis arra törekszik, hogy az oltár minden egyes darabjához, felszereléséhez, a katolikus hívek szeretete, áldozatkészsége tapadjon. Önkéntelen eszembe jut itt a következő kis történet. Egy hétéves leányka elkisérte édesanyját a zárdába. A tisztelendő nővér, akit keresett, éppen a sekrestyében foglalatoskodott. Amig a nagyok beszélgetnek, a kicsi felfedező útra indul. Sokáig nézegeti a nagy fehér ostyát, amelyet a nővér a másnapi miséhez készített elő. Majd hirtelen odahajol és megcsókolja azt. Kislányom — szól az édesanyja, — mit csinálsz? Hát abban még nincs a Jézuska. Tudom anyukám — feleli a kiskisleány — csak azt akartam, ha Jézuska holnap ebbe az ostyába száll, az én csókomat már ott találja. Mennyi hit, mennyi figyelem és szeretet a parányi ajkakról.

Ugyanezt akarja az Előkészítő Bizottság is: ha az Ur Jézus majd májusban leszáll a kongresszusi oltárra, a kis Magyarország csókját, áldozatkész szeretetét s hódoló üdvözletét már ott találja.

AZ OLTÁR

Az ünnepi oltár — Szent Péter baldachinjának gyönyörű másával — körülbelül 100.000 pengőbe kerül. A bizottság azt szeretné, hogy ennek az oltárnak a költsége a kongresszusi jelvények árából tevődne össze. Természetesen az előállítási és terjesztési költségek levonása után maradó összegről van szó. Eddig több, mint 500 ezer jelvényt vásároltak az országban. Ahhoz azonban, hogy az oltár költsége megtérüljön, 2 millió jelvényt kellene eladni. De ha ez sikerülne, mily felemelő érzéssel mutathatna rá a rendezőség a világkongresszus oltárára: ime kétmillió magyar ember fillérelről emeltük azt szeretett Megváltónknak. Hasonló jóleső érzés töltheté el azokat, akik jelvényvásárlásuk által hozzájárultak az oltár felépítéséhez.

AZ OLTÁR FELSZERELÉSE

A rendezőség nemcsak az oltár építésében, hanem mindenben, amire az oltárnál szükség lesz, szeretné kifejezésre juttatni az ország katolikusainak szeretetteljes hódolatát az Oltáriszentség iránt.

Igy a dísz menyezetet, amelyik alatt a pápa követét az ünnepi oltárhoz kisérik, Szent Ferenc harmadrendjének tagjai fogják elkészittetni.

A gyertyákhoz szükséges színtiszta méhviaszanyagot a magyar méhészek fogják szállitani. A méhviasznak tisztítását, kézzel való öntését egy aranykoszorús magyar gyertyaöntőmester vállalta magára.

Azt a szentségmutatót, amelyben — a világkongresszus alkalmával — az Oltáriszentséget imádásra helyezik ki, a budapesti Központi Oltáregyesület készítteti el. Ennek anyagához egy nemes lélek adományát: többezer pengőt érő, drágakövekkel díszített ékszert is fel fognak használni. Az ajándékozója ismeretlen kíván maradni.

A szentmiséhez a bort hazánk leghíresebb bortermő vidékének egyik legnevesebb szőlőtelepéről: a régi Rákóczi-szőlőből fogják szállitani. Jelenleg ez a rész a piarista rend birtokában van.

A SZENTÁLDOZÁSHOZ SZÜKSÉGES DOLGOK

A százezres tömegek áldoztatásához szükséges 300 új kehelyből már 270 biztosítva van. Ennyien ugyanis vállalták, hogy egy-egy ilyen kelyhet vásárolnak. A négy legismertebb műötvös cég különböző tipusu kelyheket készít, de valamennyinek az ára egységesen 80 pengő. Ilyen kelyhet bárki rendelhet: egyesületek, sőt magánosok is. A kongresszus lezajlása után a rendelők ezeket a kelyheket átvehetik, vagy valamely templomnak odaajándékozhatják.

A 300 áldoztató papot kétszerannyi ministráns fogja kisérni: az egyik a paténát (fémtálca, melyet áldoztatáskor a hivő ajka alá tartanak) tartja, a másik pedig égő gyertyát visz kezében. A 600 gyertyát különféle öntőgyárak és műhelyek adományozzák. A 600 ministráns részére egyházi ruháról a főváros plébániái, zárdái fognak gondoskodni.

A 300 vadonatúj paténának beszerzését a Jézus Szíve Szövetség szervezetei vállalták.

A legmeghatóbb azonban az a mód, ahogyan a tömegek áldozásához szükséges ostyának anyagát összegyüjtik. A Szívgárdák (Debrecenben a zárdában és a róm. kat. elemi iskolában) és néhány vallásos társulat tagjai búzaszemeket gyüjtenek erre a célra. Minden egyes búzaszem egy-egy önmegtagadásnak, jócselekedetnek, erénygyakorlatnak vagy imának hirnöke. A búzaszemeket tavasszal összegyüjtik az egész országból és belőlük őröltetik meg az általános szentáldozáshoz szükséges ostyalisztet. Ebből a lisztből készült ostyákat fogják ugyanis az Ur szolgái — élükön a pápai legátussal — átváltoztatni a Szentmisében az Ur Jézus szent testévé, a lélek eledelévé.

Ime mennyi mód szereteted kifejezésére, üdvözleted elküldésére! És te melyiket választod?

Faragó László.

Vakmerő rablótámadás a Kishegyesi uton

Vakmerő rabló tegnap este letött a Kishegyesi úton egy szegény lapkihordónőt s minden nála levő pénzét elrabolta.

Kiss Róza lapkihordó, Görgényi ucca 1. szám alatti lakos este hét óra tájban ment hazafelé a Téglavetőben levő lakására. A Kishegyes úton haladt, amikor egyik fa mögül előugrott egy férfi s a száját befogva leteperte s ütlegelni kezdte. Majd kezéből kiszakította a benne levő kosarat, egy kiló kenyérrel és hat pengő 50 fillér készpénzzel. Ezzel a tolvaj felugrott és elfutott a téglavető irányában.

Elegánsan öltözködik és nem fizet magas árakat!
az ujonnan átalakitott **Budapesti Férfiruházban** Csapó u. 6.

A Kuria elé került a megsemmisitett debreceni választás miatt megindult polgári per

Nem csak Debrecen városában, hanem az egész Tiszántulon nagy hatást keltett a Közigazgatási Bíróságnak azon itélete, mellyel az 1935 évi debreceni képviselőválasztást megsemmisitette és új választást rendelt el az ajánlások elbirálása körüli szabálytalanságok miatt.

Emlékezetében él olvasóinknak az a nagy meglepetéssel publikált döntése a választási bizottságnak, mellyel a Független Kisgazdapárt listáját nem bocsátotta választás alá, a benyujtott ajánlásokat elégtelennek nyilvánítva és a további pótlást a pártnak nem engedte meg.

Ezek előzték meg a Közigazgatási Bíróság előbb említett döntését, mely kimerítően részletes indokolás mellett megsemmisítette e választást és új eljárást rendelt el.

A Közigazgatási Bíróság kimondotta itéletében azt is, hogy az álta la észlelt, felsorolt és megítélése szerint sulyos mérvvel jelentkező szabálytalanságokat, melyeket a választási bizottság követett el az ajánlások elbirálása terén s olyannak találta, melyeknek a választás eredményére döntő befolyásuk volt. Megállapította továbbá a Független Kisgazdapártra nézve azt, hogy

a választási bizottság eljárása alkalmas volt arra, hogy e párt nak eredményes pótlásra irányuló törekvéseit meghiusítsa,

akkor, amikor e párt készségét nyil vánította a megfelelő alap és pótajánlásokkal a választásban részvételre is.

Ezen Közigazgatási Birósági döntés alapján azután a Független Kisgazdapárt listáján szerepelt **dr. Hegymegi Kiss** Pál volt debreceni képviselő, aki ezen választással esett el mandátumától, pert indított a debreceni törvényszék előtt a választási bizottságban résztvett

dr. Gergely Jenő ügyvéd ellen 7.400 pengő megtérítése iránt, amely őt és a pártot ezen hiábavalónak bizonyult ajánlási el járással és annak kárbaveszett költségeivel érte.

A törvényszéken **dr. Gergely** Jenő szavatosként

perbe hívta a választási bizottság többi tagjait és pedig dr. Rásó Sándort, dr. Debreczeny Barnát, dr. Tervey Tamást, dr. Nagy Samut stb. akik mindnyájan védekeztek a kereset ellen és vitatták, hogy felelőséggel nem tartoznak, mert a Közigazgatási Bíróság döntése dacára sem szándékosan sem vétkes gondatlansággal kötelesség sértést nem eszközöltek a bizottságban, legfeljebb tévesen értelmezték a választási törvényt.

A bíróság magáévá tette a tanuhallgatások után alperes és szavatosok álláspontját és a keresetet elutasította, ami ellen dr. Hegymegi Kiss Pál felebbezéssel élt az Itélőtáblához.

Az Itélőtáblán felperes jogi képviselője **dr. Róth László ügyvéd hivatkozott a budapesti** törvényszéknek időközben, 1937. júniusában hozott itéletére, melyben

a budapesti déli kerületi megsemmisitett választásból folyóan hasonló esetben és okból kár térítésre kötelezte a bíróság a választási bizottság tagjait és hivatkozott a választási bizottság fokozottabb felelőségére,

melynél fogva nem hivatkozhatnak téves értelmezésre és magyarázatra az ajánlási eljárás tekintetében azok a választási bizottsági tagok, kiknek nemcsak kötelessége a választási törvények betartása, hanem nagy tudásuknál és jogi képzettségüknél fogva épen úgy kellett ismerniök a törvény világos rendelkezéseit, mint a bizottság döntésével szemben különvéleményt bejelentő bizottsági elnöknek és választási főbiztosnak is.

Ezzel szemben alperes és szavatosok rámutattak arra, hogy bár a tanuk dr. Rásó Sándor és a párt titkárok különböző kijelentésekről beszéltek a Független Kisgazdapárttal kapcsolatban a választási eljárás tekintetében, ez rájuk nem tartozik és velük szemben semmiféle szándékosságot nem mutat, de sem ez, sem kellő gondossággal végzett törvénymagyarázatuk és röntésük még vétkes gondatlanságot sem állapit meg terhükre, igy kérték az elsőfokú itélet helybenhagyását.

Az Itélőtábla magáévá tette a Törvényszék döntését, ami ellen **dr. Hegymegi Kiss** Pál felülvizsgálati kérelemmel élt a Kuriához, ahol a tárgyalást 1937. november 3-ra tüzték ki és igy a legmagasabb fokú bíróság fogja kimondani a végső szót abban a politikai, de jogászvilágban is széles körökben nagy érdeklődéssel várt kérdésben, hogy a választási bizottság tartozik-e felelőséggel és kértérítési kötelezettséggel a megsemmisitett debreceni választásból kifolyóan a választásból a Közigazgatási Bíróság szerint első izben szabálytalanul és törvényellenesen elzárt Független Kisgazdapártnak?

110.00 PENGŐS KÖLTSÉGGEL TORNACSARNOKOT KAP A DEBRECENI EGYETEM

Hétfőn délben Debrecenbe érkezik dr. Ivándy Kálmán miniszteri tanácsos, hogy szemlét tartson az egyetemi tornacsarnok felépítésének ügyében. Mint értesülünk, a tornacsarnokot 110,000 pengős költséggel fogják felépiteni s az a legmodernebbül lesz felszerelve, úgy hogy a tanuló ifjúság minden igényét kielégítse.

Régi kívánsága teljesül ezzel úgy a Tudományegyetemnek, mint a hallgatóságnak. Eddig ugyanis nyáron a DEAC nagyerdői sporttelepén tartották meg a testnevelési órákat, mig télen az alagsor egyik szük helyiségében részesitették a hallgatókat katonai kiképzésben.

Reméljük, hogy dr. Ivándy Kálmán miniszteri tanácsos szemléjének sikeres eredménye lesz.

Gyümölcsfa, Rózsa, Díszfa, Díszcserje.
Évelő virág, Szőlővessző kapható,
Nagyban is megrendelhető.

UNGHVÁRY
JÓZSEF CEGLÉDI FAISKOLAJÁNAK
DEBRECENI
LERAKATABAN
Bejárat Bethlen-u. 14
szám helyett
GARAY-UTCA 5 SZ. ALATT.
Egyedüli megbízott
Kocsák György

Szerdán „C bérlet 4 számban" Halasy Mariskával a főszerepben **„VIHAR AZ EGYENLITÓN".**

Fővárosi Gyermekszinház október 26-án, kedden délután fél 4 órakor tartja kacagtató tarka előadását a Csokonai-Szinházban. Fellépnek Budapest legtehetségesebb és legbájosabb gyermekművészei.

Tánc, öröm, jókedv! Jutalom az iskolaév elején.

Tizennégyezer mázsával kevesebb búza termett az idén Debrecenben

Debrecen város közigazgatási bizottsága *Fáy István* főispán elnöklésével tegnap tartotta meg e havi rendes ülését. Ez alkalommal *Brokés Rezső* gazdasági főfelügyelő jelentést tett a mezőgazdaság mult havi viszonyairól. Elmondta, hogy az őszi szántás szépen folyik, a korai vetések jól keltek. Debrecen határában az idén búzával 31.317 katasztrális hold volt bevetve, holdanként átlag 8 mázsa, összesen 279.096 mázsa termett, tehát *14.511 mázsával kevesebb, mint a mult évben.* Rozsból 8129 holdat vetettek be, 6.40 q-ás átlagtermés mellett *4130 mázsával termett kevesebb,* mint a mult évben. Árpából 1999 q és zabból 6673 mázsa termett Debrecenben. Tengeriből 12 q-ás holdankénti átlagos jó termést várnak. A répák is jó termést ígérnek. A szőlő minősége jó, a gyümölcsből közepes volt a termés.

A jelentéshez szóva *Bakóczy Gábor* azt kérte, hogy az erdei utakat tartsák kocsikkal járható állapotban.

3 ezer pengő a szoknya alatt

A debreceni törvényszéken dr. Jóna Kálmán törvényszéki bíró leartóztatásba helyezte Grósz Mayer debreceni lakost és feleségét, akiket a szemlészek éppen akkor fogtak el, amikor az Erzsébet uccai lakásukon 15 kiló szacharint csomagoltak szét.

Grósz Mayerné megmotozásakor a szoknyája alatt, a fehérnemű rejtett zsebébe gombolva 3000 pengőt találtak. Grószné azzal magyarázta a pénz elrejtését, hogy Szomathelyre akartak utazni üzleti ügyben és nem akarta, hogy a pénzt férje elmulassa, mert arra szükség volt. A pénzt a pénzügyigazgatóság elkobozta és folyik a izsgálat, hogy milyen célra akarták felhasználni Grószék a 3000 pengőt és miért kellett azt anyyira elrejteni, hogy még a motozáskor is alig tudták megtalálni.

A Magyar Közélelmezési Bizottság propagandája a Hajdusagban

Küzdelem a célszerűtlen étrend ellen a falusi asszonyoknál

Azok, akik a népélmezés kérdésével foglalkoznak megállapították már, hogy a magyar nép az egész Alföld területén rosszul táplálkozik. A rossz táplálkozásnak egyrészt a pénztelenség, a nagy nyomor az oka, mert képtelen a tápértékben erős ételeket megvásárolni, másrészt azonban a célszerűtlen főzés az oka a rossz táplálkozásnak. Tehetősebb kisgazdák és munkások, akiknek meg van a biztos megélhetésük és kamarájukban élelmiszereket tartalékolhatnak

nem táplálkoznak megfelelően, nagyon egyoldalú az étrendjük

és néhány ételt váltogatva táplálkozik csak és nem ismerik az ételek hosszú sorát, melyekhez való anyagot pedig könnyen megszerezhetnék, földjükön megtermelhetnék. Az ok itt abban keresendő, hogy az asszonyok nem ismerik a főzés sok-sok módját, sem a felhasználható eleségeket.

Igen szűk körben mozog a szakács tudományuk és ezáltal sokféle tápláló és főleg olcsó éltel marad el az asztalról.

A Magyar Közélelmezési Bizottság elhatározta, hogy megtanítja főzni az asszonyokat és ezért főzési tanfolyamokat rendezett a hajdúságban is, hogy rávezesse az asszonyokat a faluban termeszthető anyagok célszerű felhasználására és hozzásegítse őket a változatos tápjlálékok készítéséhez.

A célszerűtlen és egyhangú táplálkozásnak sok hátránya van. Főleg azt lehet megállapitani, hogy a főzelékféléket nem eszik,

kevés a fehérje dús táplálék, hiányoznak az étlapról a vitamindús anyagok.

Azokban a falvakban is, ahol zöldségféléket termesztenek és spenótot, sóskát hordanak a városi piacra, no meg sok-sok paradicsomot, nem eszi meg maga a termelő, nem főzi meg gyermekeinek sem. Azzal térnek ki, hogy úrnak való az a sok zöldség, sokkal többet ér egy falat szalonna.

A hiba inkább ott keresendő, hogy az asszony nem tudja a zöldségfélék elkészítési módját, ezért nem adja asztalra, hogy erősödnének a vitamindús zöldségféléktől a gyermekei. Megmarad a maga néhány ételt magában foglaló étlapja mellett, silány rántott leves, paszuly, burgonya és szalonna mellett. Nagyon sok helyen nem esznek főtt ételt, csak vasárnap. Itt már nem a maradiság, hanem a szegénység pusztít, a szegénység okozza azt is, hogy a tehéntejét nem kapja meg a kisgyermek, mert a tejet eladják, mivel abból pénzel az egész család.

A célszerű és olcsó főzés titkát nem akarják ott sem megtanulni, ahol van mit aprítani a tejbe. A módosabb asszonyok kijelentik, hogy őket úgyan ne tanítsa senki főzni, tudnak ők főzni, az anyjuk is tudott.

Nem is tudnak többet főzni és jobbat, mint az anyjuk és megmaradnak a maguk szűk ismeretkörében. Elegendő nekik, ha dícsérik a jó töltöttkáposztájukat, vagy gulyáslevesüket és nem törődnek azzal, hogy tíz és tíz féle más, ízletes étel készítését nem tudják.

Az olcsó és célszerű főzés titkát így nehéz megismertetni az asszszokokkal, az egyik részét a szegénység tartja távol, mert hiába tanulná meg, ha úgysem tudja megvásárolni, hogy megfőzhesse, a másik részét pedig a maradiság tartja távol a főzőtanfolyamtól. Kevés azoknak a tudni vágyó, okos asszonyoknak a száma, akik megtanulják, hogy

a káposztából, borgonyából, burgonyából, babból nemcsak három-négyféle, hanem húszféle ízletes, olcsó ételt lehet készíteni.

Nagy a panasz, hogy a gyermekek táplálására sem fordítanak gondot, befogják a felnőttek kosztjára hamar a gyermekeket, rontják a gyormát erős fűszeres ételekkel. A gyermek nem kapja meg a főjlődéséhez szükséges vitamindús anyagokat, nyűgös, nehezen fejlőd őlesz.

Az kétségtelen, hogy a néptáplálkozás igen alacsony nívón mozog és annak oka nemcsak a nagy szegénységben keresendő, mert

hiányos és rossz az étkezés rendje ott is, ahol meavan a lehetőség arra, hogy jobb, változatosabb ételeket készítsenek.

A Magyar Közélelmezési Bizottság munkája előadások tartásával, főzőtanfolyamok rendezésével igyekszik megjavítani, változtatni a magyar nép táplálkozási módját. Propagandát csinálnak a gyümölcsfogyasztásnak is. Nagy területek vannak a falusi házak körül és kertpjeikben üresen, kihasználatlanul, ahol pedig megteremne a család egész évi gyümölcsszükséglete.

hófehér, napfényszerű világítás
1 órára 1 fillérbe kerül
100 gyertyafénnyel.
Vigyázat!
a Maxim lámpát — mert jó — utánozzák
Kérje 23. sz. árjegyzékét.
Ardó József világítási szaküzlet Budapest, VI. Vilmos császár út 45
Debreceni megbízott:
ifj. Seress József, Debrecen, Kassa u. 29. sz. [13 a/6

SZÍNHÁZ

H. Neményi Lili fővárosi nagy sikere

A budapesti Városi Színházban a napokban mutatták be nagy sikerrel az »Éva a paradicsomban« című operettet. A siker főrészese *H. Neményi Lili,* a debreceni Csokonai-színház tüneményes hangú, remekül játszó primadonnája, aki — mint ismeretes — ennek az egy operettnek főszerepét eljátsza vendégként a Városi Színházban, azután újból a debreceni közönség előtt lép fel.

H. Neményi Lili remek alakításáról, ragyogó sikeréről áradozva ír az egész budapesti sajtó. Egyhangúlag megállapítják, hogy az operett nagy sikerét főleg a kitűnő primadonnának köszönheti, akiről többek között a Pesti Hírlap kritikusa ezeket írja: »Neményi Lili dús és finom kultúrájú hangjának kivételes operettértékeivel, kellemes és ízléses játékával, mint primadonna valóságos felfedezésszámba megy.

—=—

A szinházi iroda jelenti:

Ma, vasárnap délután a mulatságos katona-operett,

„A HUSZÁRKISASSZONY"

mérsékelt helyarakkal kerül szinre. A páholytól a karzatig mindenki sok derüt és jó mulatságot lel benne három órán keresztül. Este **ismét uj operett**

„TATJÁNA"

izgalmas kémoperett kerül szinre, Jurik Icával, Julcsival, a nevettetés nagy mesterével: Sugár Misivel, Tanayval, Kamarással, Herczeghgel a főszerepekben. Rendező Szabó Ernő. Vezényel Virágh Elemér.

Felhivjuk i. t. Közönségünk figyelmét és kérjük, szivlelje meg, hogy ez a sok ujdonság lehetetlenné teszi minden egyes darabnak prömier-bérletben való előadását. A Közönségre halgattunk és a Közönségért tesszük, hogy **változatos müsor** még több gondját és munkáját vállaljuk. A prömierbérleten kivül bemutatott ujdonságok éppen olyan jók és éppen annyi gonddal készülnek, mint a pénteki bemutatók. Ne hagyja hát magát előitéletektől befolyásolni!

Hétfőn és kedden a rendkivüli sikerü

BIKFIC TANÁR UR

kerül szinre „A bérlet 5 számban". **Kedden „B bérlet 5 számban".**

Készpénzért veszek személy és teher autót

üzemképtelent és roncsot is. Ajánlatokat árral és leírással »A. B« jeligére a kiadóba.

ANGOLBAN MINDENNAP
HALÁSZLÉ, szálkanélküli rán'ott ponty.

„Ma a tudomány mezőin kell helytállni" — hangoztatta dr Csikesz rektor a tegnapi doktoravatáson

Tegnap délben, a szokásos ünnepélyes keretek között, tizenhárom új doctort avatott a Tisza István Tudományegyetem tanácsa az egyetem központi épületének aulájában. A tizenhárom felavatott közül hat a jog- és államtudományoknak, öt az orvostudományoknak, kettő pedig a bölcsészetnek doctora lett.

A doctoravató ülést dr. Csikesz Sándor rector nyitotta meg, majd felkérte az egyes tudománykarok dékánjait, hogy a jelölteket »fogadják« doktorokká. Az egyetemi tanács a következő tizenhárom jelöltet avatta fel: Otrokocsi Nagy Gábort és Szénássy Dénes Barnát a *bölcsészet;* Nyerges Pált, Rébék Gyulát, Radó Endrét, Györffy Tibor Endrét, Tóth-Bagi Józsefet és Fekete Sándort a *jog- és államtudományok;* Szabó Katalint, Rákos Ilonát, Gombkötő Bélát, Heider Lajost és Muszbek Mihályt az *orvostudományok* doktoraivá.

Az új doctorokhoz dr. *Csikesz* Sándor rektor a következő beszédet intézte:

A reformáció korától egészen a múlt század közepéig ritka volt a született magyarok között a doctori titulus. Eleinte évszázadokig csak a külföldet járó magyar theologus ifjak hoztak haza ilyen kiváló grádust s alapozták meg vele a protestáns lelkészeknek akkor kijáró »tiszteletes és tudós« értékjelzőt. Majd az orvosdoctorok száma kezdett lassan felbukkanni és egyre gyarapodni s ezzel kimagasodott a felcserek, borbélymesterek és csontrontók kuruzsló sokaságából a mai tudós orvosi rend, hogy örökre el is váljék azoktól és egyetemi színvonalra emeljék. Még szórványosabban jelentkezik a »Magister Artium«-ot felváltó »doctor philosophiae«. A kiegyezési korszak után csatlakozik hozzá Hazánkban a legifjabb doctori rend: a jogi, államtudományi és canonjogi doctorok serege.

A tizenkettedik órában állott őrhelyére Hazánkban a főiskolát és egyetemet végzett magyar ifjúság s ezek között a doctorok serege, hogy átvegye részben azokat a lelki nemességi kiváltságokat és kötelezettségeket, amelyet eddig a főnemesség és köznemesség képviselt. Régen a csatamezőkön szerezték az érdemeket, hogy az »una et eadem nobilitas« tagjai közé neveztessenek ki; *ma a tudomány mezőin kell helytállni, a legnagasabb művelődés fegyvereivel kell küzdeni,* hogy ennek a lelki köznemességnek és főnemességnek tagjává válhassék valaki. Erről a lelki nemességről, magasrendű kimüvelődésről kapnak Önök most diplomát, amely amint egyfelől ország-világ előtt megpecsételi tudományos fáradozásokban és küzdelmekben eddig eltöltött múltjukat, épp olyan nemeslelkű küzdelemre kötelezi el Önöket Nemzetünk és Hazánk javára a jövőben is. Hogy ennek méltóképen megfelelhessenek, erre kérjük Istennek áldását.

Az uj doktorok.

A második tűzoltó tanfolyam záróvizsgája és a megyei Tűzoltó Szövetség közgyülése

A Hajdúvármegyei Tűzoltó Szövetség most rendezte a második törvényhatósági tűzoltó tanfolyamot 32 hallgatóval. A tanfolyamnak a záró vizsgája tegnap délelőtt volt a tűzoltólaktanyában.

A záró vizsgán megjelentek: *Rásó István* alispán, szövetségi elnök, a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség képviseletében vitéz *Zombory A. József* sátoraljaújhelyi tűzoltófőparancsnok, szövetségi elnökségi előadó, vitéz *László Árpád* nyíregyházi tűzoltóparancsnok, *Bojtor István* biharvármegyei tűzrendészeti felügyelő és *Arany Sándor* derecskei önkéntes alparancsnok, valamint a debreceni hivatásos tűzoltóság tisztikara, élükön vitéz dr *Roncsik Jenő* vármegyei tűzrendészeti felügyelő, tűzoltófőparancsnokkal, akik egyuttal a tanfolyam előadói is voltak, valamint a vármegye önkéntes tűzoltótestületeinek kiküldöttei.

A tanfolyam hallgatói úgy elméletileg, mint gyakorlatilag bebizonyították a vizsgáztató bizottság előtt, hogy nem hiába hozta meg a Hajdúvármegyei Tűzoltó Szövetség a nagy anyagi áldozatot, mert a rövid idő alatt is igen sokat tanultak.

A vizsga befejeztével *Rásó István* alispán, a Hajdúvármegyei Tűzoltó Szövetség elnöke kiosztotta a hallgatóknak a bizonyítványokat és egyben köszönetét és elismerését fejezte ki úgy az előadóknak, mint a hallgatóknak az elért szép eredményért. A hallgatókhoz buzdító beszédet intézve, örömmel jelentette ki, hogy a tűzrendészet ilyenképpen való fejlesztésével is az országban Hajdú vármegye jár elől.

A tanfolyam vizsgája a hallgatók díszmenetével ért véget.

A MEGYEI TÜZOLTÓSZÖVETSÉG KÖZGYÜLÉSE

Azután kezdetét vette a Hajdúvármegyei Tűzoltó Szövetség rendkívüli választmányi, majd közgyűlése *Rásó István* alispán, szövetségi elnök elnöklete alatt.

Vitéz dr *Roncsik Jenő* terjesztette elő jelentését, melyet úgy a választmány, mint a közgyűlés tudomásul vett s azért az odaadó, buzgó munkásságért, melyet a vármegyében a tűzrendészet érdekében kifejtett s amely munkásságával a vármegyét tűzrendészeti szempontból az ország első vármegyéi közé emelte, Rásó István alispán, szövetségi elnök javaslatára vitéz dr Roncsik Jenő vármegyei tűzrendészeti felügyelő, tűzoltófőparancsnoknak jegyzőkönyvi köszönetét fejezte ki.

A szövetség társelnökül választotta dr *Kölcsey Sándor* polgármestert.

A napirend letárgyalása után a mult évi irodalmi pályázat kapcsán elhatározta a közgyűlés az első díjat nyert és *Musza Ferenc* debreceni felszentelt lelkész által szerkesztett pályamunkát, mivel arra a költségvetési fedezet is megvan, kinyomatja.

Különböző indítványokat fogadott el még a közgyűlés a tűzrendészet fejlesztésére.

Kabatot, Ruhát Schreiber Adolfnál
vegyen Ferenc József út 19.
HOL:
Női télikabát szőrmegallérral Pengő 27.— 30.—, 35.—
Női télikabát, Diagonál szövet, Crepdesin bélés, szőrmegallérral 40.—, 45.—, 50.—
Női tel kabát különleges model fason szőrmével 60.—, 70.—
Női ruha szövetből, divatszinekben 16.—, 18.—, 20.—
Női reklám alj több szinben 3.90
Női szövet alj, finom kivitel 6.50, 7.50, 8.50
Női kötött bluz la. minőség . 5.80
Női kötött bluz gyapjuból 8.50-től 20-ig
Női Tafi bluz és Crepdesin bluz . . . 6.80-tól 7.80-ig
Harisnyák, kesztyük, kombinék olcsó árban.
Takarékosság bevásárlási üzlete.

Belehalt a foghuzástól való rette ésbe

Bodonyi Aladár fővárosi fogorvos rendelőjében gyötrő fogfájással jelentkezett *Leitmann Lajosné,* tisztviselő neje s hangoztatta, hogy nagyon fél a foghúzástól. Csak lassan nyugodott meg s leülve várta, hogy az orvos kifőzze műszereit. Bodonyi, mikor végzett az előkészületekkel, odalépett az asszonyhoz s kérte, hogy nyissa ki a száját. Leitmanné azonban nem felelt. Halott volt. A foghúzástól való félelmében szívszélhüdést kapott.

KISS JÓZSEF GYERMEKEI BEPERELTÉK APJUK EMLÉKÉNEK MEGSÉRTÉSE MIATT MILOTAY ISTVÁNT

Érdekes pert indítottak Kiss József gyermekei Milotay István ellen, aki lapjában az irodalmi destrukcióról írt és példaként mutatta be Kiss Józsefnek két költeményét is. Azt írta, hogy Kiss József verseiből a zsidó szolidaritás forradalmi szelleme szólal meg.

Milotaytól a versek engedélynélküli közlése miatt 600 pengőt, nem vagyoni, erkölcsi kár címén pedig 4000 pengőt követelnek.

Arra hivatkoznak, hogy a nem vagyoni kár összegének megállapításánál figyelembe veendő, hogy Milotay István a versek elé és a versek után édesapjukat megbélyegző, legalacsonyító magyarázatot írt, amelyekkel a verseket eredeti értelmükből kiforgatta.

Városi
és
lengyelbundák
szőrmebekecsek, bőrkabátok, átmeneti és téli kabátok
öltönyök, készen és méték után
Székely, Győri és Morvai
cégnél, Ferenc József-ut 67.
Vármegyeházával szemben.
Takarékossági tag.
Szigoruan
szabott
árak!

Rádiók eladása
Kerékpárok cseréje
javítása
Soltész - Kálvintér 2.

Oroszországban a rendőrség vezetőit is letartóztatják

Páris, okt. 23. Szovjetoroszország több nagy városában, így Leningrádban, Petrokavlovkban, Mormanskban, Pekovban a rendőrség vezetőit letartóztatták. Valamennyit azzal vádolják, hogy a polgári nacionalizmus szellemében a szovjet kormány ellen összeesküvést szőttek. A letartóztatások hir szerint összefüggésben vannak azzal a merénylettel, amelyet Ivanov leningrádi diktátor ellen tegnap elkövettek.

—=—

Szoros eszmecsere Olaszország és Németország között

London, október 23. A Reuter Iroda római levelezője úgy értesül, hogy Ribbentrop és Ciano megbeszélésének főtárgya a spanyol helyzet és a benemavatkozási bizottság ügye volt s esetleg szóbakerültek a jövendő angol-olasz megbeszélések is. Tekintettel az önkéntesek elszállításának időszerűségére, *Németország nyilván még szorosabb eszmecserét folytat Olaszországgal, mint amilyent a róma—berlini tengely rendes körülmények között előir.*

Az *Ewening News* szerint a római megbeszélések során szó esett a Németországgal szomszédos államokban, különösen a Csehországban folyó németellenes tevékenységről.

Siketnéma-pár megható esküvője a Nagytemplomban

Nem mindennapi esküvő színhelye volt tegnap délután a Nagytemplom. Egy siketnéma pár esküdött egymásnak »holtomiglan-holtáiglan« tartó hűséget.

A 24 éves Pányoki Lajos és a 23 éves Pércsi Rózsa szerelme még a siketnéma intézetben virágzott ki, hogy a tegnap megkötött házasságban nyerjen beteljesedést. Az esküvői szertartást nagy közönség jelenlétében folyt le. *Vajda László* segédlelkész adta össze a fiatal párt. A siketnémák által érthető jelekkel kísért magasszárnyalású beszédben figyelmeztette őket kötelességükre és azokra a momentumokra, amelyekkel házaséletük alatt egymásnak tartoznak. Az esküt előbb a vőlegény, majd a menyasszony olvasta el a siketnémák beszédmódján. Nem egy embernek szökött könny a szemébe a szertartás alatt.

Még pénteken felkerestük lakásán a két boldog embert. Pércsi Rózsa édesanyja elmondotta, hogy leánya másféléves korában veszítette el hallását és beszélőképességét, agylobból kifolyólag. A helybeli siketnéma intézetbe adta a leányát, ahol 11 évet töltött. Ez idő alatt nyolc elemit és három ipariskolát végzett és mint kész varrónő jött ki onnan. A boldog anya megmutatta a szépen kivarrt, kelengyét, amelyet a menyasszony leánya készített.

Pányoki László édesanyja is büszke a fiára. Három évvel ezelőtt veszítette el férjét s azóta fia, aki címfestőmester, tartotta el őt is. Elmondta, hogy fia nagyon szépen beszélt két és féléves koráig. Ekkor agyhártyagyulladás következtében lett siketnéma. 12 évet töltött a fiú a siketnéma intézetben, majd ifj. Zelinger Edénél kitanulta a címfestő mesterséget. Nagyon örül annak, hogy a fia méltó és megértő élettársat talált magának.

Cserkészparancsnoki tábor a cserkeszparkban

A debreceni VI. cserkészkerület kétnapos parancsnoki tábort tart a cserkészparkban, amelyen résztvesz az egész Tiszántúl cserkész tisztikara.

A tábor megnyitásán megjelent **Siegler Géza** vegyesdandárparancsnok dr **Papp Antal**, a Magyar Cserkészszövetség elnöke, vitéz Farkas Ferenc vezérkari ezredes, dr **Molnár Frigyes** országos társelnök. A tábor parancsnoka vitéz dr **Bessenyei Lajos** tankerületi főigazgató, cserkészkerületi elnök helyettese **Rábold Gábor** vezetőtiszt.

A parancsnoki tábort vitéz dr **Bessenyei Lajos** nyitotta meg, majd vitéz **Farkas Ferenc** a cserkészet nemzetvédelmi feladatai címen tartott igen értékes előadást, majd dr **Szalacsy-Rácz Imre** mutatott rá megrázó és meggyőző erővel a falu és a cserkészet közötti fontos kapcsolatra. A nagysikerü előadást igen értékes vita követte, mely után tábortűz következett.

A tábor második napjának lefolyásáról következő számunkban adunk tudósítást.

x **Őszi ruha, télikabát, szmoking** különlegességek elsőrendü minőségben, rendkivül olcsó árban Fodor uriszabónál, Békés Lajos cég volt főszabászánál, Arany János utca 15.

Védje
SZEMÉT
Tungsram
DUPLASPIRÁLLÁMPA
jó fényével!

Az ál-kisgazda nemlétező buzákat adott el — elitélték 8 hónapi börtönre

Veszedelmes ember került szombaton a debreceni törvényszék elé. *Ecsedi* Karmazsin Sándor motorszerelő ,aki már többször volt büntetve s legutóbbi dologházas büntetését sem tölötötte ki, mert feltételesen szabadlábra helyezték — sorozatos bűncselekményeket követett el.

Kiadta magát kisgazdának és terménykereskedőkkel tárgyalt eladó búzájáról. Két kereskedőt sikerült is becsapni és eladott neki búzát s előlegül a jó vásár fejében a kereskedőtől száz pengőt vett át. A gabonakereskedők később jöttek rá, hogy nemlétező búzát vásároltak meg, mert Ecsedinek sem tanyája, sem búzája nincsen.

Az autófuvarozókat is becsapta, mert kocsit bérelt nagyobb utakra és fizetés nélkül megszökött. Utazgatott egyik városból a másikba a bérelt autón és amikor céljához ért, megbízta a sofőrt, hogy várja meg, ő meg továbbment a vissza sem fordult többé.

A törvényszék előtt beismerő vallomást tett Ecsedi és azzal védekezett, hogy nem tudott elhelyezkedni, ahogy kiengedték a dologházból, azért követte el a csalásokat, mert betörni és rabolni mégsem akart.

A bíróság a csalásokért elitélte jogerősen 8 hónapi börtönre.

—=—

TÉLIKABÁTJAINK
BUNDÁINK
RUHÁINK

elsőrendü kiállitás és tökéletes szabás folytán a
LEGKÉNYESEBB IZLÉST IS KIELÉGITIK.
Rózsa
nöidivatáruház kft.
DEBRECEN, BIKA SZÁLLÓVAL SZEMBEN
Szolid, szigoruan szabott árak. Alapitási év: 1893

Férfi ruhát
Női kabátot
Vágó Sándortól
Takarékosságra is a legolcsóbb árban
Csapó-utca 10.

Dr Nagy Jenő igazgatót ünnepelte az OTI orvosi és tisztikara

„Az OTI nemcsak gyógyit, hanem szeretné a könnyeket is letörölni, a fájdalmakat megszüntetni", — mondta dr Nagy Jenő.

Mint egy nagy család tagjai, gyültek össze az OTI orvosai és tisztviselői, hogy dr Nagy Jenő igazgató 25 éves szolgálati jubileumát megünnepeljék az Arany Bikában tartott társasvacsorán. A debreceni OTI orvosai és tisztviselői hiány nélkül megjelentek. Az első felköszöntőt dr **Pauchly** Géza aligazgató főorvos mondta:

— Néhány nappal ezelőtt ünnepeltük dr **Nagy** Jenőt a hivatalban. Azonban ez nem elégitett ki bennünket, mert bensőségteljesebben akartunk ünnepelni. Most itt a fehér asztalnál sem tudunk mást mondani, hogy az Isten tartsa meg jó erőben, egészségben, **áldja meg jó szivvel a jövőben is, hogy azokat a szép és nemes szociális elgondolásokat, amelyeket maga elé tüzött, minél tökéletesebben megvalósithassa.** (Lelkes éljenzés.)

Dr **Hunyady** János h. ügyvezető a tisztikar nevében köszöntötte dr Nagy Jenőt.

Az OTI tisztikara a vele együttérző orvosi karral összegyült, hogy méltóképpen juttassa kifejezésre szeretett igazgatója iránt érzett nagyrabecsülését, tiszteletét és szeretetét. **Értékes embereink igen kevesen vannak, talmi embereket sokat ismerünk.** Mi tudjuk igazán, **dr Nagy Jenő munkatársai,** hogy a mi igazgatónk ama kevesek közül való, akik irányt szabnak és utat mutatnak. Az ilyen embereket — éppen mert kevesen vannak — minden erőnkből támogatnunk kell. (Zajos taps.)

Dr **Imre Gábor** orvos az orvosi kar nevében mondott szép pohárköszöntőt.

— Mi debreceni pénztári orvosok abban a kivételes szerencsés helyzetben vagyunk, hogy **nekünk nemcsak egy melegszivü főorvosunk van (éljenzés), hanem egy velünk együttérző ügyvezetőnk is. (Viharos taps.) Aki megtalálta az utat a mi munkánk megismeréséhez és utána ezen keresztül minket is megismert.** Téged egészségügyi és szociális problémák hevitenek. Ebben a mai küzdelmes és tülekedő korban az orvosi és tisztikar osztatlan szeretetét vivtad ki. Azt kivánjuk, iveljen pályád felfelé, de mindig ugy, hogy tőlünk el ne szakadj. (Hosszan tartó éljenzés, taps.)

Blaskó János a számvevőség nevében mondott hatásos pohárköszöntőt és azt kivánta, **érje meg dr Nagy Jenő, hogy két kiváló fia ne Csonkamagyarországnak, hanem a szabad nagy Magyarországnak büszke és boldog fiai legyenek.**

Általános figyelem közepette állott fel szólásra Nagy Jenő igazgató. Meghatott hangon köszönte meg az ünneplést.

— Azok a szerencsésebbek, — mondta tréfásan, — akik még nem ünneplik a 25 éves jubileumukat. Hiába nézek magamba, olyan dicséretreméltó érdemeket nem tudok felfedezni. Az nem érdem — mondta szerényen, — hogy 25 éve szolgálok, ezért csak az Istennek lehetek hálás. Ha itt-ott eredmények mutatkoztak, ezért talán nem is engem illet a dicséret, hanem munkatársaimat, legyenek akár orvosok, akár tisztviselők. Ők voltak, akik velem együtt átérezték a társadalombiztositás eszméjét, igyekeztek megvalósitani azokat a gondolatokat és vállvetett működéssel produkáltunk valamit.

Dr Nagy Jenő OTI igazgató.

— Mindnyájan, akik az OTI szolgálatában állunk, érezzük, hogy **két különleges alkateleme van a társadalombiztositásnak. Az egyik a jóindulat, a másik az ellenszenv. Majdnem mindig ugy adódik, hogy a jóindulatot mi adjuk, a közönség pedig az ellenszenvet.**

Dr **Nagy** Jenő világos példákkal mutatott rá a közönségben az ellenszenv okaira, majd arról a nehéz szolgálatról beszélt, amelyet **az OTI orvos végez, aki ha lázas is, szolgálatára kell, hogy álljon a betegeknek.**

Beszédét igy fejezte be:

— Sokan azt hiszik, hogy **az OTI csak táppénzt ad és gyógyit.** Elfelejtik, hogy az OTI-nak már egészen mások **a kitüzött céljai, feladatai.** Kiséreljük a közönséget meggyőzni arról, hogy **az OTI nemcsak gyógyit, hanem szeretné a könnyeket is letörölni, a fájdalmakat megszüntetni és szeretné elérni, megvalósitani azt a célt, hogy könnyek és fájdalmak egyáltalában ne legyenek! Ha ezt a célt elérjük, akkor talán azt is megérjük, hogy jobban becsülnek bennünket és a keserü könnyek között még örömben is lesz részünk. Adja Isten, hogy ezt elérjük.**

Szünni nem akaró taps és éljenzés fogadta a jövőbemutató, nagyszerü beszédet, amelynek elhangzása után az OTI orvosi és tisztikara még sokáig kitünő hangulatban maradt együtt. Az Arany Bika kitünő menüt szolgált fel sok figyelmességgel.

MUSICA
„KIS"
PIANINO
VEZÉRKÉPVISELŐ:
SZENDRŐ
Batthyányi-utca 22. szám.
P 925·—
10 éves gyári garancia, kényelmes részletfizetés.

Elsőrendü cégek!!
Elsőrendü árujáť!!
Elsőrendü kiszolgálás mellett!!
szerezheti meg
A „TAKARÉKOSSÁG"
Kereskedelmi R. T.
vásárlási igazolványával!!
Szerezze meg az igazolványt, dijtalanul
bocsátja rendelkezésére a „TAKARÉKOSSÁG" irodáia
Debrecen, Deák Ferenc ucca 6.

Bál után legyilkolta táncpartnernőit a „cuxhaveni vámpir"

Páris, október 23. A francia lapok részletes tudósításokban számolnak be arról, hogy Hamburgban sikerült elfogni a »cuxhaven-i vampírt«, akinek lelkét számos gyilkosság terheli. A gonosztevő neve Körling Róbert és már évek óta rettegésben tartotta Cuxhavent és vidékét.

Utolsó gyilkosságát ez év május 23-án követte el. Cuxhaven közelében *a halászok kifogtak egy teljesen meztelen női holttestet.* Megállapitották, hogy a 26 éves Bange Grétéről van szó, aki előtte való este még az egyik tánchelyiségben láttak egy férfi társaságában. A tettest ekkor nem sikerült elfogni. Ezt megelőzőleg néhány héttel hasonló körülmények között találták meg egy Bargenné nevü asszony holttestét. Bargenné ugyancsak egy bálról tért haza előző éjszaka. A tettest nem sikerült elfogni. A harmadik bűncselekmény áldozata egy Wulls Vilma nevü leány, akinek holttestét félig elföldelve találták meg egy erdő szélén. Wulls Vilma is egy táncmulatságon vett részt előző este.

Legutóbb a hatóságok előtt gyanúsnak tünt fel Körling Róbert, letartóztatták és *a gonosztevő a keresztkérdések alatt megtört és bevallotta a három fentebbi gyilkosságot, ezenkivül még két nő megölését ismerte be. Valószinünek tartják, hogy a gyilkos a táncmulatságokon ismerkedett meg áldozataival.* A rendőrség azon a véleményen van, hogy még több bűncselekményt is elkövetett. Annyi kétségtelen, hogy Cuxhaven lakossága nagy megkönnyebbüléssel értesült a gonosztevő letartóztatásáról.

DEBRECEN KÖZRENDÉSZETE SZEPTEMBER HÓNAPBAN

A városi közigazgatási bizottság ülésén *Lám Dezső* főkapitányhelyettes jelentést tett a város mult havi közrendészeti viszonyairól. Szeptemberben a rendőrség bünügyi iktatójába 396 ügydarab érkezett, ebből 83 idegen hatóságok megkeresése, 313 pedig helyi keletkezésü bünügyre vonatkozik. A nagyobb bünesetek közül előfordultak: 130 lopás, 2 pénzhamisitás, 13 testisértés, 23 sikkasztás, zártörés, hütlen kezelés, 13 csalás.

A rendőri büntető bírósághoz szeptemberben 421 feljelentés érkezett. A mult hónapban 10 gyülésre kértek engedélyt, valamennyit megtarthatták.

A jelentést tudomásul vették.

— = —

Gulyás csillár **Rádió** szaküzletében PIAC-UTCA 59. Tel.: 32-19.
bemutatjuk **PHILIPS, ORION, EKA és TELEFUNKEN** uj tipusait.
Csillár 2 lg **7·80** pengő, 3+1 ebédlőbe **17 50** pengő.

HIREK

Mindenben első a „Debreczen"

A GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELI SZOLGÁLATA: „Arany Angyal", Bánó Andor, Piac ucca 50. (Szent Anna u. sarok. Telefon :24-53). — „Reménység", dr Gödény Sándor, Csapó ucca 22. szám, (zenede mellett. Telefon : 34-21 szám.) — „Boeskai" Lassányi József, Cegléd ucca 22. (Demkével szemben. Telefon : 29-14). — „Hungária". Sz. Szabó Jenő, Vargakert Szoboszlói út 4. (Telefon : 28-25.)

A Hold

Kóborol az éjben a vándor Kobold.
Kutat a földön, hosszában-széltében,
Mint éteres-lampion leng a légben
Az aranyércfényű, butaképü Hold.

Mióta ösmerem, mindig ilyen volt.
Kivánesian, csöndben úszott a térben,
Hogy mindent meglásson ami az éjben
Az égen, vagy földön, élő, avagy holt...

Vajon mért bujkál az éj sötétjében ?!
Tán él benne valami bánat, szégyen ?
Tán Ő is Nap volt egykor, nem bús
Kobold ?

És most azért világit oly félénken,
Mert már nincs joga élnie az égen,
Mert már régen csak folt az égen a
Hold !

Császy Miklós.

— **Vasárnapi istentiszteleti rend a református templomokban:** Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr Soós Béla, délután 5 órakor dr Lencz G. Sándor. — Kistemplomban délelőtt 9 órakor Uray Sándor, 11 órakor Kulcsár Ferenc, délután 5 órakor Csánki Gábor. — Kossuth uccai templomban délelőtt 10 órakor Birinyi János, délután öt órakor Kulcsár Dezső. — Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor dr Farkas Pál, délután 3 órakor Négyessy Bertalan th. — Ispotály templomban délelőtt 10 órakor Molnár Ferenc, délután 5 órakor Tamás Ferenc. Homokkertben délelőtt 10 órakor Baja Mihály, délután 5 órakor Juhász Nagy Sándor. — Kerekestelepen délelőtt 10 órakor Makkai László. délután 5 órakor Bartha József th. — Wolaffkatelepen délután 3 órakor Örsi János th Nyilastelepen délelőtt 10 órakor Mezey Béla, délután 3 órakor Bartha József th. — Csapókertben délelőtt 10 órakor dr Dancsházy Sándor, délután 3 órakor Balcsó György th. — Nyulason délelőtt 10 órakor dr Lencz G. Sándor, délután 3 órakor Kovács Árpád. — Szata délután 2 órakor Bíró Béla. — Elepen délután 2 órakor Váry László. Fancsikán délelőtt 9 órakor Biró Béla. Halápon délelőtt 9 órakor Bárdi Ferenc. — Állóhegyen délelőtt 11 órakor Bárdi Ferenc. — Nagyhegyesen délelőtt 9 órakor Bárdi Ferenc. — Pipóhegyen délután 3 órakor v Szabó E. — Nagycserei iskolában délelőtt 11 órakor Biró Béla. — Pallagon délelőtt 9 órakor Kulcsár Ferenc. — Hosszúpályi út délelőtt 9 órakor Papp Géza. — Téglaskertben délelőtt 10 órakor Bittó Zoltán. — Belső-Ohat délután 3 órakor Siposs Imre.

— **Egyetemi istentisztelet.** Vasárnap délelőtt 11 órakor a Kollégium oratóriumában Szenes László fogja az igét hirdetni.

— **Miserend a Szent Anna uccai plébánia templomban és kápolnákban.** Rendes vasárnapi miserend reggel 6 7 8 9 órakor. Fél 10 órakor nagymise, melyet dr Lindenberger János apostoli kormányzó tart, prédikál dr Hanzély Lajos. A további szentmisék kezdete 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor. — Kertségekben: Csapókertben: Kummergruber Emil piarista tanár. — Homokkertben dr Rassovszky László piarista tanár. — Hajdúsámsonban Novák Gyula segédlelkész. — Nyilastelepen Kiss László segédlelkész. — Józsán dr Szabó János. — Auguszta Szanatóriumban Horváth István tanár. Pallagon dr Bátky Miklós rendházfőnök. — Macson Faragó László segéd lelkész.

— **Vasárnapi istentiszteletek a gör. katolikus templomban.** Reggel 7 órakor reggeli istentisztelet. — Délelőtt 8 órakor diákmise. — 9 órakor katonamise. — 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos mondja. — Háromnegyed 12 órakor csendes szentmise. — Délután fél négy órakor rózsafüzér ájtatosság. 4 órakor vecsernye, utána szentbeszéd és szentségimádás.

— **Istentiszteletek a baptista imaházban.** A Szappanos utcai imaházban vasárnap d. e. fél 9—fél 10-ig imaáhitat, fél 10—fél 11-ig prédikáció, délután 6—8-ig vallásosestély vegyeskar és zeneszámokkal. — Szerdán este 7—8-ig bibliaóra. Péntek este 7—8-ig imaóra.

— **Az evangelikus templomban,** vasárnap délelőtt 9 órakor középiskolai ifjúsági istentisztelet, igehirdetéssel, prédikál: Labossa Lajos. — Délelőtt 10 órakor és este 5 órakor gyülekezeti istentisztelet. Prédikál mindkét alkalommal: Böjtös Sándor. Délután 3 óra 30 perckor a középiskolai fiú tanulók biblia órája „Hogyan olvassam az én bibliámat?" cimen. Bibliát magyaráz. és előadást tart Labossa Lajos.

KÁLYHAELLENZŐK,
KÁLYHAELŐTÉTEK,
FATARTÓK,
FÁSKOSARAK,
SZÉNKANNÁK,
KOKSZOLTÓK
nagyválasztékban és olcsó árért kaphatók
a Debreceni Vas- és Rézbutorgyárban
Ispotály-u. 5. Ferenc József-út 56.

— **Ünnepi előkészitő áhitatokat** tart a mai vasárnaptól kezdve a következő héten a piacuccai egyházrész. A sorozatosan összefüggő igehirdetések az okt. 31. ünnepével állanak szoros kapcsolatban. Naponként két ilyen alkalomról gondoskodott az egyházrész: délután 5 órakor a Kistemplomban és este 8 órakor a Piac ucca 36. sz. első emeletén levő KIE nagyteremben. Mindkét alkalomra felhivjuk a református hivek figyelmét.

x **Schaff tánciskolájában a Koronában november harmadikán új tanfolyamok kezdődnek. Gazdálkodóknak 5—7 óráig, iparosoknak 8—10 óráig.**

— **Hétfőn Budapestre utazik** dr Csikesz Sándor rektor, hogy résztvegyen a kultuszminiszter fogadóestjén, melyet a „Nemzeti Szinház" százéves jubileuma alkalmából rendez Hóman Bálint. A rektor a „Nemzeti Szinház" esti diszelőadásán is megjelenik.

— **Juhász Nagy Sándor beszéde a homokkerti templomban.** Ma, vasárnap délután 5 órakor vallásos ünnepély lesz a homokkerti templomban, melyen Kovács József lelkipásztor imája után Juhász Nagy Sándor mond vallásos beszédet. A templomi ünnepély után a homokkerti református olvasókörben fog Juhász Nagy Sándor látogatást tenni.

— **Az Ecole Normale Superieure igazgatója Debrecenbe érkezett.** Tegnap Debrecenbe érkezett Monsieur Bouglé, az Ecole Normale Superieure igazgatója, aki megtekintette Debrecen város nevezetességeit, az egyetem központi épületét és a Hortobágyra is ellátogatott. A kiváló tudós Szabó Miklós, a budapesti Eötvös kollégium igazgatójának kiséretében jött Debrecenbe. Dr Csikesz Sándor rektor ma délben ebédet ad Monsieur Bouglé tiszteletére.

Telepes rádiónak
ZETT
anód a lelke!

— **Hétfőig lehet bejelenteni a kerékpárokat.** A rendőrség felhivja a kerékpártulajdonosok figyelmét, hogy a kerékpárok kötelező bejelentésének végső határnapja október 25-ike, hétfő. Eddig mindenki köteles a rendőrségen bejelenteni kerékpárját a dijmentesen rendelkezésére bocsájtott bejelentőlapon.

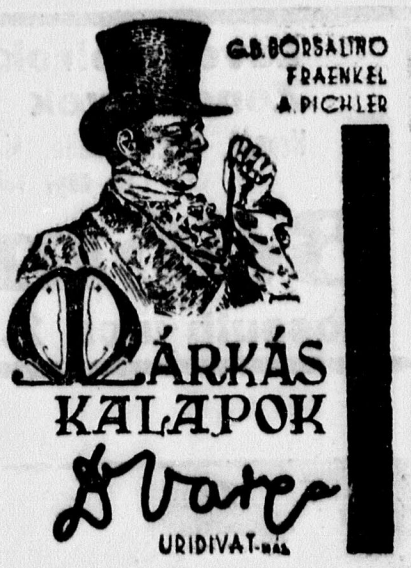
x **Orvosi hir.** Somogyi István dr egyetemi ny. rk. tanár, az idegklinika igazgatója rendelését Arany János u. 4. alatt megkezdte. Rendel d. u. 4—6 óra között.

x **Lujza fűzőszalonomat** nov. 1-től Miklós u. 4. alá helyezem.

— **Iparok forgalma.** Uj iparok: Nagy Zoltán lakatos, Tudósze László baromfikereskedés, Borbás Józsefné szatócs, Szabó Ernő szatócs kereskedés, Léka Mihály fuvaros, Böszörményi József ószerés, Károlyi Ferencné sz. Kovács Piroska kifőzés, Neumann Miklós füszer, gyarmatáru, festék, háztartási, vegyi és rövidáru cikkek adásvételének közvetitése, Falusi Albert cipész és csizmadia, Kónya Sándor asztalos, Szabolcsi István férfiszabó és fiuruha kereskedés, Mayer József textiláru ker., Vaskovics Mihály tüzifa, szén és mész kereskedés, Danczinger Zoltán rőfös és rövidáru kereskedés, Paczók Lajos kerékpár, varrógép és motorkerékpár kölcsönzés, Paczók Lajos villamossági cikkek, kerékpárok és alkatrészek kereskedés. — Megszünt iparok: Daru István lófogatú bérkocsi, Kopányi József ács, Pénzes Imréné élő és vágott baromfi és tojás kereskedés, Biró Márton rőfös, férfi és nőidivat kötöttáru kereskedés, Kovács Mihály hentes és mészáros, Löki Antal asztalos, Danczinger Zoltán füszer, csemege és vegyeskereskedés, Lakatos Gyula cipész és csizmadia.

x **Vattay Margit tánciskolájában,** november hó 8-án diáktanfolyam kezdődik, Kossuth ucca 11. szám.

x **Gulliver felébredt** és hétmérföldes csizmájával pillanatok alatt bejárta a mesevilágot. A ma Gulliverje a kitünő Philips »Windsor« 3+1 csöves nagyteljesitményü szuperrádió, amellyel mesébe illő gyorsasággal juthatunk el egyik metropolisból a másikba. Hét hangolt köre, automatikus preciziós beállitója és még számos más technikai berendezés olyan tökéletes rádióvá avatják a »Windsor«-t, amely méltó Philips világhirnevéhez.

x **Ács Eta varrodáját Csapó ucca 1. alá helyezte. Izléses munka. Szolid árak.**

— **Megkezdődtek az olasz nyelvleckék az Istitutoban.** A mult tanévben közkedveltségnek örvendő olasz nyelvleckék ismét megkezdődtek minden fokozaton. Beiratkozások még állandóan folynak, a kezdő fokozaton az eddig tanult anyagot állandóan ismételjük. Beiratkozási dij félévre két pengő, melyért a tagok dijmentesen résztvehetnek a nyelvleckéken s az istituto rendezésében már társadalmi eseménnyé vált olasz hangversenyeken. Nyelvóráink: **Katonatiszteknek:** hétfőn, csütörtökön 5—6. **Kezdődnek:** kedden, pénteken 6—8. **Középfoknak:** szerdán, szombaton 6—8. **Haladóknak:** hétfőn, csütörtökön 6—7. **Egyetemistáknak:** hétfőn, pénteken 8—9. **Fasiszta előadás:** hétfőn 7—8. **Irodalmi előadás:** csütörtökön 7—8. Hivatalos órák délelőtt 1—12, délután 4—6-ig Hatvan u. 2. sz. Telefon 12—04. (o)

GÉPLEIRÁS, másolás **HURAY,** Iparkamara T: 17-93

x **Érvényesülésének első feltétele a tudás.** Hiányzó vizsgáira leggyorsabban és legbiztosabban elkészülhet, ha beiratkozik az SDG Középiskolai Előkészitő Magántanfolyamára. Külön tanfolyam gyengén tanuló gyermekek számára. Minden tárgyat szaktanár tanit. A tanfolyam november hó 1-én kezdődik az SDG hivatalos helyiségében, Kálvin tér 11. szám. — Beiratkozás ugyanott délután 4—6 óráig. (o)

Izléses munka, előzékeny kiszolgálás, szolid árak
KECSKÉS MARGIT női divatszalonjában, Simonffy u. 2. sz.

x **Értesités.** Üveges-, üvegcsiszoló- és tükörüzememet Csapó 13. alá helyeztem át **Stefanszky Gyula.**

— **Október 31-én, vasárnap a virágok, koszoruk, gyertyák, mécsesek és sirok diszitésére szolgáló egyéb tárgyak árusitása.** A kereskedelmi és iparkamara közli érdekeltségével, hogy a 94.537—1921. K. M. sz. r. 2. §-ának 2. bekezdése értelmében, tekintettel arra, hogy Mindszent ünnepe hétfőre esik, igy az ezt megelőző vasárnapi napon október 31-én a virágok, koszoruk, gyertyák, mécsesek és siro kdiszitésére szolgáló egyéb tárgyak reggel nyolc órától este hat óráig árusithatók és házhoz vagy temetőbe is szállithatók.

Magyar keleti szőnyegek vétele eladása
Izsáknál Piac 68.
Kedvező fizetési feltételek

KÉPKERET SZENTKÉP KERETEZŐBOLTBAN PIAC-U 89.

Levélpapirok - Irodaszerek
Zenemüvek - Hangszeráruk
Hegedü, Brácsa, Celló, Mandolin, Gitár hurok olcsó árban és nagy választékban kaphatók
Bőhm István
Kossuth-utca 2. (Városháza)

Nemes Tamássy Miklós festőművész sikerült festménye: DR TANKÓ BÉLA egyetemi tanár portréja.

— **Dr Darkó Jenő egyetemi tanár feleségét megharapta a macska.** Tegnap dr Darkó Jenő egyetemi tanár feleségét egy macska megtámadta és megharapta. A harapás nem sulyos, de gondos orvosi vizsgálat történt, megvizsgálták a harapós macskát és mivel az állatorvos nem állapitotta meg, hogy az állat veszettgyanus, dr Darkó Jenőné otthonmaradt.

x **A Debreceni Orvosi Kamara értesiti tagjait,** hogy dr **Mailáth László** ügyvéd, a kamara ügyésze **f. hó 29-én,** pénteken délután 6 órakor a kamara nagytermében (Ferenc József ut 26 I. em. passage) az Orvostovábbképzés tanfolyamának keretében előadást tart: **„Az orvosi gyakorlat jogi kérdései: orvosi titoktartás, műhiba, kártérités"** cimen, melyre a kamara tagjait tisztelettel meghivja az elnökség. (+)

Bármelyik fogorvosától kérheti Takarékosságra a valódi Wipla műfogat, a munkához irásbeli garanciát kap.

x **Vágó tűzifa** és széntelepe **Margit** körönél. Katonatisztek, altisztek, mió-tagok legolcsóbb beszerző helye. **Telefon: 10-24. szám.**

x **Állást akar?** Képeztesse ki magát perfekt gyorsiróvá-gépiróvá Naményi Gyorsiróiskolában. — (Batthyányi 11.)

— **Eltörlik a kövezetvámokat?** Pár napja a kereskedelemügyi minisztertől leirat érkezett a városokhoz, melyben felszólitják a törvényhatóságokat, hogy részletes kimutatásban számoljanak be a kövezetvámokból származó bevételekről. Szeged város számvevősége már el is készitette e kimutatást s követik példáját a többi városok. Az érdeklődés nagy riadalmat okozott, mert attól tartanak, hogy az autósok nemzetközi szervezetének nyomására az egész országban el akarják törölni a gépkocsik kövezetvámját.

x **Figyelem!** Tisztelettel értesitem a nagyérdemü vásárló közönséget, 30 éve fennálló hentesüzletemet Csapó utcáról november hó elsejére Hajnal u. 5. számu házamhoz helyezem át. Több évtizedes pártfogásukat megköszönve kérem a további b. pártfogást, én, mint a multban ezután is, finom áruval és pontos kiszolgálással fogom a n. é. közönséget kiszolgálni. Teljes tiszteelttel Fábián Ferenc hentes.

x **Gomb raktáramat** mindenféle szinben, divatban, olcsón tekintse meg. Sok pénzt takarit meg. Horovitz Széchenyi ucca 1. szám.

— **Reformáció heti áhitatsorozat a KIE-ben.** Október hó 24-től 30-ig bezárólag minden este 8 órakor áhitat lesz a KIE Piac ucca 36. szám, I. em. nagytermében azok részére, akik napi elfoglaltságuk miatt csak esteli órákban érnek rá lelküket gondozni. Az áhitatsorozat összefoglaló cime „Az egyház földi élete reggeltől-estig". Beléptidij nincs, minden érdeklődőt szeretettel hiv és vár a vezetőség. (:)

— **Értesités.** Tisztelettel értesitjük villamos áramfogyasztó közönségünket, hogy hálózatunkon a folyó hó 24 napjára hirdetett áramkorlátozás közbejött akadályok miatt elmarad.

— **Halló! Halló! Itt Reviziós Leánykör!** Vetitettképes ingyenes előadás vasárnap délután négy órakor a MANSz-ba. Tárgy: Női divat története művészete. — Előadó: Kocsis Erzsébet tanitónő.

— **Beszélgetés közben a szivéhez** kapott Kun Imre 66 éves berettyóujfalui földmüves és meghalt. Megállapitották szivszélhüdés okozta halálát.

— **Feltörték a kamarát és gyümölcsöt loptak.** Vitéz Tamássy Lajos vaskereskedő, Küküllő ucca 5. szám alatti lakos feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki kamaráját feltörve onnan nagymennyiségü birset, almát és vajat lopott el. A rendőrség nyomában van a tettesnek.

— **Ellopták a kalapját.** Széplaky Péter gazdálkodó, Fancsika 79. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki az egyik Szabó Kálmán uccai fodrásznál ellopta fekete szinü puha kalapját.

— **Iskolásgyermekek szörnyü szerencsétlensége** foglalkoztatja a newyorki közvéleményt. Egy villanyvonat elütött egy iskolás gyermekeket szállító társasgépkocsit. A gépkocsi darabokra tört s tiz gyermek és egy tanitó életét vesztette.

— **Debrecen sz. kir. város Dérimüzeuma** ma vasárnap délelőtt 9—1 óráig nyitva. Belépődij nincsen. A Füvészkert ucca 2 szám alatti iskolaépületben elhelyezett Thaly-szoba kivánatra az igazgatóság engedélyével megtekinthető. Belépődij 20 fillér. A müzeumi Közmüvelődési Könyvtár 10—12 óráig nyitva.

uram!
minden igényt kielégitő dús férfiszövet raktárral és nagyon olcsó árakkal várom:
gabányi
férfiszövet üzlete;
piac u. 1.

Intin hangulat
Izletes torták, gesztenyepürék és dessertkülönlegességek fogadják a
Kiss Ernő
áthelyezett cukrázdájában
Batthány ucca 26.

— **Áldott állapotban levő nők, ifjú anyák és többgyermekes asszonyok** a régbevált enyhe, természetes **Ferenc József** keserüviznek már mérsékelt adagokban való használata által is igen könnyü és hig ürülést, úgyszintén rendes gyomor- és bélmüködést érnek el. Kérdezze meg orvosát.

— **Harminc év után eljegyezte egykori vőlegénye,** Peto őrnagy Lichnovsky herceg özvegyét. Az eljegyzés előzménye nem kevesebb, mint három évtizedre nyulnak vissza, amikor a család eljegyzésére felbomlott Peto őrnagy eljegyzése, Arco Mathildis grófnővel, aki Lichnovsky herceg felesége lett. A regényes eljegyzés nagy feltünést keltett Londonban.

— **Az olasz király lánya Bécsben.** Mafalda olasz királyi hercegnő, az olasz király második leánya Bécsben tartózkodik, ahol az „Imperial" szállóban nyitottak lakosztályt számára.

— **Kerékpárlopás.** Tardik Elek fuvaros, Tompa ucca 3 B. szám alatti fűszerkereskedő feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki kifutójától ellopta a Csillag ucca 60. számú ház elől a kerékpárját.

— **Ezüstlakodalom.** A debreceni ipartestület volt elnökének Vági Istvánnak ezüstlakodalma volt és barátainak, ismerőseinek nagy serege kereste fel üdvözletekkel és jókivánságokkal a volt ipartestületi elnököt.

— **A „Szomorú vasárnap" hangjai mellett lett öngyilkos egy londoni leány.** Miss Irene Doris Popps csinos fiatal londoni leányt nagy csalódás érte, elhagyta szerelmese. Szerelmi bánatában elhatározta, hogy eldobja magától az életet. Bezárkózott szobájába — és mint a londoni ujságok irják —, feltette gramofonjára a Gloomy Sunday (Szomorú vasárnap) cimü dal lemezét, aztán mérget vett be és mialatt a gramofon többször egymásután után elharsogta „a magyar öngyilkosok dalát", nyugodtan várta a halált. Mire felfedezték már halott is volt. — Egy francia ujság találta fel először azt a mesét, hogy Magyarországon tömegesen követnek el az emberek öngyilkosságot a „Szomorú vasárnap" hangjainál. A romantikus reklám-mese bejárta az egész világsajtót, de tudtunkkal ez az első és egyetlen eset, mikor valaki valóban a „Szomorú vasárnap" melódiája mellett búcsúzott az élettől.

MINDENSZENTEKRE
koszorukat saját érdekében vásároljon
a „Rózsa" virágcsarnokban
Kossuth u. 3.

— **Villamos katasztrófa Bécsben, huszonöt sebesülttel.** Bécsből jelentik: Florisdorf kerületben két villamosszerelvény teljes sebességgel egymásnak rohant. Huszonöt utas megsebesült, a mentők első segélyben részesitették őket. A súlyosan megrongálódott kocsikat tűzoltók emelték ki a sinekből. Az összeütközés következtében a forgalom hosszabb ideig szünetelt.

— **Nagydorog községben** uj házat épitettek Török Józsefnénak, aki elhagyta régi kis házát, melyben ötven évig lakott. Nem tudta megszokni az uj házat és bánatában a kútba ölte magát.

— **A rekamié hasában** párnák helyett rulettgépet találtak a razziázó detektivek a fővárosban, dr Wilhelm Frigyes ügyvéd, Vár ucca 20. sz. alatti lakásán. Az eljárás megindult az ügyben és a lakásban talált tizenöttagú társaságot tiltott szerencsejáték miatt vonják felelősségre.

x **Házlasszonyak!** Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb tésztareceptet megkapja, ha még ma kéri a **Dr Oetker-féle** világhirü **fényképes receptkönyvet,** melyet bérkinek ingyen megküld a gyár: Dr Oetker A., Budapest, VIII., Conti ucca 25.

GYÁSZ ROVAT

Kovács Béla honvédkarnagy meghalt. Szoboszlói Kovács Béla, a békéscsabai 10. honvédezred karnagya életének 51. évében, rövid szenvedés után elhunyt. Az elhunyt hajdumegyei származásu volt, innen került a csabai katonai zenekar élére, melyet tiz éven át vezetett nagy agilitással. A csabai ezred nagy gyászpompával vett tőle bucsut és azután holttestét Debrecenbe szállitották. A debreceni Köztemetőben helyezik örök nyugalomra ma, vasárnap délelőtt 10 órakor a diszravatalozóból. A temetést a Gebauer cég rendezi.

Özv. Bajza Józsefné Tóth Erzsébet, Máv. tanácsos özvegye, 69 éves korában Budapesten elhunyt. Temetése ma, vasárnap déli 12 órakor lesz a budai Farkasréti temetőben. Az elhunyt urnő debreceni születésü volt, néhai Tóth István épitész testvére; elköltözését gyászolják Uray Sándor református lelkész és özv. Szele Györgyné.

Özv. T. Nagy Jánosné Kovács Julianna református, élt 83 évet. Temetése hétfőn délután 3 órakor lesz a Köztemető II. a. terméből. Lakás: Erzsébet ucca 34. Temetést Fehértói vállalata végzi.

Özvegy Margarétha Istvánné Wotzasik Lujza 73 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután három órakor lesz a Köztemető diszravatalozójából, ugyanakkor exhumált férje és leánya hamvaival. Lakás: Károly Ferenc József ut 60. Gebauer cég rendezi.

Köszönet. Mindazoknak a rokonoknak, jóbarátoknak és kedves ismerősöknek, kik forrón szeretett édes Anyánk, özv. **Kölönte Józsefné** elhunyta felett érzett nagy bánatunkban vigasztaló soraikkal felkerestek, ravatalára virágot helyeztek és a Megboldogult végtisztességtételénél résztvettek, ezuton mondunk őszintén hálás köszönetet. Debrecen, 1937 október 23-án. **Kölönte Géza, Zoltán, József és családjaik.**

Köszönetnyilvánitás. Köszönetet mondunk mindazoknak, kik elhunyt édes Anyánk és testvérünk temetésén résztvettek és bánatunkban osztoztak. **A Sándor család.**

Köszönetnyilvánitás. Boldogult férjem elhunytával megnyilvánult jóleső részvétért, ravatalára küldött koszoruk és virágokért rokonainknak, a kartársaknak, a kefegyár tisztviselőkarának, munkavezetőinek, munkásoknak, barátoknak és szomszédoknak hálás köszönetet mondok. **Özv. Loschdorfer Károlyné.**

Gerendai Debrecen
Sirkőgyár
Raktár: Hunyadi-utca 14.
Telefon: 30-24 és 19-47.
Gyár: Salétrom-utca 3.
Közvetlen behozatal Svéd- és Olaszországból. Készit sirköveket mindenféle gránitból és márványból, sirboltokat e temetői munkákat legolcsóbb árban. Kérjen dijmentes költségvetést és rajzot.

Megbízható minőségü finom **gyapjuszövetet**
CSAK SZAKÜZLETBEN VASÁROLJUNK!
Óriási választék
Feldheim Dezső
posztó üzletében
Piac ucca 41. szám.
Takarékosság. Címre ügyelni!

IDŐJÁRÁS

Hazánkban a déli szél tovább fokozódott és az ország nyugati felében erős borulás állott be. Kesthelyről és Szentgotthárdról már esőszemergélést jelentettek. A hőmérséklet általában 15—18 fokig, a magasabb hegyeken 9—10 fokig emelkedett. Az ország nyugati felében a szél és a borulás az esti lehülést csaknem teljesen megszüntette.

Jóslat: Déli szél, változó felhőzet, több helyen — főleg az ország nyugati felében — eső (egy-két helyen záporszerű eső, vagy zivatar), az éjjeli lehülés csökken, a nappali hőmérséklet még alig változik.

— **Ma lesz a főrabbiválasztás.** Ma lesz a debreceni főrabbiválasztás. A debreceni statusquo izraelita hitközség tudvalevően legutóbbi közgyülésén Weisz Pál hódmezővásárhelyi főrabbit jelölte egyhangulag a debreceni főrabbi állásra. Ma vasárnap az ugynevezett nagygyülés dönt a jelölés felől. Az eddigi megnyilatkozásokból nyilvánvaló, hogy Weisz Pál mellett dönt a választók többsége.

— **Sulyos zsidóellenes zavargások Danzigban.** Danzigban tegnap sulyos zsidóellenes zavargások voltak. A zsidó üzletek kirakatait sorra betörték, több üzletet szétromboltak. A zsidó üzlettulajdonosok üzleteiket azonnal bezárták. Sok zsidó járókelőt bántalmaztak.

— **A vőlegény legyilkolta hütlen menyasszonya egész családját.** Vilna közelében levő Sereno községben valóságos tömeggyilkosság történt. Lepko fiatal földmüves tudomást szerzett arról, hogy menyasszonya más férfi felesége akar lenni. A földmüves fejszecsapásokkal agyonverte menyasszonyát, annak apját, nővérét, anyját, majd borotvával felmetszette a hasát és a torkát. A gyilkost életveszélyes állapotban szállitották kórházba.

MECSEK SZÁLLÓ
(HOTEL KIKELET)
PÉCS.
Comfortos magasiati üdülőhely.
Francia konyha. Gyermekeknek házi kúra

— **Iparok forgalma.** Uj iparok: Király Gábor kocsma, özv. Pocsai László sz. Kovács Mária szatócs, Szabó József szatócs, Horváth István cipész, Jakabovits Henrik tüzifa és épitkezési anyagkereskedés, Pusztai Sándorné sz. Lukács Anna halkereskedés, Dankó Gáborné kifőzés, Dankó Gáborné kávémérés, Szikszai Sándor garazsirozás, özv. Kiss Gáborné sz. Siteri Juliánna sertésbél és sertésbelszerv keresk., özv. Molnár Józsefné, Szander Pál és Hajdu Mihály géperejü bérkocsi, Horváth Lajos férfiszabó és fiuruhakészitő, Kiss Lukácsné sz. Németi Ilona nőiszabó és leányruhakészitő, Kun Lászlóné sz. Rusznyák Eszter gyümölcs, zöldségfélék stb. ker., Wagner Mihályné sz. Gulyás Erzsébet vad és bárányhús kereskedés, Szőke Sándorné szatócs kereskedés, Pál János 44-es számu lófogatu bérkocsi, Kun József telephelyről fuvarozó géperejü bérkocsi, Tokarczky Antalné gyümölcs, déligyümölcs, zöldség stb. keresk., Fekete Móricz tüzelőanyag, szerszámfa, épitkezésianyag stb, Weisz Zoltán kályha, cipőpaszta, cipőápolási szerek stb. ker., Székelyhidi István fa és szén, továbbá mindennemü termény és takarmány kereskedés, Braun Lázár élő és vágott baromfi, tojás, gyümölcs, déligyümölcs kereskedés, Ungerleider Jenőné sz. Kovács Elza cukorka, csokoládé, cukrász ipari termékek, gyümölcs, déligyümölcs és hüsitőitalok keresk., Pap Lajos baromfi, tojás, zöldség, főzelék, gyümölcs, déligyümölcs kereskedés. — Megszünt iparok: Kovács Margit kifőzés, Cserép Ferenc sütő, Gerő László szatócs, Róth Mártonné kocsma, özv. Molnár Józsefné géperejü bérkocsi, Droppa Gyula cukrász, Ötvös Ferencné szatócs, Debreceni Gyula lóval való fuvarozás, Székely István szatócs, Debreceni Gyula Hajdusági szemét fuvarozás.

Képek a rendőrségről

Színes, apró képek ezek a rendőrségről... Kis tragédiák, különös mozaikjai az élet nagy filmjének. Szereplője a millióarcú, de lényegében, mindig ugyanazon ember.

AKI MÉRGETT VETT A KENYÉRRE ADOTT PÉNZEN

A délutáni központi ügyelet ásitó csendjében egyszerre csak nyilik az ajtó, tagbaszakadt, öles rendőr koman dirоz befelé egy támolygó, fiatal lányt. 20—22 éves lehet. Arcán a sápadtság alatt még ott bujkál a barna patina, amit falun csókolt rá a nap, mikor még a mezőn dolgozott. Aztán felszivta őt is a város a többi után.

A rendőr megteszi a jelentést.

— Mérget ivott az utcán... Sikerült megakadályozni, hogy nagyobb mennyiséget bevegyen. Saját érdekében elő állitottam.

A detektív érdeklődéssel fordul a makacsul csukott szájjal álló lányhoz. Rossz állapotban van a fiatal nő. — Szemhéjjait vörösre mosták a könnyek. Keze idegesen babrál ruháján.

— Aztán miért csinálta ezt? — kérdezi a detektív. Hangjában alig van valami hivatalos hangsúly. Inkább meleg, résztvevő, emberi hang ez.

A szó megüti a lány fülét is. Érzi benne a feléje indult szánalmat. — A makacs redő eltünik a szája széléről. Mintha megnyilt volna egy ajtó s mint hosszú fekete sereg végeláthatatlan ujrákban buggyannak elő a panaszok.

Egyszerű, sablonos történet a lányról, aki elindult a faluból, s egy nap munka nélkül, kenyér nélkül, mindenből kifogyva találta magát a város utcáján.

— Nem ettem két napja — mondja és elcsuklik hangja..

A detektív keze már megindul a zsebe felé, oda, ahol tárcájában szerényen meglapul az az ötven filléres, amit ma este teára szánt... Ma este nem fog teázni.

Odaadja a lánynak.

— Vegyen rajta kenyeret, meg valami gyümölcsöt. Aztán nem szabad többet ilyent csinálnia... Megígéri, hogy nem gondol többet öngyilkosságra?

A lány ígér mindent s félszeme már a kilincsen van. Igaz, hogy jók itt hozzás az emberek, de minek áll útjában valaki, mikor ő már megindult visszatartóthatatlanul valahova. Addig érdeklődtek volna utána, ami nem volt később. Miért nem hallott hosszú hónapokon keresztül ilyen meleg résztvevő, emberi szót...

Elmegy. Aztán pár óra múlva cseng a központi ügyelet telefonja. Az előbbi detektív veszi fel a kacslót.

Mentők jelentkeznek... Öngyilkosság...

A detektív előveszi a ceruzát és ir. Bemondják az illető nevét...

— Kicsoda?... — Kérdezi mégegyszer... Nem akar hinni a fülének.

A lány lett öngyilkos... Ötven fillérért heresót vett, ahogy a rendőrségtől eltávozott, aztán kiment a népkertbe... Leült a lócára és ott ült vagy másfélórát. Hallgatta, hogy nyaggatják a csokoládébarna apró gyerekek hegedüjüket... Esetlen mozdulatuk, a hangszer nyávogó hangja folyta körül ... és mégis jó érzés volt ezt hallgatni. Olyasmi, mint mikor még otthon a falun a fecskefiókák első ügyetlen repkedését nézte...

Megvárta, míg este lett. Az alkony lassan jött, feketén és odatelepedett melléje. Akkor elővette a heresót és bevette... A mérget, amit azon a pénzen vett, amit kenyérre kapott...

A LEFOGLALT PORNOGRÁF KÖNYV

Az ügyészség a közelmultban elrendelte gróf Zichy Tivadar új könyvének elkobzását. A rádiókörözés természetesen megérkezett a debreceni rendőrségre is s átkutatták azokat a helyeket, ahol arra gondolhattak, hogy a közerkölcsiséget sértő kötetet megtalálhatják.

A debreceni rendőrség egyetlen példányt talált a szóbanforgó könyvből. Azt le is foglalta.

Az érdekesség pedig, hogy a kötet egy 17 éves fiatal lány tulajdona volt.

A FIATALKORU...

Olyan otthonosan áll meg a detektívszobában, mintha otthon lenne. Átlag minden két hétbe bekerül. Jó családból való gyerek, az édesapja mindent elkövetett, hogy megváltoztassa. Nem lehet. Vérében van a bűnözési hajlam.

Lop. Mindent, ami a kezeügyébe kerül. Bemegy az üzletbe négy fillérért cukrot venni s közben összelop öt pengő árát. Olyan mint a csik. »Tünemények« gyorsan dolgozik... Azt sem bánja, ha rajtacsipik.

Okos szeme csillog, ahogy válaszol a detektív kérdéseire. Simán vall mindent, úgy buggyannak ki belőle a beismerő szavak, mint megszúrt hólyagból a víz. Azt már megtanulta, hogy egyszer a rendőrségre került, lebukott, a legjobb taktika az őszinteség...

Hogy mi lesz belőle? Erre talán jobb nem gondolni. Ámbár talán az esztendők elhozzák számára a megundorodást a bűntől. Lehet, hogy a sok apró vétek, lopás együtt válik le a gyermekkorral.

DETEKTIVEK — A DETEKTIVREGÉNYEKRŐL...

A detektívregényeket eleget kárhoztatja sajtó és közönség egyaránt, azonban népszerűségét megszüntetni nem lehet. A legkomolyabb kifogás ellene, hogy kiagyalt, valószinütlen történeteket ad, olyan cselekményeket, melyek az élettel egyáltalán nincsenek kontaktusban.

Érdekesnek tartottuk megkérdezni a detektíveket, hogy mit szólnak ők a detektívregényekhez? A debreceni rendőrség bűnügyi és politikai detektívcsoportjának vezetőjét szólaltattuk meg.

Császár Péter, a bűnügyi detektívcsoport vezetője a következőket mondotta:

— Detektívregényeket már gimnázistakoromban is szivesen olvasgattam szépirodalmi regények mellett, most is elolvasok egy-egy jó detektívregényt. Mindig csodálattal adóztam és adózok most is a detektívregényiró találékonyságán, mikor a nehéz helyzetekbe került főhősét — rendszerint a detektívet — tüzön vizen keresztül, újabban a levegőn át, sőt még a föld alatt is ha kell, kiszabadítja és ami a fő, győzelemhez segíti, vagyis a jó győzedelmeskedik a rosz felett. A detektívregényiró úgy alakítja regényei szereplőit, illetve azok szerepeit, ahogy iróí fantáziájában jónak látja.

— Más azonban a regény és más a valóság.

— Mindenesetben a detektívregényirónak szem előtt kell tartania, hogy bűnügyi esetekről, bűnügyi nyomozásokról ir a regényében, alapos tanulmányozást kell tehát hogy folytasson a bűnügyi nyomozások terén, mielőtt detektívregényiróvá adná a fejét.

— Ezért mi detektívek, ha kritikus szemmel olvassuk a detektívregényeket, a sok száz megjelent regényből alig találunk 5—6 elfogadható jó detektívregényt, melyeket igazán „detektívregény"-nek lehet nevezni.

Misky Árpád, a politikai csoport vezetője egészen ellentétes véleményt nyilvánitott:

— A megfelelő értelmi felkészültséggel irt detektívregények olvasása érdekfeszitő s az átlag olvasóközönség érdeklődése az ilyen regények iránt soha nem fog csökkenni. Ezeknek hatása az ifjúságra sem káros, szemben a régebben nagy népszerüségnek örvendett Nick Carter-féle ponyvatermékekkel, melyek nagymértékben fertőzték az ifjuság lelkét s nem egy fiatalkori eltévelyedésnek voltak előidézői.

— A modern detektívregények főhősei között ma már találni olyanokat, akik a realitás alapján állanak s az iró nem ígyekszik regénye hősét emberfeletti tulajdonságokkal felruházni.

A detektívregények felől tehát még a detektívek sincsenek egy véleményen.

Szemüvegek,
Látcsövek,
Fényképezőgépek
nagyválasztékban
Ungár József
látszerész- és fotoszaküzletében
SZÉCHENYI UCCA 1. SZ.

ANYAKÖNYVI HIREK

Születések: Mosek Gábor fm., leánya Róza, Haláp 183. Kányási András gazdálk., fia András, Péterfia dülő 24. Nagy János béres, fia István, Bellegelő 45. Szarvas János napsz., leánya Julia, Kádár dülő 55. Csuzi István napsz., lánya Erzsébet, Vulkán-telep. Kovács Sándor napsz., leánya Ilona, Haláp 144. Boruzs Gábor tímár, leánya Ilona, Gulyás u. 23. Kozma Ferenc napsz., leánya Magda. Spét Pál kocsis, leánya Lidia, Hajdúszoboszló. Tóth Ferenc kocsis, fia Ferenc, Hatvan u. 21. Takaró Sándor városi tisztv., fia Sándor, Vendég u. 68. Kovács János törzsőrmester, fia Béla, Arany János u. 49. Móricz Bálint napsz., fia Bálint, Pósa u. 49.

Házasságok: Pányoki Lajos festő s., Zugó u. 7.—Pércsi Róza Eötvös u. 76. Enyedi László csendőrtörzsőrm., Wesselényi u. 12.—Varga Margit Teleki u. 31. Pap Albert asztalos s., Hajnal u. —Óri Erzsébet Kisfaludi u. 33. Sajtos Imre gyári munkás, Vulkán telep 154. — Csáti Ilona Géza u 7. Tóth Gyula hentes m., Munkás u. 23.—Bánki Mária Móric u. 28. Szolnoki Ignác máv. lakatos Budapest.—Kurtz Leona Vígkedvü u. 31.. Dr. Harder Lajos orvos, Horthy-kórház—Hauffel Edit, Forgács u. 11. Nagy József fm., Bethlen u. 30.—Bazsa Róza ugyanott. Tóth Ferenc hentes, Budai E. u. 41— Kiss Julia ugyanott. Ujj István malom m., Böszörményi út 1.—Volosinovszky Róza, Simonyi út 18. Szente Béla szerelő s., Szent Anna u. 42.—Pozdorai Erzsébet Borz u. 9. Gyarmathy László váll. pénzbeszedő, Baranyi u. 20.—Gergusch Anna Árpádtér 2. Szabó István lakatos s., Honti u. 30.—Gere Erzsébet Basahalom u. 24. Földi János fm., Hadasi u. 25.—Magyar Julia Kontsek u. 4. Csige Mihály fm., Haláp 90.—Juhász Erzsébet Haláp 86.

Halálozások: özv. Moskovitz Józsefné izr., 87 éves, Csokonai u. 16. özv. Majoros Jánosné ref. 84 éves, Veres u. 2. Turi József ref., 76 éves, Bellegelő 143. özv. Csapó Mihályné ref., 92 éves, Monostorpályi út 54. özv. Margarette Istvánné r. kath. 73 éves, Károly F. J. út 52. Eisner Mihályné izr., 62 éves, Csokonai u. 23.

Erdélyi hirek

Pop Valér, aki azzal tette nevét hírhedté az erdélyi magyarság előtt, hogy mint miniszter a legelszántabb harcot kezdte meg a magyar kisebbség ellen. Most elérte őt is a nemezis, mert le kellett mondania az erdélyi görög katolikusok szövetségének elnökségéről, az ő állítása szerint politikai okok miatt, mások megállapítása szerint türelmetlen és keresztényhez nem méltó eljárásai miatt.

Kolozsvárott az egyre fokozódó drágaság miatt gyülést tartott a munkásság, amikor is a gyülés szónokai a drágaság letörésére hívták fel a hatóságok figyelmét. Erdélyben ugyanis az utóbbi időkben egyre fokozódik a drágaság akkor, mikor a fizetések és jövedelmek a létminimum alatt vannak.

A petrozsényi községi választásokon az a lista győzött fölényes eredménnyel, mely a magyar párttal együtt dolgozott, így a községi tanácsba ketten is bejutottak a magyarpárti jelöltek közül.

Szatmáron élénk feltünést keltett az a rendelkezés, mely szerint Kruzlics János mestertől elvették a már neki juttatott közmunkát azzal a megindokolással, hogy katonai szolgálata alatt annak idején megbüntették, mert kommunista könyveket olvasott...

A román kormány közel tiz millió leit szavazott meg erdőjavitási és karbantartási célokra. Egy kicsit azonban elkésett a román kormány ezzel a rendelkezésével, mert a mérhetetlen rablógazdálkodás, sajnos, már igen nagy kiterjedésü erdőségeket elpusztított éppen Erdély területén.

HIRDETÉS

A debreceni tüzifakereskedők megbizottai, mint a munkaadók képviselői és a tüzifaaprító munkavállalók képviselői az elsőfokú igarhatóságnál megállapodást irtak alá, melyszerint a kályhafa, vékonyfa és kuglifa kézierővel való felfürészelése és felvágásának munkabére métermázsánként 28 fillér.

A megállapodás f. évi október hó 25-én lép életbe. Debrecen, 1937 október hó 21-én. *Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága, mint elsőfokú iparhatóság.*

Debrecenben

a kora reggeli órákban olvashatják a

PESTI NAPLÓT

Tartalma és hírszolgálata vezet.

NŐIRUHÁK, KABÁTOK a legolcsóbban kaphatók GRÓSZ JENŐ DIVATÁRUHÁZÁBAN. PIAC-UTCA 51.

Jóta olcsók ASZMANN úridivatcikkei

Fényt és hangulatot vigy otthonába ha GULYÁS CSILLÁR-RÁDIÓ SZAKÜZLETÉBŐL VÁSÁROL PIAC-U. 59. TELEFON: 32-19

IZLÉSBEN ÉS OLCSÓSÁGBAN IBOLYA VIRÁGCSARNOK VEZET KOSSUTH-U. 2. TELEFON: 17-61

Kézimunka fonál olcsóbban a legolcsóbb PIKÓnál KOSSUTH-U. 4.

GOMBTÓL Mindent megtalál KONTSEK KORNÉL divatházában. KOSSUTH-U. 1.

Legszebb esküvői és alkalmi frizurák RAMMINGERNÉL SZENT ANNA-U. 10.

SZŐNYEG, ÁGYTERITŐ, függöny A LEGOLCSÓBB HORN REZSŐNÉL KOSSUTH-U. 19.

JEGYGYŰRŰK, JEGYEKSZEREK legnagyobb választékban HALÁSZ ékszerésznél

BÉRAUTÓT elegáns kocsit eljegyzésre, esküvőre keresztelőre SZIKSZAYTÓL rendelhet. FERENC JÓZSEF ÚT 42. TELEFON: 12-45

Férfiszövet különlegességek rendkívül olcsó árban kaphatók MIKÓ POSZTÓ-KERESKEDÉSÉBEN PIAC-U. 4.

Művészi fényképek leszállított árban, takarékosság könyvecskére is TŐKÉS ILONA MŰTERMÉBEN · CSAPÓ-U. 1.

Piac-u. 37. Kinókülönlegességek magolcsai Nagy Sándornál

Üzsér-, gyarmatáru és háztartási cikkek KONTSEK GÉZÁNÁL

TORTÁKAT SÁNTHA KÁROLYTÓL HATVAN-U. 1.

Legizlésesebb menyasszonyi és alkalmi csokrok. RÓZSA VIRÁGCSARNOKBAN Kossuth-u. 3.

KONYHAEDÉNYEKET TÓTH GYULÁTÓL Városházépület

KEZTYŰT FŰZŐT SCHON SÁNDORTÓL PIAC-U. 14. CSAPÓ-U. SAROK

Sántó Zsigmond kárpitosmester bútorcsarnoka Piac-u. 81.

Pénz nélkül boldogság nincs, keressé fel a KÖLCSÖNÖS SEGÉLYZŐ EGYLETET. KOSSUTH-U. 8.

NE FŐZZÖN OTTHON olcsóbb, izletesebb a SZABÓ FÉLE MAGYAR KONYHA · SAS-UTCA 3

SZLIUKA ISTVÁN szikvizgyár „CSOKONAI" ÁSVÁNYVIZ BIZOMÁNYOS TELEKI-U. 100. TELEFON: 21-11 SZ.

Gyomron át szivhez az ANGOL KIRÁLYNŐ vezet.

ILLATSZERT tőlnit, pudert PAPP LAJOS illatszertárából Kossuth-u. 1.

LEGNAGYOBB Uridivat és kalapraktár WERNER PIAC-U. 70.

KÖZSZÜKSÉGLETI CIKKEK JÁTÉKOK Kántor Ernő és Tsa NÁL VÁROSHÁZEPÜLET

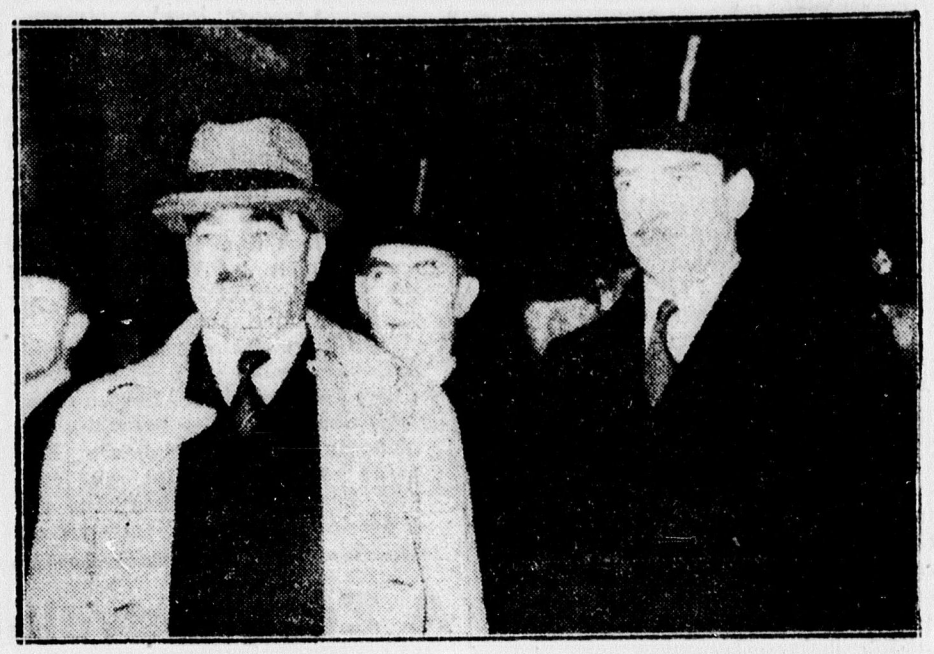
Mint egy nagyáruházban, nálunk mindent megtalál.

KÉPES VASÁRNAPJA

A jugoszláv királyi család Sándor királyért tartott gyászistentiszteletre megy. Jobbról Mária királyné, aztán a fiatal Péter király Pál regensherceggel és a kis Andrej herceg.

Stojadinovics jugoszláv miniszterelnök Londonban, hol a Magyarországhoz való közeledésről is tárgyalt. Jobbról Eden angol külügyminiszter, balról Stojadinovics.

Jegyzőkönyv

arról, hogy

JAPÁN

bocsánatot kér minden olyan eseményért, melynek közvetve vagy közvetlenül az az oka, hogy ő háborut visel Kina ellen. Bocsánatot kér azért, hogy a kinai fővárosban európaiak is áldozatul esnek a bombázásnak, szépen kéri azt a bizonyos bocsánatot, ha angol nagykövetet sebesítenek meg s nem feledkezik el erről a bocsánatról, ha véletlenül asszonyok, gyermekek esnek áldozatul ennek a hadüzenet nélküli háborúnak...

Keserű kedvvel tudnánk nevetni, ha volna hozzá kedvünk.

Egyelőre azonban igazán semmi hajlandóságunk sincs, hogy mosolyogjunk eme udvariassági ténykedés fölött. Nincs, mert mi még szeretjük hinni, hogy épelméjű, gondolkozó és a látszatok mögött a tendenciát is meglátó emberek vagyunk. Japán azt hiszi, hogy mi, igen, mi emberek egy távolkeleti udvariassági tény fölött nem térhetünk napirendre, mert ez kereken elég ahhoz, hogy el is felejtsük mindazt, ami a keleti mosoly mögött van: vér, gáz, rombolás és mérhetetlen ragadozó kedv...

Persze, fő az udvariasság, a többi, no igen, a többi háború, ha mindjárt hiányzik is hozzá a hadüzenet...

arról, hogy

A KRITIKA

valami elviselhetetlen és kegyetlen valami lehet ma igen sok ember szemében. Csak az az igaz, az a tisztességes, ami elismer, ami dicsér, ami magasztal és a sárga földön felül emeli a tényeket a e tényeket a léggömbök mesebeli lálszatába. Ha igazat mondanak, ha a régi mértékkel valóban kritizálni is mernek ma valamit, akkor ott sötét reakciót kell sejteni, ott valami aljas érdek lappang, ott valami embertelen vérszomjassáa tombolja ki magát. Nem bírják elviselni az őszinte szót. Elkapatták az emberek magukat azzal, hogy legalább látszatra jóknak, kivételeseknek, nagyoknak, családkozhatatlanoknak vallhatják magukat és aki ez ellen vét, aki megállapítja, hogy nem minden szent, ha annak is látszik, nem minden jó, ha ezerszer harsogják, hogy az jó, akkor az a megállapító csak sötét és önző, csak üzleti és mindenben gáncsoskodó lehet.

Régi, régi szép idők!

Boldog idők, mikor Gyulai Pál még le merte írni azt, amit érzett.

És nem dült össze a világ, ha mindjárt Jókai regényéről mert nem mindig siruppos édességet világgá kürtölni a kritikus...

És volt szótáruk, szavuk azoknak az embereknek a téves, a ferde, a tehetségtelen, haszontalan, káros tények megbélyegzésére, vagy kipellengérezésére is...

És volt idegük, bátorságuk a másik parton lévőknek, azoknak, akik a közönség elé állottak akár üzleti vállalkozással, akár irodalmi értékkel, vagy képzőművészeti remekkel, igen, ezeknek a múltban elő boldog halandóknak volt emberi nagyságuk elviselni a kritikát is...

arról, hogy

AZ UTAZÁS

nem tartozik a különlegesebb élvezetek közé. Persze itt a szegény ember utazásáról van szó és nem a modern népvándorlás luxusútjairól, ahol mindaz, mi szemnek, szájnak inegere, ami jó és drága rendelkezésre áll. Nem, ezekről nem beszélünk, mert ott gyönyörűség az út, remek a tudásszomj ilyen irányú kielégítése...

Mi azokról az utasokról beszélünk, akik ügyes-bajos dolgaikban kényteleneK nyakukba venni a szükebb világot egy harmadosztályú jegy erejéig.

Igen, ez a mi osztályunk, a mai jövedelmekhez és fizetésekhez mért osztály. Kitűnő társadalmi rendű, rangú egyének utazási fokozata a harmadik osztály, ezen is csak akkor utazunk, ha nagyon kell...

Hát akkor miért nem teszik meg nekünk azt a legszerényebb szívességet, hogy ezen az osztályon jól utazhassunk. Mondjuk, le is ülhetünk; már csak azért is, mert ezidő szerint állóhelyet nem árulnak semilyen osztályra.

Miért kell töprengeni, mérget nyelni, szorongani, egyetlen ruhánkat rongálni egy, egy ilyen világraszóló út alkalmával, amikor pl. Nyíregyháza Debrecen között próbáljuk vonaton elintézni kis világunk nagy ügyeit...

arról, hogy

15.000 KÖNYV

jött be a múlt héten ebbe az országba a franciák jóvoltából. Roppant szám ez, mely jóleső érzéssel tölti meg az ember lelkét. Hogyan, olyan sokan vagyunk, akiket érdekelhet a francia nép lelki kincse, olyan sokan vagyunk, akiknek üdülést, haladást, művelődést és gyönyörködtetést jelent a francia lélek betűkben való megnyilatkozása...

És mikor erre gondolunk, akkor nem mulaszt hatjuk el azt a másik oldalon jelentkező könyv könyörgő kérését sem, mely magyar véreinkhez hiába kéri a bebocsáttatást a megszállott területekre.

Itt tizenötezer könyv jött elő kelő pompával, ragyogással és fogadtuk úgy, mint királyi vendéget, ki örökre nálunk vett szállást...

Ott, a trianoni határok mentén szerény magyar betűk ájtatos sórárgással kopogtatnak, kopogtatnak, bebocsátásért esdekelnek tizenhét esztendő óta hiába...

arról, hogy

A FILM,

még pedig a magyar film kétségbeejtően sodródik a végelgyengülés lejtőjén mind lentebb, lentebb. Érthetetlen és megfoghatatlan, hazug és álromantikában csomagolt hihetetlen bárgyuságok tárulnak elénk a drága filmek kockáiból, hogy a hátunk borsózik ennyi képtelenség és ennyi hazugság láttán. Ezek a magyar filmek el akarják hitetni a világgal, hogy itt, ebben a szűkre szabott országban csak vígság, mámor, röhögés és cigánykodó pohártöréses üvegipar fellendítés folyik. Azt akarják bebeszélni a tartózkodó nagy világnak, hogy itt nyolchengeres autókon könnyen élő jampecek és kificamodott lelkű némberek faljak egymást és a kaviárt fényes bárok és lokálok talmi csillogása mögött. Tűzzel, vassal hirdetni akarják, hogy nincs itt semmi baj, hegyen, völgyön lakodalom, hejehuja és pezsgővel kevert vadromlás nyavalygott lumpolás folyik...

Összeesküdött a leatöbb magyar film arra, hogy meghamisítsák a magyar életet, hogy kétségbeejtő európai Hollywoodot teremtsenek látszatra ebből az egész országból, ahol a gyáros, a művész, a földbirtokos, — más foglalokzás ezek szerint nincs is, — hevenyészett és kidolgozott programmú faburosszáskodásból élhet meg. Dáridó és pacsuli szagú jétkrajcáros utcai szerelem, hát ez a magyar élet, merik hirdetni titkon, vagy nyiltan ezek a filmek, hogy mi dolgozó, küzdő, verejtékező magyarok, parasztok, munkások, tisztviselők, tudósok, művészek így élünk...

jegyzi: sz. v. i.

Magyar tenger

Magyar tenger a Balaton
Mindkét partja virágos,
Szebben nyílnak ott a rózsák:
Születnek meg az álmok.
Azért vágyom én is oda
Ott üdül a galambom,
Ha csókolom az ég látja
A vitorlás csónakon.

A szép magyar Riviérán
Forrón süt a napsugár,
A kalandos sziklás erdő
Langyos szellős árnya vár.
Sugd meg nékem lombos erdő
Csendes nyári alkonyán,
Aki önként kínál csókot:
Szeret-é az igazán.

LŐRINCZ ENDRE.

TROMFRA TROMF

— Halló pincér!... Hát hányszor kérjem még a süteményt?

— ...és én már hányszor kértem magától a 43 kávé és a 118 süteményárát?

MŰKEDVELŐKNÉL

Az egyik faluban műkedvelőelőadást rendeztek.

Közvetlen az előadás előtt a rendező rátámadt az egyik szereplőre:

— Szerencsétlen! Megmondtam, hogy bundában lépjen a színpadra. A jelenet Archangelszkben játszik, télvíz idején.

— Rendező úr, bundám nincs, de alul jó melegen fel vagyok öltözve.

Hajón akarják Budapestre szállitani II. Rákóczi Ferenc rodostói kápolnáját

Debrecenből többen voltak, köztük **dr. Vásáry** István ny. polgármester is Rodostóban, ahol **II. Rákóczi** Ferenc fejedelem emlékét őrzik. Ezek az emlékek most pusztulóban vannak, pedig nagy értéket jelentenek a magyarság számára, mert a magyar szabadság egyik legönzetlenebb, lángoló hazaszeretetü vezérének megmaradt emléktárgyai.

A legértékesebb Rákóczi emlék az a fából készült művészi kápolna, melyben éveken át imádkozott II. Rákóczi Ferenc és amelynek egyes felszereléseit, így gyertyatartóit is saját maga faragta.

Ennek a kápolnának a megmentésére irányuló akció indult most meg és azzal a tervvel foglalkoznak, hogy felhozzák a Márvány-tenger partjáról a rodostói török faházból Budapestre és itt állítják fel. Ha a lengyelek meg tudták tenni azt, hogy a lengyel köztársaság megalapitójának azt a házát, melyben internálták a németek a világháború alatt, nemzeti emléknek nyilvánítják, elszállítják, mennyivel inkább helyeselhető az a terv, hogy a kápolnát Rodostóból magyar területre szállitsák és itt állítsák fel újból.

A szállítás könnyen megoldható, mert vízi úton a Dunán hajóval Budapestre hozható az egész kápolna. A szétszedés és összerakás nem okoz nagy gondot, mert fából van az egész kápolna.

II. Rákóczi Ferenc kurucezredei a hosszú harcok után elfáradva, kimerülve letették a sereg 149 zászlóját a majtényi síkon és elszéledtek a hazában. A békeszerződés, melyet 1711 május elsején pecsételtek meg, amnesztiát adott II. Rákóczi Ferenc fejedelemnek, de ő nem fogadta el, mert a nemzet szabadságát a szatmári béke nem biztosította. Kibujdosott hazája földjéről a nagy fejedelem és örökös számkiveésbe ment önként.

Egyideig hűséges embereitől kísérve először Lengyelországban, majd Franciaországban tartózkodott. Szivesen fogadták a francia király udvarában is, de ő nem maradt sokáig, zárdába vonult, majd Törökországba ment és 1720-ban Rodostóban telepedett le. Ott halt meg 1735 április 8-án. A nagyfejedelem hamvai 171 éven át pihentek török földön és 1906 október 29-én szállitották haza édesanyjának Zrinyi Ilonának és néhány bujdosó társának hamvaival együtt. A kassai dóm kriptájában helyezték örök nyugovóra.

Azt a helyet Rodostóban, ahol a bujdosó kurucok állandóan laktak, a magyarok uccájának nevezték, mert

I. Achmed szultán egy egész uccát vásárolt meg a magyarok részére és örök joggal II. Rákóczi Ferencnek adományozta.

A fejedelemnek több háza volt és a kápolna az uccai sarokházban volt, melyet híd kötött össze a lakóházzal, hogy kedvezőtlen időben is mehessen a kápolnába.

A rodostói magyar házakból már csak a kápolnát magában foglaló épület van meg a maga eredetiségében. Gróf **Bethlen** István kormánya 1930-ban megvette ugyan a nagy fejedelem düledező ebédlőházát, emléktáblát is helyeztek el, de nem a régi házon, hanem a régi mintájára épült betonhazon. Az új betonházat és emléktábláját **Gömbös** Gyula miniszterelnök avatta fel nagy ünnepséggel.

A betonház már nem látványosság, nem ereklye többé és ezért

szükséges, hogy a kápolnát megmegmentsék, hazahozzák és megvalósitsák a Rákóczi-múzeumot Budapesten.

Ennek a múzeumnak legnagyobb értéke a fejedelem kápolnája lenne. Szép a kápolna, boltozatos mennyezete fehér és kék cédrusfával van kirakva. A mellékoltár fafaragású angyalfejekkel díszes, az oltán felett a Fájdalmas Szűz képe, a fejedelem kezemunkája.

Ennek a kápolnának a megmentése igen sürgős, mert mint olvassuk, a Rákóczi által alapított plébánia megszünt. Rodostónak jelenlegi neve Tekirdeg és katolikus hívek száma három olasz családra zsugorodott össze, pedig 1860-ban még 300 katolikus élt ott. A minorita plébános már 10 év óta nem lakik Rodostóban és most már az épület gondozását sem vállalják a kápolnával együtt.

A török vallásalapítvány elvette a Rákóczi plébánia két bérházát és így következett be, hogy a pérai minorita előljáróság bezáratta a plébánia épületét, melyben a kápolna van. Több mint egy éve már, hogy teljesen elhagyatva áll a Rákóczi kápolna. Nem szellőztetnek az épületben, pedig a faépületben sok kárt tehet a szú.

Ezek az okok teszik szükségessé a Rákóczi kápolna megmentését. Két lehetőség van, az egyik szerint vegye meg a magyar állam az épületet a minoritákról és gondoskodjon a történelmi értékü épület karbantartásáról. A másik pedig és ez a helyénvalóbb, vegyék meg a plébánia épületét, nem kerülne sokba — és a Rákóczi kápolnát szedjék szét, hozzák haza és állitsa fel eredeti formájában Budapesten.

A legmegfelelőbben így róhatnák le a kegyelet adóját II. Rákóczi Ferenccel szemben, aki egyike volt a nemzet legönzetlenebb vezéreinek. II. Rákóczi Ferenc egy millió 300.000 hold ura volt, birtokait visszavehette volna, ha lemond céljáról, de ő mivel hazájának szabadságát nem biztositották, itthagyott minden kincset és önkéntes számüzetésbe vonult.

Az önzetlen hazaszeretet dicső alakjának, utolsó emlékét meg kell menteni a magyarság számára és a kápolna köré létesíteni a Rákóczi múzeumot Budapesten.

(—)

A Zenekedvelők Köre munkája

Az összeomlás után a magyar határok szinte hermetice le voltak zárva a magyar művészek előtt. Sok vidéki város, hol eleven zenei élet volt, leszakadt a magyar kultúra eleven testéről, a városok száma, hol magyar művész felléphetett, megkevesedett. Az ellenséges államok egyelőre nem engedték a magyar művészek felléptét. Sok magyar művész helyzete vált így vígasztalanná.

A magyar vidéki városok között Debrecen a háború előtt is jelentős szerepet játszott a zenei életben. — Két nagy zeneegyesülete, a Zenekedvelők Köre és a Zenebarátok Társasága évenként tiz-tizenkét elsőrangú, főkép külföldi művészt szerepeltetett. A háború kitörésétől azonban ezek az egyesületek nem működtek többé.

Dr. Kuthi Sándor vetette fel az ideát, hogy a vidéki városokban új zenebarát társaságokat létesítsenek, ahol a magyar művészek és művészegyüttesek pódiumhoz jussanak, majd később a viszonosság elve alapján külföldi művészek is felléphessenek és így kivált a fiatal magyar tehetségek megélhetése biztosabb legyen.

Debrecenben Mark Endre hívta össze ez akció következtében az értekezletet, melyre a megszünt két zeneegyesület volt vezetőit is meghívta. Az elsőnek lelke a meghalt Simonffy Emil zeneiskolai igazgató mellett dr. Sebestyén Lipót ügyvéd, másiknak P. Nagy Zoltán zeneiskolai igazgató volt. Sebestyén Lipót, sajnos, nagy elfoglaltsága miatt nem vállalta el az egyesület ügyvezetését, miért is azzal P. Nagy Zoltánt és dr. Kuthi Sándort bizták meg.

A megszervezésnél ügyeltek arra, hogy a város minden társadalmi rétegét bevonják ebbe a fontos kultúrmunkába. A vezetők közé a hatóságok fejei mellett az egyetemen, elsősorban az orvosi fakultás tanárai állottak szívvel lélekkel. Boldogemlékü nagy professzorok: Dr. Csiky József, dr. Elischer Gyula, dr. Szontagh Félix az alapitástól kezdve dolgoztak a Körben. Nagy részük volt abban, hogy az egyesület társadalmi jelentőségre is emelkedett. Az akkori Debrecen épp úgy fel volt dulva társadalmilag, mint ma. A város akkori főispánja, mikor a Kör Beethoven ünnepe után felszólalt, a Kör egyik legnagyobb sikerének azt tudta be, hogy nagyban hozzájárult Debrecenben a társadalmi béke megteremtéséhez.

Az első évben 1923-tól kezdve elsősorban a magyar zene nagy mestereit kérték fel szereplésre. Igy jöttek Debrecenbe Hubay, Dohnányi, Bartók Béla, Szigeti József, évenként több-

ször is a budapesti Filharmónikus társaság, a budapesti Városi Operaház szimfónikus zenekara, Szigeti József, Németh Mária, Vecsey Ferenc, a fiatalok közül Szentgyörgyi László, Zsámboky, Kilényi, Ország, Orosz, Kósa stb. A szereplő művészek 75 százaléka magyar volt!

A Zenekedvelők Köre nem elégedett meg a debreceni szervezéssel, összehívta a nagyobb vidéki városokat, felébresztette a régi zenekörőket. Ujakat alapítottak debreceni mintára és 1923-tól 1932-ig Debrecen központja és irányítója volt a vidék zenei életének. — Tőlük vették át a művészeket, műsorokat, irányítást, melynek csúcspontja volt a budapesti Filharmónia Társaság magyar hangversenykörútja 14 városban és Hubay Vecsey közös koncert-körútja 15 magyar városban, utóbbi a Kormányzóné őfőméltósága jótékony akciója javára.

A magyar zene külföldi propagandájaterén is sikereket ért el a Zenekedvelők Köre: Franciaországban, Svájcban, Németországban magyar zenei előadásokat tartott fiatal magyar művészek közreműködésével.

P. Nagy Zoltán feledhetetlen alakja mellett meg kell emlékezni dr. Verzár Frigyes, most bázeli egyetemi tanárról, aki éveken át hűséges munkása volt Debrecen város zenei életének, továbbá dr. Magoss György és neje, dr. Vásáry István ny. polgármester, dr Hadházy Zsigmond főispán, Sipos Árpád és Demény Géza dandárparancsnokokról, a zeneiskola lelkes tanári karáról, akik mindig szeretettel segítették a Kört munkájában.

Az egyetemi és középiskolai ifjúság zenei kimivelésére három éven át filléres belépődíjakkal »Népszerű Hangverseny"-eket rendezett a Zenekedvelők Körének vezetősége. Ezt a gondolatot a mindenkori egyetemi vezetők, az iskolák igazgatói a legnagyobb szeretettel karolták fel. Az ifjúság olykor 2000 főnyi számban jön el ezekre a koncertekre, a fiatal magyar művészek támogatása mellett a Kör életének ez talán legjelentősebb mozzanata. — Kár, hogy a megnehezedett gazdasági viszonyok miatt az iskolák később nem támogatták ezt a fontos kezdeményezést.

Tíz évi munka után dr. Kuthi Sándor a Kör vezetésétől visszavonulván, javaslatára a Kör élére dr. Baranyi János zeneiskolai igazgató és érdemes munkatársa Fáy Árpád főtitkár állottak. — Nyugodt lélekkel tekinthet vissza a Kör erre a tízévi eredményes munkára. Amikor Debrecenből először szólt a rádió vidéki közvetítése a »magyar zenéről«, és tengerentúlról is kapott elismerést, a világ minden táján elszórt magyarság köréből, a Kör megtette kötelességét és ha szerényen, de mégis egy lánc szeme volt a bárhol lakó magyarságot összekötő eltéphetetlen kapocsnak: egységes nemzeti kultúránknak.

A magyar szellem vándorutja

A KURUCKOR KÖLTÉSZETE

A 17. században Balassa nyomán egész költői iskola keletkezik főúri lirikusokból, de egyéni hangjuk alig van: A kor leglíraibb tehetsége, Gyöngyösi István szerelmi történetekről ir áleposzokat, sok üres barok cikornyával. A Zrinyiászon kívül csak lent a mélyben, az irodalom felszíne alatt teremnek művészi epikus művek, románcfélék és balladák. A régi székely balladák nem maradtak ránk eredeti alakjukban, csak a mult században gyüjtötték össze őket. Népi eredetüket főleg az mutatja, hogy hiányzik belőlük a közszellem, a történelmi érzék; túlnyomórészt egyéni tragédiákat dolgoznak föl, megrázó erővel, fölülmulhatatlan tömörséggel.

Történelmi énekeink frástudók félnépi szerzeményei; papok, gályarabok, diákok, nemes urak, katonák irják őket sok tudákossággal, terjengősen. Vannak azért köztük sikerültebbek is. Míg az Arany-iskola uralkodott, Thaly Kálmán utánköltéseit tartották legszebbeknek. Ma a nyersebbekben is megbecsüljük a művészi erőt.

Különösen a század lírai termékeiben. Ezek közül sok táplálkozik a kuruc-labanc háborúk közös élményanyagából. Az irodalmi iskolázottság, Balassa hatása rajtuk sem tagadható. Gyakran talál bennük hiánytalan kifejezést a kor szenvedélye, a hősi láz, a gúny, a szikrázó kedv, a keserű fájdalom. De nem hiányzik belőlük a barok képzsúfolás, a mesterkélt cikornya sem.

Balassa egykori apródjának, Rimai Jánosnak egy versszakából kibontakozik legrégibb nemzeti dalunk, a Rákóczi-nóta. Keserű, komor tartalma rövid, rímhalmozó játékos sorokban feszeng. Van ebben valami jelképes. Méltán viseli az utolsó erdélyi fejedelem nevét, aki maga is rokokó udvaroncból fejlődött szabadsághőssé.

A KELLEM SZÁZADA: A ROKOKÓ

Majtény után végre béke van az országhatáron belül, Mohács óta most először. A nemzet erejét a hódoltság után betelepült külföldi tömegek beolvasztása köti le. A közélet dermedt, de a hótakaró alatt zsendülni kezd a kétszázados mag: a reneszánsz világi vetése. Csak a távlatok zsugorodnak össze. A 18. század a kis arányok kora: a rokokó virágzási ideje, a kellem százada.

Az ujkor három első nagy stílusát a latin népek fejlesztik ki. A reneszánsz termő talaja Olaszország volt. Ez az ízlés képben, szoborban alkotta a legmaradandóbbat. A barok spanyol eredetű, a rokokó francia. A barokra a hatalmas arányú, káprázatos díszű templomok jellemzők, a rokokóra a nyaralók és a kecses törékeny bútorok. A rokokó eszménye a mosolygó udvaronc, aki kényelembe helyezi magát a világban. A barok vallásos rajongását fölváltja a fölvilágosodás, az elvilágosiadás.

Az irodalomban a rokokó rövid változatos versformákat hoz divatba, derűs tartalommal. Dalaiban életöröm ujjong. A hőskölteményt komikus eposzokkal teszi nevetségessé. A drámát operává kecsesíti. Regényeit is napló és levéltöredékekből rakja össze. Az óriás barok műveket kisterjedelmüek szorítják ki, mint amilyen az epigram, a tanító mese, anekdóta, levél, elbeszélés. Ez az ízlés uralkodik nálunk az egész 18. század java termékeiben: Mikestől Csokonaiig.

Juhász Géza.

Farouk egyiptomi király egy futballmérkőzésen üdvözli a győztes csapatot.

Autókiállitás a lon doni Albert-hallban.

Finn rokonainknál

Helsinki körül rengeteg apró szigetecske van a tengerben. A nagyobbak egyike csaknem szabályos köralakú, ezen terül el az állatkert; sűrű hajójárat biztosítja az odajutást. Korkeasaari (magas sziget) onnan vette a nevét, hogy több sziklás emelkedés van rajta s így kedvező elhelyezést bitosít az állatoknak. Barátságos volt az odahajózás, sok kedves finn apróság utazott velünk. Volt is nagy öröm, mikor a sziget bejáratánál a kétpupu teve üdvözölt bennünket. Tovább menve, a főváros méreteinek megfelelő, rendezett, csinos állatkertet ismertünk meg, melyben nagy kényelemmel élhetnek a vadállatok. A jegesmedvék például a tenger vizében lubickolhatnak, a barna medvének árnyékos, fákkal körülvett sziklás palotája van. A sziget déli végén vasból készült kilátótorony emelkedik, Helsinki gyönyörű panorámáját tárva szemünk elé. Nem messze tőle büszkélkedik a betonból épített oroszlán-vár, melynek vasrostélyain át méltóságteljesen pislogott felénk az állatok királya. — Zoológiai szempontból fontos megemlíteni, hogy a manapság már ritkaságszámba menő európai bölény (bison) is képviselve van. Egy nagy fakarámból kopott bundájukkal és aggancsaikkal bután néztek ránk a lapp föld háztartási alkalmazottai, a rénszarvasok.

Suomi a csend országa. Igy írta ezt le Kodolányi János és mi is így találtuk.

Nesztelenül suhannak a gyönyörű amerikai autók a tükörsima aszfalton, tülkölés nélkül is biztosan elérik céljukat. Végtelen barátságosan s mégis halkan társalognak a finnek a kávéházakban, éttermekben; kurjongatásnak nyomát sem találni.

Méltán feltünhetett tehát, amikor a Hotel Kämpben levő IV-ik emeleti szobánk nyitott ablakán át hangos nótázásra lettünk figyelmesek. Méghozzá éjjel volt, nem tudtunk aludni s így kíváncsian hallgattuk a közeledő hangokat. Nem akartunk hinni a fülünknek, amikor minden kétséget kizáróan felcsendült, hogy: »Rózsabokor a domboldalon...« Világjáró magyar diákok vidám nótázása volt ez! Ezért nem volt ezen az éjszakán a csend országa Suomi!

Hogy Finnország szívét, a tavak vidékét megismerjük, elhatároztuk, hogy hosszabb utat fogunk tenni erre a vidékre. Ha már ilyen messze eljöttünk, szerettük volna a Jeges tengert is meglátni, hova a lapp földön keresztül lehetett volna eljutni. A menetjegyirodával való részletes megbeszélésünk után azonban — legnagyobb sajnálatunkra — le kellett tenni erről a tervünkről,

mivel Helsinkihez Petsamo, Finnország kikötője körülbelül akkora távolság, mint Budapesthez Páris.

Meg aztán sokba is került volna ez a hosszú út: hálókocsi, autóbusz, hotelek, jegestengeri hajókázás mindent összevéve fejenként 330 pengőt tett ki; ezt már aztán nem birtuk volna. Figyelmes menetjegyirodistánk kárpótlásul szerényebb utiprogrammot állított össze: hálókocsival éjjeli utazás Kuopio-ig, onnan hajóval a Saima tórendszeren le Punkaharju-ig, innen ismét vonaton Viipuri-ig és tovább vissza Helsinkibe.

Amikor átvettük a jegyeket, elámultunk, hogy milyen pontosan s körültekintő gonddal voltak azok kiállítva! A menetjegyiroda bőrutánzatú tokjába volt beletéve a legépelt részletes utiprogram, nemcsak az, hogy hova, mikor érkezünk meg, hanem: idegenvezetővel hova megyünk, mit nézünk meg, hol étkezünk és szállunk.

Ezenkívül benne volt az érintendő városoknak vázlatos térképe, kuponok a hotelek, éttermek, idegenvezetők részére. Utóbbiak külön kis füzetbe foglalt hitelszelvények, melyeket esetenként szakítottunk ki a megfelelő helyen. De ne felejtkezzünk meg a legfontosabbról: a vonat- és hajójegyekről. Ezek is külön kis füzetkébe összekapcsolva vártak az indulásra. Igy azt lehet mondani, tálcán hozzák a látnivalókat az ember szeme elé! Még mindig hozzá kell fűzni valamit.

Nem elég, hogy ezt a gondosan elkészített iratcsomót a kezünkbe adták, hanem egy kedves modorú idegenvezető hölgy leült velünk az asztalhoz, külön megmagyarázta nekünk a tennivalókat, mint a leckét, csakhogy ki nem kérdezte!

Este már várt bennünket a szállodánk ajtójában, kijött velünk az állomásra, hol egy kávét együtt ittunk meg. Ajándékozott nekem egy ritka finn bélyeget, fölkísért a gyorsvonat hálókocsijába, még csak a villanyokat is meggyujtotta s megmutatta, hogyan kell a mosdószekrényt felnyitni. Mindezt a magyarok iránti különös szimpátiájából tette. Meghatva vettünk buesut tőle. Sajnos, még ezidáig nem írtam neki, pedig szándékomban van hosszabb levélben megköszönni jóságát.

Egész éjszaka robogott velünk a gyorsvonat Kuopioig. Itt úgy sem lett volna semmi látnivaló, egyhangú volt a vidék, tavak alig akadtak. Meglehetősen kipihentük magunkat a hálókocsiban s kíváncsian néztünk ki az ablakon az ismeretlen tájak felé.

Nem sok időnk volt azonban a gondolkozásra, mert alig hogy leléptünk a vonat lépcsőjéről, egy jovális öreg néni karjaiba estünk. A mi idegenvezetőnk volt s úgy látszik, már nehezen várta az érkezésünket.

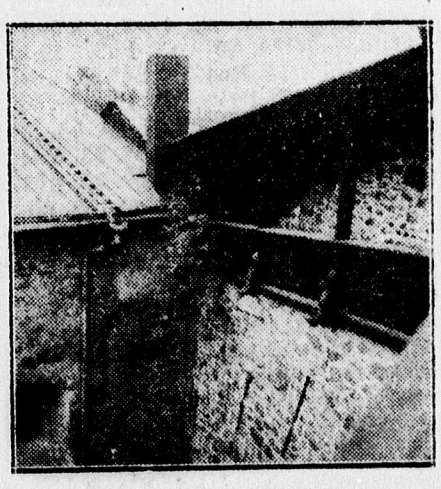
Autóba rakott bennünket s vitt fel a Puijo magaslataig. Ez egy jelentősebb emelkedés, mely fenyőerdővel van borítva s tetején szép kilátótorony áll, mellette turista szálló. Bár borult időben érkeztünk ide, az eső is csepergett, még így is csodálatos volt az a kilátás, ami elénk tárult. Számtalan tó, keskeny, fenyőerdőkkel borított földnyelvekkel megszakítva. — A Saima rendszer tavai ezek, amelyek kis csatornákkal egybekapcsolva mintegy 300 km. hosszúságban hajózhatók. Az északi paradicsom ez!

Nem kevesebb, mint 65.000 tó van nyilvántartva Finnországban s erről a pontról lehet látni a legtöbbet.

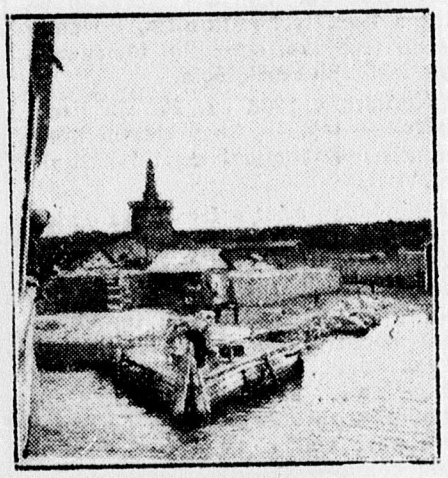
Jókedvüen fogyasztottuk el reggelinket a gusztusos étteremben s autóval mentünk tovább a kikötőbe, mert itt már várt reánk a mi kis hajónk, a Leppävirta II. Búcsút véve agilis vezetőnktől, lepakkoltunk a kis hajó külön kabinjába s jóizűen fogyasztottuk el az ebédet, amely jóformán csak a mi kedvünkért készült, mert más nem vette igénybe, nekünk azonban meg voltak a hitelszelvényeink erre is.

Nehezen lehet leírni azt a természeti szépséget, amit a Saima rendszeren való hajókázás nyujt az utasnak. Fenyőerdők a maguk ősi tisztaságában övezik a tavakat, van hely, ahová ritkán téved el ember, végtelen nyugalom sugárzik mindenből.

Talán ez adja meg a finn lélekne-

Olavinlinna. A befalazott királyleány szívéből nőtt bokor.

Kikötő a Saimán.

Olavinlinna, a bevehetetlen vár.

hasonló sajátságát!... Varkausban kikötöttünk, mivel éjszaka nincs hajóközlekedés. Gyalog sétáltunk be az élénk ipari életet mutató városba, ahol mindenki a legnagyobb készséggel szolgált útbaigazítással, sőt az egyik finn diák még haza is kisért bennünket, mivel az útat elvétettük.

Már aludtunk, mikor 2 óra tájban felszedte horgonyait a kis hajó s megindult velünk Savonlinna felé. Reggel 8-kor érkeztünk meg ide s hogy változatosabb legyen az idegenvezetők sorsa, ezúttal nem öreg néni, hanem egy fess, fiatalember várt bennünket a hajóállomáson. Két amerikai hölgy is volt a társaságunkban. Finn barátunk két ódivatu konflison vitt bennünket a rendezett uccákon keresztül Olavinlinna váráig. Aki egyszer meglátja ezt a tó közepéből erős sziklaként kiemelkedő ódon várat, sohasem felejtheti el. A svédek alapították 1475-ben, hogy hatalmas erősségük legyen a határszélen. Hiába ostromolták hosszú évszázadokon keresztül az oroszok, hatalmas kerek tornyaival és az örökkévalóság számára épített falaival dacosan nézett szembe az orosz ágyuk, fegyverek félelmetes rohamaival és az idők viharával!

Jelenleg már csak három tornya van épen, hatalmas lovagtermei masszív butorokkal még mindig láthatók. Egy helyt van egy szoba, ahonnan az elfogottakat taszították a mélységbe, egy nyitott toronyfeljáró oldaláról pedig bokor nőtt ki a kövek közül. Az a monda járja, hogy királyleány volt ide befalazva s annak a szívéből nőtt ki..

A reggeli után sétát tettük a városba a két amerikai hölggyel, kiknek bikfanyelvében volt alkalmunk gyönyörködni. Mielőtt átszálltunk volna a Punkaharju cimzetü másik kis hajócskára, nem mulaszthattam el, hogy vissza ne menjek az előbbi kis hajóra, a Leppävirta II-re. Miért tettem ezt? Röviden elmondom. Amikor ugyanis megérkeztünk ebbe a városba, gyorsan kellett kilépnem a kabinunkból s az ajtót becsapva, valami csörömpölést hallottam, de csak később gondolkoztam rajta, mi is lehetett az? Rájöttem, hogy valószinüleg a mosdó teteje csapódott rá a két nagy, talpas szódavizes pohárra, melyeket a kiszolgálóleány oda készített. Hogy lekiismeretemet megnyugtassam és hogy a magyarságon esetleg ejtett csorbát kiküszöböljem, visszamentem hát a hajóra, hogy meggyőződjek a tényállásról. A két pohár valóban eltört és én boldogan fizettem ki érte a 10 finn márkát (1 pengőt), mivel ezzel nemcsak a magam, hanem hazám becsületét is tisztára mostam. Még az ebéd is jobban esett utána.

Dr. Balogh Ádám.

(folyt. következik.)

Ez a ház eladó

Irta: **Körner Gézáné**

Fehér plakát, fekete betükkel. Lépten-nyomon találkozunk vele. Ránézünk és közönnyel tovább megyünk. Csak midőn szülőházunk ablakába kerül ez az egyszerű felírás, fáj bele valódi jelentése szivünkbe.

Amíg a szülők élnek, — legyenek bármily elesettek — amíg az otthon küszöbét átléphetjük, deresedő fejjel is gyermekeknek érezzük magunkat. Felnőttek csak akkor leszünk igazán, mikor az ősi ház utolsó lakója mögött is bezárul az ajtó és elköltözik egy új hazába, honnan bús szivünk visszavonzóbb az eddiginél, a multnak egy darabja.

Miért is nem lehet megtartani mindet, mint egy temetőt — amíg az egyenes leszármazottak élnek — hová ha már csordultig van a szív, ellehetne járni... emlékezni.

Lapozgatok az Apám úti naplójába. Évente két hónapot töltött külföldön. Európát bebarangolta, pihenés volt számára, ha látott, hallott tanult. A művészet minden ága, fajtája előtt hódolt. Zene, szobrok, képek, a természet csodája épp úgy megkapták, mint a legmélyebb filozófia, a legmagasabb technika, legrégibb történelem vagy legújabb szociológia.

„Norderney 1906 au. 26. Ma tizenkét éve — írja —, hogy először aludtam kis családommal saját lakásunkban."

Eltünödöm, mint a fecske, az ember is felépíti, pehellyel kibéleli fészkét. Fiókáit fölneveli, legtöbbször egy idegen számára, hogy megfosztottan, mint gyümölcsehullott vén fa, hivatását betöltve, fáradtan feleslegesse váljon. Sors... elrendelés... megmásíthatatlan... kegyetlen!

Lapozom tovább a naplót. Az Apám szerelmese volt a tengernek. Évtizedekig hetekre visszatért Norderneyba, talán, mert lényével oly azonos volt az örökké mozgó, élő, háborgó, tajtékzó, forradalmi szellemü északi tenger. Egyszer sem mulasztotta el, mint naagy gyönyörüséget följegyezni, amikor az örökragyogású napot nézte, amint este elmerült a sötét habokban.

„Vacsora után még kimentem a tengerhez — írja —, mint mindig. Olyan különös érzelmek fognak néha el. Nem jobb volna -e itt a homokbuckákban, vagy méginkább a tengerben maradni!!!"

Megrendülve, hosszasan eltöprengek ezen a sohasem hallott hangon. A hideg borzong bennem a sirontúlról is átérő vérségi kapcsolat rejtelmein. Bizonyos életkornak életközösségén. Alig néhány napja említettem, hogy mennyire vágyódom egy szép őszi tengeri útra, festői milieuben a materializmusból kikapcsolódva, a gondolat gyönyörének élni.

Gyönge idegeimmel kapcsolatosan a kilátásba helyezett tengeri viharok voltak hivatva vágyaimat mérsékelni, mire én megjegyeztem, hogy más nem történhetik, legfeljebb eplusztulok és leszállok a korallok közzé. Kenyeremet javát már ugyis megettem.

Ugylátszik egykor minden gondolkozó ember eljut az élet céltalanságának szomorú tudatához!

Járom az üres termeket és belefáj szívembe: Ez a ház eladó. Deresedő fejjel felnőtt lettem. Minden gyermek leghőbb vágya rajtam betelt, hiszen legtöbb közzülök guzsbakötöttnek, függőnek, tehetetlennek érzi magát a „szabad" vagy „nem szabad" fogalom bábeli zürzavarában.

És mint felnőtt ráeszmélek, hogy a felnőtt még kevésbbé lehet független, mint a gyermek és hogy függeni jó, mert felelőtlenséget és hovátartozandóságot jelent, hiszen az ember magárautaltságában... árva. Azért kell nekünk, mint a mindennapi kenyér az Isten, hogy függhessünk, támaszkodhassunk és lerázhassuk a magányosság fájó érzetét.

Ráébredek, hogy a függetlenség Isteni privilégium csupán és amíg ember lesz a föidön, az független nem lehet!

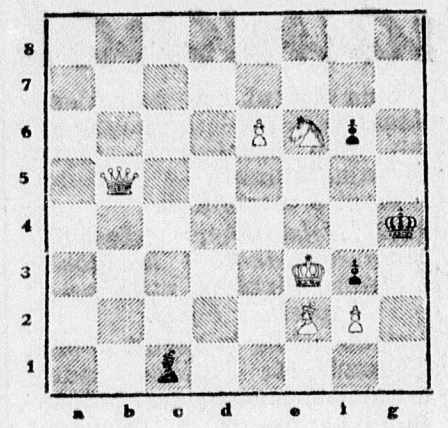
Deresedő fejjel felnőtt lettem és búcsúzom az ősi háztól, vele a gyermekkortól, mely annál szebb, mentől távolabbról nézi az ember. És leszögezem szomorúan, hogy az élet utolsó szakasza nem egyéb mint... búcsú és „Nem marad más csak emlék, amely a multból visszatér".

SAKK

11. SZÁMU SAKKFELADVÁNY

G. Schauer. Brassó 1935.

Sötét: Kh4, Fc1, gy: g3, g6 (4).

Világos: Kf3, Vb5, Ff2, Hf6, gy: e6, g2 (6).

Világos indul és 2 lépésre mattot ad.

11. SZÁMU SAKKJÁTSZMA

Caro-Kann védelem.

Világos: dr. Hasenfuss. Sötét: Flohr.

1. e4, c6. 2. d4, d5. 3. exd, cxd. 4. c4 (I.), Hf6 (II.). 5. Hc3, Hc6. 6. Fg5 (III.), e6 (IV.), 7. Hf3 (V.), dxc4 (VI.). 8. Fxc4, Fe7. 9. 0—0, 0—0. 10. Bc1, a6. 11. a3? (VII.), b5! 12. Fa2, Fb7. 13. Vd3, Hd5. 14. He4? Hcb4! 15. Vb1, Hxa2, 16. Vxa2, Fxg5. 17. Hexg5, h6. 18. He4, Hf4. 19. Bce1, Fd5. 20. b3, f5. 21. Hed2, Vf6. 22. Kh1, Bac8. 23. Vb1, Hxg2!! (VIII.). 24. Kxg2, Vg5†. 25. Kh1, Vxd2. 26. Be3, Vxd4 és világos feladta, mert a tényleges nyerés csak idő kérdése.

(I.) A megnyitás legélesebb kezelése; — egyben egy sokat vitatott változat. Nézetünk szerint világosnak nyitási előnyénél többje nincsen és sötét helyes játékkal korábban kiegyenlíthet, mint az „ősi" 3. Hc3! esetén.

(II.) Rajkovic—Nikolic (Belgrád 1934) játszmában sötét e helyen 4.... Hc6?!-tal kisérletezett, hogy az ismert útakat elkerülje. A kísérlet világos gyengélkedése miatt bevált (5. Hc3? e5!!), — holott 4.... Hc6?! 5. cxd5! Vxd5. 6. Hc3! Vxd4. 7. Fe3!-mal előnybe jöhetett volna.

(III.) Botwinnik orosz nagymester lépése, amelyet Flohr, a vele váltott páros mérkőzés után alaposan kielemzett. Már csak ezért is, az általában jobbnak tartott s különösen Becker által propagált 6. Hf3!-mal kellett volna folytatni. Sötét természetesen ez ellen is vértezve van.

(IV.) 6.... Vb6? 7. cxd! Vxb2? 8. Bac1!! Hcb4. 9. Hca4, Vxa2. 10. Fc4, Fg4. 11. Hf3 sötét feladta Botwinnik—Spielmann Moszkva 1935.

Előnybe jön világos 6.... dxc4 után is: 7. d5, Ha5. 8. b4!! (dr. Euwe elemzése). cxb3 9. axb, e6. 10. Fb5†, Fd7. 11. Fxf6! gxf6. (11.... Vxf6. 12. Fxd7† kapcs. dxe†!). 12. dxe! fxe. 13. Vh4† és sötét rosszul áll, vagy 7.... He5. 8 Vd4, Hd3†. 9. Fxd3, cxd3. 10. Hf3! g6. 11. Fxf6. exf6. 12. 0—0, Vb6 (Fe7!). 13. Bfe1†, Kd8. 14. Vh4! Botwinnik—Flohr 9. m. j. 1934.

A szöveglépés mellett csak 6.... Fe6! (dr. Krause) jöhet számításba, amellyel sötét azonnal kiegyenlít, sőt előnybe is jöhet, pld.:

A) 7. Hf3, g6! 8. Fxf6, exf6. 9. Vb3, dxc4! 10. Fxc4, Fxc4. 11. Vxc4, Ve7†! 12. Ve2 (12. Kf1? 0—0—0. 13. d5, Vb4!) és a d4 gyalog a végjátékban gyenge.

B) 7. c5? He4! 8. Hxe4, dxe és Fd5 vagy 8.... Ff4, g5! vagy 8. Fe3? Hxc5!

C) 7. Fxf6 (Vukovic), exf6. 8. c5, f5! kapcsolatban g5 és későbbi f4-gyel.

D) 7. Fe2? (Mikenas), Va5!! 8. Ff3, 0á0—0. =

(V.) Nem sokra viszi 7. cxd sem. Következhetik: 7.... exd, 8. Fxf6, Vxf6. 9. Hxd5, Vd8!! 10. Hdc3, Vxd4. 11. Vxd4, Hcxd4. 12. 0—0—0, Fc5! =

(VI.) Flohr kedvenc változata. Igen jó 7.... Fe7 is. 8. c5-re pedig 0—0. 9. Fb5, He4! 10. Fxe7, Vxe7! 11. 0—0, Hxc3. 12. bxc3, Vc7! és b6! =

vagy: 10.... Hxe7?! 11. Bac1, b6! 12. b4, a5. 13. a3, axb. 14. axb, bxc. 15. dxc!! Hxc3. 16. Bxc3, Bb8. 17. Ve2, Fd7. 18. c6! Bc8. 19. He5ő Fe8. 20. Fa6! világos előnnyel.

(VII.) Flohr, mint az elfogadott vezércsel legalaposabb ismerője, — az állás azonos — jól érzi magát a hazai vizeken, — ellenfele ront: 11. Fd3!-at kellett volna lépni, hogy 11.... b5 ne jöhessen (Hxb5!). Ez esetben a helyes játék: 11. Fd3! Hb4. 12. Fb1, Fd7. 13. He5, Bc8. 14. Vf3, Fc6. 15. Vh3, g6 stb.

(VIII.) Elegáns kettős gyalognyérés, melyre gyors kapituláció következik.

Ambrus Sándor.

*

... hogy lapunk október 10-iki számában közölt 9. számu Sakkfeladvány helyes megfejtése a következő: **Vb7** — volt.

... hogy ezen a héten a következők kaptak jutalmat:

1 moziiegyet: Zentai István, Bercsényi ucca 36.

1 szinházjegyet: Takács Jenő, Bornemisza u. 11.

1 kötet könyvet: Zentai Adrienne, Bercsényi u. 36.

... hogy a mozi- illetve a szinházjegyet kérjük hétfőn délután 3—6 óra között átvenni, mivel azok csakis a hétfői előadásokra érvényesek.

Tudnivalók: A megfejtések **beadásának határideje** minden **pénteken este 6 óra. A beritékra feltűnő betükkel ráírandó: Sakk.** — Világos első lépésének, az úgynevezett **kulcslépésnek közlése elegendő. Heti nyereményeink: 1 szinházjegy, 1 mozijegy és 1 kötet szépirodalmi mű.** Szelvényt mellékelni kötelező.

11. SZÁMU SZELVÉNY

Név:

Pontos cím:

Kulcslépés:

Eger jól imádkozott és dolgozott

Az igazi fürdőváros. — A történelem nagy munkája találkozik a jelen alkotó kedvével. — A poraiból, köveiből megujhodó város a magyar idegenforgalom egyik legjelentősebb állomása. — Üdülésnek, pihenésnek, nyugalomnak, csöndnek remek városa.

Valamikor a magyar történelmi életben úgy emlegették Egert, hogy ez a város imádkozik és tanít. Ma nyugodtan elmondhatja az ember, hogy ez a város imádkozott és dolgozott, bár ugyanekkor a magyar tudománynak is fényes hajlékokat emelt és úttörő volt sok magas magyar tudományban, amire nemcsak a jelen, de a jövendő előtt is büszke lehet.

Erre gondolunk, amint az őszi verőfényben járjuk ennek a kies fekvésű, remek földrajzi adottságú magyar városkának tiszta utcáit tereit.

És arragondolunk, hogy itt a jelen alkotásából mindenütt kitetszik, mindenütt jelentkezik a mult, a megszentelt és megpróbált kövek multja.

Ez a város az, melyről beszélni, sokat kell beszélni, mert különben az itt porladó kövek beszélnek, ha az itt járt vendég hallgat...

Gárdonyi Géza, a nagy magyar álmodozó és multat ébresztgető regélő röppentette fel a mai kor számára Eger nevét, mikor legszebb regényében, »Az egri csillagok«-ban elmulhatatlan díszt és dicsőséget szerzett ennek a városnak. Az egri nevet Eger ezzel az újságíróból és magyar tanítóból a legjobb magyar írók első sorába varázsolt művésszel nyerte el.

Dobó Istvánok és Bornemissza Gergelyek és Dobó Katicák tündöklően nagy élete és tündéri mesékbe illő hősiessége ennek a lángelménének nevével együtt él a magyar közvélemény előtt...

Az egri név kitünő márkát jelentett addig is, de ettől az időtől kezdődőleg szégyen Egerről nem tudni...

Járjuk az uccák sorát, hol mindenütt kisért bennünket a mult.

Végvári vitézek és deli leventék multja ölelkezik itt a magyar alkotó kedv nagyszerű elhivatásával

Én három részre osztanám értékelés szempontjából Egert.

A régmult idők dicsőségét hirdető várra, hol Gárdonyi teste pihen és ahol két tudos szerzetes emberfeletti küzdéssel tárja fel mindazt, amit eddig sejteni alig mertünk.

Az Árpádkori székesegyház úgyanúgy sziven fogja az embert, mint az ősi vár a világon páratlanul álló labirintjeivel, hol dacolt idővel, ellennel, multtal és veszedelemmel a magyar egy évezred óta

Vármegyeházkapu.

Külön idegenforgalmi csoda az itt berendezett múzeum. Bel- és külföldi egyaránt kedvvel, lelkesedéssel álmodozik a falak között, hol valamikor Európa sorsáról döntött néhányszáz magyar vitéz...

A második részt a városnak magának szentelném.

Az érseki palotával, mely évszázadok alatt elválaszthatatlanul ösz szeforrott ezzel a várossal.

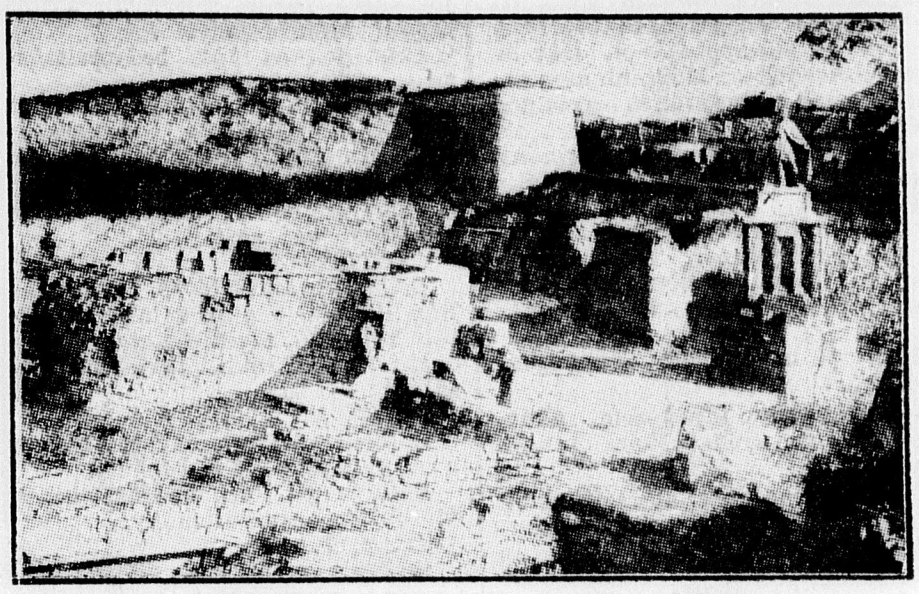
Helyesebben, ebből a palotából és ennek a háznak belső világát megtöltő férfiak megértéséből nőtt itt minden, ami szép és nagy. Lehet, hogy a történelem is kedvezett Egernek, de az bizonyos, hogy a sors se volt mindig mostoha hozzá.

Olyan egyházi vezetőket, főpásztorokat adott ennek a városnak, akik nemcsak álmodoztak a tettről, de tettek is. Intézmények és intézetek sorsa. A Liceum egy olyan különleges csoda, amit hiába is keresnek más városban vidéki Magyarországon. Az itt élő kövek beszélnek azokról, akik teremtettek, alkottak, akik a magyar föld javát, zsirját hűséges szivvel adták vissza a magyar földnek. Nagy utódok a nagy elődök nyomdokaiban.

Egerben hagyomány, de paranesszerű hagyomány volt és az ma is, hogy az érsek Eger első polgára a tettek mezején.

Hiába próbálnánk leírni a pazar gazdagságú főszékesegyházat, a csillagdát, mely első volt ebben az országban, az egykori egyetemnek szánt Liceum épületét, a barok korsok, sok ékességét és pompáját, a templomok áhitatos csendjét, mely ugyanúgy megtölti a keleti egyház tulgazdag szinpompája lassan árvuló templomát, mint a mizeriek sóhajokkal telített szentegyházát...

Látni kell, élvezni kell, inni kell mindazt, amit szemnek nyujthat maga a város. A török idők karcsu minarettje és a csendes belváros kis uccáinak remek barok diszei.

A középkori székesegyház romjai a várban.

És a harmadik rész, hol hosszú időt szeretnék tölteni, az egri világ híres fürdők.

A magyar vidéki városok között kétségkivül Egernek van ezen a téren elsősége. Mi debreceniek is büszkék vagyunk fürdőnkre, strandunkra, de Eger, Eger még sok mindenre megtaníthat minket.

Nem véletlen az, hogy az összes magyar vidéki városok között ez a város volt az, mely olimpikont nevelt a fürdő kulturájával. Nem véletlen az, hogy itt akkor is fürdők állottak, mikor mináunk csak gondoltak a mélyfúrásra.

És mindezt együttvéve, összegezve nem tudom elfelejteni ennek a városnak különleges halk szavát s megkapó varázsát. Önkénytelenül is arra kell gondolnia az embernek hogy ha

valaha kialakulhat minálunk olyan úri és csendes fészek a nyugdíjasoknak, mint amilyen Mekkája volt ilyen téren Grác a Monarchiának, akkor csak Egerre eshet a választás.

Minden megvan, ami a jól eltöltött munka utáni pihenésnek édesítője. Város a kultura ezer kincsével. Üdülőhely a gyógyforrások és strandfürdők özönével. Idegenforgalmi hely, hol az egri bikavértől a mult magyar életének legszebb bizonyságai sorakoznak fel...

És a vidék, a környező alacsony hegyek, a végtelenbe vesző messzeségek, lankák és dombok, susogó erdők és kopár magányos sziklák mind, mind azért vannak és azért hívogatnak minden erre tévedt idegent és belföldit, hogy szebbé varázsolják azt az időt, amit itt tölthet el az ember.

Járjuk az uccák sorát és nem telünk be ennek a városnak szépségeivel. Nem telünk be a látnivalók sorával és arra gondolunk, hogy itt a nyugalomnak és csendnek városában szebb lehet a fáradt napok fénye is.

Megelevenedő mult minden szépsége a mienk néhány órán át.

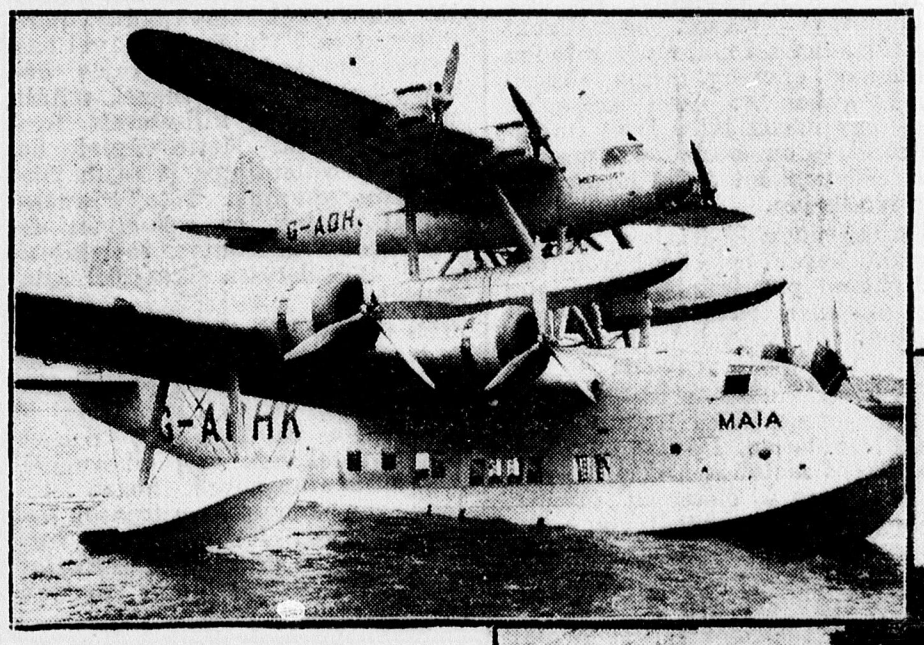
Emberekkel találkozunk, akik úgy tekintenek felénk, mintha már láttuk volna őket valahol, valamilyen jó körülmények között...

Paloták és magánházak néznek le ránk, mintha visszatért ismerősökre bólintgatnának...

Lehet, hogy képzelődés, lehet, hogy ennek a városnak otthonos különlegessége, testvéri magyar varázsa...

Lehet; eldönteni azonban aligha tudnánk.

A lényeg az, hogy tetszik. Igy, ilyen csendben, ilyen munkás szépségben, ilyen alkotó lendületben és ilyen történelmi patinában minden kövével, minden porszemével...

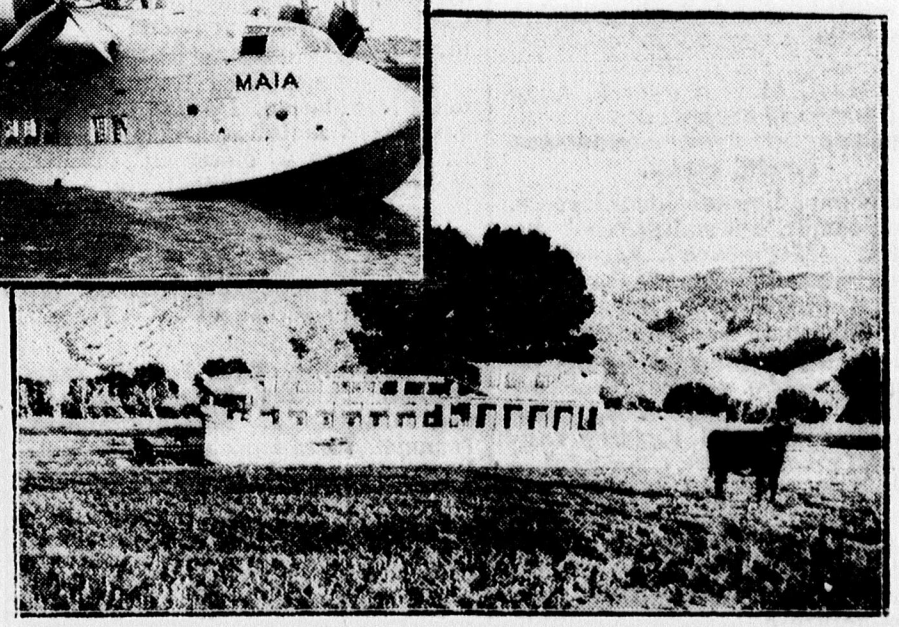
Elkészült az első kettős-repülőgép, a Majó, mely magával hordja a „fiát", a Mercuryt, amely külön is felszállhat bármikor.

MEGOLDÁS

— Annyi gondom van, hogy hetek óta egyetlen éjszaka sem tudok aludni.

— Hogy birja ki?

— Ugy, hogy nappal alszom.

Kalifornából való ez a kép. Itt régebben tenger volt, mely kiszáradt és most egy hajómaradvány mellett a tehenek békésen legelésznek.

ASSZONYOK DEBRECZENJE

Nem écti,

Asszonyom, hogy honnan veszi alig serdülő korban lévő gyermeke azt a hallatlan tiszteletlenséget, amivel felnőttekről beszél.

Szüleiről, nagyszüleiről.

Tanáráiról, nevelőiről.

Idősebbekről és fiatalokról.

Mindenkiről.

Ugy elkeseríti ez a modortalanság, hogy már azt se tudja, hogy mit kezdjen a gyermekkel, mert ez valóban képtelenség, hogy ilyen kotnyeles, ennyire szemtelen legyen. Ön írja, Asszonyom, mi nem írtuk volna meg ilyen leplezetlenül, de ön éppen az elkeseredés miatt nem tesz lakatot a szájára...

El tudjuk képzelni elkeseredését.

Érthető szomorúsága, mert egy neveletlen, modortalan gyermeknél alig van nagyobb szomorúság.

Föltétlen gondolkozni kell a tennivalókról.

Cselekedni kell.

Ma nem olyan világot élünk, hogy valaki ilyen felfogással, ennyire megfeledkező modortalansággal akar majd az életbe kikerülni.

Most csak önöknek szerez bánatot és érthető keserűséget, de eljön az idő, ha meg nem változik a gyermek mai természetellenes viselkedése, mikor majd ő fogja keservesen érezni, hogy milyen szörnyű sírt ásott magának.

Ma ajtót mutatnak rövidesen mindenfelé azoknak, akik nem tudnak tisztességesen viselkedni.

Hogy mi lehet az oka ennek a viselkedésnek?

Asszonyom, nyiltan és őszintén megmondjuk: a nevelés.

Bármennyire fáj, mégis így van. Elvégre önök foglalkoztak a gyermekkel eddig is. Lehet, hogy hajlamos volt erre az elferdülésre, de kétségkivül ezt a rossz hajlamot a nem helyes nevelés is befolyásolta. Elég az, ha kétféle nevelés folyik a családban. Elég ha az anya mást akar és mást mond az apa. Elég egyszer, kétszer olyan kijelentéseket tenni pl. iskolára, nevelőkre, tanárokra, hogy a rosszra hajlamos gyermek ebből tőkét kovácsoljon. Hogy tisztelje azokat a gyermek, akikről nem helyesen, sőt elítélőleg nyilatkoznak a szülők. Előbb az idegennel szemben tiszteletlen, azután jönnek a szülők. Észre se veszik és a gyermek olyan haszontalan, annyira neveletlen, hogy kétségbeesetten már segítségre se tudnak gondolni. Ilyenkor még egy, két jól alkalmazott fenyíték segít. Módjával, helyén. Hadd lássa a gyerek, hogy nem ő a világ közepe...

Izesítő kocka.

Aszalt paradicsomot nem leveses, hanem tömör, húsos fajtákból készítünk. Megmosva gerezdekre vágjuk s gőzölés nélkül 6—8 órán át szárítjuk 65—70 C. fokos aszaló ürben. Használatkor színesítés céljából egy-egy gerezdet adunk belőle az ételekbe. — Paprikaaszalványnak ugyancsak édes, húsos fajtát dolgozunk fel. Egészen vagy magjától megtisztítva s gerezdekre vágva 4—5 órán át szárítjuk 65—70 C. fokon. Aszalóberendezés hiján száríthatjuk a paprikát olymódon is, hogy száránál fogva fűzérekbe fűzzük s tűzhely fölé vagy napos helyre akasztjuk. Az ilymódon nyert aszalványt egészben vagy őrölve adjuk az ételekbe.

Majonnéz

A majonnéznek három jellemző tulajdonsága van: erő, szellem és símaság. Az erő a tojássárgájában van, a szellem az ecetben, a símaság pedig az olajban.

Ez a három alkotó elem azonban mindmegannyi szirt, amelyen hajótörést szenvedhet a legjobb szakács is, ha a vegyítést nem végzi kellő tapintattal.

Vigyázat! Friss-e a tojás?! Ha nem az: duzzogni fog munkaközben és a selymesre tervezett majonnézt szánalmasan görcsös péppé változtatja. És az olaj? Jó kondicióban van-e? Nem zavaros? Itt a második számú közveszély a majonnéz szempontjából. Hát az ecet, elsőrendű-e? Mert, ha nem az: tönkreteszi a majonnéz gyöngéd ízét.

A három alkotó elem harmónikus egyesülésének szigorú feltételei vannak. Túlsok ecet elsavanyitja és elhomályosítja annak ragyogó aranyszínét. És ha spórolunk a tojással... Nem, ne csodálkozzunk akkor, hogy a majonnéz íztelen.

Hány jó háziasszony panaszkodott már:

— Akárhogy igyekszem, akármennyit kavarom, nekem sohase sikerül!

Pedig a majonéz elkészítésének van egy egyszerű és csalhatatalan módja. A recept Párizsból, az ínnyencmesterség őshazájából származik. Ime:

Tégy egy tálba tojássárgáját és önts rá vékony sugárban, folytonos keverés közben, egy kevés ecetet. Azután csinálhatsz bármit, aminek semmi köze a majonnézhez és ami éppen egy mákszemnyi sót, egy gondolatnyi újra a konyhaköténytt és szüntelen keverés közben először lassan csöppentgetve, majd vékony sugárban önts a tálba tizenkét deka olajat. Tégy hozzá egy mákszemnyi sót, egy gondolatnyi borsot, egy kanál mustárt. És ha a majonnéz, minden óvatosság ellenére, mégis »összemegy« akkor se essél kétségbe. Tégy egy másik tálba friss tojássárgáját és az összement majonnézt csöppenként öntsd hozzá, akkor rendbejön.

Ha halványzöld színben akarod tartani, keverj bele két-három kanál finom parajpürét. Ha enyhe pirt óhajtasz rávarázsolni: paradicsomlével vegyitsd. És így tovább. A színezés problémája tág teret nyit képzelőtehetségednek.

A majonnéz hideg halhoz szinte nélkülözhetetlen. De fölvidítja az egyébként mélabús hideg sülteket is. Általában új életet ad minden ételnek, amelyet körülvesz vagy betakar. Mily jótékonyan s elegánsan palástolja például a maradék ételeket! Remek előétellé lépteti elő. Minden főtt zöldségfélére pedig előkelő saláta díszes köntösét adja.

A majonnéz egyes francia gasztronómusok szerint Richelieu herceg találmánya. Más, ugyancsak francia forrásmunkák Mayenne herceget tartják értelmi szerzőjének. Mindegy! Akárki is a szülője, úgyis minden alkalommal újra meg kell születnie. És ha gonddal és szeretettel készül, apró lakás még apróbb konyhájában is méltó lesz akármilyen hercegi asztalra.

Heti étlap

VASÁRNAP.

Délben: sagoleves, fogoly lencsepürével és sült almával, diótorta tejszínhabbal, (1) Meinl-féle debrői hárslevelű, Meinl-fekete.

Este: Meinl-tea házi szendvicsekkel, torta délről, sajt.

HÉTFŐ.

Délben: almaleves, vagdalt bélszín zöldbabfőzelékkel, citromfelfujt (2) és Meinl-fekete.

Este: szardellás rántotta, sajt, gyümölcs.

KEDD.

Délben: kelpüréleves, borjúcsülök sülve, párolt szilvával, sajtos metélt, Meinl-fekete.

Este: Sonkás fánk besamelmártással (3), gyümölcs.

SZERDA.

Délben: póréleves, székelygulyás, Meinl-féle kadarka, krumplitorta (4), Meinl-fekete.

Este: Meinl-tea, dobozos nyúlpástétom, vaj, sajt.

CSÜTÖRTÖK.

Délben: cserkészleves, tarhonyás hús (libából) vegyes salátával, töltött körte (5), Meinl-fekete.

Este: tojáskrokett tartármártással, eidami sajt.

PÉNTEK.

Délben: halleves, rakott burgonya, gyümölcs, Meinl-fekete.

Este: tejbenrízs eperdzsemmel, Meinl-féle apró sütemény.

SZOMBAT.

Délben: gombaleves, töltött borjúszegy rizskörítéssel és ecetes uborkával (6), párisirudacskák, Meinl-fekete.

Este: paraj sülve (7), Meinl-féle vegyes befőtt.

VASÁRNAP.

Délben: finom zöldségleves, Wellington-szűzsült vegyes körítéssel, Meinl-féle ó-burgundi bor, gesztenyepüré habbal, Meinl-fekete.

Este: Meinl tea- Meinl-féle dobozos Thonhal, sajt, gyümölcs.

(1) *Olcsó diótorta.* 25 dkg darált diót elkeverünk ugyanannyi porcukorral és 5 tojássárgájával habosra, hozzáadjuk az 5 tojás kemény habját és egy marék szitált morzsát. Kikent, kilisztezett formában sütjük. Ketté vágjuk, ha kihűlt és valamilyen jó fajta lekvárral megkenjük. Tetejét is lekvárral vonjuk be vékonyan és tunkmasszával leöntve, melegített késsel egyenletesen elkenjük rajta a mázt.

(2) *Citromfelfujt.* 12 dkg epocát melegítünk lágyra (nem olvasztjuk) és hozzáadjuk eg ytálba kevert 2 kanál liszt, 2 kanál víz, 2 citromhéja és 1 citrom reszelt héja keverékéhez. Jól elkeverjük és csak azután adunk hozzá 7 tojássárgát és utoljára a tojások kemény habját. Kikenünk egy formát és benne gőzöljük a felfujtat félóráig. Tálraborítjuk és leöntjük ízes öntettel, pl málnalével.

(3) *Sonkásfánk.* Főtt, szitán átört burgonyából egy-két tojássárgából és annyi lisztből, mint a burgonya, könnyű tésztát gyurunk. Fánkszaggatóval nem túl nagyra szaggatjuk a kinyujtott tésztát, a fele lapocskákra sonkatölteléket helyezünk, a másik lapokat ráhelyezzük és mégegyszer valamivel kisebb szúróval együtt kiszúrjuk. Forró zsírban sütjük világos barnára, tálaláskor meghintjük reszelt sajttal.

(4) *Krumplitorta.* 6 tojás sárgáját 6 kanál cukorral habosra keverünk, belereszelünk citromhéjat, belekeverünk 5 deka darált mandulát és felváltva adjuk hozzá a 6 tojás kemény habját és dkg burgonyalisztet. Kikent, lisztezett formában sütjük és citrom és tojásfehérjéből kikevert jéggel vonjuk be. Tölthetjük akármilyen izzel.

(5) *Töltött körte.* Egyenlő császárkörtéket megfőzünk, de egészben maradjanak. Kocsányuk oldalánál bevájunk és kiemeljük a magházat. Ezt az üreget megtöltjük jammel, üvegtáblára rakjuk a körtéket, meglocsoljuk Meinl-féle Triple seckel és leöntjük sűrű vaniliakrémmel.

(6) *Párizsi rudak.* 15 dkg darált diót 15 dkg porcukorral és 1 egész tojással, 1 marék szitált morzsával összegyurjuk és félujjnyi vastagra kinyujtjuk. Mázzal bevonjuk, szeletekre vágjuk fel és gyenge tűznél sütjük, 1 tojás fehérjét félóráig keverünk 4—5 evőkanál porcukorral, ez a máz, melyet a tésztára öntünk.

(7) *Paraj sütve.* Maradék húst megdarálunk és sűrű spenót főzelékkel elkeverjük. Tűzálló edénybe öntjük, tetejére morzsát, reszelt sajtott és kevés tejfelt öntünk és apró vajdarabokat hintünk. 15 perczig sütjük a sütőben.

Késő ősszel

Késő ősszel, ha lehull a fák levele,
Hütlen rózsám jutok-e még az eszedbe?
Gondolsz-e a rügyfakasztó kikeletre,
Boldogító „holtig-tartó“ szerelmedre?

Elszállott a fecske, gólya más vidékre,
De tavasszal mind visszatér a fészkére.
Csak Te maradsz hütlen babám tőlem távol,
— Elfelejted, hogy a szívem holtig gyászol...

CSER KATALLIN ÉVA.

Receptek

Paprikalekvár.

Édes, húsos paradicsompaprikát magházától megtisztítva, felszeletelünk s kevés vízzel puhára főzzük. Ekkor szitán áttörjük s lekvársűrűségig forraljuk, óvatosan kavargatva, hogy oda ne égjen s barna színt ne kapjon. A lefőzött pépet üvegekbe töltjük, melyeket légmentesen lekötözünk, majd lábosba állítva, 10—15 percig gőzölünk oly módon, hogy a forró víz az üvegek magasságának körülbelül feléig érjen. Két nap mulva a gőzölést megismételjük. — Ezzel az élénkpirosszínű, zamatos konzervvel leveseket, mártásokat ízesítünk. Felbontva hamarosan színét veszti, ezért célszerű egészen apró 1—2 decis üvegekbe tölteni.

Füszeres paradicsom.

(Ketchup.) Megtisztítva feldarabolva fél kg. csiperkegombát, 1 kg. vegyes zöldséget, 2 kg. paradicsomot, 1 kg. almát, fél kg. vereshagymát s mindezt elvegyítjük 2 liter jó borecettel, 5 dg. mustárlisztttel, fél kg. cukorral, sóval s ízlés szerint szegfüszeggel, borssal, babérlevéllel és gyömbérrel. Ezt a keveréket 24 órán át meleg helyen hagyjuk állni. Ekkor 3—4 órán át lassú tűzön sűrűre főzzük, majd szitán áttörve apró üvegekbe töltjük és kigőzöljük. — Levesekbe, mártásokba adunk belőle, hidegen húsételek: disznósajt, füstölt nyelv, sonka mellé tálaljuk.

GYERMEKEK DEBRECZENJE

Csufolódó

természet a legközönségesebb természet és lépten, nyomon találkozik az ember vele. Legtöbbször az olyan emberek szoktak csufolódni, akik első sorban értek meg arra, hogy kifigurázzák őket.

Akik maguk is tele vannak hibákkal, azok mit akarnak.

Hogy mernek azok csufolódni, akik elsősorban figurái az életnek épen gyatra és ízléstelen viselkedésük miatt.

Tudod mit, egyszerűen nem kell rájuk hallgatni.

Észre se kell venni a csufolódást, gúnyolódást.

Elereszti az ember a füle mellett a szélnek és ez sokszor mindennél jobban bosszantja őket.

Mert az ilyen embernek az az öröm, ha sikerül embertársát felbőszíteni, bosszantani. Ebben leli különös kedvét s így akkor, mikor halatlanná teszi az ember ostoba szellemeskedését, külön mérget érez.

Hát csak hadd érezze a mérget.

Aztán elunja, mikor látja, hogy senki se törődik vele.

Más részről igen otromba és olcsó szórakozás, talán éppen azért első sorban a nem egészen rendes emberek élnek ezzel a módszerrel. Akik nem tudnak, így nem is akarnak komoly dolgokkal foglalkozni, akik léhán, vásári pojácáskodással a saját fellengős világuk szerint akarják látni az egész életet. Figyeld meg, ők azok, akik legelőbb megsértődnek.

Ők azok, akik nem birják el a megjegyzést még akkor se, ha enyhe.

Ők azok, akik mindenért felelősségre vonják társaikat és ha erősebbel állnak szemben, elsomfordálnak, ha gyöngébbel, menten készek a tettlegességre is. Gyávák és kegyetlenek.

Aki igazán tréfás, szellemes ember, az szívesen veszi, ha megjegyzéseire, soha se bántó élcelődésére hasonló szellemességgel válaszolnak. Éppen ez jellemzi az okos művelt, okos embert.

A durva, műveletlen, csúfolkodó ember maga az a bizonyos nebánts virág és hímes tojás, akihez akárhogy nyulsz, menten kész a sértődés és a baj...

Legyegyszerűbb szóra se méltatni az ilyen felfujt jámbort.

Kigyógyulni nehezen fog képzelgéséből, de lassan elviselhetetlen keserűség borítja be egész életét, ha látja, hogy a kutya se törődik vele.

Ez esetleg még javíthat is rajta.

Komolyan semmi szín alatt se szabad venni, mert azt találja hinni, hogy valaki, holott nagyon de nagyon lent jár...

Szüret

Dalolnak a lányok, legények
Szedik nagy puttonba
A sok szőlőfürtöt.
A gazda körülnéz
Vig mosoly az ajkán,
Mert hisz sok szőlő termett
A Tokaj-hegy alján.
A sok apróságnak kacagása hallik
Örül ott mindenki, az öreg cseléd is.
Tapossák a szőlőt, nagyokat kiáltnak,
Este rakétáznak.
Vége a szüretnek, a bort is leszürték
A nagy munka után édes a pihenés.

Oláh Erzsike
téglaskerti elemista.

A gaztett jutalma

Irta: Imre bácsi.

Ifjú Róka Albert úgy járt, kelt a legutóbbi gazsága után, mintha valóban valami világraszóló nagy tettet követett volna el. Hiressé váló monokliját csillogtatta és nagyhetykén hirdette úton, útfélen:

— Az ordas-hadat ki fogom irtani a közéletből!...

Persze könnyű volt szájalni, mert az egés ordas-család valóban olyan szerencsétlen helyzetben volt, hogy még védekezni se tudott. Tömlöcben sínylődtek. Bement ugyan hozzájuk vén Róka Róbert és nagyon alázatos hangon mondta:

— Nézd, kedves cimborám, én arról nem tehetek, hogy ez a hetvenkedő kölyök, ez a Robi gyerek ilyen haszontalan. Mindenesetre egyet tanácsolhatok, bizzatok meg engem a védelemmel...

— Szó se lehet róla! — toporzékolt Ordas Orbán a bajbakerült család feje, látni se akarlak benneteket, zsiványok! Zsiványok vagytok, te is a fiad is. Ti juttattátok tömlöcbe Farkas Ferkét és házanépét, ti hoztátok reám is a törvényt, meg ártatlan családomra! Pusztuljon előlem minden hitvány, mert...

Vén Róka Róbert jobbnak látta kikotródni, mert Ordas Orbán olyan fenyegetően közeledett, hogy biztosan képen vágta volna nagy indulatában. Elmenőben csak azt mondta még Róka Róbert:

— Én megtettem, amit tehettem, magad lássad, hogy mire érsz egyedül!...

— Pusztulj innen, te zsivány, mert megöllek itt a tömlöcben!...

Ekkor már olyan zenebona volt a börtönben, hogy a közeli zárkában elhelyezett Farkas Ferke családja is felneszelt, ők is meghallották, hogy ki ajánlkozott Ordasoknál a védelemre. Farkas Ferke csikorgó foggal tépte a zárka rácsát, bőszen igérgetvén, hogy ha kezébe kapja Róka Róbertet, az többé életben nem marad...

Róka Róbert még a börtönön kívül is hallotta a roppant háborgást és jól tudta, ismerte őkeme a rokonságát, hogy ezek a bent tomboló atyafiak, akiket valóban ők hires fia és ő juttattak ilyen helyzetbe, ha egyszer kiszabadulnak, átkozott bosszút fognak állani.

Tudta, éppen azért töprengett, hogy vajjon mit lehetne itt csinálni.

Igy ment, mendegélt és olyan búsulás vett rajta erőt, hogy aki látta, megszánta. Egy ostoba Nyulfiók rá is szólott a búsan mendegélő híres zsiványra:

— Tán csak nem beteg, Róbert bácsi!?...

— Nagyon beteg vagyok, fiacskám! — nézett fel Róka Róbert és ezt a kijelentést el is hitte a Nyulfiók, mert semmi gonoszság nem villant meg a máskor olyan elszánt öreg zsivány szemében.

— Ejnye, ejnye, mivel lehetnék segítségére kedves Róbert bácsi, — közeledett ostobán a Nyúlfiók, bizonyára Nyuszi Nándi, ki azt hitte hogy most, ha segítségére lesz ennek a vén betyárnak, hát az örökre hálás lesz vele szemben.

Bajban volt ugyan Róka Róbert, de annyira még se, hogy a józan esze és híres ravasszsága elhagyta volna, így mindjárt látta, hogy Nyuszi Nándi ostobasága milyen határtalan. Tetette tehát — hogy mennyire beteg, nyögdécselve le is ült az út szélére és úgy sápítozott:

— Jaj, fiacskám, kedves jó fiacskám, nagyon fáj az én rossz gyomrom, már menni se birok...

— Szegény Róka Róbert bácsi, de nagyon sajnálom, — állott meg Nyuszi Nándi és szinte könnyezett a szánalomtól, mikor látta rettentő kínokat visszatükröző pofáját a híres betyárnak.

— Én azt hiszem, hogy meg is halok, fiacskám, arra kérlek, hogy értesítsd majd a szegény családom a szerencsétlenségről, de kíméllettel gyermekem, mert meghasad a szíve enyéimnek, — forgatta a szemét cudar hazugságok között Róka Róbert.

— Jaj, jaj, szegény Róbert bácsi, én elszaladok most a kedves családjához, hogy megvigyem a hírt! — ajánlkozott Nyuszi Nándi ostobán.

— Az bizony jó lesz, kedvesem, csak szaladj ám nagyon, mert nem sokáig birom már, — röhögött csendesen a bajusza alatt Róka Róbert, hogy ez a szerencsétlen Nyuszi kölyök annyira buta, hogy egyenesen maga megy el a híres Róka kuriába, tehát cipelni se kell...

— Megyek én Róbert bácsi, mint a nyul, — akart ugrani azonnal Nyuszi Nándi, hogy minél előbb megvigye a hírt.

— Csak annyit mondjál a fiamnak, édesem, hogy én küldtelek, ő majd tudja, hogy mit kell tennie! — kiáltott Nyuszi Nándi után a vén bűnös Róka Róbert.

— Igenis, kezét csókolom! — szökdécselt hűségesen a buta Nyuszi gyerek, míg Róka Róbert lassan újra megindult, de most már nyoma se volt rajta az előbbi töprengésnek, ellenben megveregette a saját vállát és úgy mondta:

— Burokban születtél, Róka Róbert, íme, hogy kedvez neked a szerencse!...

Már eszébe se jutott, hogy vajjon mi lesz, ha egyszer kiszabadulnak a híres rokonok, akiket ő és a fia vitt a romlás útjára.

Előre örvendezett a hires zsivány, hogy kitünő nyulpecsenyére megy haza, mert abban egy pereig se kételkedett, hogy fia, ifjú Róka Róbert azóta biztonságba helyezte az ostoba Nyulfit. Jó kedvvel toppantott be és éppen jókor, mert ifjú Róka Róbert már az irháját huzta olyan buzgósággal szegény Nyuszi Nándinak, hogy még a monoklija is leesett. Se szó, se beszéd, vén Róka Róbert is nekilátott a munkának, mi közben hencegve mondta el a fiának, hogy vette rá ezt a szamár Nyulfit, hogy saját lábán jöjjön el pecsenyének a Rókaházhoz. Mulattak ezen nagyon, hogy alig birtak szuszogni a kacagástól, mikor csak nyilik az ajtó, aztán haj, Uram fia, két markos Borzlegény között megjelent Szarvas Szevér, a híres szigorú bíró, aki ráförmedt a két dezentorra:

— Hát ti, mit míveltek itt, zsiványok!...

— Óh, csekélység, semmi, semmi! — próbálta hirtelen a katufrékja mögé rejteni a véres tetemet vén Róka Róbert, de akkor már Borz Bálint zsandáőrmester úgy megszorította Róka Róbert karját, hogy az felszisszent:

— Tiltakozom, saját házamban ilyesmit!...

— Csak semmi tiltakozás! Tetten érés történt! — emelte fel hatalmas agganesait Szarvas Szevér, mert ifjú Róka Róbert már-már kisurrant a törvény emberei között.

— Foglyok vagytok, ti gyilkosok! zengett a szava Szarvas Szevérnek, — kötözzétek meg őket, legények!...

A két Borzlegénynek kétszer se kellett mondani, mert már is egymáshoz fűzték a véres mancsú gyilkosokat.

— És most a törvény nevében előre! — mondta Szarvas Szevér és megindult a gyászos menet a tömlöc felé.

Szót se tudott többé mondani a két bűnös.

Kullogva, szégyenkezve emelgették a talpukat és egy világért fel nem néztek a földről.

Hát hogyne, tegnap még ők hirdették, hogy el kell pusztítani minden hitvány állatot, ők jártak elől abban, hogy törvényre adták az Ordas és Farkas családokat s íme most ők ballagnak a szuronyos legények között...

Igy érkezett meg a menet a tömlöc elé, ahol kisírt szemmel állottak Nyuszi Nándi hozzátartozói, akik csak öklüket rázhatták a két gyilkos felé.

A két zsivány Rókafi szégyenszemre elvonult Ordas Orbán és Farkas Ferke cellája előtt is, akik kárörvendő megjegyzések között vették tudomásul, hogy elnyerte a két zsivány is a méltó sorsot...

A börtön ajtó bezárult, így a híres rokonság egy fedél alatt várhatta most már, hogy megkapják méltó büntetésüket. De ki adja vissza a szegény Nyulfiakat, Csibefiakat, Kacsafiakat, akiket ez a híres és betyár társaság pusztított el...

ŐSZ KÖZELEG

Megritkul a fák levele
Eljött szeptember elseje,
A sok levél mind megsárgul
S lerepül a magas fáról.

Rövidek már a nappalok,
Sürün szállnak a sóhajok.
Az éjszaka annál hosszabb
S a levegő is álmosabb.

Nagy Erzsébet.

Elmulás

Ne gondolj rá, hogy hova lesz
A sodródó levélke
Az álmod az, mely elhagyatt
És belevész a télbe.
Ha fáj, hogy a nap nem süt úgy
Mint valamikor régen,
Ne sírj, ne zokogj sohasem
A halkuló reményen.

Ne sírj, ha jön a búcsúzás
Kegyetlen sötét napja.
Ne légy a percnek sohasem
Visszakönyörgő rabja.
Az őszi szél ha felzokog
A tavaszról zenéiget,
Az erős fa s a gyönge mag
Mind új tavaszt remélhet.

Aba Ildikó gimn. IV. o.t. Svetits.

ASSZONYOK DEBRECZENJE

Nem érti,

Asszonyom, hogy honnan veszi alig serdülő korban lévő gyermeke azt a hallatlan tiszteletlenséget, amivel felnőttekről beszél.

Szüleiről, nagyszüleiről.

Tanáráiról, nevelőiről.

Idősebbekről és fiatalokról.

Mindenkiről.

Ugy elkeseríti ez a modortalanság, hogy már azt se tudja, hogy mit kezdjen a gyermekkel, mert ez valóban képtelenség, hogy ilyen kotnyeles, ennyire szemtelen legyen. Ön írja, Asszonyom, mi nem írtuk volna meg ilyen leplezetlenül, de ön éppen az elkeseredés miatt nem tesz lakatot a szájára...

El tudjuk képzelni elkeseredését.

Érthető szomorúsága, mert egy neveletlen, modortalan gyermeknél alig van nagyobb szomorúság.

Föltétlen gondolkozni kell a tennivalókról.

Cselekedni kell.

Ma nem olyan világot élünk, hogy valaki ilyen felfogással, ennyire megfeledkező modortalansággal akar majd az életbe kikerülni.

Most csak önöknek szerez bánatot és érthető keserűséget, de eljön az idő, ha meg nem változik a gyermek mai természetellenes viselkedése, mikor majd ő fogja keservesen érezni, hogy milyen szörnyű sírt ásott magának.

Ma ajtót mutatnak rövidesen mindenfelé azoknak, akik nem tudnak tisztességesen viselkedni.

Hogy mi lehet az oka ennek a viselkedésnek?

Asszonyom, nyiltan és őszintén megmondjuk: a nevelés.

Bármennyire fáj, mégis így van. Elvégre önök foglalkoztak a gyermekkel eddig is. Lehet, hogy hajlamos volt erre az elferdülésre, de kétségkivül ezt a rossz hajlamot a nem helyes nevelés is befolyásolta. Elég az, ha kétféle nevelés folyik a családban. Elég ha az anya mást akar és mást mond az apa. Elég egyszer, kétszer olyan kijelentéseket tenni pl. iskolára, nevelőkre, tanárokra, hogy a rosszra hajlamos gyermek ebből tőkét kovácsoljon. Hogy tisztelje azokat a gyermek, akikről nem helyesen, sőt elitélőleg nyilatkoznak a szülők. Előbb az idegennel szemben tiszteletlen, azután jönnek a szülők. Észre se veszik és a gyermek olyan haszontalan, annyira neveletlen, hogy kétségbeesetten már segitségre se tudnak gondolni. Ilyenkor még egy, két jól alkalmazott fenyités segit. Módjával, helyén. Hadd lássa a gyerek, hogy nem ő a világ közepe...

Izesítő kocka.

Aszalt paradicsomot nem leveses, hanem tömör, húsos fajtákból készítünk. Megmosva gerezdekre vágjuk s gőzölés nélkül 6—8 órán át szárítjuk 65—70 C. fokos aszaló ürben. Használatkor színesítés céljából egy-egy gerezdet adunk belőle az ételekbe. — Paprikaaszalványnak ugyancsak édes, húsos fajtát dolgozunk fel. Egészen vagy magjától megtisztítva s gerezdekre vágva 4—5 órán át szárítjuk 65—70 C. fokon. Aszalóberendezés hiján száríthatjuk a paprikát olymódon is, hogy száránál fogva fűzérekbe fűzzük s tűzhely fölé vagy napos helyre akasztjuk. Az ilymódon nyert aszalványt egészben vagy őrölve adjuk az ételekbe.

Majonnéz

A majonnéznek három jellemző tulajdonsága van: erő, szellem és simaság. Az erő a tojássárgájában van, a szellem az ecetben, a simaság pedig az olajban.

Ez a három alkotó elem azonban mindmegannyi szirt, amelyen hajótörést szenvedhet a legjobb szakács is, ha a vegyítést nem végzi kellő tapintattal.

Vigyázat! Friss-e a tojás?! Ha nem az: duzzogni fog munkaközben és a selymesre tervezett majonnézt szánalmasan göresös péppé változtatja. És az olaj? Jó kondicióban van-e? Nem zavaros? Itt a második számú közveszély a majonnéz szempontjából. Hát az ecet, elsőrendű-e? Mert, ha nem az: tönkreteszi a majonnéz gyöngéd ízét.

A három alkotó elem harmónikus egyesülésének szigorú feltételei vannak. Túlsok ecet elsavanyitja és elhomályosítja annak ragyogó aranyszinét. És ha spórolunk a tojással... Nem, ne csodálkozzunk akkor, hogy a majonnéz íztelen.

Hány jó háziasszony panaszkodott már:

— Akárhogy igyekszem, akármennyit kavarom, nekem sohase sikerül!

Pedig a majonéz elkészítésének van egy egyszerű és csalhatatalan módja. A recept Párizsból, az ínnyenemesterség őshazájából származik. Ime:

Tégy egy tálba tojássárgáját és önts rá vékony sugárban, folytonos keverés közben, egy kevés ecetet. Azután csinálhatsz bármit, aminek semmi köze a majonnézhez és ami éppen egy mákszemnyi sót, egy gondolatnyi újra a konyhaköténytt és szüntelen keverés közben először lassan csöppentgetve, majd vékony sugárban önts a tálba tizenkét deka olajat. Tégy hozzá egy mákszemnyi sót, egy gondolatnyi borsot, egy kanál mustárt. És ha a majonnéz, minden óvatosság ellenére, mégis »összemegy« akkor se essél kétségbe. Tégy egy másik tálba friss tojássárgáját és az összement majonnézt csöppenként öntsd hozzá, akkor rendbejön.

Ha halványzöld színben akarod tartani, keverj bele két-három kanál finom parajpürét. Ha enyhe pirt óhajtasz rávarázsolni: paradicsomlével vegyitsd. És így tovább. A színezés problémája tág teret nyit képzelőtehetségednek.

A majonnéz hideg halhoz szinte nélkülözhetetlen. De fölvidítja az egyébként mélabús hideg sülteket is. Általában új életet ad minden ételnek, amelyet körülvesz vagy betakar. Mily jótékonyan s elegánsan palástolja például a maradék ételeket! Remek előétellé lépteti elő. Minden főtt zöldségfélére pedig előkelő saláta díszes köntösét adja.

A majonnéz egyes francia gasztronómusok szerint Richelieu herceg találmánya. Más, ugyancsak francia forrásmunkák Mayenne herceget tartják értelmi szerzőjének. Mindegy! Akárki is a szülője, úgyis minden alkalommal újra meg kell születnie. És ha gonddal és szeretettel készül, apró lakás még apróbb konyhájában is méltó lesz akármilyen hercegi asztalra.

Heti étlap

VASARNAP.

Délben: sagoleves, fogoly lencsepürével és sült almával, diótorta tejszínhabbal, (1) Meinl-féle debrői hárslevelű, Meinl-fekete.

Este: Meinl-tea házi szendvicsekkel, torta délről, sajt.

HÉTFŐ.

Délben: almaleves, vagdalt bélszín zöldbabfőzelékkel, citromfelfujt (2) és Meinl-fekete.

Este: szardellás rántotta, sajt, gyümölcs.

KEDD.

Délben: kelpüréleves, borjúcsülök sülve, párolt szilvával, sajtos metélt, Meinl-fekete.

Este: Sonkás fánk besamelmártással (3), gyümölcs.

SZERDA.

Délben: póréleves, székelygulyás, Meinl-féle kadarka, krumplitorta (4), Meinl-fekete.

Este: Meinl-tea, dobozos nyúlpástétom, vaj, sajt.

CSÜTÖRTÖK.

Délben: cserkészleves, tarhonyás hús (libából) vegyes salátával, töltött körte (5), Meinl-fekete.

Este: tojáskrokett tartármártással, eidami sajt.

PÉNTEK.

Délben: halleves, rakott burgonya, gyümölcs, Meinl-fekete.

Este: tejbenrízs eperdzsemmel, Meinl-féle apró sütemény.

SZOMBAT.

Délben: gombaleves, töltött borjúszegy rizskörítéssel és ecetes uborkával (6), párisirudacskák, Meinl-fekete.

Este: paraj sülve (7), Meinl-féle vegyes befőtt.

VASÁRNAP.

Délben: finom zöldségleves, Wellington-szűzsült vegyes körítéssel, Meinl-féle ó-burgundi bor, gesztenyepüré habbal, Meinl-fekete.

Este: Meinl tea- Meinl-féle dobozos Thonhal, sajt, gyümölcs.

(1) *Olcsó diótorta.* 25 dkg darált diót elkeverünk ugyanannyi porcukorral és 5 tojássárgájával habosra, hozzáadjuk az 5 tojás kemény habját és egy marék szitált morzsát. Kikent, kilisztezett formában sütjük. Ketté vágjuk, ha kihűlt és valamilyen jó fajta lekvárral megkenjük. Tetejét is lekvárral vonjuk be vékonyan és tunkmasszával leöntve, melegített késsel egyenletesen elkenjük rajta a mázt.

(2) *Citromfelfujt.* 12 dkg epocát melegítünk lágyra (nem olvasztjuk) és hozzáadjuk eg ytálba kevert 2 kanál liszt, 2 kanál víz, 2 citromhéja és 1 citrom reszelt héja keverékéhez. Jól elkeverjük és csak azután adunk hozzá 7 tojássárgát és utoljára a tojások kemény habját. Kikenünk egy formát és benne gőzöljük a felfujtat félóráig. Tálraborítjuk és leöntjük ízes öntettel, pl málnalével.

(3) *Sonkásfánk.* Főtt, szitán áttört burgonyából egy-két tojássárgából és annyi lisztből, mint a burgonya, könnyű tésztát gyurunk. Fánkszaggatóval nem túl nagyra szaggatjuk a kinyujtott tésztát, a fele lapocskákra sonkatölteléket helyezünk, a másik lapokat ráhelyezzük és mégegyszer valamivel kisebb szúróval együtt kiszúrjuk. Forró zsírban sütjük világos barnára, tálaláskor meghintjük reszelt sajttal.

(4) *Krumplitorta.* 6 tojás sárgáját 6 kanál cukorral habosra keverünk, belereszelünk citromhéjat, belekeverünk 5 deka darált mandulát és felváltva adjuk hozzá a 6 tojás kemény habját és dkg burgonyalisztet. Kikent, lisztezett formában sütjük és citrom és tojásfehérjéből kikevert jéggel vonjuk be. Tölthetjük akármilyen izzel.

(5) *Töltött körte.* Egyenlő császárkörtéket megfőzünk, de egészben maradjanak. Kocsányuk oldalánál bevájunk és kiemeljük a magházat. Ezt az üreget megtöltjük jammel, üvegtáblára rakjuk a körtéket, meglocsoljuk Meinl-féle Triple seckel és leöntjük sürű vaniliakrémmel.

(6) *Párizsi rudak.* 15 dkg darált diót 15 dkg porcukorral és 1 egész tojással, 1 marék szitált morzsával összegyurjuk és félujjnyi vastagra kinyujtjuk. Mázzal bevonjuk, szeletekre vágjuk fel és gyenge tűznél sütjük, 1 tojás fehérjét félóráig keverünk 4—5 evőkanál porcukorral, ez a máz, melyet a tésztára öntünk.

(7) *Paraj sütve.* Maradék húst megdarálunk és sűrű spenót főzelékkel elkeverjük. Tűzálló edénybe öntjük, tetejére morzsát, reszelt sajtott és kevés tejfelt öntünk és apró vajdarabokat hintünk. 15 perczig sütjük a sütőben.

Késő ősszel

Késő ősszel, ha lehull a fák levele,
Hütlen rózsám jutok-e még az eszedbe?
Gondolsz-e a rügyfakasztó kikeletre,
Boldogító „holtig-tartó“ szerelmedre?

Elszállott a fecske, gólya más vidékre,
De tavasszal mind visszatér a fészkére.
Csak Te maradsz hütlen babám tőlem távol,

— Elfelejted, hogy a szívem holtig gyászol...

CSER KATALLIN ÉVA.

Receptek

Paprikalekvár.

Édes, húsos paradicsompaprikát magházától megtisztítva, felszeletelünk s kevés vízzel puhára főzzük. Ekkor szitán áttörjük s lekvársürűségig forraljuk, óvatosan kavargatva, hogy oda ne égjen s barna szint ne kapjon. A lefőzött pépet üvegekbe töltjük, melyeket légmentesen lekötözünk, majd lábosba állítva, 10—15 percig gőzölünk oly módon, hogy a forró víz az üvegek magasságának körülbelül feléig érjen. Két nap mulva a gőzölést megismételjük. — Ezzel az élénkpirosszínű, zamatos konzervvel leveseket, mártásokat ízesítünk. Felbontva hamarosan színét veszti, ezért célszerű egészen apró 1—2 decis üvegekbe tölteni.

Füszeres paradicsom.

(Ketchup.) Megtisztítva feldarabolva fél kg. csiperkegombát, 1 kg. vegyes zöldséget, 2 kg. paradicsomot, 1 kg. almát, fél kg. vereshagymát s mindezt elvegyítjük 2 liter jó borecettel, 5 dg. mustárliszttel, fél kg. cukorral, sóval s ízlés szerint szegfűszeggel, borssal, babérlevéllel és gyömbérrel. Ezt a keveréket 24 órán át meleg helyen hagyjuk állni. Ekkor 3—4 órán át lassú tűzön sűrűre főzzük, majd szitán áttörve apró üvegekbe töltjük és kigőzöljük. — Levesekbe, mártásokba adunk belőle, hidegen húsételek: disznósajt, füstölthelv, sonka mellé tálaljuk.

GYERMEKEK DEBRECZENJE

Csufolódó

természet a legközönségesebb természet és lépten, nyomon találkozik az ember vele. Legtöbbször az olyan emberek szoktak csufolódni, akik első sorban értek meg arra, hogy kifigurázzák őket.

Akik maguk is tele vannak hibákkal, azok mit akarnak.

Hogy mernek azok csufolódni, akik elsősorban figurái az életnek épen gyatra és ízléstelen viselkedésük miatt.

Tudod mit, egyszerűen nem kell rájuk hallgatni.

Észre se kell venni a csufolódást, gúnyolódást.

Elereszti az ember a füle mellett a szélnek és ez sokszor mindennél jobban bosszantja őket.

Mert az ilyen embernek az az öröm, ha sikerül embertársát felbőszíteni, bosszantani. Ebben leli különös kedvét s így akkor, mikor halatlanná teszi az ember ostoba szellemeskedését, külön mérget érez.

Hát csak hadd érezze a mérget.

Aztán elunja, mikor látja, hogy senki se törődik vele.

Más részről igen otromba és olcsó szórakozás, talán éppen azért első sorban a nem egészen rendes emberek élnek ezzel a módszerrel. Akik nem tudnak, így nem is akarnak komoly dolgokkal foglalkozni, akik léhán, vásári pojácáskodással a saját fellengős világuk szerint akarják látni az egész életet. Figyeld meg, ők azok, akik legelőbb megsértődnek.

Ők azok, akik nem birják el a megjegyzést még akkor se, ha enyhe.

Ők azok, akik mindenért felelősségre vonják társaikat és ha erősebbel állnak szemben, elsomfordálnak, ha gyöngébbel, menten készek a tettlegességre is. Gyávák és kegyetlenek.

Aki igazán tréfás, szellemes ember, az szívesen veszi, ha megjegyzéseire, soha se bántó élcelődésére hasonló szellemességgel válaszolnak. Éppen ez jellemzi az okos művelt, okos embert.

A durva, műveletlen, csúfolkodó ember maga az a bizonyos nebánts virág és hímes tojás, akihez akárhogy nyulsz, menten kész a sértődés és a baj...

Legyegyszerűbb szóra se méltatni az ilyen felfujt jámbort.

Kigyógyulni nehezen fog képzelgéséből, de lassan elviselhetetlen keserűség borítja be egész életét, ha látja, hogy a kutya se törődik vele.

Ez esetleg még javíthat is rajta.

Komolyan semmi szín alatt se szabad venni, mert azt találja hinni, hogy valaki, holott nagyon de nagyon lent jár...

Szüret

Dalolnak a lányok, legények.
Szedik nagy puttonba
A sok szőlőfürtöt.
A gazda körülnéz
Vig mosoly az ajkán,
Mert hisz sok szőlő termett
A Tokaj-hegy alján.
A sok apróságnak kacagása hallik
Örül ott mindenki, az öreg cseléd is.
Tapossák a szőlőt, nagyokat kiáltnak,
Este rakétáznak.
Vége a szüretnek, a bort is leszürték
A nagy munka után édes a pihenés.

Oláh Erzsike
téglaskerti elemista.

A gaztett jutalma

Irta: Imre bácsi.

Ifjú Róka Albert úgy járt, kelt a legutóbbi gazsága után, mintha valóban valami világraszóló nagy tettet követett volna el. Hiressé váló monoklját csillogtatta és nagyhetykén hirdette úton, útfélen:

— Az ordas-hadat ki fogom írtani a közéletből!...

Persze könnyű volt szájalni, mert az egés ordas-család valóban olyan szerencsétlen helyzetben volt, hogy még védekezni se tudott. Tömlöcben sínylődtek. Bement ugyan hozzájuk vén Róka Róbert és nagyon alázatos hangon mondta:

— Nézd, kedves cimborám, én arról nem tehetek, hogy ez a hetvenkedő kölyök, ez a Robi gyerek ilyen haszontalan. Mindenesetre egyet tanácsolhatok, bizzatok meg engem a védelemmel...

— Szó se lehet róla! — toporzékolt Ordas Orbán a bajbakerült család feje, látni se akarlak benneteket, zsiványok! Zsiványok vagytok, te is a fiad is. Ti juttattátok tömlöcbe Farkas Ferkét és házanépét, ti hoztátok reám is a törvényt, meg ártatlan családomra! Pusztuljon előlem minden hitvány, mert...

Vén Róka Róbert jobbnak látta kikotródni, mert Ordas Orbán olyan fenyegetően közeledett, hogy biztosan képen vágta volna nagy indulatában. Elmenőben csak azt mondta még Róka Róbert:

— Én megtettem, amit tehettem, magad lássad, hogy mire érsz egyedül!...

— Pusztulj innen, te zsivány, mert megöllek itt a tömlöcben!...

Ekkor már olyan zenebona volt a börtönben, hogy a közeli zárkában elhelyezett Farkas Ferke családja is felneszelt, ők is meghallották, hogy ki ajánlkozott Ordasoknál a védelemre. Farkas Ferke csikorgó foggal tépte a zárka rácsát, bőszen igérgetvén, hogy ha kezébe kapja Róka Róbertet, az többé életben nem marad...

Róka Róbert még a börtönön kívül is hallotta a roppant háborgást és jól tudta, ismerte őkeme a rokonságát, hogy ezek a bent tomboló atyafiak, akiket valóban ők hires fia és ő juttattak ilyen helyzetbe, ha egyszer kiszabadulnak, átkozott bosszút fognak állani.

Tudta, éppen azért töprengett, hogy vajjon mit lehetne itt csinálni.

Igy ment, mendegélt és olyan búsulás vett rajta erőt, hogy aki látta, megszánta. Egy ostoba Nyulfiók rá is szólott a búsan mendegélő híres zsiványra:

— Tán csak nem beteg, Róbert bácsi!?...

— Nagyon beteg vagyok, fiacskám! — nézett fel Róka Róbert és ezt a kijelentést el is hitte a Nyulfiók, mert semmi gonoszság nem villant meg a máskor olyan elszánt öreg zsivány szemében.

— Ejnye, ejnye, mivel lehetnék segítségére kedves Róbert bácsi, — közeledett ostobán a Nyúlfiók, bizonyára Nyuszi Nándi, ki azt hitte hogy most, ha segítségére lesz ennek a vén betyárnak, hát az örökre hálás lesz vele szemben.

Bajban volt ugyan Róka Róbert, de annyira még se, hogy a józan esze és híres ravasszsága elhagyta volna, így mindjárt látta, hogy Nyuszi Nándi ostobasága milyen határtalan. Tetette tehát — hogy mennyire beteg, nyögdécselve le is ült az út szélére és úgy sápítozott:

— Jaj, fiacskám, kedves jó fiacskám, nagyon fáj az én rossz gyomrom, már menni se birok...

— Szegény Róka Róbert bácsi, de nagyon sajnálom, — állott meg Nyuszi Nándi és szinte könnyezett a szánalomtól, mikor látta rettentő kínokat visszatükröző pofáját a híres betyárnak.

— Én azt hiszem, hogy meg is halok, fiacskám, arra kérlek, hogy értesítsd majd a szegény családom a szerencsétlenségről, de kíméllettel gyermekem, mert meghasad a szíve enyéimnek, — forgatta a szemét csudar hazugságok között Róka Róbert.

— Jaj, jaj, szegény Róbert bácsi, én elszaladok most a kedves családjához, hogy megvigyem a hírt! — ajánlkozott Nyuszi Nándi ostobán.

— Az bizony jó lesz, kedvesem, csak szaladj ám nagyon, mert nem sokáig birom már, — röhögött csendesen a bajusza alatt Róka Róbert, hogy ez a szerencsétlen Nyuszi kölyök annyira buta, hogy egyenesen maga megy el a híres Róka kuriába, tehát cipelni se kell...

— Megyek én Róbert bácsi, mint a nyul, — akart ugrani azonnal Nyuszi Nándi, hogy minél előbb megvigye a hírt.

— Csak annyit mondjál a fiamnak, édesem, hogy én küldtelek, ő majd tudja, hogy mit kell tennie! — kiáltott Nyuszi Nándi után a vén bűnös Róka Róbert.

— Igenis, kezét csókolom! — szökdécselt hűségesen a buta Nyuszi gyerek, míg Róka Róbert lassan újra megindult, de most már nyoma se volt rajta az előbbi töprengésnek, ellenben megveregette a saját vállát és úgy mondta:

— Burokban születtél, Róka Róbert, íme, hogy kedvez neked a szerencse!...

Már eszébe se jutott, hogy vajjon mi lesz, ha egyszer kiszabadulnak a híres rokonok, akiket ő és a fia vitt a romlás útjára.

Előre örvendezett a hires zsivány, hogy kitünő nyulpecsenyére megy haza, mert abban egy percig se kételkedett, hogy fia, ifjú Róka Róbert azóta biztonságba helyezte az ostoba Nyulfit. Jó kedvvel toppantott be és éppen jókor, mert ifjú Róka Róbert már az irháját huzta olyan buzgósággal szegény Nyuszi Nándinak, hogy még a monoklija is leesett. Se szó, se beszéd, vén Róka Róbert is nekilátott a munkának, mi közben hencegve mondta el a fiának, hogy vette rá ezt a szamár Nyulfit, hogy saját lábán jöjjön el pecsenyének a Rókaházhoz. Mulattak ezen nagyon, hogy alig birtak szuszogni a kacagástól, mikor csak nyilik az ajtó, aztán haj, Uram fia, két markos Borzlegény között megjelent Szarvas Szevér, a híres szigorú bíró, aki ráförmedt a két dezentorra:

— Hát ti, mit míveltek itt, zsiványok!...

— Óh, csekélység, semmi, semmi! — próbálta hirtelen a katufrékja mögé rejteni a véres tetemet vén Róka Róbert, de akkor már Borz Bálint zsandáőrmester úgy megszorította Róka Róbert karját, hogy az felszisszent:

— Tiltakozom, saját házamban ilyesmit!...

— Csak semmi tiltakozás! Tetten érés történt! — emelte fel hatalmas agancsait Szarvas Szevér, mert ifjú Róka Róbert már-már kisurrant a törvény emberei között.

— Foglyok vagytok, ti gyilkosok! zengett a szava Szarvas Szevérnek, — kötözzétek meg őket, legények!...

A két Borzlegénynek kétszer se kellett mondani, mert már is egymáshoz fűzték a véres mancsú gyilkosokat.

— És most a törvény nevében előre! — mondta Szarvas Szevér és megindult a gyászos menet a tömlöc felé.

Szót se tudott többé mondani a két bűnös.

Kullogva, szégyenkezve emelgették a talpukat és egy világért fel nem néztek a földről.

Hát hogyne, tegnap még ők hirdették, hogy el kell pusztítani minden hitvány állatot, ők jártak elől abban, hogy törvényre adták az Ordas és Farkas családokat s íme most ők ballagnak a szuronyos legények között...

Igy érkezett meg a menet a tömlöc elé, ahol kisírt szemmel állottak Nyuszi Nándi hozzátartozói, akik csak öklüket rázhatták a két gyilkos felé.

A két zsivány Rókafi szégyenszemre elvonult Ordas Orbán és Farkas Ferke cellája előtt is, akik kárörvendő megjegyzések között vették tudomásul, hogy elnyerte a két zsivány is a méltó sorsot...

A börtön ajtó bezárult, így a híres rokonság egy fedél alatt várhatta most már, hogy megkapják méltó büntetésüket. De ki adja vissza a szegény Nyulfiakat, Csibefiakat, Kacsafiakat, akiket ez a híres és betyár társaság pusztított el...

ŐSZ KÖZELEG

Megritkul a fák levele
Eljött szeptember elseje,
A sok levél mind megsárgul
S lerepül a magas fáról.

Rövidek már a nappalok,
Sürün szállnak a sóhajok,
Az éjszaka annál hosszabb
S a levegő is álmosabb.

Nagy Erzsébet.

Elmulás

Ne gondolj rá, hogy hova lesz
A sodródó levélke
Az álmod az, mely elhagyott
És belevész a télbe.
Ha fáj, hogy a nap nem süt úgy
Mint valamikor régen,
Ne sírj, ne zokogj sohasem
A halkuló reményen.

Ne sírj, ha jön a búcsúzás
Kegyetlen sötét napja.
Ne légy a percnek sohasem
Visszakönyörgő rabja.
Az őszi szél ha felzokog
A tavaszról zenélget,
Az erős fa s a gyönge mag
Mind új tavaszt remélhet.

Aba Ildikó gimn. IV. o.t. Svetits.

Tokióban teljesen reális légvédelmi gyakorlatot tartottak. A mentőlegénység munkában a felgyujtott ház körül.

Az örök hó országából. Az alpesi fennsik Svájcban.

Imre bácsi postája

Kedves Imre bácsi!

Szeretnék én is táborába belépni. Itt küldöm egy versemet, tessék szíves lenni átolvasni, ha jó, tessék közölni a „Gyermekek Debreczenjé"-ben. Tiszteli Imre bácsit hű olvasója.

Lugosi Irén
V. elemista.

ARAD

Arad felől bús szellő suhan,
Nagy szomoruság van most ottan.
Kivégezték a 13 hőst, nagyot.
Ti szerencsétlen, rab magyarok.

Aradi vértanuk veszélyben
Hazátok,
Amiért ti annyit harcoltatok.
Nem hiába omlott véretek a honért
Dicső nagy Magyarországért!

És az idegenek mindig úgy tettek,
Mintha ők győztek volna.
Ezért álltak bosszút rajtatok,
Arad várában meghaltatok.
De hisszük, hogy lesz még jobb idő

Dicső feltámadás,
Nem lesz mindig csonka
Nagy Magyarország,
Dicső Magyarország!

Lugosi Irén
V. elemista.

Kedves Imre bácsi!

Abban a reményben, hogy talán még nem késő, ismét küldök egy verset. Egyben kívánom, hogy sok névnapot érjen még családjának és kis munkatársainak nagy örömére. Igaz ez a kívánság még korai, de nem tudom írok-e több levelet addig.

Tisztelettel:

k. Nagy Kálmán.

Harsányi Pali: Örömmel üdvözöllek kis olvasóm táborában. Ne gondold, hogy csak azokat fogadom szívesen, akik írásokat küldenek, hiszen nekem minden kis olvasóm és munkatársam egyformán kedves. És ha nem tudsz verset írni, az még ne keseritsen el, hiszen mi lenne a világból, ha mindenki verset irna, mi lenne akkor az újságokkal, ki olvasná el azokat. Nekem ugyanolyan szükségem van jó kis olvasókra, mint munkatársakra.

Baróti Ernő. Ezek a versek nem nekünk valók. Tul nagyosak és nem a mi kis olvasóink világába vezetnek el. Egészen bizonyos, hogy tudsz te nekünk valót is irni, próbáld meg, de a papirnak csak az egyik oldalára irj a jövőben, mert igy kettős munkát szerzesz nekünk.

Balogh Ágica. Ez a kis mese jó volna, csak az a baja, hogy ismert a tartalma, ami azt jelenti, hogy te ezt a mesét hallottad, elmondta valaki, aztán úgy irtad le. Mi azokra a mesékre és általában irásokra vagyunk kiváncsiak, amiket ti irtok minden segitség nélkül, saját erőtökből és kitalálásotok alapján. Olyan ügyesen irsz, hogy egészen bizonyosan közölhető eredeti irásokat is fogsz te nekünk beküldeni.

Kovács Katica, Szabó Ádám, Nagy András, Somos Balázs: fenti üzenet nektek is szól, próbáljatok eredeti, saját tervetek, gondolkozástok alapján irni, költeni, ezeket küldjétek be nekünk s jók, eredeti irások lesznek, mint amilyeneket közölni szoktunk, akkor örömmel adok helyet a ti irásaitoknak is.

E heti könyvjutalmat Nyári Tibor, Gazdagh Mihály és Mező Ibi nyerték, könyvjutalmukat szerdán délután négy s öt óra között átvehetik a kiadóhivatalban

Egy hervadt virág

Irta: *ABAY ILDIKÓ* III. ginm. oszt. t.

Egy kis virág a kert sötét zugában;
ki látta volna elhagyott helyén?
Nyurga futókák irigy árnyékában
csak néha kapott napsugárt szegény.

Pattant a mag és felnyult karcsú teste,
mert jött az enyhe, életet adó nyár.
Kifeslő szirma kiváncsian leste,
reá vajjon valaki rátalál?

S jött... s rátalált... a hervadásnak napja;
a kis virág lehajtá bús fejét.
Nem volt már vágya, nem volt akaratja,
a földre szórta hervadt köntösét.

Igy leltem meg s szirmait összeszedve
az Ur oltárát hintém be vele.
Ugy éreztem, akkor sem vágyhatna szebbre,
ha életének most volna dele.

Családi jelenet

Hazajött a férfi holt-fáradtan este,
A nehéz munkától elernyedt a teste.
Lerogyik a székre, — ott az asztal mellett.
S sóhajok közt várja az esti ebédet.

Az asszony süt, főz, de hiába igyekszik,
Ideges urának az ebéd csak késik.
Az egyik felcsattan... utána a másik...
Hol van a férfi, ki nyugalomra vágyik?...

Szó követi a szót... többről mindig többre...
S nagy veszekedés közt ülnek az ebédhez.
És ekkor a gyermek, ki eddig hallgatott,
Kis kezeit összetéve imádkozott.

Az apa és anya erre összenéznek...
A szivükben mintha szégyent éreznének,
Arcukról eltünik a haragnak nyoma,
S szeretettel néznek kicsiny leányukra.

K. Nagy Kálmán.

Nyárutó

Még nem régen nyiltak a nyári virágok
Égetve sütött a nap házunk előtt,
Egymás után nyiltak a kerti virágok
S minden ujjongott még néhány hét előtt.

És most amidőn már beköszöntött az ősz
Elhervad a virág, elrepül a jókedv,
Gyorsan közeledve jön a szorgalmas csősz
S aléltan leborul előtte a rend.

A sárga falevél zizegő hullása
S a hidegre váró sivitó őszi szél,
Előjelként áll a biztos elmulásra
S búcsúztatót sug a szálló falevél.

Nagy Erzsébet.

Viliki Risár, szerb földmivelő 132. születése napján. A legidősebb fia most halt meg 105 éves korában, de ő meg mindig jól birja magát.

Cserkészliliom

A cserkészliliom az én büszkeségem
E pici kis jelvényt örömmel viselem.
Kabátom gallérján szivem felett hordom
Jó a cserkészélet! magamban ezt mondom.

Örömmel tekintek cserkészjelvényemre
Melynek látására dal kél a szivembe.
Mert a liliomnak párját nem találom
A cserkészéletben lelem boldogságom.

Nagy Erzsébet.

RITKASÁG

— Mondj egy ritka ausztráliai állatot.

— Az elefánt.

— Tévedsz. Az elefánt nem fordul elő Ausztráliában.

— Éppen azért olyan ritka, tanító úr kérem.

TALÁLÓS KÉRDÉS

— Mi az, aminek a gyökere fönt van, a koronája lenn?

— Nem tudom.

— A fog, amely a felső állkapocsban nő.

JOGOS RÉMÜLET

A nagy sebességgel robogó taxi a körúton elüt egy részeg embert. A sofőr kihajol az ablakon és visszakibál:

— Máskor jobban vigyázzan!

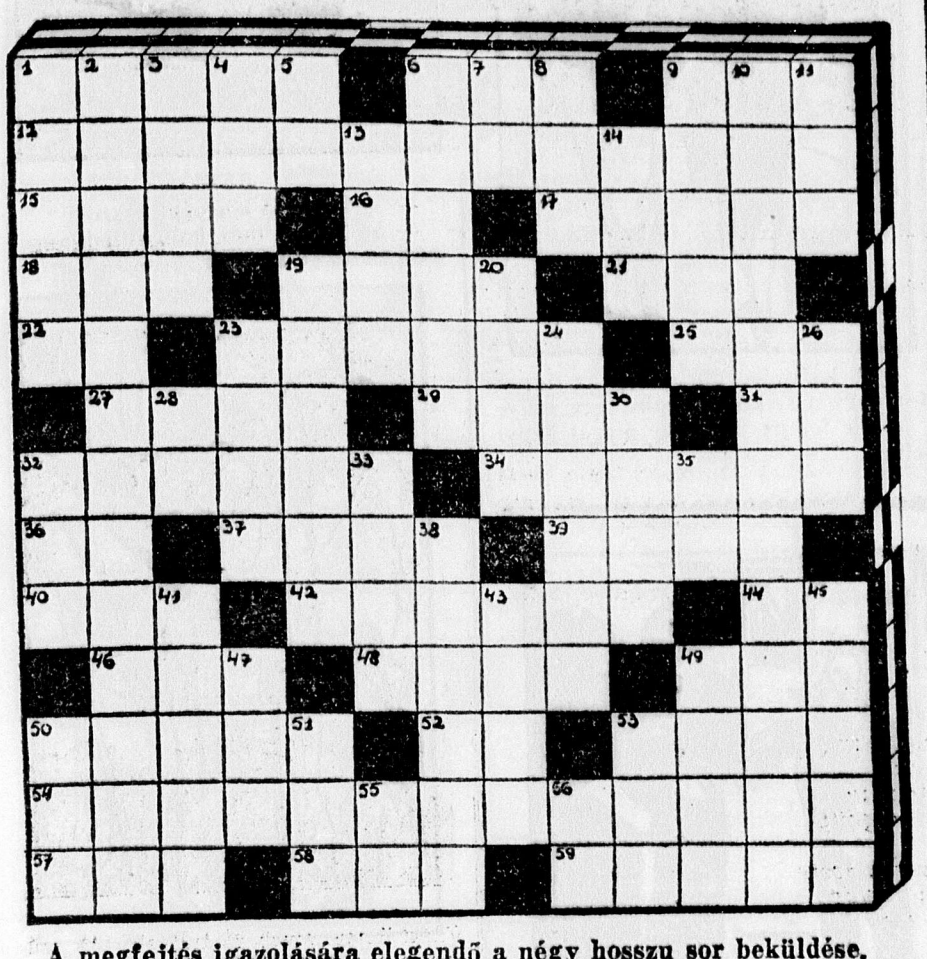
Mire az elütött részeg rémülten föltápászkodik a könyökéről és így szól:

— Mi az? Vissza akar jönni?

REJTVÉNYEK FEJTÖRŐK

Rovatvezető : Boross György

Halvány sejtelmem sincs róla?

A megfejtés igazolására elegendő a négy hosszu sor beküldése.

MEGHATAROZASOK:

Vízszintes sorok:

1. Község Szatmár vármegyében. Hajdan nagy láp volt itt.
6. Sporteszköz.
9. Turku.
12. Ezen az oldalon most is megtaláljal
15. Magyar folyó.
16. Duplán: divatos játék volt!
17. Állat.
18. Most esik ki a kezéből!
19. Oroszországi folyó.
21. Olasz birtokos névmás.
22. Morse-szócska.
23. Gazdasági szerszám.
25. Öreg.
27. Nagyüzem.
29. Rádióval kapcsolatos fogalom.
31. Mandzsukuó császárának egyik neve (Pu— . . .).
32. Az alvilág révésze.
34. Európai állam fővárosa.
36. Kettős mássalhangzó.
37. 1707-ben országgyűlés volt itt.
39. A dongó teszi.
40. Európai hegység.
42. Mezei munka nyáron.
44. Eeeeeee.
46. Franciaországi département.
48. Vissza: béka — latinul.
49. . . .-Kaleh.
50. Zsidó böjt.
52. Vissza: kereskedelmi rövidítés.
53. Nagyon — franciául.
54. Szász-lakta helység Erdélyben.
57. . .-Tse, kinai bölcs.
58. Hézag, nyilás.
59. Dalmáciai perjelség volt!

Függőleges sorok:

1. Festő szerszáma.
2. Hozzá írták a magyar szerelmi líra egyik legszebb költeményét.
3. Tejtermék.
4. Visszhang.
5. Német személyes névmás.
6. Anyagfeldolgozó üzem. (Vigyázat! Nagyon ravasz!)
7. Ellentétes kötőszó.
8. Idegen Tamás.
9. Tenger.
10. Somogyi gúnyneve, Szemere Pál és Kölcsey Ferenc által, a „Mondolat"-ra írt „Felelet"-ben.
11. Palóc alma.
13. Háziasszony tésztát!
14. Mert — latinul.
19. Királyt csak ezzel lehet elképzelni.
20. Francia író.
23. Főúri cím.
24. Férfinév.
26. Angol pálinka.
28. Kánya — vége.
30. Vissza: nap — olaszul.
32. C. L. A.
33. Ibsen-hősnő.
35. Lina — mássalhangzói.
38. Dumas-hős.
41. Virág része.
43. Kezében van.
45. Felvidéki város.
47. Jugoszláviai város
49. Nem is erre!
50. Bőr — latinul.
51. Súllyal egyensúlyoz.
53. Alaposan kinyit.
55. Betű — kiejtve.
56. Egyforma mássalhangzók.

HOL IS OLVASTAM CSAK?

(Állapítsuk meg, hogy ki írta és mi a címe annak a költeménynek, melyből az alábbi sorok valók:)

„Az Ur imádságát ütöm fel
— Kisérőm a nehéz úton —
S vigasztalást vegyit a kinhoz
A te imád — óh Jézusom!
Imádság kell a szenvedőnek,
Akit a sors árván hagyott.
Uristen, én nem zugolódom:
Legyen a te akaratod."

Költészet

A — a — a — a — a — a — a a — a — a — a — Abigél — addig — aludni — arája — az — az — áll — álmaid — átok — beszélhetsz — csak — dicsőségünk — Duna — egyedül — egyszer — el — elfogyott — eljászottad — erős — essem — éji — él — él jen — én — én — én — én — és — és — fel — fia — fogsz — fogyó — Góg — gyáva — hajdan — hallgatom — harc — haza — hazugság — heted hét — hi — hol — holddal — homályban — hon — honnak — idő — ige — indult — itt — játékaidat — jó — kandallóhoz — kell — kerti — késel — kis — kisded — Kund — lak — lesz — lesznek — ma — Magóg — ma gyar — magyar — magyar — magyar — már — meg — melege — mellém — mentében — mezején — még — még — mig — minden — mormolását — most — nagy — nem — nem — nem — nemes — nincs — Núbia — nyilnak — nyulat — ó — országon — ott — párduca — párja — régi — romlásnak — s — sirva — soha — szádban — szitva — szül — talpra — tenger — terem — teremtésben — titkos — ülj — ünnep — vagy — vagyok — vagyok — van — vesztes — vigad — világon — virágok — virulnod — vitéz — völgyben.

Huszonnégy általánosan ismert verssor szavait rendeztük ábécé sorrendbe. Hogy az egyes idézeteket melyik költeményből vettük, azt a „Meghatározások"-ban alább tüntettük fel. Ha megbirkóztunk az idézetek helyes összerakásával, akkor a 24 citátum kezdőbetűi, — felülről lefelé olvasva — egy huszonötödik idézetet adnak, amely a magyar irodalomból általánosan ismert. (Megfejtésül a huszonötödik idézet küldendő be!)

Meghatározások:

1. Vörösmarty Mihály: Szép Ilonka.
2. Petőfi Sándor: A király esküje.
3. Kisfaludy Károly: Csobánc.
4. Berzsenyi Dániel: A felkölt nemességhez.
5. Arany János: Tetemrehivás.
6. Lévay József: Mikes.
7. Petőfi Sándor: Nemzeti dal.
8. Petőfi Sándor: A magyar nemes.
9. Bajza József: Borének.
10. Vörösmarty Mihály: Jóslat.
11. Arany János: Toldi.
12. Vörösmarty Mihály: Zalán futása.
13. Arany János: A tudós macskája.
14. Arany János: Toldi.
15. Katona József: Bánk bán.
16. Vörösmarty Mihály: Kisgyermek halálra.
17. Petőfi Sándor: Távolból.
18. Petőfi Sándor: Nemzeti dal.
19. Berzsenyi Dániel: A magyarokhoz.
20. Ady Endre egyik versének kezdő sora.
21. Vörösmarty Mihály: Kisgyermek halálára.
22. Vörösmarty Mihály: A vén cigány.
23. Petőfi Sándor: Egy gondolat bánt engemet.
24. Petőfi Sándor: Szeptember végén.

CSAK UGY MONDOM, HOGY . . .

. . . lapunk október 10-iki számának Rejtvényrovatában megjelent rébuszok helyes megfejtése a következő:

Dirr, durr, bele!
Balassa Bálint
Két koldusdiák
Halotti Beszéd
Andor és András

Vajh' ki ő? Edison Alva Tamás.

Hol is olvastam csak? Gyulai Pál: Éji látogatás.

Betűrejtvények: 1. Merengőhöz. 2. Feleség. 3. Higany. 4. Aragonia. 5. Oszthatatlan. 6. Terefere. 7. Párviadal. 8. Rakamaz. 9. — 10. Moszkitó. 11. Targonca. 12. Héviz. 13. Viziló.

. . . lapunk október 17-iki számának Rejtvényrovatában megjelent rejtvények helyes megfejtése a következő:

Törheti a fejét rajta,
Ez a rejtvény nehéz fajta.
Horatio Nelson
René Descartes
Lord Kitchener
Roald Amundsen

Tanár úr kérem! 1. IV. Henrik, francia király. 2. Lajos Fülöp. 3. 360. 4. Gárdonyi Géza. 5. Amor, Aphrodite. 6. Athos. 7. Jedlik Ányos. 8. Lót. 9. VI. Adorján (1522—23). 10. Nagy Károly. 11. Dévai Biró Mátyás. 12. Bihari János. 13. Mikszáth Kálmán. 14. Bertel Thorwaldsen. 15. Loyolai Szent Ignác.

Hol is olvastam csak? Arany János: A méh románca.

Betűrejtvények: 1. Óra közben. 2. Érvelés. 3. Egyedüli. 4. Megjelenik. 5. Gyürü. 6. Gereben. 7. Péntek. 8. Békekötés.

. . . heti díjaink a következők:
1 dara mozijegy.
3 darab színházjegy.

2 kötet könyv.

. . . már egy hét mulva közöljük a nyertesek névsorát. Technikai okok miatt ezt a Rejtvényrovatban nem tehetjük közzé s igy a jövő vasárnapi számunkban a nyertesek neveit a hirek között fogjuk nyilvánosságra hozni.

. . . a nyereményeket hétfő délután 5 órától csütörtök este 6 óráig, délelőtt 8—2 és délután 4—6 óra között át lehet venni a kiadóhivatal pénztáránál. Vidékieknek a jutalmaakt postán küldjük el.

. . . a színház- illetve a mozijegyeket kérjük már hétfőn délután 5—6 óra között átvenni, mivel azok csakis a hétfő esti előadásra érvényesek.

. . . legközelebb újabb szenzációs pályázattal jövünk.

Betürejtvények

1.

F ÓÓ ÓÓÓÓÓ

2.

Kék Taxi
—z

3.

D
P A

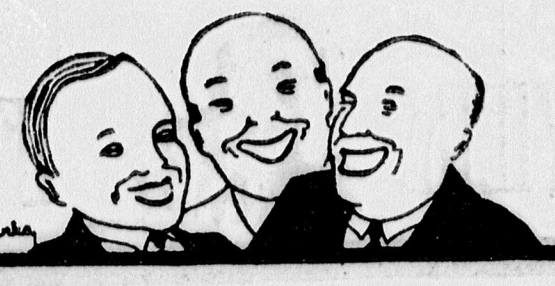
17. SZÁMU REJTVÉNYSZELVÉNY

Név :

Foglalkozás :

Pontos cim :

LUDAS MATYI

Bihari anekdoták

A MEGSEBESITETT NYUL.

A történet szinhelye: Dél-Bihar, Nagyszalonta környéke.

A vadászterületet a nagytiszteletü református lelkész úr és a kurátor úr bérelte. Mindkettő kiváló vadász, de ez még a régi jó ferencjózsefi korban történt.

Meghivták a vadászatra a magyar nemzetnek sok kiváló embert adó helybeli törzsökös uri család legifjabb sarját is, aki akkor volt elsőéves Ludovikás növendék, de aki még addig sohasem vadászott, mert mindig az iskola padjai között ült.

A nagytiszteletü úr kirendelte az ifjú kis vadász mellé a kurátor urat: az vezesse be őt a vadász tudományokba.

Felálltak.

Egy nyul a hajtás folytán a kis Ludovikás elé került, amire rá is duplázott, de nem találta el s az vigan szaladt tovább.

A kis Ludovikás szégyelte — mint feendő nagy katona — a kurátor úr előtt, hogy elhibázta a puskacsöve elé került nyulat s odaszólt neki:

— Agyon ugyan nem lőttem, de meg sebesítettem.

— Igaza van a kadét úrnak — válaszolt a kurátor úr jó magyar ősi eszével, — de mennyire megtetszett sebesiteni, úgy az azóta még sebesebben fut, mint eddig.

Ez a megsebesített kis nyul igaz története.

—o—

A kis Ludovikás: ezredesem volt a háboru alatt, mikor a minket ősi jogon megillető macsói bánságban küzdöttünk s kellemesen emlékeztünk meg együtt egy-egy kis nyulfarnyi pihenőnk alatt nagyon szép uri fiatalságunkról.

MADÁRTALÁLKOZÓ A NAGYLÉTAI GŐZMALOMBAN

A gőzmalom tulajdonosa **Sas** József Beküldi hozzá az őrletni valóját **Holló** Sándor birtokos s azt átveszi **Varjú** Antal sütőmester.

Bejöttek a többi gazdák is őrletni és pedig **Rigó** János, **Cinege** József, **Kánya** József és **Bagoly** Endre.

Egészen jól összetalálkoztak s örvendeztek egymásnak.

De volt a malomnak egy **Veréb** nevü alkalmazottja is, csak ez akkor nem volt otthon, de jobb is, mert esetleg a **Bagoly** bekapta volna.

Dr. Borsy Imre.

CSAK KIMÉLETESEN

Ez még a nyáron történt, bizonyitványkiosztáskor. A bankigazgató fiacskája hazamegy és sugárzó arccal állit papája elé:

— Apukám. Sok pénzt spóroltam neked.

— Hogy, hogy sok pénzt?

— Mert a tavalyi könyvek jók lesznek jövőre is.

ELVEHETI

Az aranyifjú nősül. Barátja megkérdi tőle:

— Mondd, okos lány a menyasszonyod?

— Meghiszem azt, kettőnkhöz való esze van.

— Na akkor nyugodtan elveheted.

SEMMI TULZÁS...

— Manci kisasszony, kegyed napról napra fiatalabb lesz!

— Csak semmi tulzás, Kovács úr!

— Jó, hát mondjuk háromnaponként.

ENYELGÉS

— Az éjszaka azt álmodtam, hogy megkértem a földkerekség legszebb lányának a kezét.

— És erre mit válaszoltam?

— A legutolsó pörömben az ügyvédem úgy viselkedett, mint egy hülye.

— Ne felejtse el, hogy magát képviselte...

A MÜVÉSZNŐ KOSARAT AD

— Nagyon sajnálom Georges, de erre a szezonra már eljegyeztem magam...

— Nekem állandóan 40—42 fok lázam volt...

— De hiszen akkor maga már halott lenne...

— No, akkor valamivel kevesebb lehetett.

Csak egy mosolyt

Kétértelem

Három tagból álló társaság telepedett le a vendéglő asztalához.

— Hozzon nekem egy borjúpörköltet! — fordul egyikük a pincérhez.

— Nekem is, — monja a másik.

— Nekem pedig egy marhapörköltet! — szólt oda a harmadik.

— Igenis egy marha, két borjú, — monologizál fenhangon a hajlogva tova libegő pincér.

BIZTOS JEL

— Azt hiszem, elsején költözködünk.

— Honnan gondolod?

— Tegnap betörtem egy ablakot otthon és az anyám nem vert meg miatta.

CSEREÜZLET

Az amerikai áruházakban van egy úgynevezett csereosztály, ahol a vásarolt és nem tetsző dolgokat pár napon belül ki lehet cserélni másra.

Egy nap jelentkezik a csereosztályon egy fiatalember és így szól:

— Tegnapelőtt vettem itt két jegygyűrűt, de most ki akarom őket cserélni.

— És mit óhajt helyettük?

— Egy revolvert.

ROSSZ HELY

— Menjünk innét Gyuri, ezen a helyen már kétszer megcsiptek.

— Kicsoda, drágám?

— Tavaly a nagynéném, két éve pedig a csalán.

IGAZI GAZDAG EMBER

— És mondja kérem, magánál még sohasem törtek be?

— Lehet, hogy már betörtek, de én még nem vettem észre.

KRITIKA

Az apa költő. Türelmetlenül összehányja egész íróasztalát, keres, kutat s végül nyugtalanul feleségéhez:

— Csak nem Babi (a költő háromesztendős kisleánya) dobta tüzbe a versemet.

Mire a mama:

— Ugyan! Hiszen még nem tud olvasni!

KÁRPÓTLÁS

Árverés. Egy csődbe jutott állatsereglet állatainak az árverése.

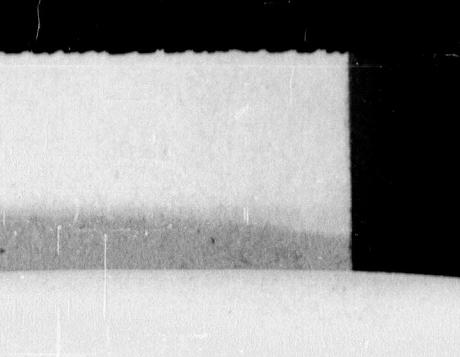
A legfélelmetesebb állat egy farkas volt.

Egy ember mégis megvette.

A volt tulajdonos megkérdezi:

— Állatsereglete van?

— Nincs, hanem a feleségem hat hónapja meghalt s azóta olyan egyedül vagyok...

BÉBI

— Tud már a kis bébi beszélni?

— Sőt, most már hallgatni tanitjuk.

KÉSZÜLŐDÉS...

— Pajtáskám, mit hegedülsz olyan elkeseredetten?

— Pestre jön a fajtestvérünk, a sziámi király és előtte akarok hegedülni. Most gyakorolok.

LOGIKUS

A papa rajta kapja kis lányát, mikor egy papirosra firkál.

— Mit csinálsz, kicsikém?

— Levelet irok.

— Kinek?

— Neked.

— De hiszen te még nem tudsz irni...

— De tudok!

— Hát akkor olvasd el, mit irtál nekem.

A kis lány egy kicsit megzavarodik, gondolkodik, aztán:

— Papa, a leveleket nem azoknak kell elolvasni, akik irják, hanem azoknak, akik kapják... Hát olvasd csak el magad!...

KITÉRŐ VÁLASZ

— A kis Gyuri vakáción van nagyszüleinél egy vidéki városban s mire észreveszik, mindig eltünik hazulról, hogy játszani szökjék kis barátaihoz.

Végre elhatározzák, hogy komolyan megfegyelmezik:

— Hol voltál?

— Lalival voltam.

— És hol volt Lali?

— Velem volt.

— De hát hol voltatok?

— Együtt voltunk!

SZEGÉNY FÉRJEK

— Kérem asszonyom, vegye meg ezt az érdekes könyvet: „A vadállatok szokásairól.“

— Nincs rá szükségem. Már ötször voltam férjnél.

A Debreczen rádióműsora

október 24-től október 30-ig

VASÁRNAP, OKTÓBER 24.

BUDAPEST I. 9.30: Hírek.
10: Egyházi ének és szentbeszéd a Koronázó Főtemplomból. A szentbeszédet mise közben P. Bangha Béla S. J. mondja. Közreműködik a templom zene- és énekkara Sugár Viktor vezényletével. Orgonál Várhelyi Antal. Sugár Viktor: Harsonajelek. Demény Dezső: Szegedi mise. A magánszólamokat éneklik: Szabó Ilonka, Lenhardt Aranka, Harangozó János, Heténvi Kálmán.
11.15: Evangélikus istentisztelet a Bécsikapu-téri templomból. Prédikál Turóczy Zoltán győri lelkész. Énekszámok a Dunántuli Énekeskönyvből: 292., 296., a Himnusz és 290. Orgonál Várkonyi Endre. Énekel a Budai Evangélikus Énekkar, Mikus-Csák István karnagy vezényletével.
12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
12.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. 1. Berlioz: Lear király — nyitány. 2. Goldmark: Sába királynője — balett. 3. Országh Tivadar: II. (magyar) szvit. 4. Mozart: Esz-dur szimfónia. (K. sz. 543.)
Szünetben kb. 13.10: „Magyar anekdoták Tóth Béla gyüjteséből." Felolvassa Szilassy Gyula.
14: Hanglemezek.
15: 1. „Az ezüstkalászos gazdák iskolái." Kállay Béla m. kir. gazdasági tanár előadása. 2. „Kivitelre szánt burgonyaszállítmányok előkészítése növényegészségügyi vizsgálatra." ifj. Tabajdy Kálmán m. kir. kísérletügyi főadjunktus előadása. (A földmivelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.)
15.50: Ferencváros—Lazio Középeurópai-kupa döntő labdarugómérkőzés második félideje. Közvetítés Rómából. Beszélő Pluhár István
Utána kb. 16.50: A rádió szalonzenekara. Vezényel Bertha István.
17.30: „Petőfi faluja." Petőfi-versek. Elmondja Simonffy Margit. (Közművelődési előadássorozat.)
18: Kiss Lajos és cigányzenekara muzsikál.
18.50: Németalföldi-India rádiójának
18.50: Németolföldi-India rádiójának világhangversenye. Közvetítés Bataviából, Java szigetéről.
19.40: „Ballerina." Operett három felvonásban. Irta Martos Ferenc. Zenéjét szerezte Szirmai Albert. Vezényel Marthon Géza. Rendező Gyarmathy Sándor. Személyek: A főherceg — D'Arrigo Kornél; gróf Auersperg — Tamás Benő; Az altábornagy — Maleczky Oszkár; Zsuzsánna a felesége — Szilvássy Margit; Jednitz kapitány — Szórád Ferenc; Máriássy László főhadnagy — Szedő Miklós dr.; Hohenau hadnagy — Kompóthy Gyula; Hühneberg Szaniszló kadét — Fekete Pál; A balettmester — Dalnoky Viktor dr; Mici primaballerina — Dobay Livia; Stefi — Orosz Vilma; Öltöztetőnő — Ladomerszky Margit, Franzl, főpincér — Győző Lajos; Johann, komornyik — Solymossy Sándor; Őrmester — Csonka Antal; Kápiár — Rónai Béla; Ügyelő — Kertész Lajos.
Utána 22: Hírek, sporteredmények.
22.25: Közvetítés a Szeiffert-kávéházból. Székely Dezső jazzenekara játszik.
23: Vidák József és cigányzenekara muzsikál a Debrecen-étteremből.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 11.15: Hanglemezek.
15: A Mária 1. honvédgyalogezred zenekara. Vezényel Figedy Sándor. — 1. Figedy: Magyar induló. 2. Strauss János: Átölellek emberiség — keringő. 3. Rossini: Semiramis — nyitány. 4. Komzák: A-B-C-egyveleg. 5. Waldteufel: Katona-keringő. 6. Ditrich: Xilofonszóló. 7. Suppé: A szép Galathea — egyveleg.
16.35: A rádió szalonzenekara. Vezényel Bertha István.
18.25: „Magyar orvosok Braziliában." Incze Antal dr. és Fasnádi-Kubacska András dr. párbeszéde.
18.55: Kiss Lajos és cigányzenekara.
19.10: „A középkori lovag." Váczi Péter dr. egyetemi magántanár előadása.
20.10: Hírek, sport- és lóversenyeredmények.
20.35: Hanglemezek.
RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS műsora a HAS 3 hívójeles adón, 19.52 m-es hullámhosszon, 15.370 kilocikluson 15-től 16 óráig, a HAT 4 hívójeles adón, 32.88 m-es hullámhosszon, 9.125 kilocikluson 1—2 óráig.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MÜSORSZÁMOK: Bécs 11.45: Szimfónikusok Pintér Piroska zongoraművésznővel. Varsó 12.03: Ada Sári énekel. Szófia 19.30: Carmen. Stuttgart 19.15 Tannhäuser. Svájci al. 20: Weinberger: Svanda, a dudás, opera. Berlin 20: Mozart: Szöktetés a szerályból. München 20: Verdi: Rigoletto. Milano: 21: Alfano: Feltámadás, opera.
TÁNCZENE: Riga 21.15, Deutschlandsender 22.30, Hamburg 22.30, Varsó 22.50, Köln, 22.30, Berlin 22.30, Bécs 22.30, Róma 22.40, Kalunborg 23.10.

HÉTFŐ, OKTÓBER 25.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. 1. Csárdások (Magyari Imre és cigányzenekara). 2. Dörmögő medve — polka (Dajos Béla és zenekara). 3. Peter: A vig kovácsok (Ferdy Kauffmann és zenekara) 4. Doelle: Király-keringő (Robert Renard zenekara). 5. Blankenburg: Gladiátorok bucsuja — induló (Katonazenekar).
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Régi magyar szórakozások." (Felolvasás.)
10.45: „Ali basa megveretése." Irta Zoltán Vilmos. (Felolvasás.)
11: „Emlékünnepély a Nemzeti Színház fennállásának 100. évfordulóján. Közvetítés a Tudományos Akadémia nagyteréből. — 1. Nemzeti Hiszekegy. Énekli a m. kir. Operaház énekkara. 2. Elnöki megnyitó, mondja Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter. 3. A százéves Nemzeti Színház, Tasnádi Nagy András államtitkár ünnepi beszéde. 4. „Az örök Magyarország." Szabó Lőrinc ünnepi ódája, előadja: Kiss Ferenc. 5. József kir. herceg a Magyar Tudományos Akadémia elnöke üdvözli a Nemzeti Színházat. 6. „A Nemzeti Színház hivatása." Németh Antal igazgató beszéde. 7. Himnusz, énekli a m. kir Operaház énekkara. 8. Üdvözlések. 9. Márkus Emília, a Nemzeti Színház tiszteleti és örökös tagja köszönetet mond a Nemzeti Színház tagjai nevében. 10. Szózat, énekli a m. kir. Operaház énekkara.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Az állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara. Vezényel Melles Béla. 1. Kuhlau: Égerfák dombja — nyitány. 2. Bizet: Carmen — ábránd. 3. Nagy Frigyes: Románc. 4. Dohnányi Nászkeringő a Pierette fátyola c. némajátékból. 5. Bayer: Babatündér — egyveleg.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Ditrói Csibi József zongorázik.
14: Bertók István az Operaház tagja énekel zongorakísérettel. 1. Kádas György: a) A kis kerek dombon. b) Fehér selyem, csipkésszélű. 2. Rádai László: Fordulj el, ha találkozunk. 3. Erőss Béla: a) Ott vagyok én náladad. b) Mert már én csak olyan vagyok. 4. Ifgyártó Zoltán: Kuruc dal Székelyországba. 5. Balázs Árpád: a) Szidnak engem az emberek; b) Hallod-e kismadár. 6. Bujdosó betyár dala a XVIII. századból.
14.40: Hírek.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: Diákfélóra: „Mikes Kelemen." Ráthonyi József előadása. (Felolvasás.)
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Sárai Elemér és cigányzenekara.
17.50: „Őszi horgászat." Mészáros József előadása.
18.20: Sándor Mária énekel zongorakísérettel. 1. Gluck: Május királynője — ária. 2. Schubert: Az én tanyám. 3. Rachaminov: Tavaszi szellő. 4. Tarnay: Fehér ház. 5. Dohnányi: Elszáll s megujul a tavasz. 6. Tosti: Bucsudal. 7. Tarnay: Oh, mért oly későn? 8. Rückauf: Cigánydal.
18.45: „Dai Nippon." Katona László előadása hanglemezekkel.
19.25: Helyszini kép a jubiláló Nemzeti Színházból. Beszélő vitéz Somogyváry Gyula.
19.40: Ünnepi díszelőadás a Nemzeti Színház fennállásának 100. évfordulója alkalmából.
Utána kb. 21.45: Hírek, időjárásjelentés.
22.10: Zilzer Ibolyka hegedül, zongorán kiséri Polgár Tibor.
22.40: „Das hundertjährige Nationaltheater." Mohácsi Jenő dr. németnyelvű előadása.
23: Hírek német nyelven.
23.05: Farkas Jóska és cigányzenekara muzsikál a Metropol-szállóból.
0.05: Hírek, külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 17.55: Sárai Elemér és cigányzenekara muzsikál.
18.20: Német nyelvoktatás.
20.25: Hírek.
20.50: Hanglemezek.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MÜSORSZÁMOK: 20: Beograd, opera. Berlin 20.45: Mária Terézia honv. gy.-ezred zenekara. Stockholm 20.40: Ödipus király, operaoratórium. Osló 20: Casadesus zongorázik. Strasburg 21.30: Haydn: Az évszakok, oratórium.
TÁNCZENE: München 19.10, Szófia 21.40, Königsberg 22.40, Varsó 22.15, Lipcse 22.30, Róma 22.50, Bécs 23.05.

KEDD, OKTÓBER 26.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. 1. Ábrahám: Lesz még szőlő (Zsoldos szöveg) (saxofonzenekar). 2. Grossmith: Ha polkát táncolok (New Mayfair tánczenekar). 3. Rimmer: Saint-Malo harangok (Angol katonazenekar). 4. Donaldson-Blaufass: Ha szerelmes vagy — keringő (Paul Whiteman és zenekar). 5. Blankenburg: Déleg csapatok bevonulása — induló.
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Báthory Zsófia." Irta Eörsy Julia dr. (Felolvasás.)
10.45: „Téli köpenyek." (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Dénes József és cigányzenekara.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Beszkárt-zenekar. Vezényel Müller Károly. 1. Pécsi József: Diadalmi lobogó — induló 2. Liszt: XIV. rapszódia. 3 Lincke: Nászkeringő. 4. Merker Andor: Cigánytánc. 5. Ackermans: Afrikai szvit.
14.40: Hírek.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.10: Asszonyok tanácsadója. Arányi Mária előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: A rádió szalonzenekara. 1. Zeller: A madarász — egyveleg. 2. Zimbalist: Táncszvit. 3. Ganne: Japán-mazurka. 4. Godard: Canzonetta. 4. Garami Béla: Legenda. 6. Hubay: Hullámzó Balaton (a hegedűszólót B. Fehér Miklós játsza). 7. Grieg: Francia szerenád. 8. Kesztler Lőrinc: Táncintermezzo. 9. Kálmán: Hej cigány — dal a „Marica grófnő" c. operettből. 10. Kigyósi Árpád: Magyar fantázia.
18.20: „A kisdedek fejlődése." Dr. Pécsiné Mann Ilona dr. előadása.
18.50: A Szent István Bazilika Énekkarának hangversenye a Szent István Bazilikából. Vezényel Demény Dezső. Az orgonaszámokat előadja Szakolczay-Riegler Ernő.
19.30: „Egy mozijáró emlékeiből." Komor András csevegése.
20: A Filharmoniai Társaság előadásának ismertetése.
20.10: A Filharmoniai Társaság előadásának közvetítése az Operaházból. — Közreműködik és vezényel Dohnányi Ernő. 1 Beethoven: G-dur zongoraverseny. 2. Dohnányi: d-moll szimfónia (9. mü).
Szünetben kb. 21: Hírek.
Utána kb. 22.15: Időjárásjelentés.
Majd: Hanglemezek.
23: Szabó Miklós jazzhármasa játszik a Belvárosi-kávéházból.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 18: A Szent István Bazilika Énekkarának hangversenye a Szent István Bazilikából. Vezényel Demény Dezső. Az orgonaszámokat előadja Szakolczay-Riegler Ernő.
18.50: A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája.
19.30: Hanglemezek.
20.05: „Asszonyhadsereg." — Somfay Margit elbeszélése.
20.40: Hírek, ügetőversenyeredmények
21.05: Lakatos Tóni és Lakatos Misi cigányzenekara muzsikál, Cselényi József énekel a Bodó-kávéházból.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MÜSORSZÁMOK: Droitwich 17.15: Bizony Béla cigányzenekara. Lipcse 19.30: Verdi: Machbeth. Droitwich 20: Svéd Sándor énekel.
TÁNCZENE: Königsberg 20. Hamburg 22.30, Varsó 22, Köln 22.50, Deutsch landsender 23, Droitwich 0.15.

SZERDA, OKTÓBER 27.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. 1. Csárdások (Magyari Imre és cigányzenekara). 2. Ferrero: Szikrák — polka változatokkal (Cariolato xilofonművészzenekar). 3. iSede: Baba és Panrika Jancsi — táncintermezzo (Német katonazenekar). 4. King: Szigetek dala — keringő (Colonial Club zenekara) 5. Blankenburg: A lillei sas — induló (Odeon zenekar).
Kb. 7.20: Étrend,közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Egy angol hegedűművész és őse, a magyar tudós." Irta Sebestyén Ede. (Felolvasás.)
10.45: „A régi Pest érdekes alakjai." Irta és felolvassa Szitnyai Jenő.
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: A rádió szalonzenekara. — 1. Grieg: A tavaszhoz. 2. Lehár: Részletek a „Pacsirta" c. operettből. 3. Losonczy Dezső: Verbunkos. 4. Szapáry Géza gróf: Kóló. 5. Stephanidesz Károly: Valse amoroso. 6. Humphries: A régi zenélő óra. 7. Stefániai: Népdalátiratok. 8. Coates: Kis szvit. 9. Liszt XII. rapszódia.
Közben kb. 12.30: Hírek.
Közben kb. 13.15: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.40: Engel Iván zongorázik. 1. Scarlatti: Négy szonáta. 2. Mozart: c-moll szonáta. 3. Bartók: Tizenöt magyar

parasztdal.
14.40: Hírek.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: Diákfélóra: „Egy magyar nábob és Kárpáthy Zoltán." Fábián István dr. előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „Magyar önbirálat Világos után." Irta Gál István. (Felolvasás.)
17.30: Guttenberg György jazzenekara játszik az Ostende-kávéházból.
18: „Tisza Kálmán." Hegedüs Lóránd előadása.
18.30: Ihar Ferenc tárogatózik, Farkas Béla és cigányzenekara muzsikál. Dalok: Sátoros nóta; Kacsóh: Késő ősz van, Esik eső, hull a levél; Murgács Kálmán: Fehér őszi rózsa, temetők virága; Zug a vihar, jajgat a szél; Októberben; Haragszik a baka; Gyorscsárdás; Rákóczi-nóta; Hej, Rákóczi. Bercsényi, Bezerédi; Ne busulj kenyeres; Kuruc tanya 1709-ből.
19.20: „Az ember nem bujhat ki a bőréből." Farkas Jenő csevegése.
19.50: Székely Mihály, az Operaház tagja énekel, zongorakisérettel. — 1. Bellini: Az alvajáró — ária. 2. Verdi: Ernanai — ária. 3. Schubert: A halál és a leányka. 4. Lowe: Oluf. 5. Strauss Richárd: I. Halottak napján. II. Alkonyi álom. 6. Beethoven: Vezeklés. 7. Polgár Tibor: Lesz más lakodalom.
20.20: Hírek.
20.45: Elfeledett magyar zenekari művek." Közreműködik az Operaház tagjaiból alakult zenekar, vezényel Dohnányi Ernő. Bevezetőt mond Major Ervin dr.
22.10: Időjárásjelentés.
22.15: Szalonötös. 1. Kreisler: a) Kis bécsi induló; b) Syncopation; 2. Beethoven—Kreisler: Rondino. 3. Dohnányi: Gavotte és musette. 4. Sgambatti: a) Bölcsődal; b) Gavotte. 5. a) Szirmai Dal az „Alexandra" c. operettből; b) Rachmaninov: ciszmoll prelude. 6. Kondor Leó: Néger dal 7. Nádor Mihály: Kis keringő. 8. Heuberger—Kreisler: Éjféli harangok. 9. Godard: Fehér pillangók.
23: Hírek francia és olasz nyelven.
23.10: Tánclemezek.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 18.40: „Két katolikus francia költő: Claudel és Péguy." Horváth Béla előadása.
19.50: Olasz nyelvoktatás.
20.20: Hanglemezek. (Spanyol dalok.)
21: Hírek.
RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS műsora a HAT 4 hívójeles adón, 32.88 m-es hullámhosszon, 9.125 kilocikluson 1—2 óráig.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Lipcse 18.35: Rachmanova felolvas. Bécs 19.25: Filharmónikusok hangversenye. Bruxelles fr. 20.55: Szentivánéji álom, opera. Páris 21.30: Opera.
TÁNCZENE: Lahti 19.45, Deutschlandsender 20, Königsberg 22.40, Stockholm 22.45, München, 22.45, Kalunborg 23.20, Lipcse 23.05, Luxemburg 24.

CSÜTÖRTÖK, OKTÓBER 28.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. 1. Müller: Kossuth-induló (Mária Terézia 1. h. gy. ezr. zenekara). 2. Avignon: Platánok alatt — mazurka. Robert zenekara). 3. Siede: Kinai utcai szerenád (Ferdy Kaufmann és zenekara). 4. Drigo: Harlekin milliói — keringő Bécsi Bohém zenekar). 5. Evert: Telefunken-induló (Fuvószenekar).
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Öregek és fiatalok." Irta Radnóti Dezsőné. (Felolvasás.)
10.45: „Őszi versek." (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12 Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Laskó Emil énekegyüttese.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: A rádiószalonzenekara. 1. Huszka: Tündérszerelem — nyitány. 2. Artók: Rózsaszerenád. 3. Kazacsay Tibor: Keleti jelenet. 4. Kálmán: Részletek az „Ördöglovas" c. operettből. 5. Armandola: Port-Said kikötőjében — keleti jelenet. 6. Boccherini: Menuette. 7. Gebhardt: Exotikus bölcsődal — notturno. 8. Perényi Géza: Tavaszi keringő.
14.40: Hírek.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: „Uszó paloták, repülő szállók." Nádai Pál előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „Színésznő feleségek." Ditrói Mór előadása.
17.30: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. 1. Mozart: Titus — nyitány. 2. Sandby: Bölcsődal (vonószenekar és hárfa). 3. Csajkovszkij III. szimfóniája.
18.30: „Háztartási időszerű tanácsadó" Szilárd Mária m. kir. gazdasági s. tanárnő előadása. (A földmivelésügyi Minisztérium rádióelőadássorozata.)
18.45: Hanglemezek.
Közben kb. 19: A rádió külügyi negyedórája.
19.55: „Séta a párizsi világkiállításon." Beszélő Gecső Sándorné. (Viaszfelvétel.)
Utána 21.10: Közvetítés a Pátria-kávéházból. Egressy Sándor és Győri Vince és cigányzenekara muzsikál, Nádor Jenő énekel. Dalok: Sándor Jenő: Halvány sárga rózsa; Fráter Lóránd: Szomorú a nyárfaerdő; Látod-e babám (népdal); Mészáros: Kinn lakom én Kisperjésen: Balázs Árpád: Az alispán lánya; Kondor: Erzsike édes; Nádor József: Kicsi még a mi lányunk; Purcsi Pepi: Magas jegenyefán; Garami Béla: Tudod, hogy szeretlek (Herodekné szövege); Nem loptam én életemben (népdal); Kacsóh: Rákóczi megtérése.
Közben kb. 22: Időjárásjelentés.
22.25: Leo Nadelmann zongorázik a magyar-svájci művészcsere keretében. (Chopin-balladák.)
23: Antonio Widmar olasznyelvű előadása Ady Endréről.
23.15: Közvetítés a Baross-kávéházból. Kalmár Tibor és jazzenekara játszik.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 18: Angol nyelvoktatás.
18.30: Hanglemezek.
19.15: „Látogatás Zichy Mihály zalai kuriájában." Margittay Richárd dr. előadása.
19.45: A József nádor 2. honvédgyalogezred zenekara. Vezényel Seregi Artur. 1. Kéler: Rákóczi-nyitány. 2. Nagypál Béla: Marokkói hárem. 3. Kronegger: Karcos mellett — egyveleg. 4. Hruby: A világon át — egyveleg. 5. Pécsi: Magyar ábránd. 6. Suppé: Költő és paraszt — nyitány.
Közben kb. 20.10: Hírek, lóverseny eredmények.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Lipcse 16: Szimfónikus hangverseny Rajnoga Klári szopránnal. Bécs 18.15: Mozart Don Juan Szófia 20.15: Windsori vig nők. Hilversum 20.55: Hangverseny. London Regional 21 15: Filharmónikusok.
TÁNCZENE: Svájci al. 21.45, Kalundborg 22.50, Königsberg 22.35, Varsó 22.15 London 23.40, Droitwich 0.15.

PÉNTEK, OKTÓBER 29.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. 1. Csárdások (Rácz Zsiga és cigányzenekara). 2. Hermes: Mara, Mara, Maruska — polka (Eugén Jan zenekara). 3. Siede: A kis őrjárat (Odeon-zenkar). 4 Dubourg: Kék a tenger — induló.
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Uralkodók a nagy út előtt." Irta Kenessey Magdolna dr. (Felolvasás.)
10.45: „A vilamosáram a gyógyítás szolgálatában." Irta Kövesligethy Iván dr. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Eugén Stepat balalajka-zenekara.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Beethoven: C-dur szonáta. Zongorán előadja Hanák Árpád.
14: Szécsi Magda hegedül zongorakisérettel. 1 Rimszkij-Korszakov: Hangversenyábránd. 2. Ravel: Pávatánc. 3. Bartók—Székely: Román táncok.
14.40: Hírek.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: Diákfélóra: „Az eszkimók." Irta dr. Wehner Józsefné. (Felolvasás.)
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „A szeretet halhatatlan." Schlachta Margit előadása.
17.15: Hanglemezek.
18: Sportközlemények.
18.10: A rádió szalonzenekara. 1. Sinding: Tavaszi zsongás. 2. Siklós Albert: Valse Alice. 3. Simonetti: Madrigal. 4. Jacobi: Sybill — egyvelge.
18.40: „Perikles az Akropolison". Beszélgetés Perikles és két kortársa között. Irta Markovits Béla dr. Közreműködik Harsányi Gizi és Kallós Emil.
19.15: Csóka Béla magyar nótákat énekel, kiséri Bura Sándor és cigányzenekara. Dalok: Szeretlek én egyetlen egy virágom (népdal); Danko Pista: Tejbe fürdik az én rózsám. (Pósa Lajos szövege); Dezsőfy: Jegykendő, kézfogó (Vig szövege); Vajda: Megugrattak Hortobágyon; Votisky: Hideg őszi éjszakában (Szentkuti szövege); Fráter Lóránd: Ott ahol a Maros vize; Hlatky Endre: Betyáros kis kalapomat; Murgács Kálmán: Amikor én fehérhaju; Thegze—Gerber: Ha én gazdag lennék (Selymesi szövege); S. Schack Manka: Te akartad; Császár Árpád: Hej de szépen muzsikálnak (Bagdy szövege); De szeretnék hajnalcsillag lenni (népdal).
20.15: „Valóság." Márai Sándor elbeszélése.
20.45: A Magyar Szimfónikus Zenekar hangversenyének közvetítése a Zeneművészeti Főiskola nagytermében. Vezényel Schuler György. Közreműködik Baráti György (gordonka).
Szünetben kb. 21.35: Hírek.
22.30: Időjárásjelentés.
22.35: Közvetítés a Britannia-szállóból. Lantos Jenő jazzenekara játszik, Szathmáry Endre énekel.
23: Hírek angol nyelven.
23.05: Közvetítés az Öreg diófa-vendéglőből. Hegedüs Gyula és cigányzenekara muzsikál.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 18.20: „Dr. Kuyper Ábrahám." Sebestyén Jenő dr., a budapesti ref. theológia igazgatójának előadása.
18.45: A rádió szalonzenekarának műsora.
19.15: Gyorsírótanfolyam.
19.45: „Mit köszönhet a magyar műveltség a németalföldi egyetemeknek." Trencsényi-Waldapfel Imre dr előadása.
20.15: Hanglemezek. — Filmrészletek és táncszámok.
Közben kb. 20.45: Hírek, ügetőverseny eredmények.
21.25: Közvetítés a Britannia-szállóból Lantos Jenő jazzenkara játszik. Szathmáry Endre énekel.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Köln 19.10: Mozart: Don Juan. Bukarest, Prága, Beograd 19.30: Mozart: Don Juan. Kalundborg: 20: A királyi vendég, opera.
TÁNCZENE: Szófia 21.40, Königsberg 22.45, Varsó, 22.15. Frankfurt 22.30, Bécs 22.20, Kalundborg 23.20, London Reg. 23.25.

SZOMBAT, OKTÓBER 30.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. — 1. Vinczc Zsigmond: Magyar visszhang — indulódal (Faiu Tamás szövege) (Szedő Miklós dr.). 2. Strauss János: Tereferé — polka (Berlini filharmoni-a Fekete erdőben (Paul Godwin zenekara). 4. Hauberger: Operabál — keringő (Bécsi Bohém zenekara). 5. Fetras: Hindenburg-induló.
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Zsoldos László elbeszéléseiből" (Felolvasás.)
10.45: „Mit nézzünk meg?" Kossuth, Deák és Batthyány Lajos gróf sirját ismerteti Mesterházy Jenő.
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: A rádió szalonzenekara. 1. Bossi: Ünnepi induló. 2. Brahms: Magyar táncok (5. és 6. sz.) 3. Dinzl: Délibáb — keringő. 4. Losonczy Dezső: Leánykérő falun. 5. Rózsavölgyi Márk: Első magyar körtánc. 6. Ziehrer: Farsangi keringő. 7. Blon: Holdas éjjel. 8. Bortkiewicz: Gavotte caprice.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Hanglemezek.
14.40: Hírek.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: „Mesél a természet." Gáthy Barnáné meséje.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „Mit üzen a rádió?"
17.30: Radics Jóska és cigányzenekara muzsikál.
18.20: „Egerben szüret után." Séta a híres vártól a híres pincékig. Beszélő Budinszky Sándor.
19: „Magyar táncok a török időkből." Gombosi Ottó dr és Lavotta Rezső előadása zenekari bemutatkozással.
19.45: Ághy Erzsi és Uray Tivadar előadóestje. Rendező Kiszely Gyula. — 1. „Kolostorból." Vigjáték 1 felvonásban. Irta Szigeti József. Személyek: Coralie — Ághy Erzsi; Oszkár — Uray Tivadar; Inas — Nagy Sándor. 2. Részletek Jókai Mór „Aranyember" c. színművéből. Személyek: Timea és Noémi — Ághy Erzsi; Kadisa és Krisztyán — Uray Tivadar; Athalia — Tapolczay Jolán; Timár Mihály — Somló István.
20.50: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Rajter Lajos. 1. Lavotta Rezső: Perzsa levelek — zenei vázlatok. 2. Poldini: Marionetek — szivt. 3. Karch Pál: Diákünnep Jenában.
21.45: Hírek, időjárásjelentés.
22.10: Közvetítés az Emke kávéházból. Garay György jazzenkara játszik.
23: Közvetítés a budai Kis Royalból. Kiss Lajos és cigányzenekara muzsikál.
BUDAPEST II. 17: Radics Jóska és cigányzenekara.
17.50: A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája.
18.30: Kalmár Rezső szalonötöse játszik a Rajna-cukrászdából. 1. Lehár: Keringő a „Hercegkisasszony" című operettből. 2. Popy: Balett-szvit. 3. Kigyósi Árpád: Valse élégante. 4. Järnefelt: Bölcsődal. 5. Yoshitomo: Japán lámpaünnepély. 6. Woodforde Finden: Négy hindu szerelmi dal. 7. Brodszky: A szerelmes királynő — egyveleg.
19.35: Közvetítés hanglemezről. Sibelius: D-dur szimfónia (második). (Bostoni szimfónikus zenekar, vezényel Koussewitzky.)
20.30: Hírek.
RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS műsora a HAT 4 hívójeles adón, 32.88 m-es hullámhosszon, 9.125 kilocikluson 24—1 óráig.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Hilversum 17.55: Doktor és patikus, opera. Bécs 19.30: Suppé: Fatinice, opera. Zágráb 20: Opera. Droitwich: 20.30: Hangverseny, vezényel Toscanini, Svéd Sándor baritonistával.
TÁNCZENE: Lahti 21.10, Riga 21.15, Stockholm 21, Oslo 21.20, München 22 30, Varsó 22 15, Köln 22.30, Berlin 22.30, Frankfurt 22.30, Bécs 22.20. Kalundborg 22.20 Prága 22.30.

Néhai Rácz Károly, a debreceni „cigánykirály" kinek siremléket állitottak

Rácz Károly királyoknak és hercegeknek muzsikált a régi jó világban, amikor még kettőbe tépett ezres bankóval honorálták a cigányzenét. — 12 gyermeke volt a hires cigányprimásnak, aki a Városi Dalegylettel Konstantinápolyba, Lembergbe, Bukarestbe, Constanzába és Fiuméba is elment. — Ferenc Józsefnek is játszott a debreceni városháza udvarán Rácz Károly ésegy aranygyűrűt kapott a királytól

A Debreceni Városi Dalegylet, Magyarország egyik legrégibb, nagymultú dalosegyesülete volt aranyérmes tagjának, néhai Rácz Károly cigányprimásnak a köztemetőben, a város által adományozott sirhelyen szép, művészi sir-

Rácz Károly

emléket állított. A siremléket vasárnap délelőtt avatják fel ünnepélyes keretek között s a felavató beszédet **Balla** Bertalan tanácsnok, a Városi Dalegyelet társelnöke mondja.

Ez alkalomból kérdést intéztünk *dr. Balla* Bertalan tanácsnokhoz Rácz Károlynak a Városi Dalegyletben való szereplésével kapcsolatban.

— Rácz Károly — mondotta dr. Balla Bertalan tanácsnok — nagyszerüen beletudott illeszkedni a Városi Dalegylet külföldi propaganda útjaiba. A Dalegylet nagyjelentőségű munkásságának, amelyet e téren hosszú évtizedeken át végzett, *nagyszerű kiegészítője volt Rácz Károly művészete.* Nagyszerű adottságok voltak Rácz Károly egyéniségében erre. Szerette nemcsak a zenét, a cigánymuzsikát, hanem a dalárdát, a férfikórust is. Ha egy külföldi útra kellett indulni, elhagyta minden munkáját, csakhogy elmehessen.

— Alakja mélyen be van vésődve minden régi dalegyleti tag emlékezetébe. *Ez nem csoda, hiszen valósággal a dalárdával élte le életét s nem volt egyetlen számottevőbb esemény a Városi Dalegylet életében, amely nála nélkül folyt volna le.*

— 1916-ban vesztette el Rácz Károlyt az egyesület. De valahogyan halála után is tovább vonult élete dalárdánk életével.

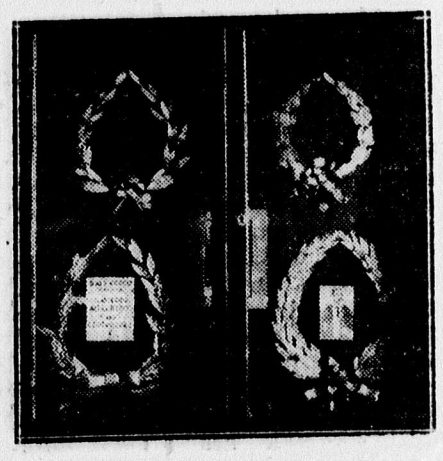
Mindig emlegették találkozásainkon s szerepléseink alkalmával.

— Rácz idejében így volt... Mikor Rácz Károly velünk volt, ez történt, — hangzott minduntalan.

— Rácz Károly nagyszerű kiegészítője volt énekkarunk szereplésének. Ő kisérte hegedűjátékával úgy a szólóéneket, mint a kórust.

Eljött velünk Törökországban s Konstantinápolyban éppúgy hallották hangversenyünk játékát, mint Lembergben, Bukarestben Constanzában, Belgrádban, Fiumében.

—Emléke tehát annyira élt a dalárda életében néhai Rácz Károlynak, hogy felmerült a gondolat: milyen szép volna egy művészi síremlékkel adózni emlékének, aki mellettünk olyan hűségesen kitartott s több, mint negyedszázadon át járt velünk

Rácz Károly ezüstkoszorui a Déri muzeumban.

— Igy indult el az akció — folytatta dr. Balla tanácsnok s azoktól, akik szerették életében néhai Rácz Károlyt, csakhamar pár éven belül összegyűlt annyi pénz, hogy Nagy Sándor János tanárral, a kiváló szobrászművésszel elkészittethettük a művészi síremléket. Azok, akik erre a célra gyűjtötték, mindnyájan szerettel és örömmel adtak minden fillért.

— A Dalegylet csendben üli meg vasárnap a leleplezési ünnepélyt. Résztvesz azonban azon az összes cigányok mostrezenekara Rácz Jancsi vezetésével. A dalárda két gyászdalt énekel s utána én mondok emlékbeszédet. A sirra számosan helyeznek, élén a várossal, koszorút... Rácz Károly sírjára, aki több mint 25 éven át volt a Városi Dalegylet tagja.

— A Városi Dalegylet boldog — fejezte be a beszélgetést dr. Balla Bertalan tanácsnok, — hogy így megbecsülheti Rácz Károly emlékét s ezen keresztül a magyar nótát.

Beszél az apáról a fiu

Néhai Rácz Károlynak 12 gyermeke volt. 9 fiú és 3 leány. Hat gyermeke él még, a legidősebb Gyula, Rácz Jancsi segédprimása, azután Pál és Károly, ki maga áll zenekar élén.

Rácz Károly édesbús emlékeket elevenített fel atyjáról. — Néhai Rácz Károly már 9 éves korában művésze volt a hegedűnek. — Pompásan muzsikált, maga tartotta el szüleit. Fokról-fokra emelkedett aztán és a leghiresebb magyar cigányprimás lett.

Királyoknak, hercegeknek muzsikált. Mikor Ferencz József király Debrecenben járt, a városháza udvarán volt nagyszabású ebéd, akkor is Rácz Károly muzsikált. Annyira megnyerte Ferencz József tetszését, hogy nyomban egy gyűrűt ajándékozott neki.

Nagyon szerette Rácz Károlyt az öreg József főhercg, ki többször járt Debrecenben s ilyenkor mindig kiment a Nagyerdőre és az akkori Dobos-pavillon terasszán hallgatta Rácz Károly fülbemászó magyar nótáit. Kedélyesen megveregette ilyenkor a vállát. A főhercg bőkezüségére jellemző, hogy három darab százast adatott adjuntásával a primásnak.

Kedvelt muzsikusa volt Rácz Károly Eszterházy Pálnak is. A vígkedélyű gróf nem rendezett nagyobb mulatságokat Rácz Károly nélkül. Az volt a kedvenc nótája:

»Gumirádlis kocsin megy a gróf..«

A mulatságok kezdetén »Eszterházy Pali«, mert csak így becézték egy ezrest kettőbe tépett, az egyik felét a mulatság kezdetén, másik felét hajnalban adta oda neki. Persze nem volt ebből semmi baj, másnap az Osztrák-Magyar Bank néhány korona levonásával beváltotta a széttépett ezrest. Jó világ volt akkor, mikor ennyi jutott a cigánynak!

A braganzai hercg is nagyon kedvelte Rácz Károlyt. Sokszor húzatta reggelig a régi EMKE kávéházban, mely a Forgalmi Bank helyiségében volt.

Nagyon divatosak voltak békeidőben a cigányversenyek. Arad, Miskolc, Kassa, Marosvásárhely, Budapesten zajlottak le ezek a versenyek és Rácz Károly *hét aranyérmet, négy ezüstkoszorút hozott el ezekről a versenyekről. Az aranyérmeket és koszorúkat a család a Déri-múzeumnak engedte át, ott is vannak kiállítva.*

A háború előtt feláltva a regi Hungária, Bika és Angol Királynőben játszott esténként Rácz Károly. Előfordult, hogy 300 magyar nótát játszott le egyfolytában. Nem is tudta úgy senki a magyar nóta lelkét visszaadni, mint ő. Mindenfelé hivták vendégszerepelni, de nyári szezonban rendszeresen Ó-tátrafüredre ment. Számtalanszor húzta itt István főhercegnek, ki a nyarat Ó-tátrafüreden töltötte.

Rácz Károly házassága is igen érdekes volt. Ő nem cigány familiából nősült, hanem régi nemesi család leánytagját vette feleségül. Fiáthfalvy Derzsy Anna, Fiáthfalvy Derzsy Mihály 48-as honvédszázados leányát kérte meg és az egész előkelő család szivesen adta nőül az országoshirű cigányprimáshoz. Boldog házasáletet éltek. Rácz Károly ragyogó muzsikus karierjének sajnos az vetett véget, hogy szélütés érte és életének utolsó hét évében nem tudott hegedűt venni a kezében. — 1916. augusztus 13-án halt meg, 56 éves korában. Temetésén 200 cigány hegedűje siratta Rácz Károlyt, akinek most síremléket emelt a kegyelet és a magyar nóta megbecsülése.

Zenekedvelő

az embernek igazi élvezete, ha téli estéken otthon a meleg szobában zavartalanul hallgathatja kedvenc zenedarabjait, rádiója mellett. Biztositsa magának ezt a hangulatot és boldogságot! Szereltessen lakásába Gyöngykályhát, amely egyenletes meleget szolgáltat és az abban eltüzelhető rendkivül olcsó gyöngyszén használata folytán előálló megtakarításból rövidesen új rádiót is vehet! Cserépkályhába is beépithető a hasonló rendszerű Gyöngy-előtét. A Gyöngykályhát gyártja: a Magyar Radiátor-gyár r. t. Budapest, Andrássy út 13. sz. Kapható vaskereskedőknél.

HIRDETMÉNY

A város állatállományа részére 12—18 vagon zabot, 300 q kismalmi búza korpát, 150 q olajpogacsát, cca 300 q réti szénát és cca 1000 q lucernát versenytárgyalás utján kíván beszerezni.

Ajánlatok november 4-nek déli 12 óráig adandók be. Ajánlatok lehetőleg successive havonkénti leszállitásra is teendők. Versenytárgyalási hirdetmény és ajánlati minta a II. gazdasági ügyosztálynál átvehetők. Fenirt takarmányneműcken kivül takarmány cukorrépát, takarmányrépát, sütőtököt, alomszolmát, tengeriszárat szabadkézből is vásárol a város termelőktől. E tekintetben ajánlatok a Városháza föld szint 12. sz. szobájában tehetők meg esetleg minta felmutatásával. Debrecen, 1937 október 23. *Polgármester.*

Legolcsóbb füszer és gyarmatáru beszerzési forrás

Grünberger és Glück

füszer és gyarmatáru nagykereskedés
Debrecen, Csapó u. 18. szám.
Telefon 24-75.

SZENTANNA PUSZTAI TEAVAJ
naponta frissen ismét csak
Monokynál (Esterházy lerakat)
Piac ucca 30. Telefon 21—49. kapható.
Sajtok, szardiniák, compótok, főzelék- és huskonzervek a legnagyobb választékban!

Gönczy József
uriszabósága
Rákosi Jenő (Király) u. 5.
Arban olcsó, kivitelben elsőrendü!

Kiszoritja-e az autóbusz a városok uccáiról a villamost?

Irta: DR. GÁL GYÖRGY.

A gazdasági életben a technikai fejlödés segitségével bekövetkezett centralizálódási folyamat azt hozta magával, hogy a városok belső forgalma óriási mértékben megnövekedett. A forgalom lebonyolitására szolgáló közlekedési eszközök lépést tartottak ugyan a megnövekedett szükségletekkel, amennyiben üzemeiket állandóan modernizálták s mindig újabb és újabb vívmányokat állitotak az utazóközönség szolgálatába, a közönség körében mégis fel-felhangzottak panaszok.

A panaszok részint divatból hangzottak el, mert egyes közlekedési eszközöket szidni sikk volt, másrészt azonban a szakértelem mezébe bujtatva komoly méltánylást arrogáltak maguknak.

Ilyen panasz volt az is, amiről az utóbbi időben gyakran hallhattunk, hogy a villamos vasút elavult közlekedési eszköz és nem képes már a városok belső forgalmi szükségletének kielégitésére és helyét át kell., hogy adja a modernebb autóbusznak.

Az e véleményen lévők hivatkoztak arra, hogy a külföld nagyvárosainak utcáiról az autóbusz mindinkább kiszorította a villamost és egyes világvárosokban, mint Párisban vagy Bécsben már egyáltalán nem, vagy csak egész kis számban közlekednek villamos vasútak.

Egy ilyen „szakvélemény" elhangzása után joggal hihetnők, hogy a közlekedési viszonyok terén a nyugathoz képest valóban hátra vagyunk és a villamos csak teher a nagyváros utcáin. Meg kell ezért néhány adattal világitani a helyzetet, megmutatni, hol az igazság ebben a kérdésben.

Ha az autóbusszal szembeállitjuk, a villamos vasút legnagyobb előnye az, hogy jelentős utastömegek elszállitására képes anélkül, hogy ehhez viszonylag nagy utcafelületet venne igénybe. Pontos számitások szerint a villamosnak azonos utasmennyiség elszállitásánál 1.6-szer kisebb területre van szüksége, mint az autóbusznak. A villamos tehát alkalmasabb a zsufolt belvárosi utcákon a közlekedés lebonyolitására.

De nagyobb a forgalom biztonsága is a villamos vasútnál, amely pályához kötöttsége folytán minden más közlekedési eszköznél kisebb veszedelmet jelent. A baleseti statisztika szerint a villamos oka legritkábban a forgalmi baleseteknek.

Végül a sinhez kötöttség a villamos utasai számára nagyobb kényelmet is biztosit, mert zökkenésmentessé, kellemessé teszi az utazást.

Az autóbusz szemszögéből nézve a kérdést, nem lehet tagadni, hogy az autóbusz gyorsabb közlekedést jelent a villamosnál, nem is annyira technikai természetéből folyóan, hanem inkább a bénitó előirások hiánya miatt. Pályához kötve nincs, ki tud térni más járművek elől és egy kocsi elakadása nem okoz forgalmi torlódást, mint a villamosnál.

Az autóbusz azonkivül mozgékonyabb, gyorsabban tud a változó forgalmi szükségletekhez alkalmazkodni. Nem lévén ugyanis külön pályatestre szüksége, viszonylatai megfelelő utak létében bármikor minden költség nélkül változtathatók. E réven tesz szert az autóbusz nagy jelentőségre különösen a periférikus forgalomban, ahol a település folytonos terjeszkedése folyamán ujabb és ujabb közlekedési szükségletek várnak kielégitésre.

Mindezeknél nagyobb fontosságú azonban a két közlekedési eszköz önköltségeinek kérdése. Nagyfontosságú ez azért, mert végeredményben az önköltségeken alapulnak a díjszabások.

Az önköltségeknél ismét állandó és változó költségekkel kell számolnunk. A villamos vasútnál azt látjuk, hogy az állandó költség, a tőkeszolgálat magasabb, az üzemi kiadás, a változó költség alacsonyabb. Az autóbusznál a viszonyok éppen fordítottak. A csak külföldről beszerezhető drága üzemanyagok az üzemi kiadásokat növelik, nem szerepelnek viszont a nagyösszegü vonalberuházások és pályafenntartási kiadások.

Ehhez képest ott, ahol nagy tömegek állandó szállitásáról van szó, a villamos vasut, ahol viszont csak ritkább forgalom jöhet számba, ott az autóbusz a gazdaságilag megfelelőbb közlekedési eszköz.

Azt a tételt fel lehet állitani, hogy az autóbusz inkább a **kisebb városok** közlekedési eszköze, mert a kisebb városokban sohasem kell olyan forgalmi csúcsteljesitményekkel számolni, amelyek lebonyolitása már meghaladja az autóbusz teherbirásának határát. Az autóbusz térfoglalása pontosan arra az időszakra esik, amikor a kisebb városok fejlődő gazdasági élete megkövetelni kezdi a saját belső forgalmi vonalakat.

A **nagyvárosokban** azonban, ahol a villamos vasútak épitése befejeződött, az autóbuszok térhódítása már sokkal lassabban megy végbe. A villamosnak a nagy forgalom lebonyolitására alkalmasabb volta miatt itt az autóbusz inkább csak a külvárosokban veheti meg a lábát és feladatát akkor tölti be helyesen, amikor a ritkábban lakott telepek lakosságát összegyüjti és a villamos vasuti végálomásra való felfuvarozással az utazóközönség részére csatlakozást biztosit a belváros felé.

Ismét más a helyzet a **milliós világvárosoknál,** ahol a villamos magas vasutként, vagy a föld alatt az autóbusznál is sebesebben száguld és forgalmi akadályoktól nem zavartan ideális közlekedési eszközzé válik. Nem jelenti ez azonban azt, hogy e városokban a földfelszini közlekdés terén az egyeduralmat most már az autóbusz élvezné. Budapesten például a belső vonalakon az autóbusz előretörésének oka jórészt abban áll, hogy a kisszakaszrendszer a villamosok sebességét csökkentette s igy a kényesebb utastömeg a gyorsabb közlekedési eszközhöz pártolt át.

A villamos és autóbusz közötti párhuzam nem lenne teljes, ha nem emlékeznénk meg a két közlekedési eszköz kombinációjáról, a különösen Angliában elterjedt felsővezetékes autóbuszról (trolleybusz), amely a villamos vasuttal szemben a beruházási és pályafenntartási költségek terén, az autóbusszal szemben pedig olcsóbb üzeme folytán van fölényben. A trolleybusz főként közepes forgalomnál használható célszerüen, ahol az autóbusz már nem birja a forgalmat lebonyolitani, de a villamos vasut megépitése még nem fizetődik ki.

A közlekedésgazdaságtan tehát pontosan kijelöli minden közlekedési eszköznek azt a helyet, ahol adottságai figyelembevételével a legcélszerübben működhetik. Versenyről csak akkor lehet szó, ha figyelmen kivül hagyjuk azokat az adottságokat, amelyek egyik vagy másik közlekedési eszközt az ő működési területén a legalkalmasabbá teszik.

SZABADI ÁDÁM

REGÉNY

IRTA:

SZALACSY RÁCZ IMRE

1

A világ legárvább ifjúságának, a magyar ifjúságnak szeretettel ajánlom ezt a regényemet.

Irának akkoron 1917 esztendőket.

Ö maga 17 esztendős volt. Se több, se kevesebb.

Ifjú testén táborizöld csalán szövet feszült, arcán a hervadás könyörtelen szenvedése égett, szemében messzi idők szépséges visszfénye ragyogott.

Zsebében lapult friss kiállitású érettségi bizonyitványa, kezében virított a pótzászlóaljhoz szóló behivó katona cédulája.

Ott állott az édesanyja ágya mellett és nem tudott egyetlen szót sem kiejteni.

— Szegény fiam, szegény kis fiam, — mondta halkan az édesanyja és simogatta két fáradt tenyere között a fiú haját.

Kint hüvös februári szél táncolt és az ablakra kristályos fehér krizántémokat festett.

A kályhában ropogott a tüz és Szabadi Ádám úgy érezte, hogy mindjárt rászakad vén házuk fekete mestergerendástól.

— Szegény kicsi fiam, hát te is, — takarta el könnyes szemét az édesanyja és szivetszaggató sóhaj szakadt a melléből.

— Édesanyám, — suttogta a fiú és arra gondolt, hogy édesapja sebesülten fekszik valahol Debrecenben az egyik iskolából alakitott szükség kórházban.

Aztán egy villanásnyira feltünt elmélázó tekintete előtt 22 esztendős bátyja, aki Temesváron orosz srapnelltől átütött térddel, rokkant testtel jajgatott a villanyozó gépek alatt elvesztett fiatalságáért.

— Nem engedem, hogy levágják a lábam, inkább magam is, — visszhangzott lelkében a bátyja hangja úgy, mint mikor egy félesztendővel ezelőtt az ő füle hallatára mondta a jóindulatú ezredorvosnak, mikor éppen látogatóban volt nála.

Majd ellenőrizhetetlen kalandozással Nagy váradra röppent és benézett az öccséhez, aki málé kenyéren, cukorjegyen, heti öt hústalan napon tanulta a latin deklinációt...

Végig járta azokat a helyeket, ahol valaki vele érzett, vele gondolt, aztán kiszakadt az ő melléből is a sóhaj:

— Hej... — mire csak az édesanyja százszor elmondott édes szavai válaszoltak:

— Szegény kis fiam...

Messze, igen, igen dörögtek az ágyuk, vonszolták magukat a félhalott katonák és senki, senki se törődött azokkal a szegény asszonyokkal, anyákkal, akik mindent, de mindent áldozatul hoztak fiaik, férjeik elvesztésével. Hullottak a magas kitüntetések, a nagy dicsőségek és ékességek a hadvezérek, diplomaták mellére, mig az igazi, a szent, a legszentebb áldozatokat hozó hősök, az édesanyák ágyban fekvő betegek voltak immár a három esztendős kinszenvedés szörnyü terhétől. Elkopott szervezetük, végső próbákat kiállott szivük, téboly határán mozgó lelkük ver gődésében nem tudtak, nem is akartak már ekkor mást sikoltani, kiáltani, harsogni, megelégedtek azzal, hogy megfogták a Szabadi Ádámok kezét, ifjú gyermekük kezét és úgy suttogták:

— Szegény kis fiam, édes kis fiam!...

Ki gondolt ezekre az asszonyokra, ezekre az édesanyákra, ugyan ki gondolt, ki gondolhatott volna!...

Uj Szabadi Ádámok indultak el a véres mezőkre, az ember hulláktól fertőzött szikla odukba, mig a maradék erejüket kétségbeejtően mentő édesanyák elhaló sóhajjal suttogták:

— Szegény kis fiam, édes kis fiam!...

Uj gazdagok tiz koronás szivart szivtak, száz kornás pezsgőt ittak és madárfészkeknél puhább kéjlakokban lopták meg saját családjuk szentségét és tisztaságát. Telt mindenre, kellett a bakancs, a csalán szövet, az acél burkú golyó, a fehér kötés piros vértől csepegő karokra, fejekre...

Szabadi Ádám minden erejét összeszedte és mosolygni próbált, mikor azt mondta:

— Mennem kell, édesanyám!...

Hangtalan sirás volt a válasz és néhány percig úgy összeforrt anya és fiú, mintha egy test, egy lélek lettek volna. Embertelen fájdalom marta a fiú lelkét és azt hitte, hogy meg kell az égnek, földnek szakadnia ennyi fájdalomra. És mégse történt semmi. Még egy csók, még egy gyöngéd ölelés, aztán nem mert visszanézni a fehér párnákon halott fehéren, némán síró édesanyjára.

Nem mert visszanézni az árván álló házra.

Szembe fordult a februári viharral, a csikorgó téllel és hallgatta a lovak csengőjét, figyelte a szántalp sikoltását, olvasta az útszéli fákon kuporgó varjakat. Mindent, mindent inkább akart, csak emlékezni ne kellett volna...

Az emlékek azonban lerázhatatlanul körül rajzották, ott csapkodtak fekete szárnyukkal feje fölött, szemébe néztek és nem volt menekvés előlük. Foglalkozni kellett velük.

— Három esztendővel ezelőtt, — zúgták az emlékek, — még gondatlan gyermek voltál, akinek egyetlen vágya az volt, hogy egyszer férfi legyen. Ma férfivá érlelt a pokol kinja, az élet szenvedése és milyen jó volna, ha ezt a három esztendőt ki tudnád törülni a lelkedből. 914. nyarát, azt a forró aratási délutánt, mikor munkásaitok ott hagyták a megkezdett rendet, hogy este már menjenek a halálba nótásan, könnyesen, félig tébolyultan, vagy a szesz mámorától bódultan... Az elkövetkező roppant tél, mikor egy ilyen viharos februári napon a messze állomáson vártátok a katona vonatot, hogy utolsó búcsút mondjatok a bátyádnak, akit 19 esztendős fejjel vittek a galicia fagyos rögökre új áldozatnak... 1916 nyara, mikor a cséplés mellől kellett elmennie az apádnak oda, ahonnan akkor már összetört lábbal hozta haza anyád a bátyádat tenger megpróbáltatások között... Jöttek az itthoni nyomorúságok... Töretlen csikókkal ugaroltál csonttá száraztott háborús földön és azt aratták le az orosz foglyok, amit te gyermekkézzel vetettél...

— Hej! — sóhajtott mélyet Szabadi Ádám és hessegetni próbálta a fekete szárnyú gondolatokat, az emlékek elriaszthatatlan raját, de azok újra, meg újra visszatértek...

— Elvitték legszebb lovaitokat és megnézték kamarátokban a zsirt. Magtárotok hombárjait rekvirálók ürítették ki. A konyha faláról eltüntek a rézüstök, tepsik és olajmécsen került az asztalra... És mikor 1915-ben visszamentél ősszel az iskolába, a régi intézetben tüdőbeteg katonákat találtál a hadvezetőség jóvoltából és bölcseségéből... Aztán délután jártál iskolába egy külvárosi ellemi iskolába, ahol a szük gyermekpadokban mozdulni se tudtatok ti, nagy kamaszok...

(Folytatjuk.)

Ha elegánsan akar öltözködni keresse fel
Fábián Béla női divatszalonját
Péterfia ucca 19.

Autóbusz, trolleybusz, villamos és földalatti vasut tehát nem versenytársak, hanem mint ahogy Perczel György, a BSzKRT vezérigazgatója mondta: „az autóbusz a könnyű felderitő gyalogos, vagy kerékpáros csapatokat, a trolleybusz a huszárságot, a villamos a nehezebb fegyvernemet és végül a földalatti vasut a legnehezebb tüzérséget jelenti a közlekedés hadseregében." E seregben pedig az egyes csapattesteknek nem az egymás legyőzése és a közös hadtápterületről való kiszoritása a feladata, hanem vállvetett együttmüködés a közlekedés meglévő bázisainak megvédésére és uj területeinek meghódítására.

A Csokonai szinház uj hőszerelmese régi debreceni családból származik,

Tóth Árpád nagybátyja volt s Oláh Gábor beszélte rá, hogy szinész legyen

Vegyészmérnök akart lenni s amoroso lett. — Beszélgetés Ladányi Ferenccel, aki — hazaérkezett és beérkezett egyszerre.

A Csokonai szinház idei társulatában már az első előadásokon feltünt egy kellemes megjelenésü, tehetséges fiatal színész. Ladányi Ferencnek hivják az uj színészt, aki éppolyan nagysikert aratott a prózai darab „Illatszertár" egyik főszerepében, mint a „Golyaszanatórium" bohókás, félszeg főorvosának alakjában. Sőt, akik a szinház megnyitó előadásán jelen voltak, a Bánk bánban nyujtott játékát sem fogják egyhamar elfelejteni.

Ladányi Ferenc pedig, aki a siker és a közönség rokonszenvének minden látható jelével startolt Debrecenben, maga is debreceni származásu. Jónéhány évvel ezelőtt, talán még amikor a sziniakadémiát elvégezte, már játszott a közönség előtt, mint Alapi Nándor társulatának vendége Szép Erno kis egyfelvonásosában, a „Félkesztyü"-ben. Igazi bemutatkozása szülővárosában azonban a mostani időre esik, amikor Horváth Árpád a debreceni szinházhoz szerződtette a kitünő, tehetséges fiatal színészt.

Próba közben beszélgetett Ladányi Ferenc a „Debreczen" munkatársával a rövid, de már is sikerekben gazdag színész multjáról s debreceni emlékeiről:

— Kimondhatatlan örömet jelentett számomra — mondotta a fiatal színész —hogy Debrecenbe szerződhettem. Itt születtem, itt jártam iskolába s ebben a városban kezdett ébredezni bennem — elég későn — a vonzódás a színészet iránt.

— Régi debreceni családból származom Tóth Árpád, a tragikus hirtelen meghalt költő nagybátyám anyai részről. Tóth András, a szobrászmüvész nagyapám volt.

— A reáliskolába jártam s ott is érettségiztem... Soha diákkoromban nem gondoltam arra, hogy színész leszek Pedig szerettem a szinházat. Gyakran jártam az előadásokra és sokat tapsoltam, többek között a mostani társulati tagok közül Halassy Mariskának. Timár Ila is egyik kedvencem volt... Éppen ezért olyan különös érzés volt, mikor a napokban megpillantottam őt előadás közben a nézőtéren. Valamikor mennyit tapsoltam Timár Ilának a nézőtérről és most ő nézte meg az én játékomat.

— Azt, hogy színész lettem, főleg tanáromnak, Oláh Gábornak köszönhetem. Én mindig gépészmérnök, vagy vegyészmérnök akartam lenni s eszembe sem jutott, hogy valamikor a rivaldafényben álljak meg a közönség előtt s megköszönöm a tapsokat. Oláh Gábor ösztönzött az önképzőkörben szereplésre s azután, mikor az érettségit letettem, akkor biztatott, hogy legyek színész. Igy kerültem a Sziniakadémiára.

Mosolyogva teszi hozzá Ladányi Ferenc:

— Eddig nem volt okom megbánni ezt a lépésemet. Nagyon szeretem hivatásomat és sok hittel igyekszem dolgozni. Különösen most, hogy itthon lehetek, azoknak játszhatok, akik között felnőttem.

— Előzőleg hol játszott? — érdeklődünk.

— Két évig a sziniakadémia elvégzése után a Magyar és Andrássy uti szinházak tagja voltam. Azután a miskolci Nemzeti szinházhoz kerültem s ott három évig játszottam egyfolytában. Miskolcról hozott el Debrecenbe Horváth Árpád igazgató, aki az akadémián tanárom volt s remélem ezalatt az év alatt sikerül kivivnom azt a rokonszenvet és szeretetet a közönség részéről, amit Miskolcon tapasztaltam.

— Kedvenc szerepei? — érdeklődünk.

— Az Orvos elsősorban. Ebben arattam legnagyobb sikeremet. A Sasfiók, Hamlet és rengeteg más. Az embert minden szerepbe annyira beleéli, belelássa magát, hogy lehetetlen nem szeretni minden szerepét.

Bucsuzóul kedvesen, melegen szorit kezet velünk Ladányi Ferenc.

Nem kerül szemétbe

körlevele, üzleti felhivása, ha ötletesen izlésesen, a mai kor követelményeinek megfelelően modernül felszerelt nyomdában készitteti el. — Nyomtatvány rendeléseivel forduljon a Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Részvénytársaság József királyi herceg ucca 1. szám alatti nyomdájához.

— Még egyszer csak azt mondhatom: nagyon szeretném, ha sikerülne megnyernem a közönség szeretetét. Ezért dolgozom erőmből ebben a szinészezonban s minden vágyam ez, célom ez.

Bocsánatkéréssel végződött a Bernfeld Sámuel ellen inditott rágalmazási per

A debreceni büntetőjárásbiróságon dr. Janka Dezső büntetőbiró most tartott tárgyalást abban az érdekes rágalmazási ügyben, amelynek vádlottja Bernfeld Sámuel textilnagykereskedő, a debreceni aut orth. izr. hitközség elnöke. A feljelentő Grünfeld Zoltán Jókai ucca 1. szám alatti lakos, hitközségi tag.

A feljelentő Grünfeld Zoltán a következőkben adja elő panaszát:

1937. évi május hó 29-én este a debreceni aut. izr. orth. hitközség képviselőtestület ülést tartott, melyen Bernfeld Samuel hitközségi elnök az előző képviselőtestületi ülés jegyzőkönyvét felolvastatta és azt hitelesiteni kivánta. A jegyzőkönyv azonban nem tartalmazta az elnöknek az előző ülésen elhangzott azon kijelentéseit, hogy **„elismerem azt, hogy mulasztást követtünk el, hibát követtünk el, megigérem, hogy a jövőben az nem fog előfordulni, pontosan fizetni fogunk és ha felvilágositást kiván, forduljon hozzám bizalommal, kellő felvilágositást adok, csak ne forduljon hatósághoz".** Nem tartalmazta ezenkivül a tanitónyugdijnak befizetése iránt feltett kérdésre adott elnöki választ sem. Amikor azt kifogásoltam, az elnök kijelentette, hogy **„hazudik", majd ezt a kijelentést megismételte és hozzáfüzte, hogy „destruktiv".**

Ezeket a kijelentéseket Grünfeld Zoltán magára nézve sértőknek találta és pert indított Bernfeld Sámuel ellen. A tárgyaláson nem hangzott el itélet, mert a biró békitési kisérlete sikerrel járt. Bernfeld Sámuel bocsánatot kért és sajnálkozását fejezte ki a történtek felett és kijelentette, hogy a következő tartalmú levelet a legközelebbi hitközségi ülésen felolvassa:

„Meggyőződtem arról, hogy Grünfeld Zoltánt szavaimmal érdemtelenül bántottam meg, sajnálatomat fejezem ki és tőle bocsánatot kérek."

Grünfeld Zoltán az elégtétel adás ilyen formáját elfogadta és a különös becsületsértési per, amelyben az orth. hitközségben duló évek óta tartó harc békés úton intézödött el.

„A törz védjegyü „Eternit." NAGYLEMEZ

védi az asztalát.
Hygienikus, tetszetős.
ETERNIT MÜVEK
Budapest, VI., Andrássy-út 33.

A tulfejlődött csecsemőmirigy okozta halálát a felakasztva talált biharkeresztesi fiunak

Beszámoltunk arról, hogy Harsányi Jenő 14 éves biharkeresztesi lakost felakasztva találták meg az ártándi határban, közel a határszélhez. Erélyes nyomozás indult meg az ügyben és boncolást is tartottak.

Megállapitották, hogy Harsányi Jenőt, akinek apja, anyja és nagyapja 30 holdas kisgazda. Szendrei Sándor tartotta, nem bünelekménynek lett az áldozata. A nagyapa az unokáját, akinek 10 hold földje volt, elküldte, hogy a határban szedjen bokorvesszőket tyukkerítésnek. A fiú elkerült az ártándi határba, közel a határvonalhoz. Ott azzal a kötéllel, melyet a vesszők átkötésére adtak át neki, átkötötte a nyakát és a kötél másik végét feldobta a kerítés oszlopára. A hurkot játékból kötötte a nyakára amit bizonyit az, hogy

a hurok nem szoritotta meg a nyakát, nyoma sincs hurkolásnak a bőrön és mégis meghalt a 14 éves fiú ,abban a percben, ahogy leült a kerítés törébe.

A boncolás állapitotta meg, hogy a hirtelen halált az okozta, hogy a gyermeknek a csecsemőmirigyei túlfejlődtek. — A kötél, ahogy a nyakához ért, idegsokkot kapott és szivbénulás ölte meg. A halált nem fulladás okozta. A csendőrség azért is gondolta, hogy bünesetlekmény történt, mert abban az időben,

amikor a fiú a határon vesszőket szedett, cigányok jártak ara és magyar területen lopott lovakat hajtottak át csempészutakon román megszállt területre. Az volt a feltevés, hogy a fiú meglátta a lótolvajokat és azok ölték meg, nehogy árulójuk legyen.

A debreceni ügyészség, mivel a boncolás azt igazolta, hogy nem történt bünecselekmény, a temetési engedélyt megadta. Az öngyilkosságot sem tudták bizonyitani, — mert a kihallgatott emberek azt mondották, hogy a fiú igen jó magaviseletü volt, nagyapja szerette, semmi oka nem volt arra, hogy eldobja magától az életet. Az igaz, hogy a fiú búskomor volt, mert nagyon bánkódott a szülei után.

METEOR MOZI MÜSORA

Vasárnap: **Anthony Adverse** (Rabszolgavásár) Frederich March izgalmas filmje. Előadások: 3, 5, 7 és negyed 10 órakor.

MERANO szálloda
Budapest-Belváros
IV., Bécsi-utca 2.

Központifütés -- Folyómelegviz

Ujonnan renovált, barátságos szobákkal, kitünő konyhával, igen mérsékelt árakkal várjuk i. t. Vendégeinket.

Hosszabb tartózkodásnál óriási árengedmények

Kérjen árajánlatot!

TISZÁNTÚLI KISGAZDA
A DEBRECZEN KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ VASÁRNAPI MELLÉKLETE

A mézrendelet november 1-én életbe lép

A márkázott mezőgazdasági termények száma eggyel szaporodott. A földmívelésügyi miniszter a méz forgalmának szabályozása után most adta ki a méz márkázására vonatkozó rendeletét. Ez az intézkedés olyan hiányt pótol, amelynek rendezését úgy a termelők, mint a fogyasztók már régen óhajtották.

A méz márkázása, tehát a külföldre szállított méz állami ellenőrzőjeggyel való ellátása azt a célt szolgálja, hogy a magyar méz a külföldi piacokon megtalálja illő helyét és magyar méz elnevezéssel ne lehessen hamisított, illetve pancsolt mézet forgalomba hozni. A márkázásról szóló rendelet értelmében állami ellenőrző jegyet csak az használhat, aki erre a földmívelésügyi minisztertől engedélyt kapott. Az engedély iránt a földmivelésügyi miniszterhez intézett kérelmet az Országos m. kir. Kémiai Intézetnél kell benyujtani. Engedélyt csak hazai méztermelő, vagy rendes üzletkörébe tartozóan méz forgalombahozatalával foglalkozó kereskedelmi cégjegyzésbe bejegyzett kereskedő, kereskedelmi társaság kaphat, még pedig csak abban az esetben, ha a Kémiai Intézet vizsgálatának eredménye szerint az engedélytkérő a méz forgalmának szabályozása tárgyában kibocsátott rendelet követelményeinek megfelelő a méz kezelésére és tárolására alkalmas üzemmel és ennek keretében a méz egyenlösítésére is alkalmas berendezéssel rendelkezik.

Állami ellenőrzőjeggyel csak a lépből pergetés útján kiválasztott és egyenlősített akácmézet és vegyes virágmézet szabad ellátni, még pedig akácmézet csak abban az esetben, ha a termék víztartalma 18 százalékot nem halad meg s a színe fehér és aranysárga színhatárok között van. Kivitelre szánt árut természetes eredetű nádcukor tartalma tekintetében az illető országok szabályai irányadók. Az állami ellenőrzőjegy alkalmazhatósága szempontjából a mézet csak abban az esetben lehet egyenlősítettnek tekinteni, ha a termelő egyszerre legalább 300 kilogram, más engedélyes pedig egyszerre legalább 1000 kilogram mennyiségü mézet egyenlösít. Az állami ellenőrzőjegy szövegében az áru nevét, a termék eredete szerint „magyar akácméz", illetőleg „magyar virágméz" elnevezéssel kell feltüntetni, ezenkívül az ellenőrző jegyen jelezni kell az állami ellenőrzőjegy alkalmazásának évét, hónapját, valamint a méz színét is, abban az esetben, ha a mézet nem színtelen és átlátszó tartályban hozzák forgalomba. A rendelet a továbbiakban kimondja, hogy az állami ellenőrzőjegyet milyen edényeken, miképpen kell alkalmazni, kimondja, hogy az állami ellenőrzőjegynek az árura történt alkalmazásától származott 2 év elteltével, a még raktáron maradt régi árut csak az állami ellenőrzőjegy eltávolítása után szabad forgalomba hozni. Az állami ellenőrzőjeggyel ellátott, raktáron tartott áru külföldre szállításának szándékát az engedélyes köteles a szállítás megkezdése előtt legalább 4 nappal a Kémiai Intézetnél, illetve az ellenőrzésre illetékes vegykísérleti állomásnál bejelenteni. A rendelet november 1-én lép életbe.

A zöldségfélék vermelése

A helyes vermelés módjai

A zöldségfélék téli eltartása sok gondot okoz a termelőknek és nagyon vigyázni kell, mert a helytelen termelés esetén súlyos károsodás éri őket. Azokat a gyökérféléket, zöldségeket, melyeket télre kell eltenni, október második felében szedjük fel a termelőhelyről. A petrezselyem leveleit leszedjük és csak a legapróbb szívleveleket hagyjuk meg. A sárgarépa leveleit tőből vágjuk le, sőt az sem okoz nagyobb bajt, ha a levágásnál a répa fejéből is eltávolitunk egy réteget. A petrezselymet lehet pincében, szabad földbe ásott, betakarható veremben, sőt szabadföldi árkokban is elvermelni. — Mint minden télire eltett gyümölcs- és zöldségfélénél, itt is fontos, hogy elvermelés előtt a petrezselymet megfelelően átválogassuk Az értékesítés során a vékonyabb gyökereket külön vermeljük, a zöldjét értékesítjük, viszont a vastagabbakat gyökérzöldségnek adhatjuk el. Gyakorlati tapasztalat, hogy azt a zöldséget, amelynek a zöldjét leszedtük, értékesíteni már alig lehet, mert a zöldség lazaszövetű lesz és megpodvásodik.

Azt a petrezselymet, amelyről zöldet szándékozunk szedni, melegebb, világos pincében, világos földalatti veremben, esetleg kályhával fűthető, féloldalos, földbe süllyesztett üvegházban vermelhetjük el. A helyiség szellőztetéséről gondoskodni kell és a hőmérséklet 3—8 Celsius fok között mozogjon. A vermelésben szorosan rakott zöldségsorok közé 2—3 centiméter homokréteg kerül, amit száraz pincékben nedves kertiföld helyettesíthet, mert ez az utóbbi jobban tartja a nedvességet. Ha a vermelőhely túlságosan száraz lenne, akkor időnkint meg is öntözhetjük a zöldséget. Ha a petrezselyemnek nem a zöldjét adjuk el, hanem magát a gyökeret, — akkor hűvösebben kell teleltetnünk, a hőmérséklet 0 Celzius fok körül legyen, hogy a zöldség ki ne hajtson. Erre a célra a sötétebb pince is jó, de fontos, hogy ez is szellőztethető legyen. — Esetleg olyan szabadban ásott vermet is felhasználhatunk, amelynek a tetejét deszkából készitjük s a nagy hideg idején száraz trágyával takarjuk. Célszerű a vermeket olymódon készíteni, hogy a déli oldalon néhány deszka elszedhető legyen, ezek leszedéséel végezzük a szellőztetést. Az ilyen vermekben négyzetméterenkint 80 kilogram sárgarépa, vagy 50 kilogram petrezselyem fér el.

A faggyal szemben a petrezselyem kevésbé érzékeny, mint a sárgarépa. A petrezselyemnek azt a részét tehát, amelyről zöldet nem akarunk szedni, szabadban is teleltethetjük. Árokba vermeljük a zöldséget, betakarjuk földdel és amikor annyira átfagyott, hogy az embert elbírja, betakarjuk 10 centiméter vastagon száraz, apró trágyával Ügyeljünk végül arra, hogy túlságosan korán, tehát október vége előtt a szabadban ne vermeljünk, mert a sok esőtől, különösen ha egy kis meleg is éri, a zöldség kihajt és a zöldet újra le kell szedni. Ebben az esetben pedig a zöldség minősége már a késő ősz folyamán lényegesen megromlik.

A sikeres állattenyésztés alapja a helyes takarmánytermelés

Zabosbükköny vagy pannonbükköny.

Azok a kisgazdák, akik az állattenyésztéssel is foglalkoznak nem mindig olyan takarmányról gondoskodnak, melyek a célnak legjobban megfelelnek és előfordul, hogy több költséggel, kevesebb eredményt érnek el.

A sikeres állattenyésztés alapját a helyesen megszervezett takarmánytermesztés adja meg, melynél arra kell törekednünk, hogy az minél olcsóbb es minél biztosabb legyen.

E cél szemelőtt tartásával a takarmánytermesztést úgy kell megszervezni, hogy elsősorban az évelő takarmányokra helyezünk súlyt (luverna, vöröshere, baltacim), az egynyári takarmányfélék között pedig igyekeznünk kell az ősszel vethető takarmányféléket előtérbe helyezni és az ugyanezen célt szolgáló tavaszi vetésüeket ezekkel helyettesíteni.

A tavaszi vetésü zabosbükkönyt, melyet az egész országban nagy arányokban termesztenek, nagyon jól lehet helyettesíteni az ősszel vethető pannonbükkönnyel. Az utóbbi években szerzett tapasztalatok alapján nagyon érdemesnek látszik a pannonbükkönyre nagyobb súlyt helyezni, mert a zabos bükkönyt nagyon előnyösen helyettesíthetjük vele és ez különösen indokolt olyan talajviszony között, ahol a tavaszi bükköny termesztése bizonytalan. A tavaszi bükköny, ugyanis, mint tudjuk, igényes növény, nem birja a szárazságot, nagy termést csak tápdus, jó talajban és kedvező időjárás mellett ad. Ha a tavasz száraz, szeszélyes és a talaj is gyenge, akkor a zabosbükköny rendje bizony vékony lesz, ellenben ugyanilyen körülmények között a pannonbükköny nagy termést adhat.

Ősszel lehet vetni búzával. Vetése elhuzódhatik október végéig. Fagyállósága teljesen kifogástalan. A keverékbe takarmánytermesztés céljából 60—70 kg. pannonbükkönyt és 30—40 kg. búzát számíthatunk és ezt a keveréket vetjük el, egy kat. holdra, kereken 100 kg-t. A vetés gabonasortávolságra történik. A vetés mélysége 3—4 cm. Ha magja véget akarjuk termeszteni, ez esetben ajánlatos 24—36 cm. sortávolságra vetni, számítva kat. holdanként a fenti arányú keverékből 70—80 kg-t. A vetés után fogasolni kell. Egyéb ápolást nem is kíván. Május végefelé már kaszálható, éppen ebben van a pannonbükkönynek nagy előnye a tavaszi bükkönnyel szemben, mert a téli és kora tavaszi csapadékkal fejlödik ki, a szárazságtól tehát egyáltalán nem szenved, ezért biztosabb, mint a tavaszi bükkönyé. Terméshozama is sokkal nagyobb. Jó talajviszonyok között a zöldtermés 150—200 kg-t tehet ki, ami megfelel 30—40 métermázsa szénának. Amit zölden nem etetünk fel, azt szénának megszáríthatjuk. — Ugyanugy kell eljárni a szénává való szárításnál, mint a zabosbükkönynél. Zölden is érdemes etetni, különösen a tejelő állatoknak értékes takarbánya, a tej elválasztását fokozza.

Meg kell említenünk a pannonbükköny talajjavító hatását is, amely szintén jobb, mint a tavaszi vetésü zabosbükkönyé. A talajjavító hatás, mint tudjuk, arányban áll a gyökérmaradvánnyal és a nitrogéngyüjtő képességgel. A pannonbükköny földfeletti terméséhez viszonyítva valamivel nagyobb része esik a gyökérre, 100 rész földfeletti termésre 40—80 rész gyökér. A pannonbükköny nagyobb földfeletti termést is ad, mint a tavaszi bükköny, tehát gyökérmaradványok révén is mindenképen jobban gazdagítja a talajt.

A pannonbükköny azonban gifejezetten a jobbminőségü talajok értékes takarmánynövénye, termesztése tehát csak ily helyeken jön figyelembe. — Gyenge, homokos, kavicsos talajokra a pannonbükköny nem való, de még kevésbé a tavaszi bükköny, ilyen viszonyok között csakis a szöszösbükköny ér el legtöbbet. Egyébként is a termelés elemi szabálya, hogy mindent a maga helyén termesszünk és ne erőltessünk semmit se ott, ahol a helyi és természeti adottságok a kérdéses termelésre nem kedvezők.

Vemhes kocák abrakolása

Sok kisgazdaságban nem fordítanak nagy gondot a vemhes kocákra és természetes, hogy a hanyag ápolásnak és tartásnak sok kárás látják. Tudni kell, hogy a vemhes kocának több táplálékra van szüksége, hogy jól fejlődjenek az utódok és ezért külön kell abrakoltatni a vemhes kocát, jobb takarmányt adni részére. A legelőjárás a vemhes kocánál inkább csak a mozgási terület. Vigyázni kell a táplálásnál arra, hogy mésztartalmú eleséget kapjon, mivel a fejlödő malacoknak nagyobb arányú mészre van szükségük.

Abban a gazdaságban, ahol elég lóherét, lucernát kap a vemhes koca, nem kell külön mésztartalmú eleséget adni, de ott ahol nincs elég ilyen takarmány, ott tanácsos, ha tápmeszet és tápcsontdarát adunk a vemhes koca moslékjába. A koca a negyedik hónapra szokott lefiadzani és egészen az utolsó hétig lehet a többivel tartani, legelőre engedni. A fiadzási idő lejárta előtt néhány nappal bőséges almot kell a vemhes koca alá rakni és ha látjuk, hogy a koca a szalmát a szájába veszi, hordózza, akkor már készül a fiadzásra. Ilyenkor már nem szabad összeengedni a többi sertéssel a vemhes kocát. Külön fiaztatóban kell elhelyezni, ahol elbujhat a bőséges alomban. Figyelemmel kell lenni arra, hogy azért szem előtt legyen az állat, hogy ha baj lenne, idejében észrevegyék és segélynyujtást tudjanak adni.

Ha így táplálják a vemhes kocát, akkor több és egészségesebb, jobban fejlödött malacokat kap a gazda.

A magyar juh eredete, multja és jelene

A fenti cím alatt dr. **Hankó** Béla egyetemi ny. r. tanár tollából a fenti cím alatt most jelent meg egy igen értékes tanulmány, amely külön lenyomat a Tisia 2. kötetéből. Dr. Hankó Béla, — aki a debreceni egyetem állattani intézetének nagynevű tudós igazgatója, — a magyar juh sok évszázadra visszamenő történelmi adatait gyüjtötte össze és ebből az anyaghalmazból, valamint az állat életviszonyainak legteljesebb ismeretéből, a tudós tárgyilagosságával állította össze a szóbanforgó, 115 oldalra terjedő, képekkel illusztrált művét.

A Denta Mogeriából, vagyis a doni Magyarországból honfoglaló őseinkkel együtt útra kelt és 11 évszázadon át fenmaradt egyik leghasznosabb háziállatunknak, a magyar juhnak állított dr. Hankó Béla a napokban megjelent ezen művével méltón megérdemelt emlékoszlopot. Arravaló tekintettel, hogy gazdáink megismerjék a magyar juhot és az abban rejlő nagy értékeket, lapunk mostani és következő vasárnapi számaiban közlünk dr. Hankó Béla szóbanforgó értékes művéből néhány szemelvényt. Ime:

A MAGYAR JUH HASZNA

A magyar juh a gazdálkodó leghasznosabb háziállata. Pethe Ferenc azt mondja róla, hogy a magyar juhnak másképen veszi hasznát a mezei gazda, mint az úgynevezett birkának. A magyar juhnak a haszna: hús, tej, bőr, gyapju, bárány és trágya. Hozzátehetjük még azt is, hogy meg él oly legelőn is, melyek más jószág tartására alkalmatlanok.

A magyar juh husa ősidők óta kedvelt, szívesen fogyasztott tápláló és könnyen emészthető élelmiszer. Már IV-ik Béla király idejében nagy volt a juhkivitel nyugat felé és a magyar juh husa mindig keresett cikk volt Bécs és a német városok piacán. A török meg mindennél többre becsülte a magyar juhok hűsát s ezért pártolta is nagyban a magyar juh tenyésztést. De meg a XVII. század végén is egy-egy hortobágyi vásáron 50—60 ezer darab juh cserélt gazdát.

Buffon is megemlíti a magyar juhról szólva, hogy husát Bécs városában nagyon kedvelik, Gentbrück pedig elmondja róla, hogy a német mészárosok a magyar juh husát drágábban mérik, mint a német juhét és táplálóbbnak tartják. Ma a juhhus általában másodrendü husnak számít és a husvéti báránytól eltekintve, inkább csak a szegényebb népelem és a gazdatársadalom étlapján játszik nagyobb szerepet. Minthogy a juhhus meglehetősen fagygyus, ha a juhot hustermelés céljából hizlalják ez rontja értékét; az összes juhfajták husa között a magyar juhé a legértékesebb, mert a legkevésbé faggyus. A magyar juh teste az összes parlagi juhok között a legnagyobb s így hus is a legtöbb van rajta. A kosok súlya 50—70 kg., az anyajuhoké 40—50 kg. szokott lenni. A juhtartó gazdák husétele, baromfitól eltekintve, legnagyobb részt saját juhaik husából kerül ki.

A másik éleimiszer, melyet a magyar juh ad: teje és tejének termékei. A racka juhok általában jobban tejelnek, mint a merinó birkák. A rackák között a legkevesebb tejet éppen a magyar juh adja, de csak azért, mert már május derekán elsülő száraz legelőkön koplaltatják. Normális táplálkozás mellett, vagy ha a nyár kedvező s a legelő nem sül el, hanem egész nyáron át zöld marad, (mint pl. 1936-ban), akkor a magyar juh tejhozama eléri, sőt tulhaladja a pursa juhok tejhozamát. Miután általában januárban és februárban ellenek, a fejést rendesen május elejével kezdik és folytatják a szeptemberi üzekedés beálltáig. A napi tejmennyiség juhonként 6—8 deciliter, de e mennyiség juniusban csökkenni kezd és a legelőviszonyok megrosszabbodásával együtt egyenes arányban csökkenhet napi 2—3 deciliterig. Ha a fejős juhok takarmányozása jó, a tej mennyiség mindvégig állandó marad. Egy nyáron juhonként 60—100 liter tejet fejnek. A jùhtejnek csak kis része szolgál eredeti alakjában emberi táplálékul, legnagyobb részéből sajt és turó készül. Egy kg juhsajt előállításához körülbelül 7 liter tejre van szükség s egy anyajuh egy nyáron át mintegy 8—10 kg. juhsajtot szolgáltat. Minthogy a juhtej zsírtartalma az ellés után kisebb, mint később, tavasz elején több liter tej kell egy kg. sajt előállításához, mint később. Igy pl. májusban átlag 8 liter, juniusban 6—7 liter, juliusban és később 5 liter tej kell egy kg. sajt előállításához.

A juhsajtok zsírtartalma 20—35 százalék közt váltakozik, míg fehérje tartalmuk átlagban 20 és 30 százalék közt ingadozik. Ez az ingadozás azzal magyarázható, hogy a juhtejben úgy a fehérje, mint a zsírtartalom a tejelési idő kezdetétől fogva egyre fokozatosan emelkedik. A fejés kezdetén a fehérjetartalom mintegy 6 százalék, a zsírtartalom mintegy 3 százalék, fejés végére a fehérjetartalom 8 százalékra, a zsírtartalom pedig 8—10 százalékra növekedik. A juhtej sajttá feldolgozva, átlagban mintegy 30 fillér literenkénti jövedelmet jelent.

A mezei egér irtása

A mezei egerek, vagy mezei pocok irtását nem szabad elhanyagolni, mert az igen szapora állat óriási kárt tehet a veteményekben. Ezen a vidéken mezei egér néven is merik, bár csak hasonlít az egérhez, pedig nem egér, mert az egérnek nagy hártyás füle és hosszú pikkelyes farka van, a pocoknál azonban rövid gömbölyded fület és rövid, szőrös farkat találunk. Mezei állat, mely télen sem vonul az emberlakta helyekre, hanem kint marad a szántóföldön, akkor is ott pusztít. Végtelen szapora. Egyszerre öt-tiz kölyket vet, melyeket hamarosan szabadjára ereszt, hogy 3—5 hét mulva ujabb nemzedéknek adjon életet. Ivadékai 10 hetes korában már szaporodnak, igy nem lehet csodálkozni azon, hogy egy pár mezei egér után tavasztól őszig 2.500 utód is származhat. Természetesen e szaporodásba a természet legtöbbször beleszól, azonban igy is olyan nagy tömegben jelenhet meg, hogy szántóföldeinket, mint az árvíz, úgy ellepi.

Kártétele természetesen igen nagy sőt katasztrófális lehet. Mint affélé rágcsáló állandóan pusztít, legtöbb kárt mégis a lucernásokban s lóherésekben (bodorkában) teszi. Néha ezeknek földjét szivacsszerűen összefurkálja és egészen természetes, hogy a gyökérnek, valamint a levélzetnek lerágásával egy őszi idény alatt a legszebb lucernással is képes végezni. Igen nagy pusztításokat végez az őszi vetésben, hol a magot is szívesen eszi.

A baj ott van, hogy akkor szokott megritkulni, amikorra már a bajt megtette. Az idén is egyikmásik bihari községben csapásszerüen jelentkezett, már erősen pusztít is, és ezt a jó gazda nem nézheti karbatett kézzel.

Pusztításának legegyszerűbb és legveszélytelenebb módja a szénkéneges irtás. E célból az egérlyukakat betapostatjuk, illetőleg beboronáljuk. Másnapra a lakott lyukakat az egér kifurja, melybe fél dekagram szénkéneket kell önteni, azután a lyukat betaposni, vagy tömőfával betömni. A szénkéneggőzök lefelé szállva megölik az egeret. Ez az irtási mód olcsó, biztos, sem állatra, sem terményeinkre nem mérgező. Tájékoztatásul közlöm, hogy 1 liter szénkéneg 250 lyukba elég. A kimérés igen könnyen történhetik gyüszüvel, melynek drótból egy kis nyelet készitünk. Vigyázat! A szénkéneg még a benzinnél is tüzveszélyesebb, tehát nyitott szénkéneg körül lángot gyújtani, dohányozni veszélyes.

—=—

Októberi munka a méhesben

Teleltetésre kell előkésziteni a méheket.

Elérkezett a méhek téli nyugalmának kezdete. Október hónapban a gondos méhesgazda ezt a nyugalmat a helyes beteleléssel készíti elő. Ha azonban a családok téli berendezését s főleg az élelem szükséges kielégítését bármi okból elmulasztotta volna, még most is pótolhatja a hiányokat. Az etetésre mézet, vagy tisza cukoroldatot használjunk.

A fontosabb tennivalók közül kiemelendő az elöregedett lépek kiselejtezése, a megmaradtak elraktározása és megkénezése és ha méhes ház van, annak elrendezése és kitakarítása. A méhek enyhe, derült napokon még kijárnak, hogy virágport és ragasztóanyagot szerezzenek. Ilyen esetekben tartsunk külső szemlét a méhek fölött. A méhlakáson esetleg mutatkozó repedéseket tapasszuk be és a hidegebb idő beálltával az álló kaptárak szedődeszkáira néhány réteg újságpapirost tegyünk, a túlságos burkolástól azonban tartózkodjunk, mert annak több a hátránya, mint az előnye.

Széleskeretü rakodó kaptáraknál legcélszerűbb a fészket rostaszövettel letakarni és erre jól ráillő, öthat centiméter vastag szalmaványkost tegyünk. A kijáró nyilást lássuk el fogas szükítővel, hogy egér, vagy cickány be ne férjen rajta. A kaptárt egyébként különös ok nélkül ne nyitogassuk, a fészket különös ok nélkül megbontani, vagy a kasokból mézeslépet kivágni nem szabad. Ha azonban valamelyik családon segíteni kell, tegyük ezt enyhe napokon, amikor a méhek a telelő fürtöt amúgy is meglazítják. Ha eddig nem tettük volna, szállítsuk haza méheinket a vándortanyáról. Most már az idő hüvös lévén, a szállítás kevesebb óvigyázattal és könnyebben megy, mint nyáron.

SPORT

A vasárnapi sportműsor

Debrecenben a vasútas pályán lesznek labdarugó mérkőzések, délelőtt, délután egyfolytában. **Féltizenegy órakor a DMTE—DVSC II.** II. osztályú bajnoki mérkőzés. A bajnokság két jogos várományosa találkozik és nagy küzdelem várható. — **Félegy órakor Villanygyár—DEAC.** A favorit a bajnokcsapat és a DEAC csak hősi küzdelem után hódíthatna el akár csak egy pontot is, de erre reális körülmények között nem számíthat. — **Félháromkor DVSC—BUSE.** Az első osztályba visszakerült berettyóujfalusi csapatot most látja ősszel először a debreceni közönség. A DVSC győzelmét meg nem akadályozhatja, legfeljebb a gólarányt kisebbítheti.

Vidéken: a Textil Nyiregyházán játszik az NyVSC-vel — nem sok győzelmi eséllyel. Az NyKISE Nyirbátorban a Báthori SE ellen játszik s győzelme várható. Karcagon a honi csapat győz a MVTE ellen, míg a legérdekesebb mérkőzés Mátészalkán lesz, ahol az MTK a püspökladányi MÁV-ot látja vendégül s igyekszik pontot rabolni tőle.

A II. osztályban a Klinika AC Balmazujvároson játszik és jól kell játszania, ha győzni akar.

A szabolcsi csoportban Nagykállóban az NSE—Kisvárdai KLE derbi kerül eldöntésre.

Rómában mi lesz...

Az egész magyar közvélemény aggódva figyel vasárnap Rómára, ahol a Ferencváros vivja nagy csatáját a középeurópai kupa döntőjében. Pesten nagy küzdelem után 4 : 2 arányban nyert a Ferencváros, kérdés, elég lesz-e ez az előny Rómában, a fanatikus és fanatizált olasz közönség előtt. Kétséges és bizonytalan a mérkőzés, a Ferencváros tudásban nagyobb, de gyorsaságban, keménységben, küzdeni tudásban az olasz Lazzió jobb. Kérdés, hogy megy majd Sárosinak emitt s Piolának amott a csatársorban. A mérkőzést a rádió is közvetíti.

—=—

Budapesten Hungária—Ujpest derbi. Amig a Ferencváros Rómában harcol, idehaza is derbi kerül eldöntésre, a tartalékos Hungária és a komplett, de formájában hanyatló Ujpest küzd és a favorit inkább Ujpest most. Ezenkivül még egy mérkőzés lesz: Kispest—Elektromos nemzeti ligabeli mérkőzés.

Kelet válogatott ifjúsági csapata Miskolcon játszik Észak ifjúsági válogatott csapatával, ahol győzelmi esélye nincsen.

KISOK bajnoki eredmények: Szombaton megkezdődtek Debrecenben a KISOK bajnoki küzdelmek. Eredmények: Vasútas pálya, ref. főgimn. tanít.képezde 1 : 0. Nehéz küzdelem. A győztes gólt a mérkőzés elején Csete-Huba lőtte. — Kereskedelmi iskolai pálya, állami gimnázium—kereskedelmi 2 : 1 (1 : 0). Meglepetés a reál győzelme a favorit kereskedelmi felett. Gólt az aprótermetü, de kitünően játszó Nagy Gyula lőtte, akit a végén a vállán vitt ki a lelkes diáksereg. A védőgén kereskedelmi fölény, de csak Bodoni góljával szépíteni tudtak, de egyenlíteni nem. — Vasárnap a DEAC pályán 10 órakor piarista gimnázium—fémipariskola KISOK bajnoki mérkőzés.

BIRKOZÓVERSENYT

rendez a DEAC a központi egyetemen 24-én vasárnap d. u. 5 órai kezdettel. A versenyen résztvesznek Debrecen összes ifjusági birkozói. Megtekintés (diákoknak 10 fillér) 30 filléres gyakorlójeggyel lehetséges. (o)

KÓRÖSI CÉG—KONTSEK CÉG

futballcsapatai mérkőznek vasárnap d. e. 9 órakor a DTE-pályán. Bíró: dr. Kiss Gábor. A két cégcsapat első találkozása érdekes és szép játékot hozhat. Mindkét csapatban nagy tehetségek játszanak és igy a mérkőzés teljesen nyilt. (o)

AZ ORSZÁGOS ÉS VIDÉKI FŐISKOLAI DEKATLON BAJNOKI VERSENY

A napokban rendezte meg a MFSE Budapsten az országos és vidéki főiskolai dekatlon bajnoki versenyt, amelyen a DEAC részéről Hadházy Dezső egyetemi testnevelési tanár vezetésével a fiatal Sarudy László joghallgató a legnagyobb sikerrel szerepelt. Megnyerte ugyanis *a vidéki főiskolai bajnokságot* Rétsági (kereskeméti jogakadémia) és dr. Dévény (PEAC), előtt míg *az országos főiskolai* bajnokságban harmadik lett a 11 induló közül, Ghimesi és Timár (Testnevelési főiskola) mögött.

KÖZGAZDASÁG

TERMÉNYTŐZSDE.

A búza 10 fillérrel olcsóbb.

A készárúpiacon a búza, zab és tengeri 10—10 fillért vesztett tegnapi árából. A középminőségü árpa 25 fillérrel olcsóbbodott. A zab 50—50 fillérrel javult. A többi változatlan.

Búza tiszavidéki 77 kg 20.15—20.55, 78 kg 20.45—20.85, 79 kg 20.70—21.05 80 kilós 20.85—21.15. — Felsőtiszai 77 kg 20.15—20.55, 78 kg 20.45—20.85 79 kg 20.70—21.05. 80 kg 20.85—21.15 rozs pestvidéki 18.70—18.80, rozs más származású 18.80—19.00, takarmányárpa elsőrendü 16.50—17.00, középminőségü 15.75—16.25, sörárpa kiváló 21.00—23.00, prima 19.50—20.50, sörárpa 18.50—19.25, zab elsőrendü 16.70—16.80, középminőségü 16.60—16.70, tengeri 11.10—11.20, korpa 12.70—12.85, nyolcas liszt 14.50—15.30 P.

DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK.

Búza mázsája 18.60—19.70 pengő, rozs 17.20—17.50, árpa 15.50—16.00, zab 14.50—15.50, őszemes tengeri 12.—12.20, újszemes tengeri 10.00—10.50 csöves tengeri 7.50—7.80, lucerna 5.50 7.20, széna 4.00—5.00, bukköny 4.50—5.00, here 5.50—6.00, szalma 1.60—1.80, cukorrépa 2.20—2.40, takarmányrépa 1.50—1.60, fehér tök 2.20—3.00 pengő mázsája.

HIRDETMÉNY

a mindszenti koszorú és virágárusításról.

Értesítem a város érdekelt lakosságát, hogy a f. évben a mindszenti koszorú és virágárusítását a Városház uccában, továbbá a Rózsa uccában és folytatólag a Dégenfeldtéren a lebontott városi vassátrak helyén engedélyeztem.

Felhivom az alkalmi árusítást folytatni szándékozókat, hogy 2 pengős okmánybélyeggel, vagy szegénységi bizonyítványnyal ellátott *kérvényeiket az elsőfokú közigazgatási hatóságnál Kossuth u. 20. fsz., 36. sz. szoba minél előbb nyujtsák be.* Nem kertész, illetőleg iparjogosítvánnyal nem rendelkező kérlemezőknek a kérvényezéssel egyidejüleg két tanú aláírásával kiállított nyilatkozattal, vagy más hitelt érdemlő módon kell igazolni azt is, hogy a virág vagy növényzet, vagy koszorút kitől és mily mennyiségben szereztetett be?

Kertészek és virágkereskedők a mindszenti ünnepek alatt is a Kossuth uccai virágpiacon árúsíthatnak.

A mindszenti koszorú és virágárúsítás *kizárólag október hó 29—30—31 és november hó 1. napján lehet gyakorolni.*

Debrecen, 1937 október 21.

Polgármester.

46657—1937. VI.

Rongyot tisztát vesz lapunk nyomdája

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 50 fillér, minden további szó 5 fillér. Vasárnap 10 szóig 70 fillér, minden további szó 7 fillér. Üzleti apróhirdetése díja hétköznap 10 szóig 60 fillér, minden további szó 6 fillér. Vasárnap 10 szóig 80 fillér, minden további szó 8 fillér.

KAPHATÓK kiadóhivatalunk pénztáránál az alábbi kész nyomtatványok, darabonként 10 fillérért:

Pince kiadó.
——hold föld eladó.
Raktárhelyiség kiadó.
Ez a ház eladó.
Kiadó lakás: 1 2 3 4 5 szobások lakások.

Házasság

Elvált
gazdálkodó 10.000 pengő vagyonnal nőül venne hasonló vagyonu 30 év körüli tisztességes nőt. Cim a kiadóban. 742

Alkalmazást nyer férfi

LAPÁRUSITÓK LEHETŐLEG IGAZOLVÁNNYAL ELÁRUSITÁSHOZ ÉS KÉZBESITÉSHEZ FELVÉTETNEK. KERÉKPÁROSOK S KERÉKPÁROZNI TUDÓK ELŐNYBEN. JELENTKEZÉS DÉLUTÁN 3-TÓL A „DEBRECZEN" CIMÜ LAP KIADÓHIVATALABAN. JÓZSEF KIR. HERCEG UCCA 1. SZ.

Jól fejő
bojtárt, nőtlent, benkosztost keresek azonnali belépésre tejgazdaságban. Cim a kiadóhivatalban. 1987 vv

Igáskocsist
nőtlent, benkosztost keresek azonnali belépésre, homoki gazdaságba. Cim a kiadóhivatalban. 1988 vv.

Munkás
szőlőben lakást és fizetést kaphat. Nyilas telep. Belsőlegelő 112. sz. Hárnásinál. 870

Kerti munkás
szakképzett, őszi munkára felvétetik. Simonyi ut 11-a. 910

Részes
kertészt tavaszra keresek, csak biztositékkal rendelkezők jelentkezzenek. Marhát telelőre vállalok. Gerébi, Deák Ferenc utca 13. 901

Kenyérkihordó
felvétetik. Erzsébet utca 40. 885

Fiatal,
fejni is tudó kocsist keresek elsejére. Meszena 17. 937

Asztalosszegédet,
aki a fényezéshez is ért, felveszek, Szent Anna u. 25. sz. 952

Kifutó
vagy tanuló felvétetik Vágó László füszereskeskedőnél Teleki ucca 71. 982

Ügyes
kifutófiú felvétetik Kálvintér 15., fűszerüzlet. 973

Gyermektelen
házmester felvétetik, — Attila tér 7. Jelentkezni reggel 9 órától. 878

Kerékgyártósegéd
felvétetik, Kigyó ucca 16. szám. 987

Házmesterpárt
gyermektelent, állandó keresettel birót díjazással felvesz bérház, — Arany János ucca 62. 994

Szabótanulónak
ügyes fiút, azonnal felveszek, Rosenfeld Géza Csapó ucca 39. 1015

Házmesterpár
felvétetik, Montiezredes ucca 14. 1019

Ügyes
fodrásztanuló felvétetik azonnal, Kelemen Nagy állomás. 1012

Négy középiskolát
végzett tanulót felvesz, Debreceni István órásmester és műszerész, Piac ucca 16. 997

Kifutófiút
kerékpárral felveszek, Kövesi hírlapiroda, Teleki ucca 96. 1028

Gyermektelen
házmesterpárt felveszek, könnyü helyre, Garay ucca 25. 1021

Egy kifutófiú
felvétetik azonnal, Ajtó ucca 43 udvarban. 1035

Családos
kocsis fiával és majoros, baromfinevelésre felvétetik, Deák Ferenc ucca 5. 1036

Alkalmazást nyer nő

Perfekt
szakácsnőt keresek, október 15-ére, vidéki gazdaságba, jó és hosszú bizonyítványokkal. — Cim a kiadóhivatalban. 38

Tanyára
keresek háztartási, gazdasági munkához értő mindenes leányt. Érlődni Kisfaludi u. 37. 907

Háztartás
minden ágában jártas tisztességes mindenest azonnal felveszek. Péterfia 53. 902

Mindenes
házvezetőnőt keresek november 1-re. István ut 14. Jelentkezés 4—5 óráig. 874

Kifutólányt
felveszek. Simonffy utca 2. Kézimunka üzlet. 932

Propagandához
nők, urak napi egy pengő és százalékra felvétetnek. Eladni nem kell. Király utca 7. Füszerüzlet. 938

Perfekt szakácsnő
hosszu bizonyitvánnyal felvétetik Széchenyi u. 21. d. u. 2—4-ig. 954

Ügyes
megbizható mindenes, elsejére felvétetik, Magoss György tér 11, sz., 2 ajtó. 966

Iskolamentes
leány, vagy idősebb asszony, gyermekhez kerestetik, Rothermere u. 41. Jelentkezni lehet délután 3—5 óráig. 968

Gyereklányt,
bejárót felveszek. — Rákosi Jenő u. 7. II. 974

Tanulólányokat
felveszek, szőnyegszövődébe. Rövid kiképzés után fizetés. Monti-ezredes ucca 14. 1018

Ügyes
kifutóleány, trafikba felveszek, Hatvan ucca 2. 1004

Tanuló leányt
felveszek, gyakorlókat elfogadok, Kubinyi varroda, Csapó ucca 16 sz. keresztépület. 1007

Munkásnők,
gyors munkaerők felvétetnek, Széchenyi ucca 30., keresztépület. 1010

Segédláeny
varrodába felvétetik, Arany János ucca 2. sz. Tokaji. 1000

Szobalány,
az Arany Bikába felvétetik. Jelentkezés délelőtt 9—10 óráig. 1027

Kiszolgálónő
gyakorlott, jelentkezzék, Marx üzlet, Piac ucca 44. 1033

Bejárónő
ki a főzésben jártas felvétetik, Péterfia ucca 48. sz. Károlyiné. 1037

Alkalmazást keres nő

Geübte
Erzieherin sucht Beschäftigung. Leveleket „Nur Vormittag" címre kiadóba. 888

Becsületes
jómegjelenésü munkaszerető, elvált fiatalasszony ajánlkozik házvezetőnőnek, gyermekgondozónőnek s esetleg idősebb házaspárhoz háziasszony támaszának, vidékre is megy. Cim a kiadóban. 745

Géphimzést,
monogramozást, madérát szineset szépen és olcsón vállalok. Vigkedvü Mihály u. 45. 871

Házvezetőnőnek
ajánlkozik kitünő bizonyitványokkal középkoru intelligens nő, vidékre is. Megkeresés hétfőtől. Maróthy Gy. 14. 951

Ajánlat

Bontásból
származó tégla s cserép ajtók és ablakok kaphatók. Ferenc József út 32., mérnöki iroda. 574 10. 24

Tükrök
előszoba, fürdőszoba, varró szalonokba, hibás tükrök ujjá öntése. üvegcsiszolás, üvegezés Sipkovits, Nagyvárad u. 15. sz. (Telefon: 22-96) 866 vv

Ciánoztasson
bizalommal — CSALA ciánozó vállalattal, Rákóczi ucca 9. telefon: 14-27. sz. 329 11. 1.

Szabaduljon
meg nyári archibáitól egyéniségének megfelelő s nem túlreklámozott szavatolt arckozmetikumok által. Földes. Vigmozinál.

Varrógép,
kerékpár, vétel, eladás, csere, kölcsönzés, javitások. Varrógéprészek. Használt varrógépek is kaphatók. Eisenberger Csapó ucca 101. 1978 vv

Poloskairtás
ciángázzal, lakások átvizsgálását felelősséggel végzi Kiss Kigyó u. 419 11 15

Különleges
faju gyökeres futó és bokorrózsa tövek kaphatók nagyobb mennyiségben is Tóth Lajosnál Szegényház sor 42. Bejárat Acél utca felől is. 875

Szép
zománctüzhelyek, kályhák, csövek, hősugárzók, mosdóállványok, üstök, üstházak nagy választékban Nagy vasüzletében csapókanyar. 887

Gyári maradékban
legszebb ujdonságok csoda olcsón, dr Révésznél, Piac ucca 42. (Pannonia udvarban) 55+

Pénzt adok
pincelomért, padláslomért, használt butorért, zálogjegyért, varrógépért, minden féle ingóságért Barnáné, Csapó 16. Hivásra jövök. Telefon 32—11. 22+

LELA
zománctüzhelyek a leg tökéletesebben sütnek, főznek, szénfütésre is alkalmas, felelősséggel készíti: Levencsik Lajos tüzhelyüzeme, Árpád tér 17. 87+

Sirkövek
mükőből, gránitból, homokkőből legolcsóbban beszerezhetők a Debreceni Mükőgyár Rt. — Fürdő ucca 2. szám alatti telepén. 26+

Sodronyágybetétek
vaságyak, mosdók, álló fogasok, kályhavédők készülnek Ottónál, Rákóczi ucca 13. 1016

Ezres
s kétszázas villanylámpák, felszereléssel eladók. Értekezni: Bíró Árpádnál, Kossuth ucca 6. szám. 1014

Kabátfestés,
cipő, retikül, öv stb, villanygéppel festi Nagy Károly Batthyány ucca 10. 995

Hentesek figyelmébe!
A Népjóléti Hivatal pályázatot hirdet 50 mázsa zsirszállitására. — Részletes pályázati feltételek megtudhatók a Népjóléti Hivatalnál. — Hentes szakosztály elnöksége.

Bundát
készít, alakit a legszebb kivitelben Katona szűcs Simonffy ucca 2. 1030

Teljes ellátás

Kellemes lakás
finom koszt, Hungária penzióban, **szobák napokra és hónapszámra.** Ferenc József út 59. sz. telefon: 23—39. szám. 949 10. 1

Eleimiszer Ital

Tokajvidéki
termelői borpincét létesítettem. Kitünő zamatú olcsó borokat árúlok. Honvéd ucca 31. szám. 304 11. 12

40 fillér
az ó bor, 10 literné 38 fillér. Epreskert utca 3-a szám alatt. 98

Déligyümölcs,
fajalmák, citrom, füge, gesztenye stb legolcsóbban Czeglédinél, Csapó utca 35. Viszonteladás. 815 11 21

Pénz

Kölcsönveszek
üzleti haszonrészesedésre 1500 pengőt 3 hónapra, 15 százalék haszonrészesedést — biztositok tizszeres fedezetre. Cim a kiadóhivatalban. 969

Oktatás

Német
órákat ad Latonatelep özvegye olcsón, esti kurzus még olcsóbb. — Cim a kiadóba. 965

Rádió

Philips
hangszórós, kitünő kis rádió eladó. Garai u. 25. szám. 1022

Bútor

Dióhálók,
ebédlők, kombinált szobák, konyhaberendezés irodaberendezés, szezlonok, minden elképzelhető ingóságok eladása, vétele Dégenfeld tér 6. szám. 1324 11. 3.

Modern
új dióhálók, meglepő olcsón eladók, Péterfia utca 52. 918

Szezlon
ágynemütartóval, — gyermekágy matraccal eladó Szoboszlói ut, autóbuszgarázs. 941

Alig használt
jó karban levő ebédlő és kerti bútor eladó Wesselényi utca 2. földszint 19. 964

Eladó
uj sötét teleháló, — hencser, asztal, székek, Bezerédi utca 12. sz. 956

Ebédlőszekrény,
ágy, éjjeliszekrény, függönytartók, vasjászlak, lakatos szerszámok eladók. 300 kilós mérleget veszek. Eötvös u. 18. 967

Egy jókarban
levő féregmentes cseresznye hálószoba bútor eladó Dugovics Titusz ucca 14. 1008

Szalongarnitura
kitünő állapotban, falitükör, használt szőnyeg kerekasztal eladó, — Stark, Barna ucca 4. 1003

Gyönyörű
két faragott szekrény, s ebédlő asztal, tornyoskonyha, olcsón eladó. Meszena ucca 20. 1038

Tüzelő anyagok

Saját
érdekében most szerezze be kőszénszükségletét. 100 kg. 2.60 P. — Grünfeldnél, Hatvan 21. 1549, 11, 3.

Autó, motor kerékpár

Chevrolet
négyhengeres teherautó széjjel szedve, darabonkent eladó. Bónis, Hatvan ucca 31. 1435 10 28

175 köbcentis
Exelsior üzemképes motorkerékpár sürgősen eladó. Kigyó u. 5. 922

Kisautók
4 ajtós csukott Balilla, Austin, Whippet stb. Hungáriánál Hunyadi ucca 11. 945

2 darab
6 személyes csukott autó kis adóval eladó. Piac u. 60. 963

490 köbcentis,
felülvezérelt BSA motorkerékpár új állapotban eladó. Homokkert, Gróf Vécsey ucca 9. 986

Átadó üzlet vendéglő

Központban
legjobb helyen fűszerüzletes ház olcsón eladó. Értekezni lehet: Maróthy György ucca 2. szám. 1339 vv

Jómenetelü
fűszerüzlet betegség miatt áruval és berendezéssel együtt eladó. Cim a kiadóban. 887

Jól bevezetett
női kalapüzlet átadó azonnal. Cim a kiadóban. 995

Üzlet, műhely raktárhelyiség

Megosztanám,
főtéren levő szalonomat elsőrangú francia szabónővel. Fűzős, vagy kalapszalonnal. Cim a kiadóban. 763

Nagy
világos helyiségek műhelynek vagy raktárnak kiadó. Gázgyárral szemben. Hid u. 10. sz. 890

Üzlethelyiség
bérbeadó november hó 1-től: Püspöki palotában, Kálvin tér 5. szám és Kossuth u. 31. szám alatt. Értekezni lehet Kálvin tér 17. sz. alatt református egyház gazdasági gondnoki hivatalban. 928

Üzlethelyiség
kiadó november 1-re Vár u. 2. Wiener palota. 960

Raktárnak,
száraz, világos, nagy földszinti helyiség kiadó, esetleg csendes iparosnak. Szent Anna ucca 35. 1023

Kiadó lakás egyszobás

Udvari
szoba, konyha, spájz november 15-re kiadó. Veres ucca 3. szám. 24

Egy
szoba, konyha, spájz, kis szoba kiadó november 1-re. Rothermere u. 25 sz. 894

Nagyszoba
konyhás kerti lakás uri környezetben, magányosnak kiadó. Károly Ferenc József ut 52. 909

Pinceszoba
házaspárnak november elsejére kiadó. Bethlen u. 50. 1007

Egy szoba,
konyhás lakás, Ispotály ucca 7. sz. alatt kiadó. Kovács ügyvéd, Piac u. 28. C. szám. 989

Kiadó lakás kétszobás

Kiadó
két szoba mellékhelyiséggel. Értekezni Varga u. 25. 891

Kiadó
lakások november hó 1-től: Kossuth u. 31. sz. alatt 2 szobás mellékhelyiséges utcai lakás. — Apaffy u. 129. sz. alatt 3 szobás fürdőszobás utcai lakás. Értekezni lehet Kálvin tér 17. szám alatt református egyház gazdasági gondnoki hivatalban. 917

Uccai
kettő szoba, konyha mellékhelyiségekkel novemberre kiadó — Teleki 92. 947

Kiadó
2 szoba, előszoba, konyha, mellékhelyiségekkel Eötvös ucca 10. sz. 983

Kiadó lakás háromszobás

Háromszobás
a villa Kossuthkertben azonnal kiadó, esetleg egy hold szőlővel. Értekezhetni Gazdák Bankjában. 914

Uccai
3 szoba, előszoba, — fürdőszoba, konyhás lakás nov. 1-re kiadó Bundi u. 10. 959

Lakást keres

Különbejáratú
bútorozott szobát zongora használattal keresek. Ajánlatokat Kónya trafikba, Kossuth uccán kérek. 845

Butorozott szoba

Különbejáratu
butorozott szoba kiadó 1-re. Domb u. 18. 899

Kiadó
bútorozott szoba két ággyal, vagy kvártélyos felvétetik. Szondy utca 17. 878

Különbejáratu
bútorozott szobát zongorahasználattal keresek. Cimet Kónya trafikba, Kossuth utcára kérek. 897

Köztisztviselő
csinosan butorozott, különbejáratu szobát keres „Négy fallal elzárt" jeligére. 909

Különbejáratú
csinosan bútorozott szoba a Magoss György téren november elsejétől kiadó. Érdeklődők „Csinosan bútorozott" jeligére a kiadóba. (B)

Különbejáratu
butorozott szoba esetleg ellátással kiadó. Simonyi ut 11-a. 911

Kiadó
különálló butorozott szoba esetleg konyhával butorozatlanul Andrássi u. 8. 919

Különbejáratu
szép butorozott szoba, fürdőszobahasználattal kiadó. Hatvan u. 2. sz. I. em. 929

Különbejáratu
elegánsan butorozott szoba nov. 1-re kiadó. Bundi u. 5. 934

Központi
fütéssel lépcsőházi bejáratu butorozott szoba kiadó. Verbőczy u. 2. I. 3. a. 948

Kvártélyt
adok egy jóravaló férfi vagy nőnek — egész télen, aki száz pengőt adna kölcsön. Cim a kiadóban. 943

Uccai
butorozott szoba nov. 1-re kiadó. Ugyanott télikabát kiadó eladó Füvessy, Simonffy ucca 15. 950

Tiszta
butorozott szoba kiadó Csonka u. 7. sz. 970

Különbejáratu
butorozott szoba 1—2 személynek olcsón kiadó Nagyerdő 3. 972

Bútorozott
szép nagy szoba, Széchenyi kerti villában kiadó. Huszár ucca 13. 984

Különbejáratú
csinosan bútorozott szoba kiadó, lakó nélküli udvarban, Nyil-ucca 44. 993

Különbejáratú
bútorozott szoba kiadó. két személyre is, Piac ucca 73., hátul az udvarban. 992

Különbejáratú
két egymásba nyiló parkettes szoba, esetleg bútor nélkül is kiadó. — Burgondia ucca 16. Értekezni délután 2—4-ig. 1005

Különbejáratú
bútorozott szoba kiadó. Bethlen ucca 40. 1006

Két egymásba nyiló
különbejáratú bútorozott szoba, fürdőszoba használattal, két személynek kiadó. József kir. herceg ucca 14. 1017

Különbejáratu
butorozott szobát keresek. Címet Kónya trafikba, Kossuth utcára kérek. 896

Bútorozott
szoba kiadó, csinosan berendezve, Piac ucca 49., II. emelet, lépcsőház, november elsejére. 998

Bútorozott
udvari szoba, elsejére 20 pengőért kiadó. Rákosi Jenő ucca 5. I. 999

Különbejáratú
szép bútorozott szoba kiadó. Bercsényi ucca 47. szám. 1032

Csinosan
bútorozott szoba kiadó. Ugyanott gyermek ágy, könyvállvány, hordók, férfiöltöny és télikabát Erzsébet ucca 57. 1039

Elveszett

Elveszett
egy pej másféléves csődör csikó, balcombján írott B. Teleki ucca 4., vagy Haláp 34. Balla Mihály. 843

Vegyes

Salgótarjáni
„Perpetum" folytonégő samottal béleit vaskályha eladó. A kiadóhivatalban. vv

Fejésre
tehenet vállalok. Favágó utca 19. szám. 906

Grafológusnő
multról, jelenről felvilágosit. Jövőjét irányitja. Fogad Széchenyi 43. 921

Téli
teleltetésre elvállalok 10 darab szarvasmarhát — Teleki u. 63. 939

Kiadó
jégpálya Piac ucca 56. szám alatt. 953

Ingóságvétel

Vivőfelszerelést
keresek megvételre. — Honvéd u. 13. Dr. Domokosné. 882

Kevésbé
használt, himzésre alkalmas varrógépet veszek, Cegléd u. 7. sz., órásüzlet. 949

Táskagramofont,
jó állapotban levőt veszek. Cim a kiadóban. 976

Megvételre
keresek jókarban levő üzleti berendezést, tizedes s pult mérleget, Rubinstein László. József kir. herceg ucca 24. 1031

Ingóság eladás

Nyolc lyuku
használt Zephir kályha nagyon olcsón eladó. Domokos Lajos u. 6. 1007

Gömb
csillár 10.— pengőért eladó. Üzletbe, irodába, ebédlőbe alkalmas. Domonkos Lajos ucca 6. 1009

Eladó
egy jókarban levő cserépkályha és vaskályha Ajtó ucca 6. 844

Vaskályha,
varrodai asztalok, üveg ajtó, furógép, körfürész, motorok eladók. József kir. herceg 61. 905

Egy
férfi Singer varrógép eladó. Tanító utca 11. 917

Eladó
épületfaanyag és egy egyenruhára való sötétkék vékony posztó Eötvös utca 33. 852

Eladó
olcsón egy zöld cserépkályha Borz u. 3. 872

Használt
butorok, kályhák eladók. Budai Ezsaiás utca III. em. 12. ajtó. 779

Eladó
egy füthető fürdőkád. Epreskert utca 5-a. sz. alatt. 70

Nagyfütőképességü
zománcozott alig használt perpetum kályha eladó. Kossuth utca 35. gépésznél. 873

Eladó
modern, még nem használt diófa ebédlőbutor. Szent Anna utca 23.

Kevesct
használt nickelezet zöld re zománcozott 175. sz. folytonégő kályha eladó Bihari telep Keresztesi utca 12. 881

Frommer-pisztoly
engedélyezett, két nagy vaskályha jutányos árban eladó. Cim a kiadóban. 892

Két üzleti
portál, olcsó árban eladó. Knöpfler, Hatvan utca 2. 834

Eladó
két férfikabát magas alakra. Árpád tér 46. 924

Kétszemélyes
uri fodrász berendezés eladó. Kölcsei utca 7. utcai lakás. 925

Mérlegek,
takaréktüzhelyek, üstházak nagy választékban leszállított árban Javitottak raktáron, Kigyó utca 57. 936

Csinos
árusító bódé eladó. Értekezni Péterfia 30. 931

Keveset
használt női varrógép olcsón eladó Kossuth u. 39. házmesternél. 933

Eladó
ebédlőbútor, zongora s harmónium, épületfa, deszka, parkett, Széchenyi ut 66. 935

Eladó
srófos káposztáshordó, fiu düftinruha, ebédlőasztal, vaságy sodronnyal. Rothermere 29. 940

Cserépkályha,
Wertheim szekrény, oposon gallér eladó Burgundia 15. 946

Varrógép,
Singer, alighasznált eladó. Rothermere ucca 23., első ajtó. 961

Gázkályha,
elsőrangú, szép, eladó, Piac ucca 38., I. emelet. 958

Cserépkályha,
gázkályha, porszivó kefélő gép, három ágú villanycsillár eladó. Kálvin tér 5., az udvarban. 971

Női télikabát
(1 fekete és 1 sötétkék) eladó Töhötöm u. 24. Köntöskert. A

Eladó
egy jókarbanlevő asztali sparbet Maróthy György u. 22. a házfelügyelőnél. 977

Öntött
nagylábosok, pergető üst, nagy konyhaasztal, zsirosbodon eladó Attila tér 7. 979

Amerikai
kis fratszekrény, vagy fróasztal, nagyon jutányosan eladó. Varga u. 1., házfelügyelő. 1020

BALÁZS ANDOR
INGATLANFORGALMI IRODA · RÁKOSI JENŐ-U. 5

Villák modern adómentesek Nagyerdő alatt, Simonyi, Széchenyi úton, Vénkertben 12—20,000 P.

Villatelkek Erdő alatt Simonyi útnál 10—18 pengőig.

Házak Péterfián, Egy malom, Rákóczi, Honvéd, Mester, uccákon és a város minden részén Hajnal ucca 19. 8000 P. Balaton ucca 80. 1800 részletre is.

Gyümölcsösök kisebb nagyobbak helyben Bodán, Bocskayban.

Földek fekete és homoki részen tanyás és tanyátlanok, 3 holdtól minden nagyságban.

Ingatlanvételekhez pénzkölcsönt folyósítatok. Ha ingatlant venni, vagy eladni akar forduljon bizalommal irodámhoz.

Eladó
egy jókarban levő **asztalsparhet** Nyil u. 20. 980

Épületfa,
féláron, cserép, tégla, olcsón kapható. — Andrássy út 8. 1013

Libatoll,
és pehely, friss, elsőrendü eladó. Ssappanos ucca 11. szám. 1034

Eladó
egy fekete kocsi Péterfia 35. 981

Gázkályha és Elektrolux
porszívó eladó, vagy varrógépért elcserélhető, Paulo, Montiezredes ucca 7. 985

Singer varrógépek
dió hálók, ebédlőszékek szelonok, kerékpár asztalok, inga órák olcsón eladók. Csapó ucca 6. 1002

Egy cserépkályha
szétszedve és egy teli tokos ajtó eladó. Patai ucca 13. szám. 1001

Elköltözés
miatt eladó: ebédlőberendezés szalontükör állóóra, asztalok, szekrények, hencsertakaró, diványpárnák, lábzsák, gubatakaró, lábtörlőkefe, képek, dísztárgyak, előszobafal, kompótos készletek, hajszárítógép, vibrációs massagép, formalin lámpa desinficiáláshoz, kis vaskapu, szőrmék. Megtekinthető: 2—4 óráig, József kir. herceg ucca 18. szám. 1026

Kalor kályha,
folytonégő, keveset használt, villany csillárok eladók. Nap ucca 22. szám. 1024

Gazdasági terméynek

Sütőtök
200 mázsa eladó a mélyfurás mellett, Konkolytanyán. 825

Eladó
450 darab 4 éves diófacsemete, engedélyezett, egy tételben is. Értekezni lehet Kányási Mihálynál, Látóképi csárda mellett. 883

Magastörzsü
nemes pöszmétéimet piacra dobom, 100 darabon alul 1 drb 50 és ha felül vesz, 1 drb 40 fillér. Ruyter utca 36. sz. 876

4 mázsa
csöves tengeri eladó **Homok u. 25.** 957

Takarmányrépa,
török, polyva kisebb-nagyobb tételben eladó Klein, Bethlen ucca tizenkilenc. 944

Szőlővesszők
porhajas, gyökeres, — Ugyanitt 150 mázsa gyepszéna kis tételben is kaphatók. Árpád tér 33. Homok utca sarok. 851

Ribizlibokor
ötven tő, együtt, vagy külön-külön is eladó. Honvédtemető ucca 29. 858

Gazdasági eszközök

Kutfurást,
javítást vállal Kiss kutfuró. — Kutszivattyúk használt és új kapható, Jánosi 7. 889

Eladó
jókarban lévő kézi tengeri morzsoló. Polgár, István ut 7. 877

Vetőgép
18 soros jutányosan eladó. Károly Ferenc József ut 21-b. 930

Répavágó,
tengeridaráló, egyes eke, vasborona, vetőgép, tizennyolcas, tizenhatos Szepességi ucca 8. 955

Kocsik
javított, mindenféle alakban kaphatók. — Öcskát becserélek. Mindenféle kocsimunkát szakszerüen készítek. Gyulai, Hatvan ucca 34. 1009

Eladó ház

Szabad kézből eladó a Füvészkert ucca 16. számu ház beépített része rendkivül olcsó áron, igen kedvező fizetési feltételek mellett. Magyar Általános Takarékpénztár debreceni fiókja, Piac u. 81. szám.

Több
kisebb nagyobb házingatlan (bérházak és családi házak) igen előnyös feltételek mellett kedvező áron eladó. Magyar Általános Takarékpénztár fiókja, Piac u. 81. 148

Dienes József
ny. községi jegyző ingatlanforgalmi irodája, Bethlen ucca 21. szám.

Eladó házak:

Batthyány ucca 5. sz. hatszobás, kétszobás, háromszobás lakással, 42,000 pengő.

Hadházi ucca 21., üzletekkel, több lakással, 20,000 pengő.

Kishegyesi út 15. sz. Ötszobás úrilakással, s egyholdas telekkel, 20, ezer pengő.

Cserepes ucca 7., adómentes, négyszobás és több udvari lakással, 20,000 pengő.

Zöldfa ucca 15. szám. modern négyszobás 16.000 pengő.

Hadházi ucca 37. sz., háromlakásos 8000 P.

Homok ucca 34. sz., hétlakásos 7500 pengő.

Félegyházy Tamás u. 24. szám, kétlakásos 6500 pengő.

Botond ucca 7. négy lakásos 6000 pengő.

Homok ucca 68. ötlakásos 6000 pengő.

Kerti ucca 8., kétlakásos 5500 pengő.

Honvéd ucca 77., több lakásos, szép telekkel 4500 pengő.

Méhes ucca 9. kétlakásos 4500 pengő.

Klapka ucca 4., állomásnál új ház 2800 P.

Sárosi ucca 7., kétszobás 2800 pengő.

Fentieken kivül ingatlanok legnagyobb választékban.

Keresek eladó házakat, telkeket, földeket.

Dienes iroda, Bethlen ucca 21. 1029

Bundi
utca 12. számu ötszobás komfortos családi uriház eladó. Megbizott Máté-ingatlaniroda. 848

Eladó
Csapó u. 100. sz. ház vendéglő és füszer üzlet van benne. Értekezni a tulajdonosnál. 879

Adómentes
jól jövedelmező. szép lakóház eladó. Megbizott: Fahidi. Telefon 24—18. 1812 11. 3.

Eladó
gazdálkodók részére is alkalmas ház. Nagy udvar, istálló, Jókai u. 22. 858

Eladó
adómentes modern harom szoba, hall, fürdőszobás villa, Sinay Miklós utca 38. 884

Kiadó
vagy eladó. Boldogkert, Csóka u. 3. 895

Hajduböszörményi
ut 53—55. számu házak hatalmas telekekkel olcsón eladók. Értekezni dr. Zalányi ügyvédnél, Piac utca 43. 904

Eladó
Nyilas telep Malvin utca 33. számu ház kedvező fizetési feltételekkel. Ugyanott lakások kiadók. Értekezni Gazdák Bankjában. 913

Eladó
városi, telepi, kertségi házak, tanyásföldek, házhelyek, konyhakertészeti földek, szőlők havi részletre is. Kölcsönöket folyósít, magas betétkamatot ad a Debreceni Gazdák Bank ja Kossuth utca 17. sz. 916

PIACI ÁRAK

ÉLŐBAROMFI ÁRAK:

Pulyka s drb	3.00—5.50	Kacsa k. kg	1.00—1.20
Liba s. drb	4.50—6.00	Tyúk párja	3.60—4.50
Liba k. kg	1.20—1.30	Jérce párja	2.80—3.50
Kacsa s. drb	1.60—2.50	Csirke párja	1.00—2.60
Kappan és csirke kilója	1.00—1.10	Tojás drb	0.08—0.09
		Tojás kilója	1.50—1.60

GYÜMÖLCS PIACI ÁRAK:

Alma kilója	0.50—0.76	Szőlő kilója	0.26—0.60
Apró alma	0.30—0.48	Dió kilója	0.60—0.65
Körte kilója	0.60—0.80	Citrom drb	0.07—0.12
Birsalma kg	0.60—0.85		

KONYHAKERTI VETEMÉNYEK ÁRAI:

Vereshagyma kilója	0.10—0.12	Kalarábé drb	002—0.05
Fokhagyma	0.50—0.60	Bab száraz kg	.24—0.28
Retek drb	0.02—0.03	Zöldbab kilója	—0.60
Burgonya rózsa kilója	0.07—0.08	Tök drb	0.10—0.25
vegyes kilója	0.04—0.06	Zöldborsó kg	,30—0.32
Fejeskáposzta	.15—0.25	Ugorka drb	0.05—0.08
Kelkáposzta	0.08—0.16	Spenót és sóska csomója	0.02—0.03
Savanyúkáposzta kilója	0.30—0.32	Saláta feje	0.04—0.06
Karfiol drb	0.15—0.60	Zöldhagyma	0.05—0.06
Petrezselyem sárgarépa csomója	0.08—0.10	Gemba cs.	0.06—0.10
		Paradicsom	0.12—0.15
		Paprika drb	0.01—0.02
		Zöldtengeri	0.02—0.03

KENYÉR ÁRAK:

Fehér kenyér kilója	.42	Rozs kenyér kg	0.26
Félbarna kenyér kg	.38	Péksütemény drb	0.05
Barna kenyér kg	0.34		

LISZT ÁRAK:

Búzaliszt 00-ás kg	0.38	Búzadara kilója	0.44
Búzaliszt 0-ás kg	0.37	Rozsliszt kilója	0.30
Búzaliszt 2-ős kg	0.35	Kerna kilója	0.12 fillér.
Búzaliszt 4-es kg	0.33		

ŠAMU JÁNOS
ÓTB ENGEDÉLYES HIRDETÉSEI · IRODA HUNYADI-UCCA 24

Eladó ingatlanok:

Házak: Teleki ucca 10. számú szép négyszobás úriház, alkalmi vétel, város alatt egy hold prima szőlő lakással, olcsó vétel. Ispotály ucca 13. számú 3 szobás családi ház, igen jó vétel. Ovoda ucca 6. sz. József kir. herceg ucca 32. hatszobás, parkettes, komfortos úriház. Károly Ferenc József úton 1200 öl területen két úri villa. Andrássy úton 1200 öl terület, négyszögölenként hat pengőjével. Rigó uccán 300 öl szép telke 750 P.

Földek: Kisszepesen 2 és fél hold. Szoboszlói földön 25 12. Elepen 20 16. Ondódon 25. Hegyesen 50. Homokon 48 30 15 5. Iroda: Hunyadi ucca 24.

Eladó
Köntöskert, Gátsor 3. 1800 négyszögöl konyhakertészeti föld palatetős házzal. Értekezhetni Gazdák Bankjában. 912

Adómentes
kertes ház kevéssel átvehető, többi havi részlet. Budai Ézsaiás 60. 920

Adómentes
két szoba konyhás családi ház, jó termő szőlő és gyümölcsössel eladó. Köleséri Sámuel u. 19.

Biztos megélhetés!
Vasportálos üzletes ház olcsón eladó. Árpád tér 17. 926

Eladó
kisebb jövedelmező ház Vargakert, K. Tóth u. 1. sz. 962

Eladó
Vargakert ucca 8. számú ház, 20 évig adómentes. Szoboszlói úti patikánál. 991

Családi ház,
központban eladó vagy kiadó. megosztva is. — Megtekinthető 2—4-ig, József kir. herceg ucca 18. szám. 1025

Eladó
3 szobás, modern, adómentes családi ház, 300 négyszögöl szőlő és gyümölcsös. Értekezhető: Szabó Kálmán ucca 34. (Jb).

Eladó házhely

A Déry téren, a muzeum szomszédságában cca 150 négyszögöl épitésre rendkivül alkalmas telek olcsó áron és előnyös feltételek mellett eladó. Magyar Általános Takarékpénztár tiókja, Piac ucca 81. szám.

Közmüves villatelkek!
25 éves adókedvezménnyel, Simonyi út mentén, megállóhoz közel rendkivül előnyös ár és fizetési feltételek mellett, esetleg kölcsön is vállalásával eladók — Felvilágositást ad: délután 5—7 óráig dr. Csányi Farkas Attila ügyvéd, Werbőczy utca 12. 1575, vv

2400 pengőért
belvárosban, a libakerti Viola utca 17. sz. alatti villatelek 40 drb termő gyümölcsfával, szivatytyus kuttal, drótkerítéssel eladó. Építkezési engedély megvan. Szent Anna u 33. ajtó 2. A

Földbérlet

Városban
veteményes és gyümölcsöskert, felébe, vagy bérbe kiadó, spiria és bukszus diszcserjék, oltott pöszméte nagy választékban. Fehértói, Dégenfeld tér 4. 988

Eladó föld

Eladó
kedvező fizetési feltételekkel város alatt kövesut szélén 20 holdas tanyásföld. Értekezni a Gazdák Bankjában.

27 kat. hold
tanyásbirtok villával, villanyvilágitással, új gazdasági épületekkel, benne hét hold szőlő, 2 hol gyümölcsös, nagyállomástól husz percre, köves ut mentén eladó. Értekezni lehet dr. Gavallér Lajos ügyvédnél, Ferenc József ut 43. sz. I. 4. 903

Eladó
1080 négyszögöl föld gyümölcsössel, Tócóskert, Szondi 30. 898

Eladó
Bellegelő 27. sz. tanya a mélyfurásnál 8½ hold területtel. Érdeklődés Homok u. 100 alatt. 942

Macson
90 hold föld eladó. Értekezni lehet: Csapó ucca 30. szám. 975

Eladó állatok

Lóárverés.
Október 26-án délelőtt féltiz órakor a lóvásártéren tartandó nyilvános árverésen egy igásló a legtöbbet igérőnek eladatik Egyetemi gazdasági hivatal. 893

Valódi
komondor kölyök kutyát eladok. Értekezni Hatvan utca 20. Cipónál vagy Nagyhegyes 47. 841

Felelős szerkesztő: PÁLFY JÓZSEF.
Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt., kiadása.